ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

ปริญญา

ภาษาไทย	ภาษาไทย
สาขา	**ภาควิชา**

เรื่อง การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ จากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

The Componential Analysis of the Words Pertaining to the Humanity as Found in the Royal Institute Dictionary, 2542 B.E.

นามผู้วิจัย นางสาวนันทวรรณ พงศ์สุพัฒน์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทูล, ค.ม.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(อาจารย์สมาน แก้วเรือง, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(อาจารย์โกวิทย์ พิมพวง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

The Componential Analysis of the Words Pertaining to the Humanity as Found in the Royal Institute Dictionary, 2542 B.E.

โดย

นางสาวนันทวรรณ พงศ์สุพัฒน์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)
พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นันทวรรณ พงศ์สุพัฒน์ 2553: การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทูล, ค.ม. 549 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อรรถลักษณ์และความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

ผู้วิจัยรวบรวมคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 และนำมาจัดกลุ่มทางความหมายได้ 122 กลุ่มคำ พบจำนวนคำทั้งสิ้น 476 คำ

ผลการวิจัยพบว่า คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์แบ่งเป็น 5 หมวด คือ หมวดที่ 1 หมวดมนุษย์ หมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์ หมวดที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง หมวดที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง หมวดที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ ผู้วิจัยพบคำที่มีจำนวนของอรรถลักษณ์เหมือนกันตั้งแต่ 1-6 อรรถลักษณ์ และพบอรรถลักษณ์ที่ไม่มีคู่มาวิเคราะห์ความหมาย อรรถลักษณ์ที่พบมากที่สุดในการวิเคราะห์ คือ คำที่มีจำนวนอรรถลักษณ์เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์ พบจำนวน 63 กลุ่มคำ รองลงมา คือ คำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์ พบจำนวน 24 กลุ่มคำ คำที่มีอรรถลักษณ์จำนวนน้อยที่สุด คือ คำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน 5 อรรถลักษณ์ และคำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน 6 อรรถลักษณ์ กล่าวคือ พบเพียง 1 กลุ่มคำ

การวิเคราะห์ทางความหมายของคำแบ่งได้ 4 แบบ คือ 1) ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย 2) ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบพ้องความหมาย 3) ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบการลำดับความหมาย 4) ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบการมีความหมายตรงข้าม นอกจากนี้พบความสัมพันธ์ทางความหมายที่มีมากกว่าหนึ่งรูปแบบในกลุ่มคำชั้นเดียวกันบางชุดคำได้แก่ ความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมายและแบบพ้องความหมาย ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมายและแบบการมีความหมายตรงข้าม ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบพ้องความหมายและแบบการมีความหมายตรงข้าม ความสัมพันธ์แบบพ้องความหมายและแบบลำดับความหมาย ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย แบบพ้องความหมายและแบบการมีความหมายตรงข้าม

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Nantawan Pongsupat 2010: The Componential Analysis of the Words Pertaining to the Humanity as Found in the Royal Institute Dictionary, 2542 B.E. Master of Arts (Thai Language), Major Field: Thai Language, Department of Thai Language. Thesis Advisor: Associate Professor Siriwan Nantachantoon, M.Ed. 549 pages.

This research is of the objectives to analytically study the component analysis and the relationship of the meaning concerning the human beings.

The researcher gathers the words relating to human activities from the Royal Institute Dictionary B.E. 2542. There are 122 groups of words that have meanings relating to human beings from 476 chosen words.

From the study, it is found that the words pertaining to humanity point out 5 different categories of words namely:- 1) Humanity 2) Human with human 3) Human and time 4) Human and other being 5) Human with human and other beings from the componential analysis, the researcher discovers the words that have similar semantic components from 1 to 6 semantic features and the researcher also analyzes the semantic features without similar meanings. From the analysis, it is found that most of the common semantic features are found in words with 2 similar meanings which can be categorized into 63 groups of words. The meanings of the secondary common words comprise 3 similar meanings which can be categorized into 24 groups. The words with the least semantic feature are the numerical ones. In summary, in every 5 to 6 semantic features, only the 1st group of words with the same semantic feature can be found. The analysis of the meaning of words can be divided into 4 categories; 1) Multiple taxonomies 2) Synonym 3) Word ranking 4) Antonym. In addition, words that share more than one type of meaning in the same rank of word in some groups of words such as multiple taxonomies and synonym relationship, multiple taxonomies and antonym relationship, synonym and antonym relationship, synonym and word ranking relationship, multiple taxonomies synonym and antonym can also be found.

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ท่านได้ให้ความกรุณาอย่างยิ่งในการสละเวลาอันมีค่าตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ พร้อมให้ความรู้ ข้อคิด และข้อแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์สูงสุด รวมทั้งให้กำลังใจที่ดีในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สมาน แก้วเรือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ท่านได้ให้ความรู้ และคำแนะนำอย่างดียิ่งตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชลอ รอดลอย ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ท่านได้ให้ความรู้ และข้อแนะนำเพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดีทุกประการ

ที่สำคัญสูงสุด ขอกราบขอบพระคุณคุณ คุณพ่อ คุณแม่ของผู้วิจัยที่สนับสนุนด้านการเรียน และเป็นแรงใจทำให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จลุล่วง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณราชบัณฑิตยสถานที่ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กล่าวคือ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ขึ้นมาเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษา ขอขอบคุณ นางสาวซูเจิน หนง ผู้จุดประกายหัวข้อวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ น้องวิชชุกร สุริยะวงศ์ไพศาล ที่ให้กำลังใจและเป็นที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ พี่ภาณุวัฒน์ เทพยคำ น้องณัฐวุฒิ เทพยคำ ที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์และขอขอบคุณเพื่อนๆ ในระดับมัธยมปลาย ปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และพี่ๆ เพื่อนๆ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่คอยช่วยเหลือ ถามไถ่ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณใครอีกหลายคนที่ผู้วิจัยมิได้เอ่ยนามผู้ซึ่งเป็นกำลังใจและคอยห่วงใยในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยเสมอมา

นันทวรรณ พงศ์สุพัฒน์

เมษายน 2553

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (4)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ (5)

บทที่ 1 บทนำ 1
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3
- ขอบเขตของการวิจัย 3
- นิยามศัพท์ 4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 5
- เอกสารที่เกี่ยวกับคำ 6
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมาย 6
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอรรถศาสตร์ 16
- เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณ์ 16
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำ 37
- เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคำเรียกชื่อของมนุษย์ 42

บทที่ 3 วิธีการวิจัย 46
- แหล่งข้อมูล 46
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 46
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 47
- การเก็บรวบรวมข้อมูล 62
- การวิเคราะห์ข้อมูล 65

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัย	69
หมวดมนุษย์	71
หมวดมนุษย์กับมนุษย์	116
หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง	367
หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง	400
หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง	477
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	528
สรุปผลการวิจัย	528
อภิปรายผลการวิจัย	537
ข้อเสนอแนะ	540
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	541
ภาคผนวก	545
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	549

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 1 หมวดมนุษย์	70
2	แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 1 หมวดมนุษย์	71
3	แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์	112
4	แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์	116
5	แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง	366
6	แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง	366
7	แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง	398
8	แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง	399
9	แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง	476
10	แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง	477

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดมนุษย์	63
2	ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดมนุษย์กับมนุษย์	63
3	ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง	64
4	ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง	64
5	ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง	65
6	ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์	66
7	ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์กับมนุษย์	66
8	ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง	67
9	ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง	67
10	ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง	68

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

น.	=	คำนาม
ปาก	=	คำที่ใช้ในภาษาพูด
โบ	=	คำโบราณ
กฎ	=	คำที่ใช้ในวงการกฎหมาย
การเมือง	=	คำที่ใช้ในการเมือง
ศิลปะ	=	คำที่ใช้ในด้านศิลปะ
แบบ	=	คำที่ใช้ภาษาหนังสือ
( )	=	สัญลักษณ์ใช้แสดงอรรถลักษณ์ของคำที่นำมาวิเคราะห์
“ ”	=	แสดงคำที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
→	=	แสดงถึงการหาความหมายของคำหรือหาอรรถลักษณ์ของคำ
[ ]	=	สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงอรรถลักษณ์ในคำเพื่อหาความแตกต่างทางความหมาย
+	=	เครื่องหมายที่แสดงการพบความหมายของคำที่วิเคราะห์ข้อมูล
-	=	เครื่องหมายที่แสดงการไม่พบความหมายของคำที่วิเคราะห์ข้อมูล
±	=	เครื่องหมายที่แสดงหรือไม่แสดงการพบความหมายของคำที่วิเคราะห์ข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่งไปสู่อีกฝ่ายหนึ่งด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบได้แก่ ภาษาท่าทาง ภาษาพูด ภาษาเขียน อย่างไรก็ดีการถ่ายทอดภาษาจะเกิดประสิทธิผลได้เมื่อผู้รับสารเข้าใจความหมายของผู้ส่งสาร ในการศึกษาถึงความหมาย ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความหมายเรียกว่า “อรรถศาสตร์”

อรรถศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบของมโนทัศน์ โดยนำกรอบทฤษฎีซึ่งใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาที่เรียกว่า “ความหมาย” ศึกษาถึงระดับคำ ระดับประโยค ระดับข้อความต่อเนื่องหรือปริจเฉท (ศิริพร ปัญญาเมธีกุล, 2549: 5)

ในการศึกษาความหมายระดับคำใช้วิธีการนำคำที่มีความหมายร่วมกันบางประการมาจัดกลุ่ม แล้วนำคำของแต่ละกลุ่มแยกความหมายย่อยเพื่อหาความคล้ายกันและความแตกต่างบางประการ ดังที่ ชลธิชา สุดมุข (2537: 2-3) กล่าวถึงเรื่องการวิเคราะห์ความหมายระดับคำ สรุปได้ว่า ในการศึกษาความหมายของคำแต่ละคำไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่มีความสัมพันธ์ทางความหมายกับคำอื่นๆ ทำให้เกิดการจัดกลุ่มทางความหมายโดยคำที่อยู่ในกลุ่มของความหมายเดียวกันนี้จะมีส่วนรายละเอียดของความหมายบางประการร่วมกัน แล้วนำคำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ ซึ่งเป็นวิธีวิเคราะห์คำโดยการแยกความหมายของคำออกเป็นความหมายย่อย

การวิเคราะห์ความหมายของคำหรืออรรถลักษณ์เป็นวิธีที่ใช้กันแพร่หลายในการวิเคราะห์ความหมายของคำ (เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์, 2548: 298) จากการศึกษาถึงการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ ผู้วิจัยพบว่า การศึกษาถึงเรื่องชื่อของคำต่างๆ เช่น เปรียบเทียบการจำแนกชื่อแหล่งน้ำ 6 จังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วัชราภรณ์ บัวนิล (2536) การศึกษารูปแบบและอรรถลักษณ์ของคำที่มีคำว่า “ข้าว” ในภาษาไทยของ ผ่องผิว บำรุงกลาง (2550) วิถีการกินและความเชื่อของคนไทยที่สะท้อนจากชื่ออาหารไทยที่ใช้ในเทศกาลงานพิธีแบบดั้งเดิมของ ศศิธร สินถาวรกุล (2547) เป็นต้น ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาถึงชื่อของคำต่างๆ ในที่นี้ คือ ชื่อแหล่งน้ำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชื่อของข้าว ชื่อของอาหารการกิน มีความน่าสนใจ เพราะแสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ทางสังคม ชื่อของแหล่งน้ำแสดงถึงการจำแนกลักษณะภูมิประเทศของแต่ละภาค ชื่อของข้าวแสดงถึงสังคมของไทยว่าเป็นสังคมเกษตรกรรม ชื่อของอาหารการกินแสดงถึงความเจริญงอกงามทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีการกิน จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาถึงชื่อต่างๆ เหล่านี้แสดงถึงลักษณะร่วมกันทางความหมายบางประการและความสัมพันธ์ของชื่อบางประการที่แต่ละชนชาติใช้เรียกในกลุ่มของตน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงคำที่เกี่ยวกับมนุษย์ เพื่อศึกษาว่าคำที่เกี่ยวกับมนุษย์มีความหมายบางประการร่วมกันและแตกต่างกันอย่างไรโดยใช้การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์ด้วยว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 คัดเลือกคำที่เกี่ยวกับมนุษย์ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ ประการแรก พจนานุกรมเป็นหนังสือรวบรวมคำที่มีใช้อยู่ในภาษา กำหนดอักขรวิธี การอ่านความหมายโดยเรียงลำดับคำตามตัวอักษร ประการที่สอง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นแบบฉบับของการเขียนหนังสือไทยในราชการและโรงเรียนตามคำประกาศของทางราชการ ประการที่สาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เป็นพจนานุกรมปีล่าสุดที่มีข้อมูลทันสมัย

ส่วนการจัดกลุ่มทางความหมายของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์นั้น ผู้วิจัยเลือกศึกษาประเภทการจัดกลุ่มทางความหมายจากคู่มือคลังคำ ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ ประการแรก คู่มือคลังคำเป็นคู่มือที่จัดเรียงคำโดยแบ่งคำเป็นหมวดหมู่ทางความหมาย กล่าวคือ รวมคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันไว้เป็นหมวดเดียวกัน ทำให้ผู้ศึกษาเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้เหมาะสม ประการที่สอง คู่มือคลังคำเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ สรุปว่าคลังคำที่ผู้จัดทำรวบรวมขึ้นมีจุดประสงค์เพื่อนำไปสอนวิชาอรรถวิเคราะห์ซึ่งมีเนื้อหาบางส่วนเกี่ยวกับการนิยามและการเปรียบเทียบความหมายของคำ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 5-10)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่าง

คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ แบ่งเป็น 1) หมวดมนุษย์ เช่นคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพศ ได้แก่คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “สตรี” “บุรุษ” “สตรีเพศ” “บุรุษเพศ” “สาวแส้” “หญิง” 2) หมวดมนุษย์กับมนุษย์ เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ติดต่อคู่รัก ได้แก่ คำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” 3) หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอายุน้อยได้แก่ คำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” 4) หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านยานพาหนะ ได้แก่ คำว่า “กระเป๋า” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “พลขับ” “ผู้ขนส่ง” “สายส่ง” “สารถี” 5) หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางกีฬาได้แก่ คำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า”

ทั้งนี้ ในตัวอย่างข้างต้นผู้วิจัยนำไปใช้ประกอบในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์และพิจารณาความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลในระดับคำเท่านั้นโดยพิจารณาความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 คำใดที่มีขอบเขตการใช้เฉพาะบทร้อยกรอง คำที่ใช้ในภาษาวรรณศิลป์ ผู้วิจัยไม่นำคำเหล่านั้นมาวิเคราะห์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิยามศัพท์

การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ หมายถึง การนำคำในที่นี้คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์มาวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบทางความหมายเพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างทางความหมาย

อรรถลักษณ์ หมายถึง ความหมายย่อยที่ประกอบขึ้นของคำๆ หนึ่งในที่นี้ คือ ความหมายย่อยของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ หมายถึง คำเรียกที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตมีคุณสมบัติที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เช่น คำที่บอกเพศได้แก่ ผู้หญิง คำเรียกที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตด้วยกันตามตำแหน่งหน้าที่ เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชนชั้นของฮินดูได้แก่ พราหมณ์ กษัตริย์ แพทย์ ศูทร คำเรียกของสิ่งมีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอายุของผู้หญิงได้แก่ สาว สาวแก่ สาวน้อย สาวรุ่น สาวสะเทิน สาวใหญ่ สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ คำเรียกที่ใช้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งไม่มีชีวิต เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำอาหาร เช่น ลูกมือ หน้าเขียง หัวป่า คำเรียกเกี่ยวกับผู้ที่แลกเปลี่ยนสิ่งไม่มีชีวิตกับอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตหรือเพื่อให้งานบางอย่างดำเนินไปได้ เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ซื้อได้แก่ ขาจร ขาประจำ ลูกค้า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างของอรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

3. เป็นแนวทางในการศึกษาคำประเภทอื่นๆ ด้วยทฤษฎีการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมาย

    2.1 ประเภทของความหมาย
    2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมาย
    2.3 การจัดกลุ่มทางความหมาย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอรรถศาสตร์

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณ์

    4.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อรรถลักษณ์
    4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณ์

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำ

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกชื่อของมนุษย์

    6.1 คำเรียกชื่อที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับครอบครัว
    6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกชื่อของมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำ

คำจำกัดความของคำว่า “คำ”

ในการศึกษาคำมีผู้ศึกษาถึงการให้คำจำกัดความของคำว่า “คำ” ไว้ดังนี้

เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ (2541: 147) กล่าวถึงความหมายของคำสรุปว่า คำ หมายถึง กลุ่มของหน่วยเสียงที่มีความหมายหรือหน่วยที่เล็กที่สุดที่มีความหมายในภาษา คำหนึ่งคำอาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ และต้องมีความหมายเสมอ

จินดา เฮงสมบูรณ์ (2542: 141) กล่าวถึงความหมายของคำสรุปว่า คำ คือ หน่วยที่มีความหมายในภาษา คุณสมบัติของคำ คือ ปรากฏตามลำพังได้

จรัลวิไล จรูญโรจน์ (2548: 103) กล่าวถึงความหมายของคำไว้ว่า คำ คือ หน่วยอิสระที่เล็กที่สุดที่มีความหมายหน่วยใดๆ จะเป็นคำได้ จะต้องมีคุณสมบัติครบทั้ง 3 ประการ คือ 1) อยู่เป็นอิสระได้ 2) เล็กที่สุดแบ่งแยกให้เล็กลงไปเป็นหน่วยอิสระไม่ได้ 3) มีความหมาย

จากการนิยามความหมายของคำ สรุปว่า คำ คือ หน่วยที่มีความหมายในภาษา มีคุณสมบัติที่ปรากฏตามลำพังได้ คำหนึ่งคำอาจมีพยางค์เดียวหรือมีหลายพยางค์ การศึกษาถึงเรื่องการนิยามความหมายของคำว่า “คำ” ข้างต้น ผู้วิจัยนำไปใช้ในการคัดเลือกข้อมูลคำที่นำมาศึกษาด้วย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมาย

ประเภทของความหมาย

ในการแบ่งประเภทของความหมาย ผู้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของความหมายได้กล่าวถึงประเภทของความหมายไว้ดังนี้

พรพิลาส เรืองโชติวิทย์ (2535: 8-20) กล่าวถึงการแบ่งประเภทของความหมาย สรุปว่า ความหมายมี 3 ประเภท คือ 1) ความหมายตรง หมายถึง ความหมายที่ระบุถึงลักษณะที่ประกอบขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของสิ่งหนึ่ง 2) ความหมายแฝง หมายถึง ความหมายที่ระบุทัศนคติต่อสิ่งที่คำนั้นบ่งถึง 3) ขอบเขตของการใช้ หมายถึง ความหมายที่ระบุข้อจำกัดในการนำคำใดคำหนึ่งไปใช้ในการสื่อสาร เช่น คำว่า "โรงพัก" "เมีย" ใช้เฉพาะในภาษาแบบไม่เป็นทางการเท่านั้น

สุริยา รัตนกุล (2544: 25-27) กล่าวถึงประเภทของความหมาย สรุปว่า การศึกษาเรื่องความหมาย แบ่งความหมายได้ 3 แบบ 1) ความหมายประจำรูปของภาษาแบ่งเป็นความหมายประจำรูปในระดับคำ และความหมายประจำรูปในระดับประโยค 2) ความหมายของผู้ส่งสาร การเลือกใช้รูปภาษาการสื่อสารของผู้ส่งสารขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจเรื่องความหมายประจำรูปของภาษา 3) ความหมายของผู้รับสาร การเลือกใช้รูปภาษาการสื่อสารของผู้รับสารย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการตีความหรือการจับความของผู้รับสาร

จรัลวิไล จรูญโรจน์ (2548: 155-158) กล่าวถึงประเภทของความหมาย สรุปว่า ความหมายแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. ความหมายอ้างอิง คือ ความหมายที่กล่าวอ้างถึง ใคร อะไร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ฯลฯ หรือเรียกว่า ความหมายตรงตัวรูปภาษา

2. ความหมายเชิงสังคม คือ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางสังคมของผู้พูด เช่น อายุ เพศ การศึกษา ฐานะทางสังคม ชาติพันธุ์ ถิ่นที่อยู่ ฯลฯ ซึ่งแสดงออกมากับรูปภาษา

3. ความหมายเชิงจิตพิสัย คือ ความหมายที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ทัศนคติที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟังหรือต่อสิ่งที่ตนกำลังพูดถึง โดยแสดงออกมาทางน้ำเสียง การเลือกใช้คำหรือการใช้ประโยคก็ได้

เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์ (2548: 309) กล่าวถึงประเภทของความหมาย สรุปว่า ในการศึกษาเรื่องความหมาย แบ่งประเภทของความหมายออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ความหมายประจำรูป คือ ความหมายที่เป็นคุณสมบัติประจำของคำหรือประโยค ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยว่าผู้พูดหรือผู้ฟังเป็นใคร 2) ความหมายในปริบท คือ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับเจตนาของผู้พูดและความเข้าใจของผู้ฟัง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การแบ่งประเภทของความหมาย หากพิจารณาเฉพาะคุณสมบัติประจำคำ ประเภทของความหมายได้แก่ ความหมายประจำรูปหรือความหมายที่เป็นความหมายตรง หากพิจารณาถึงบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคม ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร ความรู้สึก ฯลฯ การแบ่งประเภทของความหมายได้แก่ ความหมายในปริบท หรือความหมายแฝง นอกจากนี้การแบ่งประเภทของความหมายต้องคำนึงถึงข้อจำกัดว่าความหมายของคำบางคำมีข้อจำกัดของการใช้ความหมาย จากการแบ่งประเภทของความหมายข้างต้น ผู้วิจัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาถึงความหมายของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมาย

จากการศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายได้มีผู้ศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายไว้ดังนี้

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2521: 127-129) กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมาย สรุปว่าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายได้แก่

1. ทฤษฎีอ้างอิง อธิบายว่า ความหมายเกิดจากการอ้างอิง ทฤษฎีนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นความคิดที่เกิดกับคนธรรมดาสามัญ คือ คำย่อมอ้างอิงถึงสิ่งที่มีอยู่ในโลก เช่น หนู อ้างถึงสัตว์ชนิดหนึ่ง สมศักดิ์ เป็นชื่ออ้างอิงถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โกรธ อ้างถึงอารมณ์ชนิดหนึ่ง เก่า อ้างถึงคุณลักษณะอย่างหนึ่ง ฯลฯ สรุปแล้วก็คือ คำในภาษามีความหมายได้เพราะเป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งอื่น คำไม่มีความหมายในตัวเอง ความหมายเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างคำและสิ่งที่ถูกอ้างอิง

2. ทฤษฎีความคิด อธิบายว่าคำมีความหมายได้เพราะใช้คำแทนความรู้สึกนึกคิด คำ คือสิ่งที่เป็นตัวแทนความคิด ภาษาไม่มีความจำเป็นถ้ามนุษย์ไม่ต้องการสื่อความคิดของตนเองออกมาให้ผู้อื่นทราบ

3. ทฤษฎีพฤติกรรม อธิบายว่าความหมายเกิดจากประสบการณ์เกิดจากสภาพที่มีสิ่งกระตุ้นและปฏิกิริยาโต้ตอบ ทฤษฎีนี้อธิบายถึงความหมายของสิ่งที่เป็นรูปธรรมหากเป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับนามธรรมนั้นทฤษฎีนี้ประสบปัญหาในการอธิบายความหมาย เช่น ความดี จินตนาการ ตัวอย่างของคำเหล่านี้ไม่อาจอธิบายได้ว่าความหมายของคำประเภทนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิริพร ปัญญาเมธีกุล (2549: 17-31) กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมาย สรุปได้ว่า 1) ทฤษฎีทางความหมายได้แก่ 1.1) ทฤษฎีการอ้างอิง เป็นทฤษฎีทางความหมายที่อธิบายความหมายโดยการอ้างถึง กล่าวคือ คำจะมีความหมายได้ต้องมีสิ่งอ้างอิงถึง มีบุคคล มีวัตถุ เช่น สุนทรภู่ คือ กวีเอกของไทย 1.2) ทฤษฎีจินตภาพ เป็นทฤษฎีที่อธิบายความหมายโดยใช้จินตภาพของผู้พูดและผู้ฟัง 1.3) ทฤษฎีมโนทัศน์ เป็นทฤษฎีที่อธิบายมโนทัศน์ต่างๆ ในภาษาจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล 1.4) ทฤษฎีโครงสร้าง เป็นทฤษฎีที่อธิบายความหมายโดยใช้อรรถลักษณ์วิเคราะห์ กล่าวคือ อธิบายว่าคำมีองค์ประกอบทางความหมายอะไรประกอบกันบ้าง 1.5) ทฤษฎีเงื่อนไขความเป็นจริง เป็นทฤษฎีที่รับอิทธิพลมาจากตรรกวิทยา เพื่อตัดสินว่าประโยคใดบ้างที่เป็นประโยคที่มีเงื่อนไขของความเป็นจริง 1.6) ทฤษฎีการแปล เป็นทฤษฎีที่ถอดความหมายจากต้นฉบับ 1.7) ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าการวิเคราะห์ความหมายวิเคราะห์ได้จากองค์ประกอบของเหตุการณ์ 1.8) ทฤษฎีการใช้ เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าความหมายอยู่ที่การใช้ภาษาในแต่ละสังคม 2) ทฤษฎีสัมพันธภาพทางภาษา ทฤษฎีนี้คำเรียกของภาษาแต่ละภาษาเกิดจากความคิดและการมองโลกของมนุษย์แต่ละชนชาติ

สรุปว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายได้แก่ 1) ทฤษฎีอ้างอิง 2) ทฤษฎีความคิดหรือทฤษฎีมโนทัศน์ 3) ทฤษฎีเงื่อนไขความเป็นจริง 4) ทฤษฎีการแปล 5) ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม 6) ทฤษฎีสัมพันธภาพทางภาษา 7) ทฤษฎีโครงสร้าง

จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงภาพรวมของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายได้ดียิ่งขึ้น

การจัดกลุ่มทางความหมาย

จากการศึกษาถึงการจัดกลุ่มทางความทางความหมาย มีผู้ที่ศึกษาถึงการจัดกลุ่มทางความหมายไว้ดังนี้

จินดา งามสุทธิ (2524 อ้างถึง Gething, 1972) กล่าวถึงการจัดกลุ่มทางความหมายสรุปว่า การจัดกลุ่มทางความหมายของคำในภาษาไทย นักภาษาศาสตร์ชื่อโธมัส ดับบลิว เกตติ้ง วิเคราะห์ความหมายของคำในภาษาไทยโดยหาลักษณะร่วมทางความหมายของคำหรือโครงสร้างของคำแล้วนำมาจัดเป็นกลุ่มทางความหมาย ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. บุรุษสรรพนาม 24 คำ คือ ผม ดิฉัน กระผม ฉัน ข้าพเจ้า กู เรา คุณ เอ็ง เธอ ท่าน (บุรุษที่ 2) ลื้อ แก (บุรุษที่ 2) คุณหญิง คุณชาย หล่อน พระองค์ นาย มัน เธอ ท่าน (บุรุษที่ 3) เขา และ แก (บุรุษที่ 3)

2. คำแสดงเครือญาติ 30 คำ คือ ทวด ชวด ทวด ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พ่อ บิดา แม่ มารดา ผัว สามี เมีย ภรรยา ภริยา พี่ น้อง ลูก บุตร บุตรธิดา บุตรี หลาน เหลน หลอนและหล่อน

3. คำที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา 19 คำ คือ พระสังฆราช สมเด็จพระสังฆราช เจ้าวัด หัวหน้าสงฆ์ เจ้าสำนักชี หัวหน้าชี ชีต้น พระ พระสงฆ์ พระภิกษุ เถร ตาเถร ชี นางชี ยายชี สามเณร เณร ลูกศิษย์วัด และเด็กวัด

4. คำประพันธ์ไทย 7 คำ คือ โคลง ร่าย ร่ายดั้น ร่ายสุภาพ กลอน ฉันท์ และกาพย์

5. คำเกี่ยวกับที่ที่มีน้ำ 11 คำ คือ มหาสมุทร ทะเล ทะเลสาบ หนอง บ่อ สระ แม่น้ำ ลำธาร ห้วย และคลอง

6. คำที่เกี่ยวกับยวดยาน 14 คำ คือ รถยนต์ รถแท็กซี่ รถยนต์โดยสาร รถเมล์ รถบรรทุก รถกุดัง รถกระบะ รถลาก รถจักรยาน รถถีบ รถตีนตะขาบ รถพ่วง รถเสบียง และรถไฟ

7. คำที่เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม 16 คำ คือ เสื้อฝน เสื้อกันหนาว เสื้อ เสื้อกล้าม ผ้านุ่ง โสร่ง ผ้าม่วง ผ้าขาวม้า ผ้าถุง ผ้าแถบ เสื้อยกทรง กระโปรง กระโปรงชั้นใน กางเกง กางเกงชั้นในและ ผ้าอ้อม

8. คำที่เกี่ยวกับที่กักขังหรือปิดล้อม 9 คำ คือ สุ่ม ข้อง ทำนบ เล้า คอก เพนียด กำแพง ปราการ และรั้ว

9. คำเกี่ยวกับมาตราวัดความยาว 15 คำ คือ กระเบียด นิ้ว (มาตราของไทย) คืบ ศอก วา เส้น โยชน์ มิลลิเมตร เซนติเมตร เมตร กิโลเมตร นิ้ว ฟุต หลา และไมล์

10. คำที่เกี่ยวกับอาวุธส่วนบุคคล 12 คำ คือ ปืน ปืนสั้น ปืนลม กระบี่ กระบี่สั้น มีด กริช ดาบสั้น ดาบ ดาบปลายปืน ไม้กระบอง และไม้พลอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นววรรณ พันธุเมธา (2550) กล่าวถึงการจัดกลุ่มทางความหมายที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ สรุปว่า การจัดกลุ่มทางความหมายของคำแบ่งเป็น 5 หมวด

หมวดที่ 1 มนุษย์

(ก) กายและส่วนของกาย เช่น ร่าง สังขาร ร่างกาย

(ข) จิตใจ เช่น จิต ขวัญ วิญญาณ
สติปัญญา เช่น เชาวน์ ไหวพริบ ปฏิภาณ
ความคิด เช่น หัวคิด ทัศนคติ เจตคติ
ความรู้สึก เช่น อารมณ์ รสนิยม

(ค) การเจ็บป่วย เช่น ไข้ โรค
การรักษา เช่น บำบัด พยาบาล
ผู้รักษาโรคและปรุงยา เช่น หมอ แพทย์ เภสัชกร

(ง) กิริยาอาการ เช่น อาการ จิต มารยาท
ท่าทาง เช่น ท่าที ท่วงท่า มาด

(จ) การกระทำ เช่น ปฏิบัติ ทำ บำเพ็ญ
ผู้กระทำตามหน้าที่ เช่น เจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน บุคลากร
ผู้ริเริ่ม เช่น ต้นคิด ต้นตำรับ
ผู้มีความสามารถ เช่น เซียน เอตทัคคะ
ผู้ชำนาญ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการพิเศษ
ผู้ประพฤติดี เช่น สุภาพชน สาธุชน
ผู้ประพฤติไม่ดี เช่น พาล นักเลง อันธพาล

(ฉ) การดำรงชีวิต
การอยู่ เช่น สิง สถิต อาศัยอยู่
ผู้อยู่ในบ้าน เช่น เจ้าบ้าน ผู้อาศัย คนอาศัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ไม่มีที่อยู่ เช่น คนหลักลอย
ผู้เล่นและผู้เกี่ยวข้องกับการเล่น เช่น นักมวย นักกีฬา โค้ช
ผู้ประกอบอาชีพด้านการแสดง เช่น นักแสดง ผู้แสดง ศิลปิน
ผู้แสดงบทต่างๆ เช่น ตัวเอก นายโรง ผู้แสดง
ผู้เกี่ยวข้องกับการแสดง เช่น ต้นบท พิธีกร
ผู้เล่นการพนัน เช่น นักพนัน เจ้ามือ วงไพ่

หมวดที่ 2 มนุษย์กับมนุษย์

(ช) การพบปะเกี่ยวข้อง
ผู้เป็นใหญ่ เช่น ประมุข หัวหน้า ผู้นำ
ผู้เป็นรอง เช่น ผู้น้อย ผู้ตาม ลูกน้อง
ตำแหน่งหัวหน้างาน เช่น ผู้ว่าการ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ
ผู้เป็นกำลังสำคัญในการกระทำ เช่น ตัวยืน หัวเรือ แกนนำ
ผู้ที่เป็นมิตร เช่น สหาย เพื่อน เพื่อนสนิท
ผู้ไม่ใช่มิตร เช่น อริ ศัตรู คู่อริ

(ซ) การกระทำที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น
ผู้รับใช้ เช่น คนใช้ คนรับใช้ บ่าว
ผู้รับจ้าง เช่น ลูกจ้าง คนงาน ลูกหาบ
ผู้ทำแทน เช่น ผู้แทน ตัวสำรอง
ผู้ควบคุมดูแล เช่น ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล
ผู้รักษาความปลอดภัย เช่น ยาม แขกยาม คนยาม

(ฌ) การสื่อสาร
คำนำหน้าชื่อบุคคล เช่น นาย นาง นางสาว
คำที่ใช้เรียกบุคคล เช่น คุณชาย ท่านชาย ท่านหญิง
คำที่ใช้แทนชื่อผู้พูดชายและผู้หญิง เช่น ฉัน เรา ข้าพเจ้า
คำที่ใช้แทนชื่อผู้พูดชาย เช่น ผม กระผม
คำที่ใช้แทนชื่อผู้พูดหญิง เช่น เค้า ดิฉัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำที่ใช้แทนชื่อผู้ฟังชายและหญิง เช่น แก เธอ
คำที่ใช้แทนชื่อผู้ฟังชาย เช่น นาย ลื้อ
คำที่ใช้แทนชื่อผู้ฟังหญิง เช่น หล่อน แม่คุณ
คำที่ใช้แทนชื่อผู้ที่กล่าวถึง เช่น เขา มัน
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร เช่น สื่อ ผู้ประกาศ โฆษก
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเขียน จัดทำและรักษาหนังสือ เช่น กวี บรรณาธิการ นักเขียน
ผู้อ่าน เช่น นักอ่าน หนอนหนังสือ
ผู้แปล เช่น ล่าม นักแปล

(ค) การสืบเชื้อสาย
มนุษย์เพศต่างๆ ได้แก่
เพศชาย เช่น กระทาชาย ชาย บุรุษ ลูกผู้ชาย
เพศหญิง เช่น กุลสตรี สุภาพสตรี ลูกผู้หญิง
ชายหญิงที่ผิดเพศ เช่น ขันที ตุ๊ด อีแอบ
ผู้ที่สัมพันธ์กันทางเชื้อสาย เช่น พ่อ แม่ แม่ยาย แม่บุญธรรม ปู่ หลาน พี่น้อง
ผู้เลี้ยงดู เช่น แม่นม นางนม

(ฅ) การรวมกลุ่ม
บุคคล เช่น มนุษย์ คน ผู้คน

(ฆ) การสืบทอดความรู้ ความเชื่อถือ และวัฒนธรรมประเพณี
ผู้บริหารสถานศึกษา เช่น อธิการบดี คณบดี
ผู้เรียน เช่น นักเรียน นิสิต นักศึกษา
ผู้ให้ความรู้ เช่น ครู อาจารย์ แม่พิมพ์
ผู้นับถือพุทธศาสนา เช่น บรรพชิต พระ พุทธศาสนิกชน
นักบวช เช่น มุนี นักพรต โยคี
เจ้าของงานและผู้ร่วมงาน เช่น เจ้าภาพ แขก พระอันดับ
ผู้ที่ทำหน้าที่ในพิธีต่างๆ เช่น หมอขวัญ สัปเหร่อ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมวดที่ 3 สรรพสิ่ง

(ท) สิ่งต่างๆ ในโลก
สาร เช่น ธาตุ สารระเหย

(น) พื้นที่ใช้ประโยชน์หรือทำกิจกรรมต่างๆ
ที่อยู่ เช่น ถิ่นฐาน ภูมิลำเนา บ้านเกิด

(บ) ที่อยู่ ที่พัก เช่น บ้าน แฟลต บ้านพัก

(ป) สิ่งและสถานที่เกี่ยวกับการกินและรักษาโรค
ของกิน เช่น ของสด ของแห้ง ของคาว

(ผ) สิ่งที่ใช้นุ่งห่มและประดับกาย เช่น ชุด ผ้าผ่อน

(ฝ) สิ่งและสถานที่เกี่ยวกับการเคลื่อนที่หรือเดินทาง เช่น บันได ลิฟต์

(พ) สิ่งและสถานที่ที่เกี่ยวกับนันทนาการ ศิลปะ ศาสนา
นันทนาการ เช่น ชิงช้า ม้าหมุน
ศิลปะ เช่น วิจิตรศิลป์ ศิลปะประยุกต์
ศาสนา เช่น บาตร ถลกบาตร
ความเชื่อ เช่น วัด อาราม ศาล

(ฟ) สิ่งและสถานที่ที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ เช่น ร้านขายของ แผงลอย

(ม) สิ่งที่เกี่ยวกับธรรมชาติ
สิ่งที่เกี่ยวกับดิน เช่น จอบ เสียม
สิ่งที่เกี่ยวกับน้ำ เช่น ถัง ขัน
สิ่งที่เกี่ยวกับไฟ เช่น เตา เตาไฟ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมวดที่ 4 มนุษย์กับสรรพสิ่ง

(ย) มนุษย์กับสิ่งต่างๆ ทั่วไป

ผู้ครอบครอง เช่น เจ้าของ เจ้ามรดก

ผู้เอาทรัพย์สินผู้อื่นโดยทุจริต เช่น โจร ขโมย

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน เช่น พ่อค้า แม่ค้า หาบเร่

ผู้ทำหน้าที่หรือมีอาชีพเกี่ยวกับรถ เช่น คนขับ ตีนผี

ผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับเรือ เช่น ผู้บังคับการ นายเรือ

ผู้ที่มีอาชีพเกี่ยวกับเครื่องบิน เช่น นักบิน สจ๊วต แอร์โฮสเตส

(ร) มนุษย์กับสิ่งต่างๆ ทั่วไป: การสร้างสรรค์และการเปลี่ยนแปลง เช่น ทำ ก่อ สร้าง ปลูก

(ล) มนุษย์กับธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติ

ผู้จับสัตว์ เลี้ยงสัตว์ และรักษาสัตว์ เช่นควาญ คนจับปลา โคบาล

ผู้ติดต่อผี เช่น คนทรง หมอผี

หมวดที่ 5 เวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง

(ว) ผู้มีอายุน้อย เช่น เด็ก ทารก ยุวชน สาว

ผู้มีอายุมาก เช่น ผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส

จากข้างต้นสรุปว่า การจัดกลุ่มทางความหมายเป็นวิธีหนึ่งที่นำคำต่างๆ มาพิจารณาแล้วหาความหมายร่วมกันบางประการ จากนั้นจึงนำคำเหล่านั้นมาจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันผู้วิจัยนำแนวคิดของ นววรรณ พันธุเมธา ไปปรับใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในส่วนของวิธีการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอรรถศาสตร์

ในการศึกษาถึงอรรถศาสตร์ ผู้ศึกษาเรื่องอรรถศาสตร์ได้กล่าวไว้ดังนี้

สุริยา รัตนกุล (2544: 1) กล่าวถึงความหมายของอรรถศาสตร์สรุปว่า วิชาอรรถศาสตร์เป็นวิชาศึกษาถึงวิธีการสื่อความหมายในภาษา ศึกษาประเภทต่างๆ ของความหมาย ศึกษาว่าภาษาสื่อความหมายได้อย่างไร มีความหมายอะไรบ้างที่ภาษาสื่อออกมา การสื่อความหมายผ่านขั้นตอนต่างๆ ของภาษาได้แก่ คำ ประโยค และข้อความต่อเนื่องที่ยาวกว่าประโยคทำได้อย่างไร ความหมายที่ได้จากการศึกษาวิชานี้ช่วยให้ทราบถึงธรรมชาติของความหมายในภาษาได้ดีขึ้น

ศิริพร ปัญญาเมธีกุล (2549: 2) กล่าวถึงความหมายของอรรถศาสตร์สรุปว่า วิชาอรรถศาสตร์เป็นวิชาที่ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาที่เรียกว่า “ความหมาย” วิชาอรรถศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาความหมายของรูปภาษา ในระดับคำ ระดับประโยคและระดับข้อความต่อเนื่องหรือปริจเฉท

จากข้างต้นกล่าวได้ว่า อรรถศาสตร์ เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับความหมาย โดยศึกษาส่วนต่างๆ ของภาษาได้แก่ คำ ประโยค และข้อความ การศึกษาอรรถศาสตร์ส่งเสริมให้เข้าใจถึงธรรมชาติของภาษาได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยนำเรื่องของอรรถศาสตร์มาประกอบในการวิเคราะห์ความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณ์

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

Nida (1979: 54-56) กล่าวถึงการวิเคราะห์อรรถลักษณ์สรุปว่า

1. เลือกความหมายที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างคำต่างๆ ที่ทำให้คำเหล่านั้นอยู่ในขอบเขตของความหมายเดียวกัน (Semantic domain) โดยที่คำต่างๆ นั้นมีองค์ประกอบทางความหมายร่วมกัน เช่น father mother son daughter brother sister uncle aunt nephew niece cousin มีองค์ประกอบทางความหมายร่วมกัน คือ ความเป็นมนุษย์และมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือการแต่งงาน โดยกำหนดขอบเขตของความหมายเล็กๆ ก่อนแล้วจึงขยายขอบเขตของความหมายให้ใหญ่ขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ลงรายการสิ่งที่อ้างอิงทางความหมายเฉพาะของแต่ละคำ เช่น father และmother ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในฐานะทาง one ego แต่คำว่า father-in-law mother-in-law ซึ่งสามารถแบ่งหน่วยความหมายย่อยลงไปได้อีก แต่คำพวก uncle aunt nephew niece cousin จัดว่าอยู่ในกลุ่มคำที่มีความสัมพันธ์กันในอีกระดับหนึ่ง

3. ตัดสินใจว่าคำใดที่มีองค์ประกอบทางความหมายเฉพาะและคำใดมีองค์ประกอบที่แตกต่างจากคำอื่นๆ เช่น mother aunt daughter sister niece และ cousin มีองค์ประกอบทางความหมายที่เกี่ยวข้องกับเพศหญิง ส่วนคำว่า father uncle son brother nephew และcousin มีองค์ประกอบทางความหมายที่เกี่ยวข้องกับเพศชาย คำว่า cousin ไม่มีการแบ่งแยกเรื่องเพศ

4. ตัดสินใจว่าองค์ประกอบทางความหมายของคำใดทำให้คำศัพท์แต่ละคำมีความหมายแตกต่าง

5. ตรวจสอบข้อมูลว่าองค์ประกอบทางความหมายของคำแต่ละคำมีความถูกต้องหรือไม่ ถ้าการตั้งชื่อของความหมายเป็นไปตามข้อสันนิษฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าข้อมูลที่ตรวจสอบนี้มีความถูกต้อง

6. นำความหมายของแต่ละคำมาบันทึกให้เป็นระบบในรูปของแผนภูมิต้นไม้ ไดอะแกรม หรือในรูปของตาราง

เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์ (2548: 319-323) กล่าวถึงการวิเคราะห์ของอรรถลักษณ์ (Componential analysis) สรุปว่า ในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์มีหลักเบื้องต้นอยู่ 2 ประการ คือ 1) ความหมายของคำนำมาแจกเป็นส่วนตามความหมายย่อยได้ ส่วนย่อยเหล่านี้เรียกว่าอรรถลักษณ์ (Semantic Feature หรือ Semantic Component) 2) อรรถลักษณ์แต่ละประการที่ประกอบขึ้นมาเป็นความหมายของคำแต่ละคำมิใช่อรรถลักษณ์ที่พบในคำเพียงคำเดียว กล่าวคือ อรรถลักษณ์เป็นเครื่องช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของความหมายของคำต่างๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่าง เช่น คำว่า “พ่อ” แยกอรรถลักษณ์ได้หลายประการดังนี้

พ่อ
< มีชีวิต>
< เพศชาย>
< โตแล้ว>
< มีลูก>
< มนุษย์>
< สัตว์>

จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณ์เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของความหมายของคำอื่นๆ ได้อีกหลายคำ ดังแผนภูมิอรรถลักษณ์ 1 ต่อไปนี้

พ่อ	**แม่**
<มีชีวิต>	<มีชีวิต>
<เพศชาย>	<เพศหญิง>
<โตแล้ว>	<โตแล้ว>
<มีลูก>	<มีลูก>
<มนุษย์>	<มนุษย์>
<สัตว์>	<สัตว์>

หนุ่ม	**สาว**
<มีชีวิต>	<มีชีวิต>
<เพศชาย>	<เพศหญิง>
<ไม่มีลูก>	<ไม่มีลูก>
<โตแล้ว>	<โตแล้ว>
<มนุษย์>	<มนุษย์>

เด็กชาย	**เด็กหญิง**
<มีชีวิต>	<มีชีวิต>
<เพศชาย>	<เพศหญิง>
<ยังไม่โต>	<ยังไม่โต>
<ไม่มีลูก>	<ไม่มีลูก>
<มนุษย์>	<มนุษย์>

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อเปรียบเทียบจะเห็นว่ามีอรรถลักษณ์ร่วมในความหมายของคำเหล่านี้หลายประการ ดังนี้คือ

1. อรรถลักษณ์ <มีชีวิต >

อรรถลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งของความหมายของคำทุกคำ แสดงว่าคำทั้ง 6 นี้ มีความหมายถึงสิ่งมีชีวิต

2. อรรถลักษณ์ <มนุษย์>

อรรถลักษณ์นี้เป็นอีกอรรถลักษณ์หนึ่งที่ต่างไปจากคำอื่นที่มีความหมายไปถึง “พ่อ แม่ สัตว์” ได้ด้วย จึงมีอรรถลักษณ์ <สัตว์> ปรากฏอยู่ด้วย

3. อรรถลักษณ์ <เพศชาย> <เพศหญิง>

อรรถลักษณ์คู่นี้เป็นอรรถลักษณ์ที่แยกคำทั้ง 6 ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม <เพศชาย> ได้แก่ พ่อ หนุ่ม เด็กชาย และกลุ่ม <เพศหญิง> ได้แก่ แม่ สาว และเด็กหญิง

4. อรรถลักษณ์ <โตแล้ว> <ยังไม่โต>

อรรถลักษณ์คู่นี้มีลักษณะเหมือนอรรถลักษณ์คู่ <เพศชาย> <เพศหญิง> เพราะแยกคำออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม <โตแล้ว > ได้แก่ พ่อ แม่ หนุ่ม สาว และกลุ่ม<ยังไม่โต> ได้แก่ เด็กชาย และเด็กหญิง

5. อรรถลักษณ์ <มีลูก> <ไม่มีลูก>

อรรถลักษณ์คู่นี้แบ่งกลุ่มคำออกเป็น 2 กลุ่มเช่นกัน คือ กลุ่ม <ไม่มีลูก> ได้แก่ หนุ่ม สาว เด็กหญิง และเด็กชาย และกลุ่ม <มีลูก> ได้แก่ พ่อและแม่ จะเห็นได้ว่าอรรถลักษณ์มีคุณสมบัติที่ช่วยในการแบ่งกลุ่ม เช่น กลุ่ม <มีลูก> และกลุ่ม <ไม่มีลูก> กลุ่ม<เพศชาย> และกลุ่ม <เพศหญิง> มักมีลักษณะตรงกันข้าม ดังนั้น แทนที่จะใช้อรรถลักษณ์จำนวนมากในการพรรณนาความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของคำ นักอรรถศาสตร์จะใช้อรรถลักษณ์จำนวนน้อยลงโดยกำหนดให้อรรถลักษณ์เป็นคุณสมบัติ 2 ค่า (Binary Value) ตัวอย่างเช่น แทนที่จะมีอรรถลักษณ์ <มีลูก> และ <ไม่มีลูก> ใช้อรรถลักษณ์ 2 ค่าเพียงประการเดียว คือ [± มีลูก] อรรถลักษณ์ <มีลูก> ใช้ว่า [+ มีลูก] และอรรถลักษณ์ <ไม่มีลูก> ใช้ว่า [- มีลูก] การใช้อรรถลักษณ์ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ได้แก่ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของคำเหล่านี้ได้ ดังแผนภูมิอรรถลักษณ์ 2 นี้

แผนภูมิอรรถลักษณ์ 2

พ่อ
- + มีชีวิต
- ± มนุษย์
- + โตแล้ว
- + มีลูก
- + ชาย

แม่
- + มีชีวิต
- ± มนุษย์
- + โตแล้ว
- + มีลูก
- - ชาย

หนุ่ม
- + ชีวิต
- + มนุษย์
- + โตแล้ว
- - มีลูก
- + ชาย

สาว
- + ชีวิต
- + มนุษย์
- + โตแล้ว
- - มีลูก
- - ชาย

เด็กชาย
- + ชีวิต
- + มนุษย์
- - โตแล้ว
- + ชาย

เด็กหญิง
- + ชีวิต
- + มนุษย์
- - โตแล้ว
- - ชาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จะเห็นได้ว่า ในแผนภูมิอรรถลักษณ์ 2 ทำให้มองเห็นความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันด้านความหมายของคำทั้ง 6 ได้ชัดเจนกว่าในแผนภูมิอรรถลักษณ์ที่ 1 อรรถลักษณ์บางอรรถลักษณ์ให้ความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอรรถลักษณ์อื่นได้ เช่น [+มนุษย์] ย่อมแสดงว่า [+มีชีวิต] หรือ [+มีลูก] ย่อมแสดงว่า [+โตแล้ว] อรรถลักษณ์ที่เป็นความหมายโดยนัยของอรรถลักษณ์อื่น เช่น [+มีชีวิต] ก็ได้หรือ [+โตแล้ว] ก็ดี เป็นอรรถลักษณ์ชนิดเดาได้ (Redundant Feature) จากการปรากฏอยู่ของอรรถลักษณ์อื่น ด้วยเหตุนี้จึงไม่จำเป็นต้องแสดงอรรถลักษณ์ลงไปทุกประการอย่างในแผนภูมิอรรถลักษณ์ที่ 2 อาจเลือกแสดงเฉพาะอรรถลักษณ์เด่น (Distinctive Feature) และอรรถลักษณ์เดาเอาไว้ ดังเช่นในแผนภูมิอรรถลักษณ์ 3 นี้

แผนภูมิอรรถลักษณ์3

พ่อ
- ± มนุษย์
- + โตแล้ว
- + มีลูก
- + ชาย

แม่
- ± มนุษย์
- + โตแล้ว
- + มีลูก
- - ชาย

ผู้ชาย
- + มนุษย์
- - โตแล้ว
- - มีลูก
- + ชาย

ผู้หญิง
- + มนุษย์
- - โตแล้ว
- - มีลูก
- - ชาย

เด็กชาย
- + มนุษย์
- - โตแล้ว
- - มีลูก
- + ชาย

เด็กหญิง
- + มนุษย์
- - โตแล้ว
- - มีลูก
- - ชาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อเปรียบเทียบแผนภูมิอรรถลักษณ์ทั้ง 3 จะเห็นได้ว่า แผนภูมิอรรถลักษณ์ 1 แสดงอรรถลักษณ์แบบพรรณนา (Descriptive Feature) ทำให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างของความหมายของคำได้ยาก แผนภูมิอรรถลักษณ์ที่ 2 แสดงอรรถลักษณ์ต่างๆ (Contrastive Feature) จึงทำให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างได้ง่ายขึ้นและชัดขึ้น แผนภูมิที่ 3 แสดงแต่เฉพาะอรรถลักษณ์เด่น (Distinctive Feature) เท่านั้น ทำให้มองเห็นความแตกต่างและคล้ายคลึงกันของความหมายของคำได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ศิริพร ปัญญาเมธีกุล (2549: 83-84) กล่าวถึงการวิเคราะห์อรรถลักษณ์สรุปได้ว่า หลักการวิเคราะห์อรรถลักษณ์มีดังนี้

1. ค้นหาส่วนของความหมายย่อยของคำ โดยพิจารณาว่าคำนั้นๆ มีความหมายตรงหรือความหมายแฝง หรือขอบเขตการใช้นั้นๆ

2. พิจารณาว่าคำนั้นๆ อยู่ในหมวดใด และอาจนำคำมาเปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นความแตกต่างหรือความเหมือนของคำนั้นๆ

3. อรรถลักษณ์แต่ละประการที่ประกอบขึ้นเป็นความหมายของคำ มิใช่พบเพียงคำเดียว ดังนั้น อรรถลักษณ์ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของคำต่างๆ ได้

การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ให้นำคำเหล่านั้น มาพิจารณาถึงขอบเขตของคำที่มีความหมายบางประการร่วมกัน แล้วพิจารณาว่าในคำที่มีความหมายบางประการร่วมกันนั้น มีความหมายใดที่ทำให้คำเหล่านั้นแตกต่าง จากนั้นจึงนำเสนอความเหมือนและความแตกต่างกันของคำในรูปของตารางหรือแผนภูมิต้นไม้ สัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเหมือนและความแตกต่างทางความหมาย คือ เครื่องหมายบวก เครื่องหมายลบ และเครื่องหมายที่เป็นได้ทั้งเครื่องหมายบวกและเครื่องหมายลบ

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้วิเคราะห์ความหมายของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณ์

สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2526) ศึกษาเรื่อง “คำตัดในภาษาไทย” โดยกำหนดถึงขอบเขตของความหมายของคำตัดในภาษาไทยว่าเป็นการกระทำของมนุษย์ที่ทำให้เนื้อวัตถุแยกหรือขาดหลุดออกจากกันโดยใช้เครื่องมือที่มีคม ส่วนประกอบความหมายของ “ตัด” มีส่วนประกอบดังนี้ 1) เป็นกิริยาอาการ 2) ของมนุษย์ 3) ที่เกี่ยวกับการใช้มือ 4) เพื่อให้เนื้อวัตถุแยกหรือขาดหลุดออกจากกัน 5)ใช้เครื่องมือที่มีคมช่วย โครงสร้างทางความหมาย “ตัด” มี 4 ประการ ดังนี้ 1) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ตัดแยกเป็น 1.1) ประเภทของเครื่องมือได้แก่ เครื่องมือที่มีคม 1.2) ส่วนของเครื่องมือได้แก่ เครื่องมือที่มีคมด้านเดียวชนิดแคบ เครื่องมือที่มีคมด้านเดียว เครื่องมือที่มีคมสองด้านแบบกรรไกร 2) ลักษณะของวัตถุที่ถูก “ตัด” 2.1) ชนิดของวัตถุได้แก่ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ กระดาษ ผ้า 2.2) บริเวณที่ถูกตัดได้แก่ บริเวณเส้นเลือดหรือส่วนสำคัญของร่างกาย ผิวของวัตถุ 3) ลักษณะของอาการเคลื่อนไหวที่ใช้ในการตัด 3.1) ทิศทางได้แก่ แนวทแยง แนวดิ่ง แนวขวาง 3.2) การเคลื่อนไหวได้แก่ ระมัดระวัง รวดเร็ว 3.3) อารมณ์ได้แก่ เบื่อหน่าย อารมณ์รุนแรง อารมณ์รำคาญ 4) ลักษณะของผลของการตัดได้แก่ 4.1) ลักษณะสภาพของวัตถุที่เป็นผลจากการตัดได้แก่ ทำให้เป็นแผ่นบางๆ ทำให้เป็นชิ้นๆ ทำให้มนโค้งเข้ารูป 4.2) ประโยชน์ของการ “ตัด” ซึ่งการศึกษาเรื่องคำตัดในภาษาไทยทำให้เข้าใจเกี่ยวกับคำต่างๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้ดียิ่งขึ้น

วัชราภรณ์ บัวนิล (2536) ศึกษาเรื่อง “เปรียบเทียบการจำแนกชื่อแหล่งน้ำ 6 จังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการจำแนกชื่อแหล่งน้ำในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่าคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร โดยการวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อ 2) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการดำรงชีวิตของประชากรในสองภูมิภาคนี้ที่สะท้อนให้เห็นจากการเรียกชื่อแหล่งน้ำว่าคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร

ผลของการวิจัยสรุปว่า คำเรียกชื่อแหล่งน้ำในภาคกลางมีจำนวนทั้งสิ้น 25 ชื่อ ดังนี้ บึง ทะเล น้ำตก ทางเกวียน เหมือง หนอง ห้วง ห้วย คลอง แพรก มาบ บาง ลำธาร คุ้ง อ่าว แก่ง น้ำซับ แม่น้ำ หลอด ตะหลุก น้ำพุ ปรัก น้ำซึม ตำหลุ ตาน้ำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำเรียกชื่อแหล่งน้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนทั้งสิ้น 24 ชื่อ ดังนี้ หนอง บึง ลำน้ำ น้ำซำ กุด ห้วย ทาม แก่ง แม่น้ำ เวิง น้ำออกบ่อ เลิง วัง มาบ ฮอง แก้ง ฮอม น้ำตก น้ำคำ บวก น้ำซับ บุ่ง น้ำบุ้น โสก

คำเรียกชื่อแหล่งน้ำในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีชื่อคล้ายกัน มีดังนี้ ห้วย แม่น้ำ บึง หนอง มาบ น้ำตก น้ำซับ แก่ง

ความแตกต่างของคำเรียกชื่อแหล่งน้ำของทั้งสองภาคที่ใช้คำเรียกชื่อเดียวกัน มีดังนี้

“ห้วย” ปรากฏอรรถลักษณ์ [น้ำขังตลอดปี] พบคำเรียกชื่อเฉพาะภาคกลาง

“แม่น้ำ” พบคำเรียกชื่อทั้งภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏอรรถลักษณ์เหมือนกันทุกประการ

“บึง” ปรากฏอรรถลักษณ์ [มีพื้นที่ติดต่อหลายอำเภอ] พบคำเรียกชื่อเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“หนอง” ปรากฏอรรถลักษณ์ [น้ำขังตลอดปี] พบคำเรียกชื่อเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“มาบ” ปรากฏอรรถลักษณ์ [มีลักษณะเป็นที่ลาดลง] พบคำเรียกชื่อเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“น้ำตก” ปรากฏอรรถลักษณ์ [เป็นบริเวณเทือกเขาที่กั้นทางน้ำ] และ [สูงชัน] พบคำเรียกชื่อเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“น้ำซับ” ปรากฏอรรถลักษณ์ [ลึก] [น้ำไหลจากภูเขา] และ [น้ำไหลออกแรง] พบคำเรียกชื่อเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“แก่ง” ปรากฏอรรถลักษณ์ [น้ำไหลจากภูเขา] [น้ำขังตลอดปี] [น้ำไหลลงห้วย] [เป็นแอ่ง] พบคำเรียกชื่อเฉพาะภาคกลาง ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือปรากฏอรรถลักษณ์ [อยู่ใกล้แม่น้ำหรือลำน้ำใหญ่] [มีพื้นที่ติดต่อหลายอำเภอ]

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลักษณะการดำรงชีวิตของประชากรในสองภูมิภาคสะท้อนการเรียกชื่อของแหล่งน้ำได้ดังนี้

1. คำที่มีอรรถลักษณ์ [ยาว] เป็นคำเรียกชื่อแหล่งน้ำที่มีลักษณะยาวในภาคกลาง ซึ่งมีมากกว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับคำเรียกชื่อแหล่งน้ำภูมิประเทศของภาคกลางที่มีแหล่งน้ำเป็นแนวยาวไปตามลำน้ำ

2. คำที่มีอรรถลักษณ์ [ที่ลุ่มน้ำ] คำเรียกชื่อแหล่งน้ำที่มีลักษณะเป็นที่ลุ่มน้ำปรากฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าภาคกลาง สอดคล้องกับภูมิประเทศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีแหล่งน้ำเป็นที่สูงและต่ำสลับกันเป็นลูกคลื่น

3. คำที่มีอรรถลักษณ์ [น้ำไหลออกจากใต้ดิน] พบคำเรียกชื่อแหล่งน้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าภาคกลาง

4. คำที่มีอรรถลักษณ์ [สำหรับควายนอนเกลือกโคลนตม] ของทั้งภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอรรถลักษณ์เดียวกัน เนื่องจากพื้นที่ของทั้งสองภาคมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้น คำเรียกชื่อแหล่งน้ำจึงแตกต่างกัน

5. คำที่มีอรรถลักษณ์ [น้ำไหลจากใต้หิน]

คำเรียกชื่อแหล่งน้ำทั้งภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้ชื่อเดียวกัน เนื่องมาจากการติดต่อสื่อสารระหว่าง 2 ภาค จึงทำให้เกิดการยืมคำจากภาคใดภาคหนึ่งมาใช้

ชลธิชา สุดมุข (2537) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคำกริยาแสดงอาการโดยไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นในภาษาไทยโดยการจัดกลุ่มทางความหมาย” วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้
1) ศึกษาคำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่โดยไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นในภาษาไทยโดยการจัดกลุ่มทางความหมายเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการเขียนบทนิยามของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันให้เห็นความแตกต่างกันได้ชัดเจนโดยสามารถหลีกเลี่ยงการใช้คำวนไปวนมา
2) เพื่อเสนอวิธีการศึกษาความหมายของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันโดยใช้ทฤษฎีการจัดกลุ่มทางความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิจัย คำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่โดยไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นในภาษาไทย แบ่งได้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มคำกริยาที่แสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ 2) กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่

กลุ่มคำกริยาที่แสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ มีดังนี้

1. กลุ่มคำกริยาที่แสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต แสดงทิศทางตรง ในแนวระนาบ ไปข้างหน้า ในน้ำ บนบก หรือในอากาศก็ได้ ไม่ได้ใช้กำลังถีบพื้นไป มุ่งตรงไปยังจุดหมาย ใช้กำลังจากน้ำหนักตัวทั้งหมดพาไป มีคำกริยาจำนวน 3 คำได้แก่ โถม โผ พุ่ง

2. กลุ่มคำกริยาที่แสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต แสดงทิศทางตรง ในแนวระนาบ ไปข้างหลัง มีทิศทางตรงข้ามกับทิศทางเดิมหรือไม่มีก็ได้ มีคำกริยา จำนวน 3 คำได้แก่ กลับ ย้อน ถอย

3. กลุ่มคำกริยาที่แสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต แสดงทิศทางตรง ในแนวตั้ง ไปข้างใต้ มีคำกริยาจำนวน 2 คำได้แก่ มุด ลอด

4. กลุ่มคำกริยาที่แสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต แสดงทิศทางไม่ตรง เป็นวงโค้งครบรอบ มีคำกริยาจำนวน 4 คำได้แก่ วน เวียน วนเวียน หมุน

5. กลุ่มคำกริยาที่แสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ ในแนวตั้ง ไปข้างล่าง มีคำกริยาจำนวน 6 คำได้แก่ ตก หล่น ร่วง ลง จม หก

กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ มีดังนี้

1. กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต มีจุดหมาย ไปด้วยความยากลำบากหรือไม่ก็ได้ ไม่ไปด้วยท่าทางต่างๆ ไปอย่างช้าๆ หรือไม่ก็ได้ มีคำกริยาจำนวน 4 คำได้แก่ ขยับ ขยับเขยื้อน เขยิบ กระเถิบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต มีจุดหมายหรือไม่ก็ได้ ไปด้วยความยากลำบากหรือไม่ก็ได้ เพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ก็ได้ เกินกว่าจุดที่กำหนด มีคำกริยาจำนวน 4 คำได้แก่ ถลำ ล้ำ เลย ผ่าน

3. กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต มีจุดหมายหรือไม่ก็ได้ ไปด้วยความยากลำบากหรือไม่ก็ได้ เพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง มีคำกริยา จำนวน 6 คำได้แก่ หลีก หลบ เลี่ยง เบี่ยง หนี เตลิด

4. กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต มีจุดหมายหรือไม่ก็ได้ ไปด้วยความยากลำบาก มีคำกริยา จำนวน 4 คำได้แก่ โซซัดโซเซ ซัดเซ ซาน ซมซาน

5. กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต ไม่มีจุดหมาย ไม่เสียการทรงตัว มีคำกริยาจำนวน 3 คำได้แก่ ตุหรัดตุเหร่ เตร่ เร่

6. กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต ไม่มีจุดหมาย เสียการทรงตัว หรือไม่ก็ได้ มีคำกริยาจำนวน 2 คำได้แก่ ไส เสือก

7. กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งมีชีวิต หรือไม่มีชีวิตก็ได้ ออกจากที่ติดอยู่ ถูกกักไว้หรือไม่ก็ได้ มีคำกริยาจำนวน 4 คำได้แก่ กระเด้ง เด้ง กระดอน กระเด็น

8. กลุ่มคำกริยาที่แสดงลักษณะของการเคลื่อนที่ที่ใช้กับนามผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต ผู้ทำอาการที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต ใช้แก่ของเหลว มีคำกริยาจำนวน 3 คำได้แก่ กระฉูด กระเซ็น กระฉอก

กิตติศักดิ์ ใจอารี (2543) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุในภาษาไทย” วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ 1) เพื่อศึกษาหาความแตกต่างทางความหมายของคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุของคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันเพื่อนำไปสู่การใช้คำที่ถูกต้อง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางความหมายที่ประกอบกันเป็นคำแต่ละคำ ผลของการวิจัยสรุปว่า ความแตกต่างทางความหมายของคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุใน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาษาไทยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ คือ 1) การใช้อวัยวะหรืออุปกรณ์ในมือ 2) ลักษณะของวัตถุ 3) ลักษณะของการเคลื่อนที่ 4) ผลของการเคลื่อนที่ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางความหมายที่ประกอบกันเป็นคำแต่ละคำ ความแตกต่างของความหมายนอกจากขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 4 ประการข้างต้นแล้ว ยังขึ้นอยู่กับวิถีการดำรงชีวิต กล่าวคือ การใช้ภาษาของคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุขึ้นอยู่กับกิจกรรมในการดำรงชีวิตและตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้พูด เช่น การดำรงชีวิตด้านเกษตรกรรม คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุได้แก่ กู้ กอบ ขอด คราด งัด ฉีด เป็นต้น การก่อสร้าง คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุได้แก่ กระทุ้ง กวด ขัน คีบ งัด แงะ ตี ตอก ถอน เสียบ สอด ร้อย เป็นต้น การดำรงชีวิตโดยทั่วไป คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุได้แก่ หยิบ หอบ ถือ หิ้ว ยก เป็นต้น การล่าสัตว์และต่อสู้ คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุได้แก่ ขว้าง ปา ซัด เป็นต้น การละเล่น คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุได้แก่ ถีบ เตะ ทอย ตบ ฟาด หวด เป็นต้น

จินดารัตน์ บุญพันธ์ (2547) ศึกษาเรื่อง “ความหมายเปรียบเทียบของสัตว์ในสำนวนไทย” วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความหมายเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับสัตว์ในสำนวนไทย 2) เพื่อศึกษากระบวนการของความหมายเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับสัตว์ในสำนวนไทย ผลของการวิจัยสรุปว่า สิ่งที่นำมาใช้กับความหมายเปรียบที่เกี่ยวกับสัตว์ในสำนวนไทยมีจำนวน 13 ความหมาย ดังนี้ 1) คน 2) คุณสมบัติ 3) นิสัย 4) ภัยอันตราย 5) ปริมาณ 6) ขนาด 7) สัตว์มีพิษ 8) อาหาร 9) เวลา 10) สิ่งของ 11) อาการ 12) การกระทำ 13) ระยะทาง

กระบวนการของความหมายเปรียบเทียบที่เกี่ยวกับสัตว์ในสำนวนไทยใช้การวิเคราะห์อรรถลักษณ์โดยนำความหมายเปรียบที่เกี่ยวกับสัตว์ในสำนวนไทยข้างต้นมาวิเคราะห์ร่วมกับสำนวนไทย

ตัวอย่างเช่น เปรียวเป็นกระต่ายป่า

คุณสมบัติ

ความหมายประจำรูป	**ความหมายที่เกิดจากการเปรียบเทียบ**
[+ มีชีวิต]	[+ คุณสมบัติ]
[+ สัตว์]	[+ เคลื่อนที่เร็ว]
[+ วิ่งเร็ว]	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนวนนี้เปรียบเทียบกระต่าย หมายถึง ว่องไว โดยมีอรรถลักษณ์ร่วมกันระหว่างความหมายประจำรูปของ “กระต่าย” กับความหมายที่เกิดจากการเปรียบเป็น “ว่องไว” คือ [+ เคลื่อนที่เร็ว] กระต่ายเป็นสัตว์ที่มีความปราดเปรียว คล่องแคล่ว วิ่งเร็ว จึงนำมาเปรียบกับความว่องไว สรุปได้ว่า สำนวนไทยนำเรื่องของสัตว์ประเภทต่าง ๆ มาใช้ในการเปรียบเทียบกับมนุษย์ โดยเปรียบเทียบจากลักษณะสำคัญ สภาพความเป็นอยู่ อุปนิสัย รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ของสัตว์ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจถึงความหมายของสำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ได้ดียิ่งขึ้น

ศศิธร สินถาวรกุล (2547) ศึกษาเรื่อง “วิถีการกินและความเชื่อของคนไทยที่สะท้อนจากชื่ออาหารไทยที่ใช้ในเทศกาลงานพิธีแบบดั้งเดิม” วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ 1) วิเคราะห์รูปแบบของชื่ออาหารไทยที่ใช้ในเทศกาลงานพิธีแบบดั้งเดิมของไทย 2) วิเคราะห์ความหมายตรงของชื่ออาหารไทยเพื่อจัดประเภทของอาหารไทยตามองค์ประกอบทางความหมายในมิติต่างๆ 3) วิเคราะห์ความหมายแฝงที่อยู่ในชื่อของอาหารไทยเพื่อตีความค่านิยมและความเชื่อของคนไทย ผลของการวิจัยสรุปว่า รูปแบบชื่ออาหารไทยที่ใช้ในเทศกาลงานพิธีแบบดั้งเดิมของไทยพบทั้งที่เป็นอาหารหวานและอาหารคาว รูปแบบชื่ออาหารไทยที่เป็นอาหารหวาน มีรูปแบบดังนี้

1. ส่วนหลักในที่นี้ หมายถึง คำที่บอกลักษณะ วัตถุดิบ วิธีทำ ชื่อเฉพาะ ได้แก่ จ่ามงกุฎ กระยาสารท

2. ส่วนหลัก+ส่วนขยาย ส่วนหลักในที่นี้มีความหมายดังที่ได้ระบุไว้ข้างต้น ส่วนขยายในที่นี้ หมายถึง คำที่เกี่ยวข้องกับกรรมวิธี คำที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติ ได้แก่ ทองหยอด ทองเอก

3. ส่วนเสริมหน้า+ส่วนหลัก ส่วนเสริมหน้าในที่นี้หมายถึง คำที่ขึ้นต้นว่า “ขนม” มักอยู่คู่กับคำที่มีความหมายอื่นได้แก่ ขนมกง ขนมผิง ขนมหัวผักกาด ขนมเทียนแก้ว

4. ส่วนเสริมหน้า+ส่วนหลัก+ส่วนขยาย ได้แก่ ขนมเทียนแก้ว ขนมต้มขาว ขนมสำปันนีอ่อน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รูปแบบชื่ออาหารไทยที่เป็นอาหารคาว มีรูปแบบดังนี้

1. ส่วนหลัก ในที่นี้หมายถึง ชนิดของอาหารคาว ชนิดส่วนประกอบหลัก ได้แก่ น้ำพริก ข้าวแช่ แกงวุ้นเส้น กุ้งต้ม

2. ส่วนหลัก+ส่วนขยาย+ส่วนเสริมท้าย ส่วนขยายในที่นี้หมายถึงคำที่แสดงวิธีทำ คำที่เป็นประเภทย่อยของชื่ออาหารคาว ส่วนเสริมท้ายในที่นี้หมายถึง คำที่แสดงวัตถุดิบ ได้แก่ มะเขือชุบไข่ หมูผัดกุ้ง

มิติแห่งความแตกต่างและอรรถลักษณ์ที่เป็นองค์ประกอบของชื่ออาหารหวาน

มิติแห่งความแตกต่าง มี 4 มิติ ดังนี้

1. อิทธิพลต่างประเทศ

ของหวานดั้งเดิมของไทยใช้ส่วนประกอบ 3 อย่าง คือ แป้ง น้ำตาล มะพร้าว อรรถลักษณ์ที่พบมี 2 อรรถลักษณ์ คือ [+ไทย] ได้แก่ กระยาสารท กล้วยฉาบ [+ต่างประเทศ] ได้แก่ ขนมผิง

2. วิธีการทำ

มี 10 วิธี [+ ต้ม] [+ เปียก] [+ นึ่ง] [+ ผัด] [+ ปิ้ง] [+ ทอด] [+ กวนแป้ง] [+เข้าไข่เชื่อม] [+ อบ/ผิง] [+ บวด]

3. วัตถุดิบ

ส่วนประกอบที่เป็นวัตถุดิบได้แก่ แป้ง น้ำตาล มะพร้าว กะทิ ข้าวเหนียว สรุปว่า แป้งมีอรรถลักษณ์ได้แก่ [+ แป้งข้าวเจ้า] [+ แป้งข้าวเหนียว] [+ แป้งมัน] [+ แป้งถั่ว] [+ แป้งท้าวยายม่อม] [+ แป้งสาลี] น้ำตาล มีอรรถลักษณ์ได้แก่ [+ น้ำตาลทราย] [+ น้ำตาลมะพร้าว] [+ น้ำตาลโตนด] มะพร้าว มีอรรถลักษณ์ได้แก่ [+ มะพร้าวทึนทึก] [+ มะพร้าวห้าว] กะทิ มีอรรถลักษณ์ได้แก่ [+กะทิ] ข้าวเหนียว มีอรรถลักษณ์ได้แก่ [+ข้าวเหนียว]

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. คุณสมบัติ

พบอรรถลักษณ์เด่นได้แก่ [+ สามลูกติดกัน] ใช้กับขนมสามเกลอ [+ ถั่วลิสง] ใช้กับหรุ่ม [+ ไข่ทั้งฟอง] ใช้กับขนมฝรั่ง [+ไข่น้ำค้าง] ใช้กับฝอยทอง [+กล้วยน้ำว้า] ใช้กับข้าวต้มผัด [+งา] ใช้กับข้าวเหนียวแดง[+เม็ดแตงโม] ใช้กับจ่ามงกุฎ

มิติแห่งความแตกต่างและอรรถลักษณ์ที่เป็นองค์ประกอบของชื่ออาหารคาว

1. ประเภท

อรรถลักษณ์ที่พบ คือ [+อาหารหลัก] ได้แก่ ข้าวแช่ ขนมจีนน้ำยา [+กับข้าว] ได้แก่ กุ้งต้ม ไก่ต้ม

2. วิธีการทำ

อรรถลักษณ์ที่พบได้แก่ [+ ต้ม] [+ นึ่ง] [+ หุง] [+ กวน] [+ ทอด] [+ ตำ] [+ ผัด]

3. วัตถุดิบ

อรรถลักษณ์ที่พบ ได้แก่ [+ กุ้ง] [+ ผัก] [+ วุ้นเส้น] [+ ไก่] [+ เครื่องแกง] [+ เส้นขนมจีน] [+ ข้าว] [+ ธัญพืช] [+ ไข่] [+ กะปิ] [+ ปลา] [+ ปูทะเล] [+ เป็ด] [+ มะเขือ] [+ เส้นหมี่] [+ กะทิ] [+ หมู] [+ หัวหมู]

ความหมายแฝงที่อยู่ในชื่อของอาหารไทย

ความหมายแฝงที่อยู่ในอาหารไทยแสดงถึงความเป็นมงคล พบในชื่อของอาหาร ลักษณะของอาหารและประเพณีนิยมของคนไทย ชื่อของอาหาร เช่น ทองม้วน ทองเอก “ทอง” เป็นคำที่แสดงถึงความดีงาม ขนมฝักบัว “บัว” เป็นคำที่แสดงถึงความเป็นสิริมงคลทางศาสนา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลักษณะของอาหาร

เช่นแกงเลียงนพเก้า เก้า หมายถึง ผัก 9 ชนิด เสียงของคำว่า “เก้า” เป็นเลขมงคลประเพณีนิยมของคนไทย กระยาสารทใช้ในเทศกาลสารท ข้าวแช่ใช้ในเทศกาลสงกรานต์ ข้าวต้มแดงและฟักทองแกงบวดใช้ในพิธีบวงสรวง

ค่านิยมและความเชื่อของคนไทยที่สะท้อนจากชื่ออาหารไทย

มีดังนี้ 1) ค่านิยมความเชื่อเรื่องความยั่งยืนและยาวนาน 2) ค่านิยมและความเชื่อเรื่องความรักใคร่สามัคคี 3) ค่านิยมและความเชื่อเรื่องความมั่งคั่งและร่ำรวย 4) ค่านิยมและความเชื่อเรื่องความสวยงามและความสง่างาม 5) ค่านิยมและความเชื่อเรื่องความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต 6) ค่านิยมและความเชื่อเรื่องความอุดมสมบูรณ์ 7) ค่านิยมและความเชื่อเรื่องความศรัทธาในศาสนา

อรรถพร ศรีพุ่ม (2548) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ความหมายของคำในสำนวนที่มีความหมายเหมือนกันจากพจนานุกรมฉบับมติชน: การศึกษาเชิงอรรถศาสตร์” วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ เพื่อศึกษาอรรถลักษณ์และความสัมพันธ์ด้านความหมายของคำที่ใช้แทนกันได้ในสำนวนที่มีความหมายเหมือนกันที่พบในพจนานุกรมฉบับมติชน พ.ศ. 2547 ผลของการวิจัยสรุปว่า

1. สำนวนที่มีความหมายเหมือนกัน แต่มีรูปสำนวนต่างกันที่พบในพจนานุกรมฉบับมติชน พ.ศ. 2547 มีจำนวน 70 ความหมาย จากรูปสำนวน 145 สำนวน แบ่งได้ 3 ลักษณะดังนี้

1.1 สำนวนที่มีความหมายเหมือนกันมีลักษณะตัดคำหรือเพิ่มคำ พบว่า มีความหมาย 13 ความหมาย จากรูปสำนวน 27 รูปสำนวน

1.2 สำนวนที่มีความหมายเหมือนกัน มีลักษณะประกอบขึ้นจากส่วนประกอบที่ไม่สามารถใช้แทนกันได้ พบว่า มีความหมาย 4 ความหมาย จากรูปสำนวน 9 สำนวน

1.3 สำนวนที่มีความหมายเหมือนกัน มีลักษณะปรากฏคำที่ใช้แทนกันได้ 2 คำ หรือมากกว่า พบว่า มีความหมาย 54 ความหมาย จากรูปสำนวน 114 รูปสำนวน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของสำนวนของคำที่ใช้แทนกันได้ในสำนวนที่มีความหมายเหมือนกัน มีจำนวนตั้งแต่ 2-13 อรรถลักษณ์ ส่วนความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำที่ใช้แทนกันได้ในสำนวนที่มีความหมายเหมือนกัน แบ่งความสัมพันธ์ได้ดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างคำในหมวดเดียวกัน แบ่งเป็น 1.1) การวิภาคความหมาย 1.2) การพ้องความหมาย 1.3) การพ้องความหมายแบบไม่สมบูรณ์ 1.4) การลำดับความหมายแบบการลำดับความหมายน้อย 1.5) การมีความหมายตรงข้ามแบบการเทียบเกณฑ์ 1.6) การมีความหมายตรงข้ามแบบสัมพัทธ์ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างคำต่างหมวดกัน แบ่งเป็น 2 แบบ 2.1) การมีเงื่อนไขการปรากฏร่วม 2.2) การกลืนความหมาย

ผ่องผิว บำรุงกลาง (2550) ศึกษาเรื่อง “การศึกษารูปแบบและอรรถลักษณ์ของคำที่มีคำว่า ข้าว ในภาษาไทย” วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้ 1) เพื่อศึกษารูปแบบของคำที่มีคำว่า “ข้าว” ในภาษาไทย 2) เพื่อศึกษาอรรถลักษณ์ของคำที่มีคำว่า “ข้าว” ในภาษาไทย ผลของการวิจัยสรุปว่า รูปแบบของคำที่มีคำว่า “ข้าว” ในภาษาไทยในส่วนของคำที่เป็นคำนามและเกี่ยวข้องกับคำว่า “ข้าว” สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มที่มีคำว่า “ข้าว” ตามด้วยคำแสดงลักษณะ แบ่งได้ 3 รูปแบบ

1.1 คำว่า “ข้าว” แล้วตามด้วยคำแสดงลักษณะได้แก่ ข้าวเปลือก ข้าวพอง

1.2 คำว่า “ข้าว” แล้วตามด้วยคำแสดงลักษณะมีคำแสดงลักษณะ คำบอกวิธีทำและคำแสดงชื่อเฉพาะต่อท้ายหรือไม่มีก็ได้ได้แก่ ข้าวเหนียวหน้ากุ้ง ข้าวเหนียวดำ

1.3 คำว่า “ข้าว” แล้วตามด้วยคำแสดงลักษณะจะมีคำแสดงลักษณะ และคำแสดงชื่อเฉพาะมาต่อท้ายหรือไม่มีก็ได้ เช่น ข้าวเกรียบอ่อน

2. กลุ่มที่มีคำว่า “ข้าว” ตามด้วยคำแสดงวิธีทำ แบ่งได้ 3 รูปแบบ

2.1 คำว่า “ข้าว” แล้วตามด้วยคำแสดงวิธีทำ โดยไม่มีคำขยายอื่นๆ มาต่อท้ายได้แก่ ข้าวตาก ข้าวหลาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2 คำว่า “ข้าว” แล้วตามด้วยคำแสดงวิธีทำคือคำว่า “ต้ม” แล้วตามด้วยคำบอกลักษณะได้แก่ ข้าวต้มลูกโยน ข้าวต้มมัด

2.3 คำว่า “ข้าว” แล้วตามด้วยคำแสดงวิธีทำคือคำว่า “คลุก” และคำแสดงวัตถุดิบมีเพียง 1 คำ คือ คำว่า ข้าวคลุกกะปิ

3. กลุ่มที่มีคำว่า “ข้าว” ตามด้วยคำแสดงชื่อเฉพาะ แบ่งได้ 3 รูปแบบ

3.1 คำว่า “ข้าว” แล้วตามด้วยคำแสดงชื่อเฉพาะไม่มีคำขยายอื่นๆ มาต่อท้ายอีกได้แก่ ข้าวกล้อง ข้าวตอก ข้าวหมาก

3.2 คำว่า “ข้าว” แล้วตามด้วยคำแสดงชื่อเฉพาะแล้วจะมีคำแสดงชื่อเฉพาะมาต่อท้ายอีกหรือไม่มีก็ได้ได้แก่ ข้าวตัง ข้าวตังหน้าตั้ง

3.3 คำ”ข้าว”แล้วตามด้วยคำแสดงชื่อเฉพาะแล้วจะมีคำแสดงวิธีทำมาต่อท้ายหรือไม่มีก็ได้ได้แก่ ข้าวเม่า ข้าวเม่าคลุก

4. กลุ่มที่มีคำแสดงลักษณะแล้วตามด้วยคำว่า “ข้าว” แบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

4.1 คำแสดงลักษณะแล้วตามด้วยคำว่า “ข้าว” ซึ่งไม่มีคำอื่นๆ มาขยายได้แก่ กากข้าว ก้อนข้าว

4.2 คำแสดงลักษณะแล้วตามด้วยคำว่า “ข้าว”แล้วจะมีคำแสดงลักษณะมาต่อท้ายหรือไม่มีก็ได้ได้แก่ แกลบข้าว ฟางข้าว รำข้าว แกลบข้าวเจ้า แกลบข้าวเหนียว

4.3 คำแสดงลักษณะแล้วตามด้วยคำว่า “ข้าว” แล้วจะมีคำแสดงชื่อเฉพาะต่อท้ายหรือไม่มีก็ได้ได้แก่ แกลบข้าวเม่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในส่วนของคำกริยา กริยานำหน้า “ข้าว” แบ่งได้ 4 รูปแบบดังนี้

1. คำแสดงการกระทำ แล้วตามด้วยคำว่า “ข้าว” ได้แก่ นวดข้าว อดข้าว เกี่ยวข้าว

2. คำแสดงการกระทำ คือ คำว่า “ซัด ตวง นึ่ง เก็บ” แล้วตามด้วยคำว่า “ข้าว” หรือต้องตามด้วยคำว่า “สาร” “เหนียว” และ “ดก” ตามลำดับ ได้แก่ ซัดข้าว ตวงข้าว นึ่งข้าว เก็บข้าว ซัดข้าวสาร ตวงข้าวเปลือก ตวงข้าวสาร นึ่งข้าวเหนียว เก็บข้าวตาก

3. คำแสดงลักษณะ คือ คำว่า “หุง” “ลา” และ “ถวาย” แล้วตามด้วยคำว่า “ข้าว” หรือต้องตามด้วยคำแสดงวิธีทำ คือ คำว่า “หลาม” “ต้ม” ตามลำดับนี้เท่านั้นได้แก่ ปอกข้าวหลาม พุ้ยข้าว พุ้ยข้าวต้ม

4. คำแสดงลักษณะ คือ คำว่า “หุง” “ลา” และ “ถวาย” แล้วตามด้วยคำว่า “ข้าว” แล้วต้องตามด้วยคำแสดงชื่อเฉพาะ คือ คำว่า “เพล” และ “พระ” เท่านั้น ได้แก่ หุงข้าว ลาข้าว ถวายข้าว หุงข้าวเพล ลาข้าวพระ ถวายข้าวพระ

ในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ ที่มีคำว่า “ข้าว” ในภาษาไทย ประเด็นที่ใช้ในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ สรุปได้ว่า

1. ลักษณะการแปรรูปและไม่แปรรูปได้แก่ [+แปรรูป] [-แปรรูป] [±แปรรูป]

2. ลักษณะสุกและไม่สุก ได้แก่ [+สุก] [-สุก] [±สุก]

3. ชนิดของข้าว ได้แก่ [+ข้าวเจ้า] [-ข้าวเจ้า] [±ข้าวเจ้า]

4. ประเภทของอาหาร ได้แก่ [+อาหารคาว] [-อาหารคาว] [±อาหารคาว]

5. ลักษณะของข้าว ได้แก่ [+ต้นเล็กๆ] [+เมล็ดสีขาว] [+อัดเป็นแผ่น] [+เก็บเกี่ยวได้เร็ว] [+ไว้สำหรับเป็นพันธุ์] [+เมล็ดแข็งเป็นมัน]

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. วิธีทำ ได้แก่ [+ทอด] [+ต้ม] [+กวน] [+นึ่ง] [+ปิ้ง] [+คั่ว] [+หลาม] [+หุง] [+ผัด] [+ทำให้สุกด้วยไอน้ำ]

7. วัตถุดิบ ได้แก่ [+น้ำตาล] [+ถั่ว] [+งา] [+กะทิ] [+มะพร้าว] [+กุ้ง] [+หมู] [+น้ำมะขามเปียก] [+เกลือ] [+กล้วย] [+เป็ด]

จากข้างต้นวิเคราะห์ความแตกต่างของอรรถลักษณ์ที่พบในงานวิจัยได้ดังนี้ 1) ลักษณะของแปรรูป [+แปรรูป] อรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [+สุก] [-สุก] [±สุก] ชนิดของข้าวมีอรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [+ข้าวเจ้า] [-ข้าวเจ้า] [±ข้าวเจ้า] ประเภทของอาหารมีอรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [+อาหารคาว] [-อาหารคาว] [±อาหารคาว] วิธีทำ อรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ [+ทอด] [+ต้ม] [+กวน] [+นึ่ง] [+ตาก] [+หุง] [+หลาม] [+ผัด] [+อบ] [+หมัก] [+คั่ว] [+ปิ้ง] [+เคี่ยว] วัตถุดิบมีอรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ [+กะทิ] [+น้ำตาล] [+ถั่ว] [+มะพร้าว] [+งา] [+เกลือ] [+กะปิ][+กุ้งแห้ง] [+เต้าหู้] 2) ลักษณะของแปรรูป [-แปรรูป] อรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [-สุก] [±สุก] ชนิดของข้าว มีอรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [+ข้าวเจ้า] [-ข้าวเจ้า] [±ข้าวเจ้า] ลักษณะของข้าว มีอรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [+ต้นเล็กๆ] [+เมล็ดมีเปลือก] [+เก็บเกี่ยวได้เร็ว] [+เมล็ดที่มีแต่เปลือกไม่มีข้าว] [+เมล็ดที่ตกแล้วงอกขึ้น] [+ไว้สำหรับเป็นพันธุ์] 3. ลักษณะของแปรรูป [±แปรรูป] อรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [±สุก] ชนิดของข้าว มีอรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [+ข้าวเจ้า] [-ข้าวเจ้า] [±ข้าวเจ้า] ประเภทของอาหารมีอรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [+อาหารคาว] [±อาหารคาว] ลักษณะของข้าว มีอรรถลักษณ์ที่เกี่ยวข้องได้แก่ [+เมล็ดขุ่น ติดเป็นก้อนเมื่อสุก] [+มีปลอกรำสีแดงหุ้มเมล็ด] [+เมล็ดร่วน] [+เมล็ดสีดำ] [+เมล็ดสีขาว] วิธีทำ ได้แก่ [+หุง]

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวมาประกอบในการหาอรรถลักษณ์ที่มีความหมายร่วมกันและแตกต่างกันของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางความหมายของคำ

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางความหมายของคำ มีผู้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ทางความหมายของคำไว้ดังนี้

อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์ (2537: 236-240) กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางความหมายของคำ สรุปว่า ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำกับคำ มีดังนี้

1. คำพ้อง คือ คำที่มีความหมายเหมือนกันในส่วนของบริบท เช่น

หมอ	แพทย์
เดือน	พระจันทร์
ใหญ่	โต

2. คำตรงข้าม คือ คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน แต่ไม่จำเป็นต้องตรงข้ามทุกลักษณะ แต่ต้องแตกต่างอย่างน้อยหนึ่งลักษณะ เช่น

ร้อน	เย็น
ไป	มา
เช้า	เย็น

3. คำหลายความหมาย คือ คำประเภทเดียวกันออกเสียงเหมือนกัน แต่มีตั้งแต่สองความหมายขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกัน เช่น ลูกหนู เป็นคำนาม หมายถึง ดอกไม้ไฟที่คล้องไว้กับลวด หรือหมายถึง ต่อมน้ำเหลืองที่โตขึ้นและคลำได้

4. คำพ้องเสียง คือ คำต่างประเภทแต่ออกเสียงเหมือนกัน บางครั้งออกเสียงเหมือนกันสะกดต่างกัน เช่น คุ่ม เป็นคำนาม หมายถึง นกชนิดหนึ่ง ตัวกลม หางสั้น หรือเป็นคำวิเศษณ์กริยา หมายถึง ค่อมเล็กน้อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ลักษณะไม่ประสานกัน คือ การนำคำมารวมกันเป็นวลี แต่เนื้อความของคำเหล่านั้นเข้ากันไม่ได้ เช่น

สัจจะลวง
เดินลัดฟ้า
โทรมบาดใจ

6. การควงคำ การนำคำที่มีความหมายสมบูรณ์แล้วนำมาซ้อนกันอีกคำหนึ่งเป็นคำที่มีความหมายสมบูรณ์เช่นเดียวกัน เช่น

แขนแมน
แปดเปื้อน
เสื่อสาด

7. การคลุมความ คำบางคำมีลักษณะคลุมความบางอย่างในตัวของมันเอง เช่น

พ่อ รวมลักษณะ [+ ชาย] ไว้แล้ว
โจร รวมลักษณะ [+ ชื่อ] ไว้แล้ว
ฆ่า รวมลักษณะ [+ ตาย] ไว้แล้ว

8. การเกยความ คำบางคำมีความหมายเหลื่อมหรือเกยกัน เช่น

พ่อ ลุง ปู่ ตา แสดงลักษณะ [+ ชาย] ไว้แล้ว
เดิน ย่าง ก้าว สาวเท้า นวยนาด ย่อง แสดงลักษณะ [+ เดิน] ไว้แล้ว
วิเศษ เยี่ยม ยอด เลิศ เนี๊ยบ นิ้ง เจ๋ง แสดงลักษณะ [+ ดีมาก] ไว้แล้ว

พรพิลาส เรืองโชติวิทย์ (2535: 36-73) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำ สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคำแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ความสัมพันธ์ระหว่างคำในหมวดเดียวกัน

1.1 ความสัมพันธ์ภายในหมวดได้แก่ ความสัมพันธ์แบบประเภท และความสัมพันธ์แบบส่วนประกอบ

ความสัมพันธ์แบบประเภท (hyponymy) เป็นความสัมพันธ์ที่มีความหมายระบุถึงสิ่งชนิดเดียวกันทั้งกลุ่ม เช่น

ดอกไม้		
ดอกชบา	ดอกบัว	ดอกมะลิ

(ดอกไม้อยู่ในชั้นที่ 1 ดอกชบา ดอกบัวและดอกมะลิอยู่ชั้นที่ 2)

ส่วนความสัมพันธ์แบบส่วนประกอบ (part-whole relation) เป็นความสัมพันธ์ที่มีความหมายระบุถึงสิ่งๆ หนึ่งและสิ่งต่างๆ ซึ่งประกอบขึ้นเป็นสิ่งนั้น เช่น

ดอกไม้		
กลีบดอก	เกสร	รังไข่

ในที่นี้ระบุถึงดอกไม้ทั้งกลุ่ม โดยที่กลีบดอก เกสร รังไข่ เป็นส่วนประกอบของดอกไม้

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน คำต่างๆ ในหมวดเดียวกันแบ่งความสัมพันธ์ได้ 4 แบบ คือ

1.2.1 การมีความหมายตรงข้ามได้แก่ การที่คำบางคำมีส่วนของความหมายขัดแย้งกันแบ่งคำที่มีความหมายตรงข้าม 4 แบบ คือ การตรงข้ามแบบทวิภาค การตรงข้ามแบบเทียบเกณฑ์ การตรงข้ามแบบสัมพัทธ์ การตรงข้ามแบบทิศทาง มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การตรงข้ามแบบทวิภาค (binary opposition) ได้แก่ คำที่มีความหมายตรงข้ามกันในลักษณะที่คำบางส่วนมีความหมายขัดแย้งกัน โดยที่ความหมายของคำหนึ่งมีลักษณะที่อีกคำหนึ่งไม่มี เช่นคำว่า “ลูกชาย” กับ “ลูกสาว” ทั้งสองคำมีความหมายต่างกันที่ คำว่า “ลูกชาย” มีความหมายเพศชาย ในขณะที่ “ลูกสาว” ไม่มีความหมายว่าเพศชาย

การตรงข้ามแบบเทียบเกณฑ์ (polar opposition) ได้แก่ การที่คำ 2 คำมีบางส่วนของความหมายขัดแย้งกัน โดยที่คำที่ 1 มีความหมายบ่งถึงระดับที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนคำที่ 2 มีความหมายบ่งถึงระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เช่น คำว่า “อ้วน” “ผอม” “อ้วน” มีความหมายบ่งถึงระดับที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วน “ผอม” มีความหมายบ่งถึงระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

การตรงข้ามแบบสัมพัทธ์ (relative opposition) ได้แก่ การที่คำที่ 1 และคำที่ 2 มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น คำว่า “ลูกหนี้” กับ “เจ้าหนี้” “ลูกหนี้” เป็นผู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้ “เจ้าหนี้” เป็นผู้ให้เงินลูกหนี้ยืม

การตรงข้ามแบบทิศทาง (directional opposition) ได้แก่ การที่คำสองคำในชั้นเดียวกันมีบางส่วนของความหมายขัดแย้งกัน โดยที่คำที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางหนึ่ง ส่วนคำที่ 2 บ่งถึงความสัมพันธ์ในทิศทางกลับกัน เช่น คำว่า “ขึ้น” กับ “ลง” ทั้งสองคำมีทิศทางที่เคลื่อนที่ในแนวดิ่งเหมือนกันแต่ต่างกันที่ทิศทาง

1.2.2 การพ้องความหมาย แบ่งเป็น 2 แบบ คือ การพ้องความหมายแบบสมบูรณ์และการพ้องความหมายแบบไม่สมบูรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

การพ้องความหมายแบบสมบูรณ์ (absolute synonyms) ได้แก่ คำ 2 คำขึ้นไปที่มีความหมายเหมือนกันทุกประการ เช่น คำว่า “นารี” “อนงค์” ทั้งสองคำนี้มีความหมายว่าคนเพศหญิง ซึ่งเป็นภาษาวรรณศิลป์ทั้งสองคำ

การพ้องความหมายแบบไม่สมบูรณ์ (near-synonyms) ได้แก่ คำ 2 คำขึ้นไปที่มีความหมายคล้ายกันมาก กล่าวคือ มีความหมายตรงเหมือนกัน แต่ความหมายแฝงและขอบเขตของการใช้แตกต่างกัน เช่น คำว่า “นารี” “ผู้หญิง” ทั้งสองคำนี้มีความหมายตรงเหมือนกัน คือ คนเพศหญิง แต่ต่างกันที่ขอบเขตของการใช้นารีเป็นภาษาวรรณศิลป์ ผู้หญิง เป็นภาษาสามัญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2.3 การลำดับความหมาย แบ่งได้ 3 แบบ คือ การลำดับที่ การลำดับความมากน้อย การลำดับวงจร มีรายละเอียดดังนี้

การลำดับที่ (rank) ได้แก่ การที่กลุ่มคำมีความหมายระบุถึงลำดับแรกและลำดับต่อไป เช่น

ชั้นการศึกษา

อนุบาล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4

ในที่นี้แสดงคำในหมวด “ชั้นการศึกษา” ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบลำดับที่

การลำดับความมากน้อย (scale) ได้แก่ การที่กลุ่มคำมีความหมายระบุถึงระดับความมากน้อยโดยเทียบเกณฑ์มาตรฐาน เช่น

สภาพภูมิอากาศ

หนาว	เย็น	-	ร้อน

การลำดับวงจร (cycle) ได้แก่ การที่กลุ่มคำมีความหมายระบุถึงลำดับก่อนหลังต่อเนื่องกันไป เช่น

ฤดูร้อน ⟶ ฤดูหนาว ⟶ ฤดูฝน

1.2.4 การวิภาคความหมาย ได้แก่ การที่กลุ่มคำมีความหมายระบุถึงสิ่งที่ต่างกันไปเป็นอย่างๆ

ผลไม้

ส้ม	แตงโม	มะละกอ

ในที่นี้แสดงถึงผลไม้ชนิดต่างๆ คือ ส้ม แตงโม มะละกอ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ความสัมพันธ์ระหว่างคำต่างหมวดกัน มี 2 แบบ ดังนี้

2.1 การมีเงื่อนไขการปรากฏร่วม (collocation)

การที่คำหนึ่งมีความหมายระบุเงื่อนไขว่าต้องปรากฏกับคำบางคำเท่านั้น เช่น คำว่า “เขียวอื๋อ” ในที่นี้คำว่า “อื๋อ” เป็นคำเสริมที่มีความหมายระบุเงื่อนไขว่าต้องปรากฏร่วมกับคำว่า “เขียว” เท่านั้น

2.2 การกลืนความหมาย (encapsulation)

ได้แก่ การที่คำคำหนึ่งมีความหมายระบุถึงคำอีกคำหนึ่งโดยปริยาย เช่น **จุ๋มหยิก** น้องคำว่า “หยิก” เป็นคำกริยาที่มีความหมายระบุถึงคำนาม “เล็บ” เพราะในการหยิกต้องใช้เล็บเป็นเครื่องช่วยในการกระทำ

จากแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ทางความหมายของคำข้างต้น ผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์ เพื่อวิเคราะห์ว่าคำที่เกี่ยวกับมนุษย์นั้นมีความสัมพันธ์ทางความหมายของคำอย่างไร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกชื่อของมนุษย์

คำเรียกชื่อที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับครอบครัว

สนิท สมัครการ (2519: 5-6) กล่าวถึงการจัดประเภทวงศ์ญาติสรุปว่าการจัดประเภทวงศ์ญาติแบ่งได้ดังนี้ 1) การจัดระบบญาติสายเดี่ยว (Unilineal kinship) กำหนดว่าญาติสายใดสายหนึ่งเท่านั้นที่มีความสำคัญ แบ่งแยกย่อยได้ดังนี้ 1.1) แบบปิตาโลหิต (Patrilinear) กำหนดให้ญาติทางฝ่ายชายมีความสำคัญมีสิทธิและหน้าปฏิบัติต่อกันฉันญาติ 1.2) แบบมาตุโลหิต (Matrilinear) นับถือญาติทางฝ่ายมารดา หรือฝ่ายภรรยาเป็นสำคัญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บุญลือ วันทายนต์ (2522: 78-85) กล่าวถึงครอบครัวและวงศ์วานสรุปว่า ครอบครัวไทยตามคติโบราณ ประกอบด้วยหลัก 7 ประการ ดังนี้ 1) พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย 2) ผัว-เมีย 3) ลูก 4) ญาติพี่น้อง 5) เพื่อนบ้าน 6) อาชีพ 7) ศีลธรรม วงศ์วานเป็นเรื่องของระบบความสัมพันธ์กันระหว่างญาติพี่น้องโดยเริ่มความสัมพันธ์จากครอบครัวก่อนแล้วจึงกลายเป็นความสัมพันธ์ของระบบวงศ์วานขึ้น ดังนั้น วงศ์วานจึงเป็นที่รวมของบรรดาความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมที่เกี่ยวข้องกัน ลักษณะของความเป็นญาติกันนั้นมีสาเหตุดังนี้ 1) มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตและการแต่งงาน (genealogical and affinal relationships) เป็นที่ยอมรับตามความมุ่งหมายของสังคม 2) วิถีทางที่จะเป็นญาติโดยการจำแนกหรือจัดกลุ่มตามระดับชั้นของสังคม 3) มีประเพณีประจำกลุ่มของตน 4) มีสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ที่ประพฤติต่อกันในวงศ์วาน 5) มีรูปแบบภาษาพูด เพื่อใช้แสดงความหมายตามระดับชั้นต่างๆ ของญาติ

จากข้างต้นคำเรียกชื่อที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับครอบครัวตามคติไทยโบราณยึดหลัก 7 ประการ 1) พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย 2) ผัว-เมีย 3) ลูก 4) ญาติพี่น้อง 5) รูปแบบภาษาที่ใช้พูด 6) อาชีพ 7) ศีลธรรม ความสัมพันธ์ของวงศ์วานเกิดขึ้นจากการแต่งงาน ความผูกพันทางสายโลหิต การจำแนกระดับชนชั้นประเพณีประจำกลุ่ม สิทธิหน้าที่ รูปแบบภาษาที่แสดงต่อญาติชั้นต่างๆ การจัดแบ่งวงศ์ญาติแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบปิตาโลหิตและแบบมาตุโลหิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำเรียกชื่อของมนุษย์

สุภาพรรณ ณ บางช้าง (2529) ศึกษาเรื่อง “การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย” ผลของการวิจัยสรุปว่า การตั้งชื่อของคนไทยแบ่งเป็นชื่อฝ่ายราชสกุล และชื่อคนทั่วไป การตั้งชื่อของคนไทยสมัยสุโขทัย ชื่อฝ่ายราชสกุล ลักษณะการใช้ภาษาแสดงถึงความพยายามในการสร้างบ้านเมือง การตั้งชื่อของคนไทยสมัยอยุธยา ชื่อฝ่ายราชสกุล พระนามของเจ้าฟ้าชาย ส่วนใหญ่มีความหมายเกี่ยวกับเทพเจ้า และแสดงถึงอำนาจราชศักดิ์ เช่น เจ้าฟ้านรินทร์ แสดงถึงความงาม ได้แก่ เจ้าฟ้าศรีเสาวภาคย์ มีความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติได้แก่ เจ้าฟ้าอุทุมพร พระนามของเจ้าฟ้าหญิง มีความหมายเกี่ยวข้องกับเทพเจ้าได้แก่ เจ้าฟ้าสุริยวงศ์ ความหมายที่เกี่ยวกับธรรมชาติได้แก่ เจ้าฟ้าจันทร์ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับธาตุได้แก่ เจ้าฟ้าศรีสุวรรณ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับดอกไม้ได้แก่ เจ้าฟ้าปทุม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การตั้งชื่อของคนไทยสมัยธนบุรี ชื่อฝ่ายราชสกุล พระนามพระองค์เจ้าชาย ความหมายแสดงความเป็นเจ้าหรือความมั่นคงได้แก่ เจ้าฟ้าธำรง พระนามพระองค์เจ้าหญิง ความหมายเกี่ยวข้องกับดอกไม้ได้แก่ พระองค์เจ้าหญิงจามจุรี ความหมายที่เกี่ยวข้องกับความงามได้แก่ พระองค์เจ้าหญิงประไพพักตร์ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับความกล้าหาญแบบชายได้แก่ พระองค์เจ้าหญิงสุดชาตรี

การตั้งชื่อของคนไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ชื่อฝ่ายราชสกุล แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) พระนามของราชสกุลในสมัยรัชกาลที่ 1-3 2) พระนามของราชสกุลในสมัยรัชกาลที่ 4-7 3) พระนามของราชสกุลในสมัยรัชกาลที่ 8-9

พระนามของราชสกุลในสมัยรัชกาลที่ 1-3 มีความหมายที่แสดงความเป็นเด็ก แสดงถึงความสวยงาม

พระนามของราชสกุลในสมัยรัชกาลที่ 4-7 มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำชื่อบุคคลในวรรณคดีทางพุทธศาสนามาตั้งชื่อ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพระจันทร์ แสงสว่าง ความสำเร็จ

พระนามของราชสกุลในสมัยรัชกาลที่ 8-9 มีความหมายที่แสดงอำนาจ ความรุ่งเรือง มีชื่อเสียง ความหมายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เช่น พระจันทร์ แสงสว่าง พระอาทิตย์

ส่วนลักษณะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อคนทั่วไปสมัยสุโขทัย ชื่อของคนทั่วไปเพศชายมีความหมายที่แสดงลำดับเครือญาติได้แก่ อ้าย ยี่ ไส งั่ว ความหมายที่เกี่ยวข้องกับต้นไม้ได้แก่ สัง อิน ความหมายที่เกี่ยวข้องกับสีได้แก่ ดำ ชื่อของคนทั่วไปเพศหญิง มีความหมายแสดงลำดับเครือญาติได้แก่ เอื้อย ความหมายที่เกี่ยวข้องกับธาตุได้แก่ คำ ความหมายบ่งคุณภาพได้แก่ มิ่ง

ลักษณะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อคนทั่วไปสมัยอยุธยา-ธนบุรี ชื่อคนทั่วไปเพศชายมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับความเจริญ บุญ พร ชื่อคนทั่วไปเพศหญิงมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับต้นไม้ เช่น จัน แตง โดยสรุปแล้วชื่อฝ่ายชายในสมัยอยุธยา-ธนบุรี ชื่อชายแสดงถึงความกล้าหาญบ่งบอกถึงความเป็นชาย ส่วนชื่อของฝ่ายหญิงแสดงถึงความเป็นหญิง แสดงถึงความงาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลักษณะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อคนทั่วไปสมัยประชาธิปไตยช่วงต้น มีความหมายดังนี้ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะร่างกายได้แก่ จอน ความหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ได้แก่ ดอน ทับ สวน ความหมายที่แสดงถึงความงามได้แก่ ฉลวย แฉล้ม ลำยอง ความหมายที่เกี่ยวข้องกับท่าทางที่อ่อนโยนได้แก่ องอาจ แกล้ว กล้า

ลักษณะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อคนทั่วไปสมัยปัจจุบัน ชื่อเพศชายมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ ชัยชนะ ชื่อเพศหญิงมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับความงาม นอกจากนี้ยังมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความก้าวหน้าทางการศึกษา เช่น พิชญา กาจบัณฑิต เชี่ยวชาญ ฯลฯ

จากการประมวลความรู้ที่ได้จากการตรวจเอกสารทั้งหมดข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 โดยผู้วิจัยนำทฤษฎีการวิเคราะห์ความหมายคำ ทฤษฎีการจัดกลุ่มทางความหมาย ตลอดจนวิธีการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่จัดกลุ่มทางความหมายเพื่อวิเคราะห์อรรถลักษณ์ว่ามีความเหมือนกันและแตกต่างกันของอรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์อย่างไรและหาความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ว่ามีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบใด โดยผู้วิจัยได้นำความรู้ที่ได้รับจากบทนี้ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เรื่อง “การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เอกสารดังต่อไปนี้ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำ ความหมายและอรรถศาสตร์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณ์ รวมไปถึงเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับคำเรียกชื่อของมนุษย์ มีรายละเอียดดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวข้องกับคำ ความหมาย อรรถศาสตร์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอรรถลักษณ์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคำเรียกชื่อของมนุษย์ คู่มือคลังคำ เอกสารและงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมจากหอสมุดแห่งชาติ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 โดยสังเกตคำอธิบายคำย่อในหน้าคำนิยามแสดงลักษณะคำไว้ว่า น. หมายถึงนาม คำใดที่ไม่ใช่คำนาม ผู้วิจัยไม่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากคำนามเป็นคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียกชื่อมนุษย์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกแต่เฉพาะคำนามนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาได้แก่ คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เมื่อได้จัดกลุ่มทางความหมายแล้วพบจำนวนคำทั้งสิ้น 476 คำ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้แก่ ประชากรทั้งหมด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์ มีรายละเอียดดังนี้

คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ผู้วิจัยศึกษาคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 และคู่มือคลังคำของ นววรรณ พันธุเมธา (2550) ซึ่งผู้วิจัยสรุปคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์โดยแบ่งตามหมวดได้ดังนี้

หมวดมนุษย์ หมายถึง คำที่มีความหมายแสดงถึงคุณสมบัติที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของมนุษย์ เช่น ชาติกำเนิด เพศ

หมวดมนุษย์กับมนุษย์ หมายถึง คำที่มีความหมายแสดงถึงการอยู่รวมกันเป็นกลุ่มของมนุษย์คำที่มีความหมายแสดงถึงบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ระดับชนชั้น ตำแหน่งงานของมนุษย์ คำที่มีความหมายแสดงถึงความสัมพันธ์ตามระดับความสนิทสนมระหว่างกันของมนุษย์ คำที่มีความหมายแสดงถึงคำนำหน้าชื่อของมนุษย์

หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง หมายถึง คำที่มีความหมายแสดงถึงการกระทำของมนุษย์ที่ต้องอาศัยสิ่งไม่มีชีวิตต่างๆ มาเป็นตัวกลางหรือบทบาทของการกระทำเหล่านั้น

หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง หมายถึง คำที่มีความหมายแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องเวลามาเกี่ยวข้อง

หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง หมายถึง คำที่มีความหมายที่แสดงถึงบทบาทหรือการกระทำของมนุษย์ซึ่งมีสิ่งต่างๆ มาเป็นสื่อกลางส่งผลให้มนุษย์มีการสื่อสาร ติดต่อหรือดำเนินบทบาทร่วมกันได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยให้นิยามความหมายของคำว่า “มนุษย์” ความหมายของคำว่า “เวลา” และคำว่า “สรรพสิ่ง” ไว้ดังนี้

มนุษย์ หมายถึง ลักษณะของสิ่งมีชีวิตที่มีคุณสมบัติประจำตัวได้แก่ เพศ มีคำเรียกชื่อ นอกจากนี้ยังมีบทบาทและหน้าที่ต่อตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่น

เวลา หมายถึง รอบ ระยะ การเปลี่ยนแปลงไปตามการเจริญเติบโตของมนุษย์ในแต่ละช่วงอายุหมาย หมายรวมไปถึงทางร่างกายหรือสภาวะทางจิตใจของมนุษย์

สรรพสิ่ง หมายถึง สิ่งที่มีชีวิตได้แก่ สัตว์ สิ่งที่ไม่มีชีวิตที่อยู่รอบตัวของมนุษย์ ไม่อาจเคลื่อนที่ได้ด้วยตนเอง หมายรวมไปถึงสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ ก่อตั้งหรือทำให้เกิดขึ้นด้วยฝีมือของมนุษย์

การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

1. เกณฑ์การพิจารณาความหมายของคำ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ พรพิลาส เรืองโชติวิทย์ (2535) มาพิจารณาดังนี้

1.1 ความหมายตรง เป็นความหมายที่ระบุถึงลักษณะที่ประกอบขึ้นเป็นสิ่งหนึ่ง ในที่นี้ผู้วิจัยกำหนดให้เกี่ยวข้องกับคำนามที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ โดยระบุถึงคำนำหน้าแทนชื่อของบุคคล เพศ ตำแหน่งของการงาน อาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ฯลฯ

1.2 ความหมายแฝง เป็นความหมายที่ระบุทัศนคติต่อสิ่งที่คำนั้นบ่งถึง ในที่นี้ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของชนชาติและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เช่น คำว่า นักเลงโต หมายถึง ผู้เกะกะระราน ในที่นี้แฝงความหมายที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่ดีต่อบุคคลเหล่านั้น

1.3 ขอบเขตของการใช้ เป็นความหมายที่ระบุข้อจำกัดในการนำคำใดคำหนึ่งไปใช้ในการสื่อสาร ซึ่งในที่นี้เป็นคำที่พบในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เช่น (โบ) คือ คำโบราณ คำเก่าโบราณซึ่งปัจจุบันมีการใช้น้อย (ปาก) คือ คำที่เป็นภาษาปาก คำที่เป็นภาษาพูด (กฎ) คือ คำที่ใช้ในกฎหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. เกณฑ์การวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ Nida (1979 อ้างใน เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์, 2548) ในการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ ตลอดจนนำมาพิจารณาถึงแนวทางในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ด้วย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์สำหรับงานวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัยไว้ดังนี้

เครื่องหมาย + (เครื่องหมายบวก) เพื่อระบุว่าพบอรรถลักษณ์ของคำที่นำมาวิเคราะห์
เครื่องหมาย - (เครื่องหมายลบ) เพื่อระบุว่าไม่พบอรรถลักษณ์ของคำที่นำมาวิเคราะห์
เครื่องหมาย $\pm$ (เครื่องหมายบวกและเครื่องหมายลบ) เพื่อระบุว่าอรรถลักษณ์ของคำที่นำมาวิเคราะห์เหล่านั้นอาจปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้

3. เกณฑ์การจัดกลุ่มทางความหมาย

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ นววรรณ พันธุเมธา (2550) จินดา งามสุทธิ (2524) โดยผู้วิจัยนำเกณฑ์ของ นววรรณ พันธุเมธา (2550) มาเป็นเกณฑ์หลักและผู้วิจัยนำมาปรับเป็นเกณฑ์การจัดกลุ่มทางความหมายขึ้นใหม่ได้ดังนี้

หมวดที่ 1 หมวดมนุษย์
หมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์
หมวดที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง
หมวดที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง
หมวดที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

การแบ่งกลุ่มทางความหมายทางความหมายของคำในแต่ละหมวดนั้น ผู้วิจัยได้แสดงไว้ในบทที่ 4

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของ พรพิลาส เรืองโชติวิทย์ (2535: 36-73) แบ่งความสัมพันธ์ทางความหมายไว้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างคำในหมวดเดียวกัน แบ่งเป็น

    1.1 ความสัมพันธ์ภายในหมวด แบ่งเป็น

    - ความสัมพันธ์แบบประเภท
    - ความสัมพันธ์แบบส่วนประกอบย่อย

    1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน แบ่งเป็น

    - คำที่มีความหมายตรงข้าม
    - คำพ้องความหมาย
    - คำลำดับความหมาย
    - การวิภาคความหมาย

    1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคำต่างหมวดกัน แบ่งเป็น

    - คำที่มีเงื่อนไขการปรากฏร่วม
    - คำที่มีการกลืนความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวอย่างคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

หมวดมนุษย์

ชุดคำลำดับที่ 1 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพศ

กระทาชาย กะเทย ชาย ผู้ชาย ผู้หญิง บุรุษ บุรุษเพศ สตรี สตรีเพศ สาวแส้ หญิง

กระทาชาย (โบ) คนผู้ชาย, กระไทชายก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 42)

กะเทย น. คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง , คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 93)

ชาย 1 น. คนที่ไม่มีมดลูก, ผู้ชายก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 360)

ชาย 2 น. ส่วนริมหรือปลายสิ่งของบางอย่าง เช่น ชายผ้า ชายจีวร, ส่วนที่สุดเขต, ริม เช่น ชายป่าชายแดน ชายทะเล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 360)

ผู้ชาย ผู้ น. คำใช้แทนบุคคล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 737)

ผู้ชาย น. ชาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 738)

ผู้หญิง ผู้ น. คำใช้แทนบุคคล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 737)

ผู้หญิง น. หญิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

บุรุษ น. ผู้ชาย, เพศชาย, คู่กับสตรี (ใช้ในลักษณะที่สุภาพ) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 632)

บุรุษเพศ น. เพศชาย, คู่กับสตรีเพศ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 633)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สตรี น. ผู้หญิง, เพศหญิง, คู่กับ บุรุษ, (ใช้ในลักษณะที่สุภาพ) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1115)

สตรีเพศ น. เพศหญิง, คู่กับบุรุษเพศ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1115)

สาวแส้ น. หญิงสาว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1184)

หญิง น. คนที่มีมดลูก ผู้หญิงก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1240)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

กระทาชาย (เขียน) ผู้ชาย [มักใช้ในเรื่องเล่า] เช่น กระทาชายนายหนึ่ง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

กะเทย คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง ; คนที่มีจิตและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

ชาย (เขียน) มนุษย์เพศชาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

ผู้ชาย: บุรุษ (ทางการ: เขียน) ผู้ชาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

ผู้หญิง; สตรี (เขียน, ทางการ); หญิง (เขียน) (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

บุรุษเพศ (เขียน) ผู้ชาย (มักใช้ในกรรม) เช่น ต้องตาบุรุษเพศ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

สตรีเพศ (เขียน) ผู้หญิง (มักใช้เป็นกรรม) เช่น ต้องตาสตรีเพศ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

กระทาชาย

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(คนผู้ชาย) → มนุษย์, เพศ

{(ใช้ในเรื่องเล่า) (ภาษาเขียน)} → ขอบเขตของการใช้

กะเทย

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง) → มนุษย์, สิ่ง, เพศ

(คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน) → ระบุถึงคุณสมบัติ

ชาย

ชาย 1

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(คนที่ไม่มีมดลูก) → มนุษย์, สิ่ง

(ภาษาเขียน) → ขอบเขตของการใช้

ชาย 2

(ส่วนริมหรือปลายสิ่งของ) → สิ่ง

(ชายผ้า ชายจีวร) → สิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ส่วนที่สุดเขต, ริม)
(ชายป่า, ชายแดน, ชายทะเล) → สิ่ง

ผู้ชาย

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ชาย) → เพศ, ระบุคุณสมบัติ

(คำใช้แทนบุคคล) → มนุษย์

(ภาษาเขียน)
(ทางการ) → ขอบเขตของการใช้

ผู้หญิง

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(หญิง) → เพศ, ระบุคุณสมบัติ

(คำใช้แทนบุคคล)
(ทางการ) → มนุษย์

(ภาษาเขียน)
(ทางการ) → ขอบเขตของการใช้

บุรุษ

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ผู้ชาย) → มนุษย์, เพศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ภาษาเขียน)
(ทางการ) → ขอบเขตของการใช้

(ใช้ในลักษณะที่สุภาพ) → รูปแบบของภาษาที่นำไปใช้

บุรุษเพศ

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ผู้ชาย) → มนุษย์, เพศ

(คู่กับ สตรีเพศ)
(ภาษาเขียน) → ขอบเขตของการใช้

(มักใช้เป็นกรรม) → โครงสร้างทางไวยากรณ์

สตรี

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ผู้หญิง) → มนุษย์, เพศ

(ภาษาเขียน)
(ทางการ) → ขอบเขตของการใช้

(ใช้ในลักษณะที่สุภาพ) → รูปแบบของภาษาที่นำไปใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สตรีเพศ

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ผู้หญิง) → มนุษย์, เพศ

(คู่กับบุรุษเพศ) (ภาษาเขียน) → ขอบเขตของการใช้

(มักใช้เป็นกรรม) → โครงสร้างทางไวยากรณ์

สาวแส้

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(หญิงสาว) → มนุษย์, เพศ

หญิง

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(คนที่มีมดลูก) → มนุษย์, สิ่ง

(ภาษาเขียน) → ขอบเขตของการใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

กระทาชาย

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
+ เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
- ทางการ

กะเทย

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
± ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
- ภาษาเขียน
- ทางการ

ชาย

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
- ทางการ

ผู้ชาย

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้หญิง

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

บุรุษ

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
± เรื่องเล่า
+ บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

บุรุษเพศ

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
± เรื่องเล่า
+ บอกความสุภาพ
+ ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

สตรี

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
+ บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สตรีเพศ

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
+ บอกความสุภาพ
+ ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

สาวแส้

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
- ใช้เป็นกรรม
- ภาษาเขียน
- ทางการ

หญิง

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
- ทางการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” คือ (นาม) (มนุษย์) (เพศ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” คือ (ชาย) (เรื่องเล่า) (บอกความสุภาพ) (ใช้เป็นกรรม) (ภาษาเขียน) ในที่นี้หมายถึง เมื่อปรากฏในประโยคใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค (ภาษาเขียน) (ทางการ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “กระทาชาย” “ชาย” “ผู้ชาย” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่พบใน (ชาย) คือ คำว่า “ผู้หญิง” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายทั้งชายและหญิง คือ คำว่า “กะเทย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เรื่องเล่า) คือ คำว่า “กระทาชาย” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายว่าเป็นเรื่องเล่าหรือไม่เป็นเรื่องเล่าก็ได้ คือ คำว่า “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บอกความสุภาพ) คือ คำว่า “สตรี” “บุรุษ” “สตรีเพศ” “บุรุษเพศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่พบความหมาย (บอกความสุภาพ) คือ คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “สาวแส้” “หญิง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ใช้เป็นกรรม) คือ คำว่า “สตรีเพศ” “บุรุษเพศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ใช้เป็นกรรม) คือ คำว่า “สาวแส้” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ใช้เป็นกรรม) คือ คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “สตรี” “บุรุษ” “หญิง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาเขียน) คือ คำว่า “กระทาชาย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “สตรี” “บุรุษ” “สตรีเพศ” “บุรุษเพศ” “หญิง” อรรถลักษณ์ที่ไม่พบความหมาย (ภาษาเขียน) คือ คำว่า “กะเทย” “สาวแส้”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทางการ) คือ คำว่า “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ทางการ) คือ คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “สาวแส้” “หญิง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำทั้ง 11 คำข้างต้น นำมาจัดหมวดความสัมพันธ์ทางความหมายได้ดังนี้

ประเภท	เพศ										
	กระทาชาย	กะเทย	ชาย	ผู้ชาย	ผู้หญิง	บุรุษ	บุรุษเพศ	สตรี	สตรีเพศ	สาวแส้	หญิง

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” มีคำว่า “เพศ” อยู่ในชั้นที่ 1 และคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “เพศ” เป็นคำบอกประเภทใหญ่หรือคำแม่กลุ่ม (Superordinate) คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” แต่ละคำต่างบอกประเภทย่อย รวมเรียกว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” เป็นคำบอกประเภทในชั้นเดียวกัน

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกันที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันแบบมีความหมายตรงข้าม: ทวิภาค เพราะมีความหมายที่แสดงถึงเพศ 2 เพศ คือ เพศหญิงกับเพศชาย ส่วนคำว่า “กะเทย” นั้น ไม่สามารถนำมาแสดงความสัมพันธ์แบบมีความหมายตรงข้ามแบบทวิภาค ได้ เพราะเป็นคำที่มีความหมายทั้งสองเพศ กล่าวคือ คำว่า “กะเทย” เป็นได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน ของคำว่า“กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (นาม) (มนุษย์) (เพศ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “เพศ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความหมายตรงข้ามแบบทวิภาค กล่าวคือ คำในกลุ่มเดียวกันมีความหมายตรงข้ามกัน ในที่นี้คำว่า “กระทาชาย” “ชาย” “ผู้ชาย” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” มีความหมายบอกถึงเพศชาย ในขณะที่คำว่า “ผู้หญิง” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” มีความหมายบอกถึงเพศหญิง ส่วนคำว่า “กะเทย” ไม่สามารถจัดอยู่ในความหมายตรงกันข้ามแบบทวิภาคได้ เพราะคำว่า “กะเทย” แสดงถึงความหมายที่รวมทั้งเพศชายและเพศหญิงเข้าด้วยกัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยในรูปแบบของตารางไว้ในบทที่ 4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์มาจัดกลุ่มความหมายในโปรแกรม Microsoft Word โดยแยกเป็นหมวดหมู่ดังนี้

หมวดมนุษย์ใช้ชื่อไฟล์ว่า ตารางจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์
หมวดมนุษย์กับมนุษย์ใช้ชื่อไฟล์ว่า หมวดมนุษย์กับมนุษย์
หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง ใช้ชื่อไฟล์ว่า หมวดเวลา มนุษย์ สรรพสิ่ง
หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง ใช้ชื่อไฟล์ว่า หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง
หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง ใช้ชื่อไฟล์ว่า หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

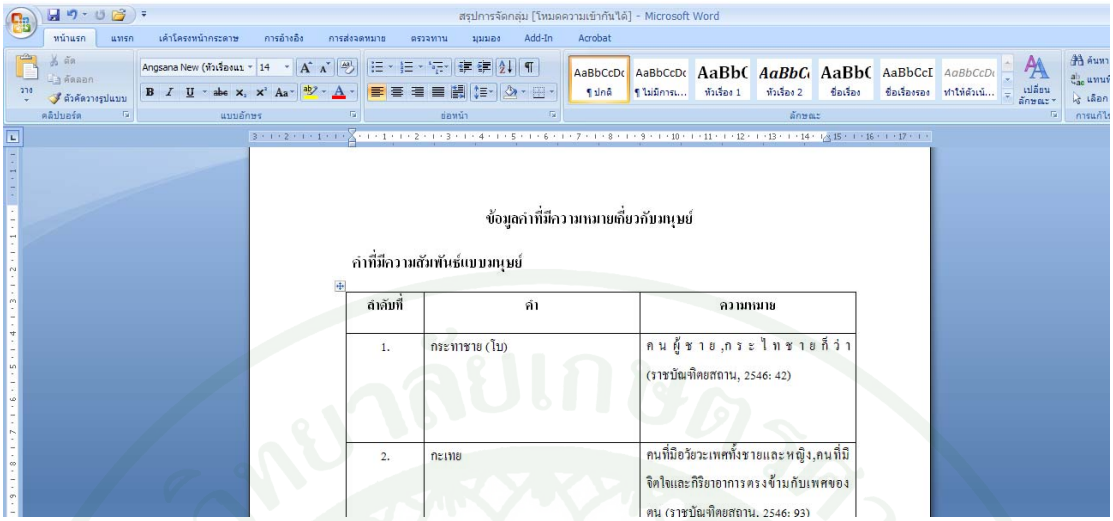

ข้อมูลคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

คำที่มีความสัมพันธ์แบบมนุษย์

ลำดับที่	คำ	ความหมาย
1.	กระทาชาย (โบ)	คนผู้ชาย,กระไทชายก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 42)
2.	กะเทย	คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง,คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 93)

ภาพที่ 1 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดมนุษย์

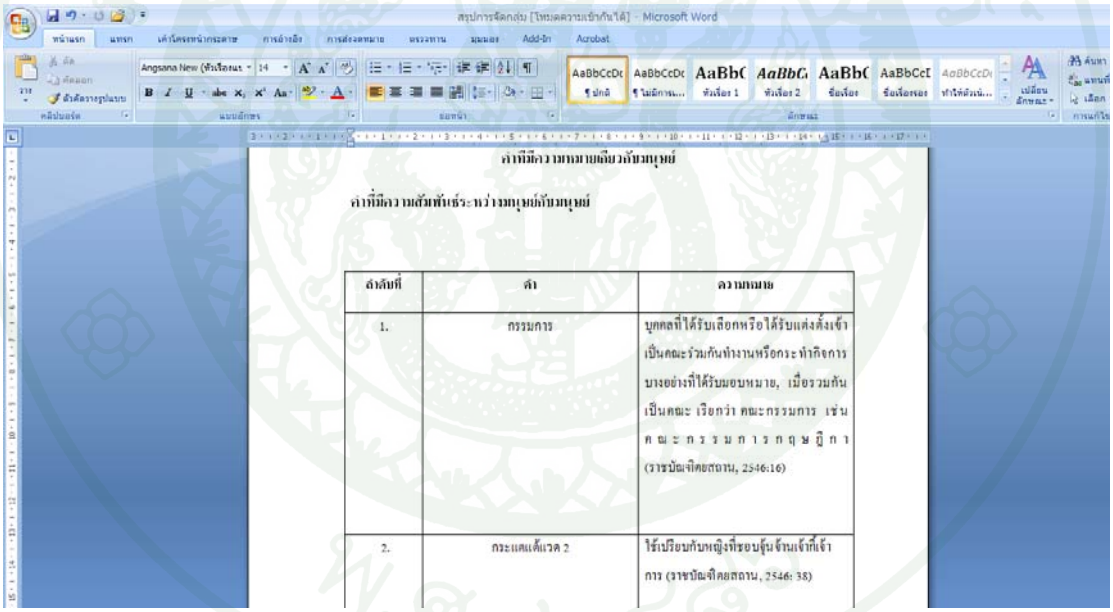

ข้อมูลคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

คำที่มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ลำดับที่	คำ	ความหมาย
1.	กรรมการ	บุคคลที่ได้รับเลือกหรือได้รับแต่งตั้งเข้าเป็นคณะร่วมกันทำงานหรือกระทำกิจการบางอย่างที่ได้รับมอบหมาย, เมื่อรวมกันเป็นคณะ เรียกว่า คณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการกฤษฎีกา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546:16)
2.	กระแสแด้แวด 2	ใช้ปรียบกับหญิงที่ชอบรุ่นจ้นเจ้าก็เจ้าการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 38)

ภาพที่ 2 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดมนุษย์กับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

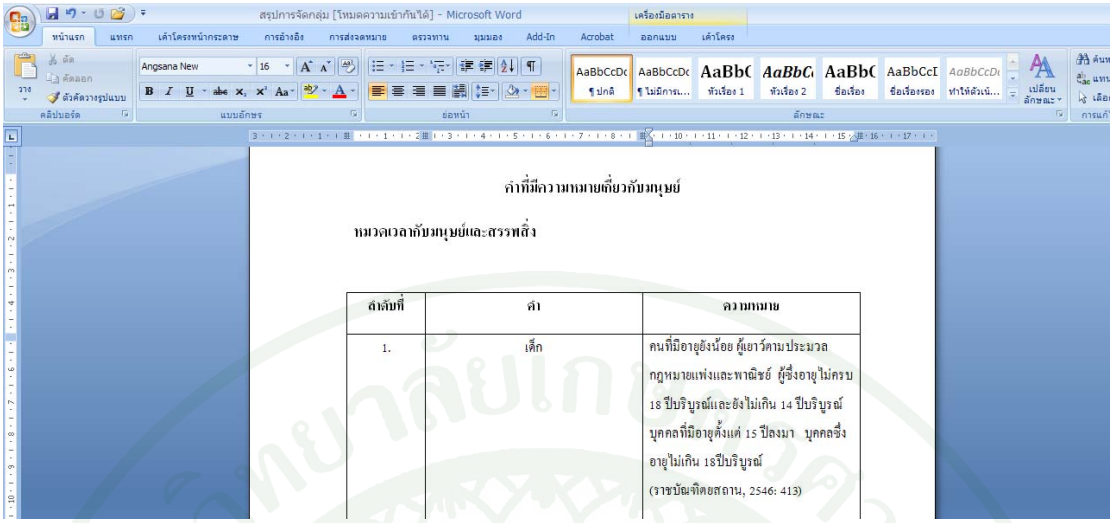

คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง

ลำดับที่	คำ	ความหมาย
1.	เด็ก	คนที่มีอายุยังน้อย ผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ซึ่งอายุไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์และยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีลงมา บุคคลซึ่งอายุไม่เกิน 18ปีบริบูรณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 413)

ภาพที่ 3 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง

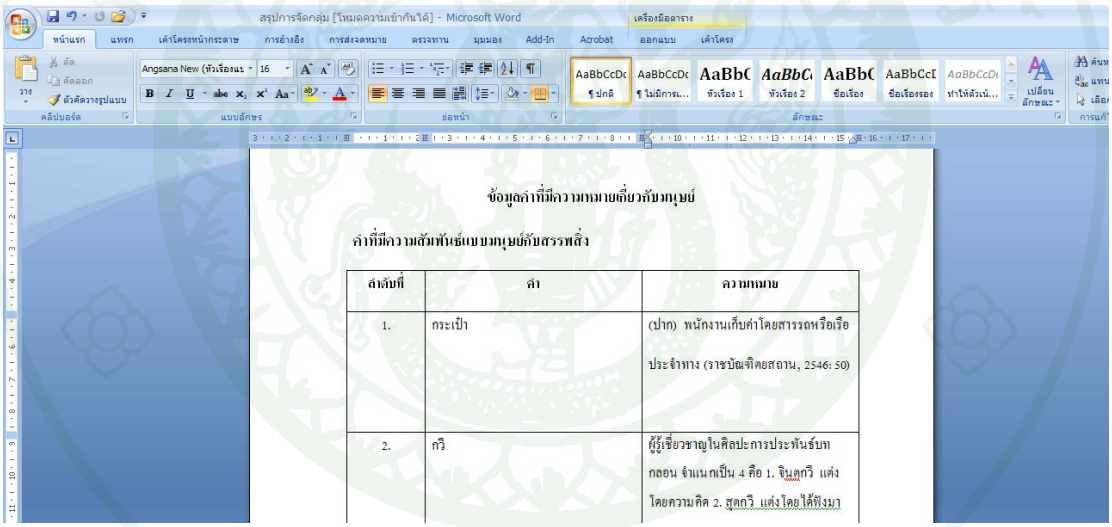

ข้อมูลคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

คำที่มีความสัมพันธ์แบบมนุษย์กับสรรพสิ่ง

ลำดับที่	คำ	ความหมาย
1.	กระเป๋า	(ปาก) พนักงานเก็บค่าโดยสารรถหรือเรือประจำทาง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 50)
2.	กวี	ผู้รู้เชี่ยวชาญในศิลปะการประพันธ์บทกลอน จำแนกเป็น 4 คือ 1. จินตกวี แต่งโดยความคิด 2. สุตกวี แต่งโดยได้ฟังมา

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

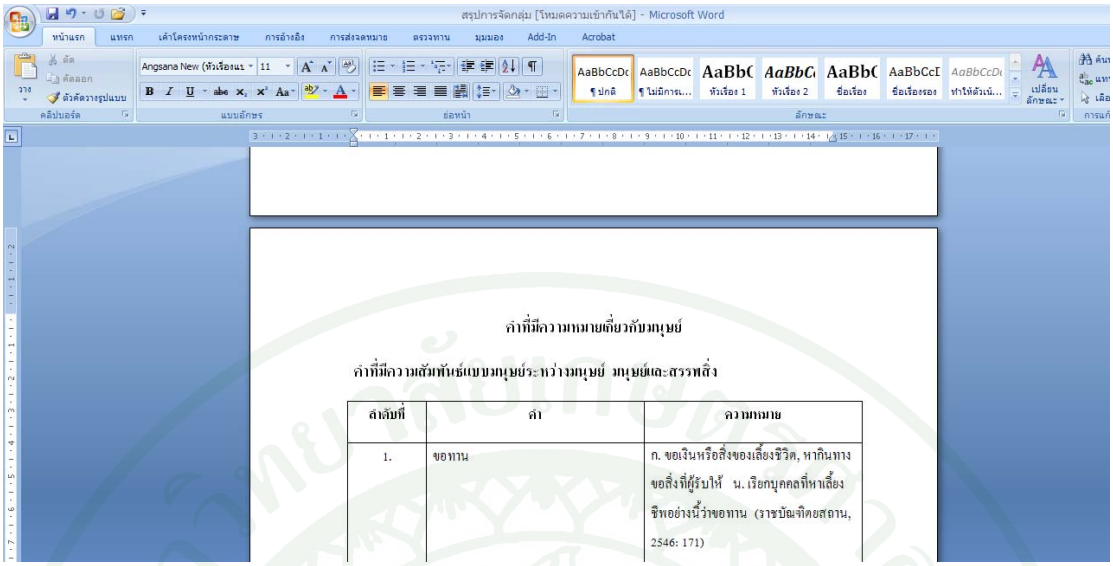

คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

คำที่มีความสัมพันธ์แบบมนุษย์ระหว่างมนุษย์ มนุษย์และสรรพสิ่ง

ลำดับที่	คำ	ความหมาย
1.	ขอทาน	ก. ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต, หากินทางขอสิ่งที่ผู้รับให้ น. เรียกบุคคลที่หาเลี้ยงชีพอย่างนี้ว่าขอทาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 171)

ภาพที่ 5 ตัวอย่างการเก็บข้อมูลหมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำคำที่ได้จัดหมวดหมู่แล้วมาพิจารณาถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึงของความหมายในแต่ละคำ

2. เมื่อพิจารณาความแตกต่างและความคล้ายทางความหมายของแต่ละคำแล้ว จึงนำมาจัดกลุ่มทางความหมายโดยเลือกจัดกลุ่มความหมายที่เหมือนกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันซึ่งจัดเรียงไว้ในโปรแกรม Microsoft Word

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

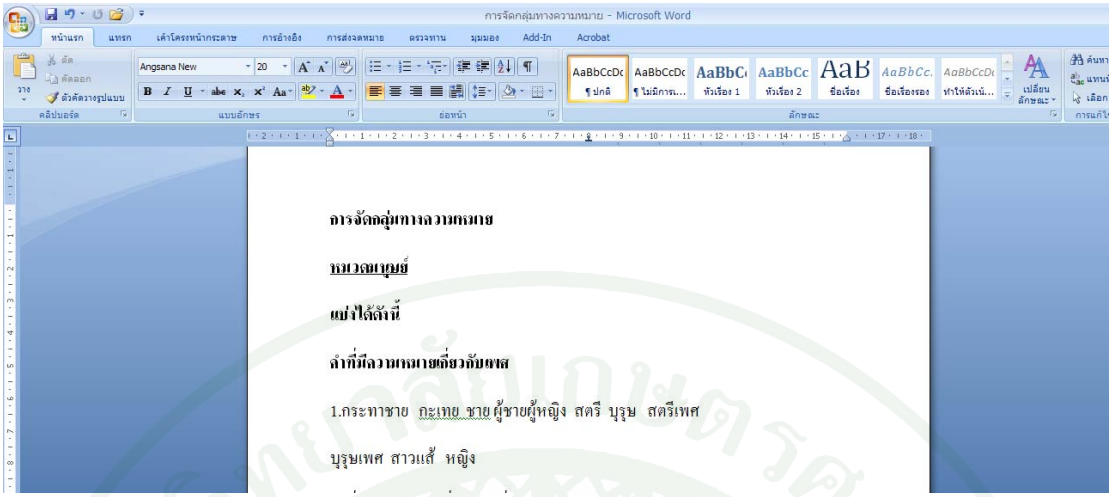

ภาพที่ 6 ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์

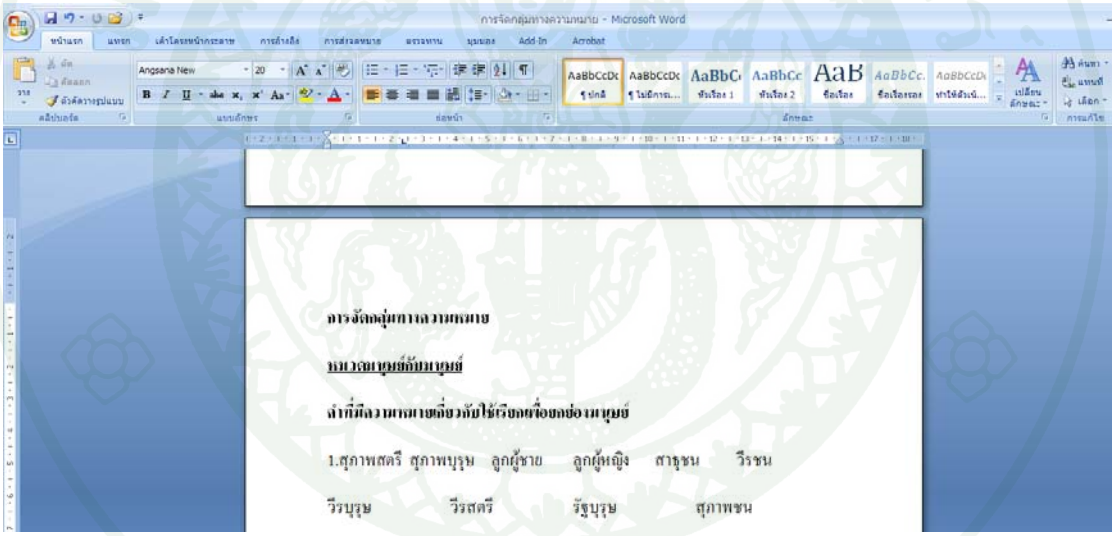

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์กับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

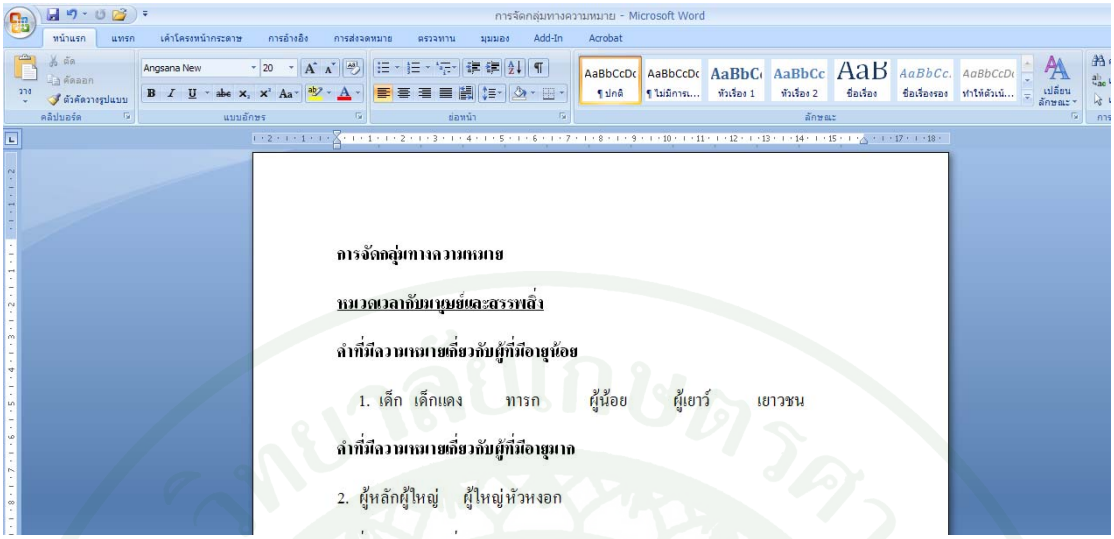

ภาพที่ 8 ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง

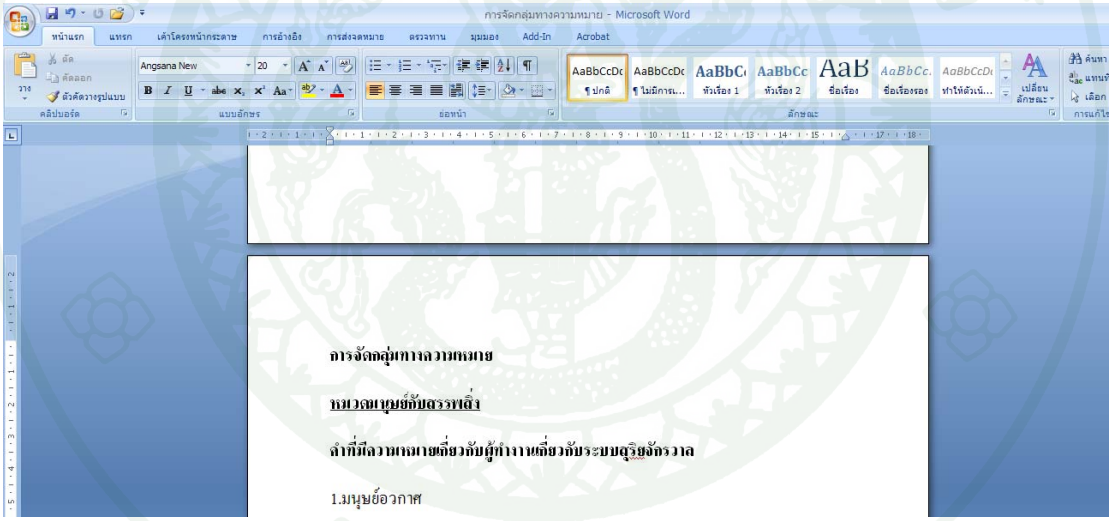

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

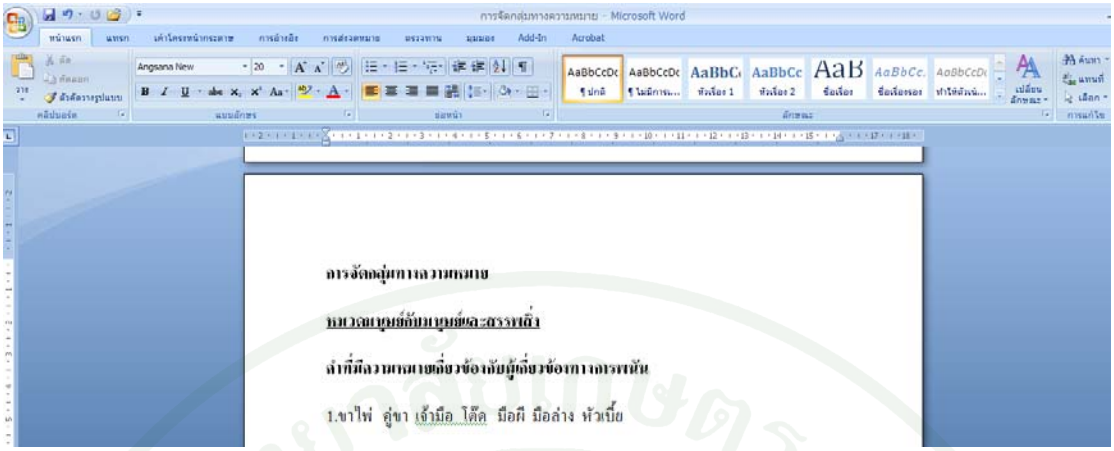

ภาพที่ 10 ตัวอย่างการจัดกลุ่มทางความหมายหมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สูตรการหาความถี่ค่าสถิติแบบร้อยละ

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

แทนค่า P = ค่าร้อยละ (Percentage)

n = คำที่จัดกลุ่มความหมายในหมวดมนุษย์

n = คำที่จัดกลุ่มความหมายในหมวดมนุษย์กับมนุษย์

n = คำที่จัดกลุ่มความหมายในหมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง

n = คำที่จัดกลุ่มความหมายในหมวด เวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง

n = คำที่จัดกลุ่มความหมายในหมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

N = จำนวนคำที่จัดกลุ่มความหมายทั้งหมดในแต่ละหมวด

3. การสรุปผล และการนำเสนอรายงานผลการศึกษาข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาวิเคราะห์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์ โดยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบการพรรณนาวิเคราะห์

การนำเสนอผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้แก่

ผลการศึกษาวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ในแต่ละหมวด แบ่งได้เป็น 1) หมวดมนุษย์ 2) หมวดมนุษย์กับมนุษย์ 3) หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง 4) หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง 5) หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง ในแต่ละหมวดผู้วิจัยแสดงตารางสรุปความถี่หาค่าสถิติของคำในแต่ละหมวด แสดงการอธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายในแต่ละหมวด การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำ และสรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ทางความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 1 หมวดมนุษย์

หมวดคำที่ 1 หมวดมนุษย์	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพศ	11	26.19
คำที่มีความหมายแสดงถึงผู้ที่มีความเพียบพร้อม	5	11.90
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับบุคคล	3	7.14
คำที่มีความหมายแสดงถึงสถานภาพของมนุษย์	5	11.90
คำที่แสดงถึงบุคคลที่ด้อยโอกาส	1	2.38
คำที่แสดงถึงระดับสติปัญญาของมนุษย์	1	2.38
คำที่แสดงถึงลักษณะของมนุษย์	2	4.76
คำที่แสดงความหมายการพัฒนาของมนุษย์	2	4.76
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกของคนต่างชาติ	3	9.52
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชนเผ่า	8	19.04
รวม	**42**	**100**

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ จำนวนคำที่พบมากที่สุดในหมวดมนุษย์ คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพศ ปรากฏทั้งสิ้น 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 26.19 รองลงมา คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชนเผ่า ปรากฏทั้งสิ้น 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 19.04 จำนวนคำที่พบน้อยที่สุดในหมวดมนุษย์ คือ คำที่มีความหมายแสดงถึงบุคคลที่ด้อยโอกาสและคำที่แสดงถึงระดับสติปัญญาของมนุษย์ ปรากฏทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.38

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2 แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 1 หมวดมนุษย์

หมวดคำที่ 1 หมวดมนุษย์	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
อรรถลักษณ์ที่ไม่มีคู่วิเคราะห์	2	4.76
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 1 อรรถลักษณ์	5	11.90
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์	22	52.38
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์	13	30.95
รวม	**42**	**100**

จากตารางที่ 2 พบว่า อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันพบมากที่สุด คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์ จำนวนคำทั้งหมด 22 คำ คิดเป็นร้อยละ 52.38 รองลงมา คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์ จำนวนคำทั้งหมด 13 คำ คิดเป็นร้อยละ 30.95

หมวดมนุษย์

ชุดคำลำดับที่ 1 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพศ

กระทาชาย กะเทย ชาย ผู้ชาย ผู้หญิง บุรุษ บุรุษเพศ สตรี สตรีเพศ สาวแส้ หญิง

กระทาชาย (โบ) คนผู้ชาย, กระไทชายก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 42)

กะเทย น. คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง, คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 93)

ชาย 1 น. คนที่ไม่มีมดลูก, ผู้ชายก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 360)

ชาย 2 น. ส่วนริมหรือปลายสิ่งของบางอย่าง เช่น ชายผ้า ชายจีวร, ส่วนที่สุดเขต, ริม เช่น ชายป่าชายแดน ชายทะเล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 360)

ผู้ชาย ผู้ น. คำใช้แทนบุคคล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 737)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ชาย น. ชาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 738)

ผู้หญิง ผู้ น. คำใช้แทนบุคคล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 737)

ผู้หญิง น. หญิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

บุรุษ น. ผู้ชาย, เพศชาย, คู่กับสตรี (ใช้ในลักษณะที่สุภาพ) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 632)

บุรุษเพศ น. เพศชาย, คู่กับสตรีเพศ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 633)

สตรี น. ผู้หญิง, เพศหญิง, คู่กับ บุรุษ, (ใช้ในลักษณะที่สุภาพ) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1115)

สตรีเพศ น. เพศหญิง, คู่กับบุรุษเพศ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1115)

สาวแส้ น. หญิงสาว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1184)

หญิง น. คนที่มีมดลูก ผู้หญิงก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1240)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

กระทาชาย (เขียน) ผู้ชาย [มักใช้ในเรื่องเล่า] เช่น กระทาชายนายหนึ่ง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

กะเทย คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง; คนที่มีจิตและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

ชาย (เขียน) มนุษย์เพศชาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ชาย : บุรุษ (ทางการ: เขียน) ผู้ชาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

ผู้หญิง; สตรี (เขียน, ทางการ); หญิง (เขียน) (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

บุรุษเพศ (เขียน) ผู้ชาย (มักใช้ในกรรม) เช่น ต้องตาบุรุษเพศ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

สตรีเพศ (เขียน) ผู้หญิง (มักใช้เป็นกรรม) เช่น ต้องตาสตรีเพศ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

อรรถลักษณ์ของคำ

กระทาชาย

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(คนผู้ชาย) → มนุษย์, เพศ

(ใช้ในเรื่องเล่า)
(ภาษาเขียน) } → ขอบเขตของการใช้

กะเทย

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง) → มนุษย์, สิ่ง, เพศ

(คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน) → ระบุถึงคุณสมบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชาย

ชาย 1

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(คนที่ไม่มีมดลูก) → มนุษย์, สิ่ง

(ภาษาเขียน) → ขอบเขตของการใช้

ชาย 2

(ส่วนริมหรือปลายสิ่งของ) → สิ่ง

(ชายผ้า ชายจีวร) → สิ่ง

{(ส่วนที่สุดเขต, ริม), (ชายป่า, ชายแดน, ชายทะเล)} → สิ่ง

ผู้ชาย

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ชาย) → เพศ, ระบุคุณสมบัติ

(คำใช้แทนบุคคล) → มนุษย์

{(ภาษาเขียน), (ทางการ)} → ขอบเขตของการใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้หญิง

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(หญิง) → เพศ, ระบุคุณสมบัติ

(คำใช้แทนบุคคล)
(ทางการ) → มนุษย์

(ภาษาเขียน)
(ทางการ) → ขอบเขตของการใช้

บุรุษ

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ผู้ชาย) → มนุษย์, เพศ

(ภาษาเขียน)
(ทางการ) → ขอบเขตของการใช้

(ใช้ในลักษณะที่สุภาพ) → รูปแบบของภาษาที่นำไปใช้

บุรุษเพศ

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ผู้ชาย) → มนุษย์, เพศ

(คู่กับ สตรีเพศ)
(ภาษาเขียน) → ขอบเขตของการใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(มักใช้เป็นกรรม) → โครงสร้างทางไวยากรณ์

สตรี

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ผู้หญิง) → มนุษย์, เพศ

{(ภาษาเขียน) (ทางการ)} → ขอบเขตของการใช้

(ใช้ในลักษณะที่สุภาพ) → รูปแบบของภาษาที่นำไปใช้

สตรีเพศ

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ผู้หญิง) → มนุษย์, เพศ

{(คู่กับบุรุษเพศ) (ภาษาเขียน)} → ขอบเขตของการใช้

(มักใช้เป็นกรรม) → โครงสร้างทางไวยากรณ์

สาวแส้

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(หญิงสาว) → มนุษย์, เพศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หญิง

(คำนาม) ⟶ ชนิดของคำ

(คนที่มีมดลูก) ⟶ มนุษย์, สิ่ง

(ภาษาเขียน) ⟶ ขอบเขตของการใช้

ผลของการวิเคราะห์องรรถลักษณ์

กระทาชาย

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
+ เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
- ทางการ

กะเทย

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
± ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
- ภาษาเขียน
- ทางการ

ชาย

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
- ทางการ

ผู้ชาย

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้หญิง

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

บุรุษ

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
± เรื่องเล่า
+ บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

บุรุษเพศ

+ นาม
+มนุษย์
+ เพศ
+ ชาย
± เรื่องเล่า
+ บอกความสุภาพ
+ ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

สตรี

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
+ บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

สตรีเพศ

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
+ บอกความสุภาพ
+ ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
+ ทางการ

สาวแส้

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
- ใช้เป็นกรรม
- ภาษาเขียน
- ทางการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หญิง

+ นาม
+ มนุษย์
+ เพศ
- ชาย
± เรื่องเล่า
- บอกความสุภาพ
± ใช้เป็นกรรม
+ ภาษาเขียน
- ทางการ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” คือ (นาม) (มนุษย์) (เพศ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” คือ (ชาย) (เรื่องเล่า) (บอกความสุภาพ) (ใช้เป็นกรรม) (ภาษาเขียน) ในที่นี้หมายถึง เมื่อปรากฏในประโยคใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค (ทางการ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “กระทาชาย” “ชาย” “ผู้ชาย” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่พบใน (ชาย) คือ คำว่า “ผู้หญิง” “สตรี” “สตรีเพศ” “ สาวแส้” “หญิง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายทั้งชายและหญิงในคือ คำว่า “กะเทย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เรื่องเล่า) คือ คำว่า “กระทาชาย” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายว่าเป็นเรื่องเล่าหรือไม่เป็นเรื่องเล่าก็ได้ คือ คำว่า “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บอกความสุภาพ) คือ คำว่า “สตรี” “บุรุษ” “สตรีเพศ” “บุรุษเพศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่พบความหมาย (บอกความสุภาพ) คือ คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “สาวแส้” “หญิง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ใช้เป็นกรรม) คือ คำว่า “สตรีเพศ” “บุรุษเพศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่พบความหมาย (ใช้เป็นกรรม) คือ คำว่า “สาวแส้” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายว่าใช้เป็นกรรมหรือไม่ใช้เป็นกรรม ในที่นี้คือ “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “สตรี” “บุรุษ” “หญิง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาเขียน) คือ คำว่า “กระทาชาย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “สตรี” “บุรุษ” “สตรีเพศ” “บุรุษเพศ” “หญิง” อรรถลักษณ์ที่ไม่พบความหมาย (ภาษาเขียน) คือ คำว่า “กะเทย” “สาวแส้”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทางการ) คือ คำว่า “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่พบความหมาย (ทางการ) คือ คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “สาวแส้” “หญิง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำทั้ง 11 คำข้างต้น นำมาจัดหมวดความสัมพันธ์ทางความหมายได้ดังนี้

ประเภท	เพศ										
	กระทาชาย	กะเทย	ชาย	ผู้ชาย	ผู้หญิง	บุรุษ	บุรุษเพศ	สตรี	สตรีเพศ	สาวแส้	หญิง

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” มีคำว่า “เพศ” อยู่ในชั้นที่ 1 และคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “เพศ” เป็นคำบอกประเภทใหญ่หรือคำแม่กลุ่ม (Superordinate) คำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” แต่ละคำต่างบอกประเภทย่อย รวมเรียกว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” เป็นคำบอกประเภทในชั้นเดียวกัน

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกันที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันแบบมีความหมายตรงข้าม: ทวิภาค เพราะมีความหมายที่แสดงถึงเพศ 2 เพศ คือ เพศหญิงกับเพศชาย ส่วนคำว่า “กะเทย” นั้นไม่สามารถนำมาแสดงความสัมพันธ์แบบมีความหมายตรงข้ามแบบทวิภาคได้ เพราะเป็นคำที่มีความหมายทั้งสองเพศ กล่าวคือ คำว่า “กะเทย” เป็นได้ทั้งเพศหญิงและเพศชาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน ของคำว่า“กระทาชาย” “กะเทย” “ชาย” “ผู้ชาย” “ผู้หญิง” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” มี 3 อรรถลักษณ์คือ (นาม) (มนุษย์) (เพศ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “เพศ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความหมายตรงข้ามแบบทวิภาค กล่าวคือ คำในกลุ่มเดียวกันมีความหมายตรงข้ามกัน ในที่นี้คำว่า“กระทาชาย” “ชาย” “ผู้ชาย” “บุรุษ” “บุรุษเพศ” มีความหมายบอกถึงเพศชาย ในขณะที่คำว่า “ผู้หญิง” “สตรี” “สตรีเพศ” “สาวแส้” “หญิง” มีความหมายบอกถึงเพศหญิง ส่วนคำว่า “กะเทย” ไม่สามารถจัดอยู่ในความหมายตรงกันข้ามแบบทวิภาคได้ เพราะคำว่า “กะเทย” แสดงถึงความหมายที่รวมทั้งเพศชายและเพศหญิงเข้าด้วยกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 2 คำที่มีความหมายแสดงถึงผู้ที่มีความเพียบพร้อม

ดอกฟ้า เบญจกัลยาณี ผู้ดี ผู้ลากมากดีสาวน้อยร้อยชั่ง

ดอกฟ้า น. หญิงที่ถือว่ามีฐานะสูงศักดิ์กว่าชายที่หมายปอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 397)

เบญจกัลยาณี น. หญิงมีลักษณะงาม 5 ประการ คือ 1) ผมงาม 2) เนื้องาม (คือเหงือกและริมฝีปากแดงงาม) 3) ฟันงาม 4) ผิวงาม 5) วัยงาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 635)

ผู้ดี น. คนที่เกิดในตระกูลดี, คนที่มีมารยาทดีงาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 738)

ผู้ลากมากดี น. ผู้ดี, ผู้มีตระกูลสูง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

สาวน้อยร้อยชั่ง น. หญิงที่มีค่าตัวสูง มีคุณสมบัติและรูปสมบัติเป็นที่ยกย่อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ดี ผู้ที่เกิดในตระกูลดี; ผู้ที่มีมารยาทดี เช่น ท่าทางเป็นผู้ดี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 374)

เบญจกัลยาณี หญิงที่ลักษณะงาม 5 ประการ คือ 1) ผมงาม 2) เนื้องาม (คือ เหงือกและริมฝีปากแดงงาม) 3) ฟันงาม 4) ผิวงาม 5) วัยงาม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 358)

ผู้ลากมากดี ผู้ดี [มักใช้ในทำนองประชดประชัน] เช่น เขาเป็นผู้ลากมากดี คงไม่มาคบกับชาวบ้านอย่างเราหรอก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 374)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ดอกฟ้า

(หญิงที่มีฐานะสูงศักดิ์กว่าชายที่หมายปอง) → มนุษย์, เพศ, สิ่ง

(ฐานะสูงศักดิ์) → สิ่ง

เบญจกัลยาณี

หญิงที่ลักษณะงาม → มนุษย์, เพศ, สรรพสิ่ง,
ผมงาม วัย, ลักษณะ
เนื้องาม
(คือ เหงือกและริมฝีปากแดงงาม)
ฟันงาม
ผิวงาม
วัยงาม

ผู้ดี

(คนที่เกิดในตระกูลดี) → มนุษย์, ลักษณะ

(คนที่มีมารยาทดีงาม) → มนุษย์, ความประพฤติ

ผู้ลากมากดี

(ผู้ดี) → มนุษย์, ลักษณะ

(ผู้มีตระกูลสูง) → สิ่ง, ความหมายตรง

(มักใช้ในทำนองประชดประชัน) → ความหมายแฝง

(เช่น เขาเป็นผู้ลากมากดี คงไม่มาคบกับ → ภาษาปาก,
ชาวบ้านอย่างเราหรอก) ขอบเขตของการใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาวน้อยร้อยชั่ง

(หญิง) ⟶ มนุษย์, เพศ

(มีค่าตัวสูง) ⟶ สิ่ง

(มีคุณสมบัติและรูปสมบัติเป็นที่ยกย่อง) ⟶ ลักษณะที่มี, สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ดอกฟ้า

+มนุษย์
+ หญิง
+ รูปโฉมที่งาม
+ ฐานะสูง
± มีมารยาทงาม
+ เป็นที่ยกย่อง
- ลักษณะดี 5 ประการ

เบญจกัลยาณี

+ มนุษย์
+ หญิง
+ รูปโฉมที่งาม
+ ฐานะสูง
+ มีมารยาทงาม
+ เป็นที่ยกย่อง
+ ลักษณะดี 5 ประการ

ผู้ดี

+ มนุษย์
± หญิง
- รูปโฉมที่งาม
+ ฐานะสูง
+ มีมารยาทงาม
+ เป็นที่ยกย่อง
- ลักษณะดี 5 ประการ

ผู้ลากมากดี

+ มนุษย์
± หญิง
- รูปโฉมที่งาม
+ ฐานะสูง
± มีมารยาทงาม
- เป็นที่ยกย่อง
- ลักษณะดี 5 ประการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาวน้อยร้อยชั่ง

+ มนุษย์
+ หญิง
+ รูปโฉมที่งาม
+ ฐานะสูง
+ มีมารยาทงาม
+ เป็นที่ยกย่อง
- ลักษณะดี 5 ประการ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” คือ (มนุษย์) (ฐานะสูง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” คือ (หญิง) (รูปโฉมที่งาม) (มีมารยาทงาม) (เป็นที่ยกย่อง) (ลักษณะดี 5 ประการ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รูปโฉมที่งาม) คือ คำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รูปโฉมที่งาม) คือคำว่า “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีมารยาทงาม) คือ คำว่า “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มีมารยาทงาม) คือ คำว่า “ดอกฟ้า” “ผู้ลากมากดี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เป็นที่ยกย่อง) คือ คำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เป็นที่ยกย่อง) คือ คำว่า “ผู้ลากมากดี”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายว่า (ลักษณะดี 5 ประการ) คือ คำว่า “เบญจกัลยาณี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมายว่า (ลักษณะดี 5 ประการ) คือ คำว่า “ดอกฟ้า” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↑ ↓

ผู้ที่มีความเพียบพร้อม				
ดอกฟ้า	เบญจกัลยาณี	ผู้ดี	ผู้ลากมากดี	สาวน้อยร้อยชั่ง

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” มีความหมายระบุถึง “ผู้ที่มีความเพียบพร้อม” ซึ่ง “ผู้ที่มีความเพียบพร้อม” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ที่มีความเพียบพร้อม” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” เป็นคำย่อย

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกันที่มีความหมายสัมพันธ์ในกลุ่มชั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า ว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” ต่างมีความหมายเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ดอกฟ้า” “เบญจกัลยาณี” “ผู้ดี” “ผู้ลากมากดี” “สาวน้อยร้อยชั่ง”มี 2 อรรถลักษณ์คือ (มนุษย์) (ฐานะสูง)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ที่มีความเพียบพร้อม”

3. ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นแบบวิภาคความหมาย คือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 3 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับบุคคล

คน มนุษย์ มนุษย์มนา

คน 1 น. มนุษย์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

มนุษย์ น. สัตว์ที่รู้จักใช้เหตุผล, สัตว์ที่มีจิตใจสูง, คน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 832)

มนุษย์มนา (ปาก) น. ผู้คน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 832)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คน มนุษย์ [ใช้ทั่วไป] (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 378)

มนุษย์ สัตว์ที่รู้จักใช้เหตุผล; สัตว์มีจิตใจสูง [มักใช้ในความหมายว่าต่างกับสัตว์และพืช] (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 378)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

คน

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(มนุษย์) → มนุษย์, สิ่งมีชีวิต

(ใช้ทั่วไป) → ขอบเขตของการใช้

มนุษย์

(คำนาม) → ชนิดของคำ

{(สัตว์ที่รู้จักใช้เหตุผล), (สัตว์ที่มีจิตใจสูง)} → มนุษย์, คุณสมบัติ

มนุษย์มนา

(คำนาม) → ชนิดของคำ

{(ปาก), (ผู้คนทั่วไป)} → ขอบเขตของการใช้

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คน	**มนุษย์**	**มนุษย์มนา**
+ นาม	+ นาม	+ นาม
- รู้จักใช้เหตุผล	+ รู้จักใช้เหตุผล	± รู้จักใช้เหตุผล
- มีจิตใจสูง	+ มีจิตใจสูง	± มีจิตใจสูง
+ ภาษาปาก	- ภาษาปาก	+ ภาษาปาก
+ ใช้กับคนทั่วไป	- ใช้กับคนทั่วไป	+ ใช้กับคนทั่วไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คน” “มนุษย์” “มนุษย์มนา” คือ (นาม)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คน” “มนุษย์” “มนุษย์มนา” คือ (รู้จักใช้เหตุผล) (มีจิตใจสูง) (ภาษาปาก) (คนทั่วไป)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รู้จักใช้เหตุผล) พบในคำว่า “มนุษย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รู้จักใช้เหตุผล) คือ คำว่า “คน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (รู้จักใช้เหตุผล) คือ คำว่า “มนุษย์มนา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีจิตใจสูง) คือ คำว่า “มนุษย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (มีจิตใจสูง) คือ คำว่า” คน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมายว่า (มีจิตใจสูง) คือ คำว่า “มนุษย์มนา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายว่าใช้กับระดับ (ภาษาปาก) คือ คำว่า “คน” และ “มนุษย์มนา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมายว่าใช้กับระดับ (ภาษาปาก) คือ คำว่า “มนุษย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ใช้กับคนทั่วไป) คือ คำว่า “คน” “มนุษย์มนา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ใช้กับคนทั่วไป) คือ คำว่า “มนุษย์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำทั้ง 3 คำข้างต้น นำมาจัดหมวดความสัมพันธ์ทางความหมายได้ดังนี้

ประเภท ↑↓	**บุคคล**		
	คน	มนุษย์	มนุษย์มนา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คน” “มนุษย์” “มนุษย์มนา” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คน” “มนุษย์” “มนุษย์มนา” มีความหมายระบุถึง “บุคคล” เหมือนกัน โดยมีคำว่า “บุคคล” อยู่ในชั้นที่1 มีคำว่า “คน” “มนุษย” “มนุษย์มนา” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “บุคคล” เป็นคำบอกหมวด ส่วน คำว่า “คน” “มนุษย์” “มนุษย์มนา” ต่างก็เป็นคำที่แสดงถึงบุคคล ซึ่งคำว่า “คน” กับ “มนุษย์” มีความหมายตรงข้ามกัน แต่คำว่า “มนุษย์มนา” มีความหมายพ้องกับคำว่า “มนุษย์”

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คน” “มนุษย์” “มนุษย์มนา” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน ของคำว่า “คน” “มนุษย์” “มนุษย์มนา” มี 1 อรรถลักษณ์ คือ (นาม)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “บุคคล”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันมีความสัมพันธ์ทางความหมาย 2 รูปแบบ ดังนี้

- มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบคำพ้องความหมายแบบไม่สมบูรณ์ในคำว่า “มนุษย์” กับ “มนุษย์มนา” กล่าวคือ มีความหมายเหมือนกันบางประการ

- มีความสัมพันธ์ทางความหมาย แบบตรงข้าม: ทวิภาค ในคำว่า “คน” กับ “มนุษย์” กล่าวคือ มีความหมายตรงข้ามกันระหว่าง “คน” กับ “มนุษย์”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 4 คำที่มีความหมายแสดงถึงสถานภาพของมนุษย์

คนโสด ชายโสด สาวทึนทึก สาวพรหมจารี หนุ่มทั้งแท่ง

คนโสด น. ชายหรือหญิงที่ยังไม่ได้แต่งงาน, มักใช้หมายถึง ชายโสด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

ชายโสด น. ชายที่ยังไม่ได้แต่งงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 360)

สาวทึนทึก น. สาวใหญ่ที่ยังไม่ได้แต่งงาน, สาวเทื้อก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

สาวพรหมจารี น. สาวที่ยังไม่มีสามี, หญิงที่ยังไม่มีระดู, เช่น ตามที่ถือกันว่า ผู้ซึ่งสำหรับกวนข้าวทิพย์นั้นต้องเป็นสาวพรหมจารี คือ ที่ยังไม่มีสามีนั้นประการหนึ่ง อีกนัยหนึ่งคือหญิงซึ่งยังไม่มีระดูกล่าวว่าเป็นสาวพรหมจารีแท้...; สาวบริสุทธิ์, หญิงที่ยังไม่เคยร่วมประเวณี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

หนุ่มทั้งแท่ง น. หนุ่มบริสุทธิ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1251)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คนโสด คนที่ไม่มีสามีหรือภรรยา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

สาวทึนทึก สาวใหญ่ที่ยังไม่มีสามี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

หนุ่มทั้งแท่ง ชายหนุ่มที่ยังไม่เคยสมรส (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 358)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

คนโสด

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ชายหรือหญิงที่ยังไม่ได้แต่งงาน) → มนุษย์, เพศ, สถานภาพ

ชายโสด

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(ชายที่ยังไม่ได้แต่งงาน) → มนุษย์, เพศ, สถานภาพ

สาวทึนทึก

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(สาวใหญ่ที่ยังไม่ได้แต่งงาน) → มนุษย์, เพศ, สถานภาพ

สาวพรหมจารี

(คำนาม) → ชนิดของคำ

(สาวที่ยังไม่มีสามี) → มนุษย์, เพศ, สถานภาพ

{(หญิงที่ยังไม่มีระดู)
(หญิงที่ยังไม่เคยร่วมประเวณี} → มนุษย์, เพศ, ลักษณะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หนุ่มทั้งแท่ง

(คำนาม) ⟶ ชนิดของคำ

(ชายหนุ่มที่ยังไม่ได้แต่งงาน)
(หนุ่มที่ยังบริสุทธิ์) ⟶ มนุษย์, เพศ, สถานภาพ, ลักษณะ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คนโสด

+ นาม
± ชาย
- แต่งงาน
± มีระดู
± วัยรุ่น

ชายโสด

+ นาม
+ ชาย
- แต่งงาน
- มีระดู
± วัยรุ่น

สาวทึนทึก

+ นาม
- ชาย
- แต่งงาน
+ มีระดู
- วัยรุ่น

สาวพรหมจารี

+ นาม
- ชาย
- แต่งงาน
- มีระดู
+ วัยรุ่น

หนุ่มทั้งแท่ง

+ นาม
+ ชาย
- แต่งงาน
- มีระดู
+ วัยรุ่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนโสด” “ชายโสด” “สาวทึนทึก” “สาวพรหมจารี” “หนุ่มทั้งแท่ง” คือ (นาม) (แต่งงาน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า ว่า “คนโสด” “ชายโสด” “สาวทึนทึก” “สาวพรหมจารี” “หนุ่มทั้งแท่ง” คือ (ชาย) (มีระดู) (วัยรุ่น)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) พบในคำว่า “ชายโสด” และ“หนุ่มทั้งแท่ง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “สาวทึนทึก” และ “สาวพรหมจารี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “คนโสด”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีระดู) คือ คำว่า “สาวทึนทึก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (มีระดู) คือ คำว่า “ชายโสด” “สาวพรหมจารี” “หนุ่มทั้งแท่ง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มีระดู) คือ คำว่า “คนโสด”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วัยรุ่น) คือ คำว่า “สาวพรหมจารี” “หนุ่มทั้งแท่ง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (วัยรุ่น) คือ คำว่า “สาวทึนทึก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (วัยรุ่น) คือ คำว่า “คนโสด” “ชายโสด”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↑ ↓

	สถานภาพของมนุษย์				
	คนโสด	ชายโสด	สาวทึนทึก	สาวพรหมจารี	หนุ่มทั้งแท่ง

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คนโสด” “ชายโสด” “สาวทึนทึก” “สาวพรหมจารี” “หนุ่มทั้งแท่ง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คนโสด” “ชายโสด” “สาวทึนทึก” “สาวพรหมจารี” “หนุ่มทั้งแท่ง” ต่างมีความหมายที่ระบุถึงสถานภาพของมนุษย์ โดยมีคำว่า “สถานภาพของมนุษย์” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “คนโสด” “หนุ่มทั้งแท่ง” “สาวพรหมจารี” “ชายโสด” “สาวทึนทึก” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “คนโสด” ที่แสดงความหมายได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีคำว่า “หนุ่มทั้งแท่ง” “ชายโสด” แสดงความหมายว่าเป็นเพศชาย มีคำว่า “สาวทึนทึก” “สาวพรหมจารี” แสดงความหมายว่าเป็นเพศหญิง โดยมีความหมายร่วมกันว่า ยังไม่ได้แต่งงาน และมีความหมายที่ต่างกันออกไปด้วย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คนโสด” “ชายโสด” “สาวทึนทึก” “สาวพรหมจารี” “หนุ่มทั้งแท่ง”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนโสด” “ชายโสด” “สาวทึนทึก” “สาวพรหมจารี” “หนุ่มทั้งแท่ง” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (นาม) (แต่งงาน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “สถานภาพของมนุษย์”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบตรงข้าม: ทวิภาค โดยใช้ “เพศ” แบ่งความแตกต่างทางความหมาย ในที่นี้มีเพศชาย พบในคำว่า “ชายโสด” “หนุ่มทั้งแท่ง” เพศหญิงพบในคำว่า “สาวทึนทึก” “สาวพรหมจารี” ส่วนคำว่า “คนโสด” พบได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่มีความสัมพันธ์ทางความหมายที่ร่วมกันบางประการ กล่าวคือ ทั้ง 5 คำนี้มีความหมายว่าไม่ได้แต่งงาน

ชุดคำลำดับที่ 5 คำที่แสดงถึงบุคคลที่ด้อยโอกาส

อภัพบุคคล

อภัพบุคคล น. คนไม่สมควร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1331)

เนื่องจากว่าคำว่า “อภัพบุคคล” ไม่มีคู่ของอรรถลักษณ์มาวิเคราะห์ ดังนั้น จึงไม่สามารถนำมาวิเคราะห์อรรถลักษณ์ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 6 คำที่แสดงถึงระดับสติปัญญาของมนุษย์

อัจฉริยบุคคล

อัจฉริยบุคคล น. บุคคลผู้มีปัญญาความสามารถเยี่ยมยอดมาแต่กำเนิด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1349)

เนื่องจากว่าคำว่า “อัจฉริยบุคคล” ไม่มีคู่ของอรรถลักษณ์มาวิเคราะห์ ดังนั้น จึงไม่สามารถนำมาวิเคราะห์อรรถลักษณ์ได้

ชุดคำลำดับที่ 7 คำที่แสดงถึงลักษณะของมนุษย์

อกไก่ 1 เอวบาง

อกไก่ 1 น. เรียกอกคนที่มีลักษณะนูนยื่นออกมาอย่างอกของไก่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1319)

เอวบาง น. เรียกผู้ที่มีรูปร่างอ้อนแอ้นสะโอดสะอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1394)

อรรถลักษณ์ของคำ

อกไก่ 1

(เรียกอกคนที่มีลักษณะนูนยื่นออกมาอย่างอกของไก่) ⟶ คำเรียก, มนุษย์, อวัยวะ

(ลักษณะนูนยื่นออกมาอย่างอกของไก่) ⟶ อวัยวะส่วนบน, ลักษณะของอวัยวะ

ความหมายเปรียบเทียบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอวบาง

(เรียกผู้ที่มีรูปร่างอ้อนแอ้นสะโอดสะอง) ⟶ คำเรียก, มนุษย์, ลักษณะ

(รูปร่างอ้อนแอ้นสะโอดสะอง) ⟶ อวัยวะส่วนล่าง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

อกไก่ 1	**เอวบาง**
+ คำเรียก	+ คำเรียก
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ อวัยวะ	+ อวัยวะ
+ ส่วนบนของร่างกาย	- ส่วนบนของร่างกาย
- ผอมบาง	+ ผอมบาง
+ นูนยื่น	-นูนยื่น

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “อกไก่ 1” “เอวบาง” คือ (คำเรียก) (มนุษย์) (อวัยวะ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “อกไก่ 1” “เอวบาง” คือ (ส่วนบนของร่างกาย) (ผอมบาง) (นูนยื่น)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ส่วนบนของร่างกาย) คือ คำว่า “อกไก่ 1” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ส่วนบนของร่างกาย) คือ คำว่า “เอวบาง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผอมบาง) คือ คำว่า “เอวบาง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผอมบาง) คือ คำว่า “อกไก่ 1”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (นูนยื่น) คือ คำว่า “อกไก่ 1” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (นูนยื่น) คือ คำว่า “เอวบาง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ส่วนประกอบ

คำเรียกลักษณะของมนุษย์	
อกไก่ 1	เอวบาง

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เอวบาง” “อกไก่ 1” ได้ดังนี้

1. คำว่า “อกไก่ 1” กับ “เอวบาง” ต่างระบุถึงคำเรียกลักษณะของมนุษย์เหมือนกัน โดยมีคำว่า “คำเรียกลักษณะของมนุษย์” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “อกไก่1” หมายถึง อกไก่ในความหมายที่หนึ่ง และคำว่า“เอวบาง” อยู่ในชั้นที่ 2 ซึ่งทั้งคำว่า “อกไก่ 1” และคำว่า “เอวบาง”ต่างก็แสดงความหมายที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะในร่างกายของมนุษย์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบส่วนประกอบ กล่าวคือ คำว่า “ลักษณะของมนุษย์” ระบุถึงลักษณะที่แสดงถึงอวัยวะของมนุษย์โดยมีคำว่า “คำเรียกลักษณะของมนุษย์” อยู่ในชั้นที่ 1 ซึ่งบอกความหมายรวมของคำทั้งหมด มีคำว่า “อกไก่ 1” “เอวบาง” อยู่ในชั้นที่ 2 ต่างก็เป็นส่วนประกอบของคำเรียกลักษณะของมนุษย์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เอวบาง” “อกไก่ 1” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เอวบาง” “อกไก่ 1” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (คำเรียก) (มนุษย์) (อวัยวะ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “คำเรียกลักษณะของมนุษย์”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายภายในหมวดแบบส่วนประกอบ กล่าวคือ มีคำว่า “คำเรียกลักษณะของมนุษย์” เป็นคำแสดงหมวด มีคำว่า “เอวบาง” และ “อกไก่ 1” เป็นส่วนประกอบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ความสัมพันธ์ภายในหมวดนั้นแต่ละคำมีความสัมพันธ์แบบลำดับที่ กล่าวคือ คำว่า “อกไก่1”และ “เอวบาง” เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของอวัยวะซึ่งคำว่า “อก” แทนอวัยวะส่วนบนของร่างกายและ “เอว” แทนอวัยวะส่วนล่างของร่างกายตามลำดับ

ชุดคำลำดับที่ 8 คำที่แสดงความหมายของการพัฒนาของมนุษย์

อนารยชน อารยชน

อนารยชน น. คนที่ยังไม่เจริญ, คนป่าเถื่อน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1326)

อารยชน น. ชนที่มีอารยธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1367)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

อนารยชน ชนที่ยังไม่เจริญ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 378)

อารยชน ชนที่เจริญด้วยขนบธรรมเนียมอันดี เช่น พึงประพฤติเยี่ยงอารยชน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 378)

อรรถลักษณ์ของคำ

อนารยชน

(คนที่ยังไม่เจริญ) ⟶ มนุษย์, สภาพ

(ชนที่ยังไม่เจริญ) ⟶ กลุ่มมนุษย์, สภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อารยชน

(ชนที่เจริญ) ⟶ กลุ่มมนุษย์, สภาพ

(ชนที่เจริญด้วยขนบธรรมเนียมอันดี) ⟶ กลุ่มมนุษย์, สภาพ, แบบแผนของสังคม

(พึงประพฤติเยี่ยงอารยชน) ⟶ แบบแผนหรือการปฏิบัติที่สังคมยอมรับ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

อนารยชน	**อารยชน**
+ กลุ่มมนุษย์	+ กลุ่มมนุษย์
- เจริญแล้ว	+ เจริญแล้ว
- มีข้อปฏิบัติที่สังคมยอมรับ	+ มีข้อปฏิบัติที่สังคมยอมรับ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “อนารยชน” และ “อารยชน” คือ (กลุ่มมนุษย์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “อนารยชน” และ “อารยชน” คือ (เจริญแล้ว) (มีข้อปฏิบัติที่สังคมยอมรับ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เจริญแล้ว) คือ คำว่า “อารยชน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เจริญแล้ว) คือ คำว่า “อนารยชน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีข้อปฏิบัติที่สังคมยอมรับ) คือ คำว่า “อารยชน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (มีข้อปฏิบัติที่สังคมยอมรับ) คือ คำว่า “อนารยชน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	การพัฒนาของมนุษย์	
	อนารยชน	อารยชน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “อนารยชน” กับ “อารยชน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “อนารยชน” กับ “อารยชน” มีความหมายระบุถึง “การพัฒนาของมนุษย์” เหมือนกัน มีคำว่า “การพัฒนาของมนุษย์” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “อนารยชน” และ “อารยชน” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “การพัฒนาของมนุษย์” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “อนารยชน” และ “อารยชน” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “อนารยชน” และ “อารยชน” มีความสัมพันธ์ตรงข้ามกัน: ทวิภาค ซึ่งคำว่า “อนารยชน” แสดงถึงกลุ่มมนุษย์ที่ยังไม่เจริญ แต่ “อารยชน” แสดงถึง กลุ่มมนุษย์ที่มีความเจริญ

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “อนารยชน” กับ “อารยชน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “อนารยชน” “อารยชน” มี 1 อรรถลักษณ์ คือ (กลุ่มมนุษย์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “การพัฒนาของมนุษย์”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบตรงข้าม: ทวิภาค โดยใช้ “การพัฒนาของมนุษย์” แสดงความหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คำว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“อนารยชน” แสดงความหมายของมนุษย์ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาและไม่มีข้อปฏิบัติสังคมยอมรับ ส่วน “อารยชน” แสดงถึงความหมายของมนุษย์ที่ได้รับการพัฒนาและมีข้อปฏิบัติสังคมยอมรับ

ชุดคำลำดับที่ 9 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกของคนต่างชาติ

ครึ่งชาติ หม่อง แหม่ม ฮวน

ครึ่งชาติ น. ลูกที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นคนต่างชาติกัน, ลูกครึ่งก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 223)

หม่อง น. คำนำหน้าชื่อผู้ชายพม่า (พม่า หม่อง ว่า น้อง); เรียกยาขี้ผึ้งชนิดหนึ่งใช้ทานวด เป็นต้นว่า ยาหม่อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1255)

แหม่ม น. คำเรียกหญิงฝรั่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1311)

ฮวน น. คำที่จีนเรียกคนต่างชาติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1404)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ครึ่งชาติ ลูกซึ่งเกิดจากพ่อแม่ซึ่งฝ่ายหนึ่งเป็นชาวตะวันตกอีกฝ่ายหนึ่งเป็นชาวตะวันออก; ลูกที่เกิดจากพ่อแม่ต่างเชื้อชาติกัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 382)

แหม่ม หญิงฝรั่ง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 382)

อรรถลักษณ์ของคำ

ครึ่งชาติ

(ลูกที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นคนต่างชาติกัน) ⟶ มนุษย์, ลักษณะ, สัญชาติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หม่อง

(คำนำหน้าชื่อ) → คำเรียก

(ผู้ชายพม่า) → มนุษย์, เพศ, เชื้อชาติ

(เรียกยาขี้ผึ้งชนิดหนึ่ง) → สิ่งของ

(ใช้ทานวด) → สรรพคุณ

แหม่ม

(คำเรียกหญิงฝรั่ง) → คำเรียก, มนุษย์, เพศ, เชื้อชาติ

ฮวน

(คำที่จีนเรียก) → คำเรียกมนุษย์

(คำที่จีนเรียกคนต่างชาติ) → มนุษย์, ชาวต่างชาติ

ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ครึ่งชาติ	**หม่อง**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ คำเรียก	+ คำเรียก
± ใช้เรียกผู้ชาย	+ ใช้เรียกผู้ชาย
+ พ่อแม่เป็นคนต่างเชื้อชาติกัน	- พ่อแม่เป็นคนต่างเชื้อชาติกัน
- คำที่ชาวจีนเรียก	- คำที่ชาวจีนเรียก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แหม่ม	ฮวน
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ คำเรียก	+ คำเรียก
- ใช้เรียกผู้ชาย	± ใช้เรียกผู้ชาย
± พ่อแม่เป็นคนต่างเชื้อชาติกัน	± พ่อแม่เป็นคนต่างเชื้อชาติกัน
- คำที่ชาวจีนเรียก	+คำที่ชาวจีนเรียก

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” คือ (มนุษย์) (คำเรียก)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” คือ (ใช้เรียกผู้ชาย) (พ่อแม่เป็นคนต่างเชื้อชาติกัน) (คำที่ชาวจีนเรียก)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ใช้เรียกผู้ชาย) คือ คำว่า “หม่อง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ใช้เรียกผู้ชาย) คือ คำว่า “แหม่ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่อาจแสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ใช้เรียกชื่อผู้ชาย) คือคำว่า “ครึ่งชาติ” “ฮวน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (พ่อแม่เป็นคนต่างเชื้อชาติกัน) คือ คำว่า “ครึ่งชาติ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (พ่อแม่เป็นคนต่างเชื้อชาติกัน) คือ คำว่า “หม่อง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่อาจแสดงความหมาย หรือไม่แสดงความหมาย (พ่อแม่เป็นคนต่างเชื้อชาติกัน) คือ คำว่า “แหม่ม” “ฮวน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คำที่ชาวจีนเรียก) คือ คำว่า “ฮวน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คำที่ชาวจีนเรียก) คือ คำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

คำเรียกของคนต่างชาติ			
ครึ่งชาติ	หม่อง	แหม่ม	ฮวน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” มีความหมายระบุถึง “คำเรียกของคนต่างชาติ” มีคำว่า “คำเรียกชื่อของคนต่างชาติ” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “คำเรียกของคนต่างชาติ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (คำเรียก)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “คำเรียกของคนต่างชาติ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 10 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชนเผ่า

เงาะ ไทยใหญ่ ผีตองเหลือง ผู้ไทย พวน มูเซอ แสก อีก้อ

เงาะ 1 น. คนป่าพวกหนึ่ง รูปร่างต่ำเตี้ย ตัวดำ ผมหยิกในตระกูลนิกริโต และตระกูลออสโตรเนเชียน อยู่ในแหลมมลายู เรียกตัวเองว่า กอย ได้แก่ พวกเซมังและซาไกหรือเซนอย โดยปริยายเรียกคนที่มีรูปร่างเช่นนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 280)

ไทยใหญ่ น. ชื่อรัฐหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศพม่าติดต่อกับทางภาคเหนือของประเทศไทย, ฉานก็เรียก, ชนชาติไทยสาขาหนึ่งอยู่ในรัฐฉาน เรียกกันว่า เงี้ยว, ไทยหลวงก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 548)

ผีตองเหลือง น. ชนชาติข่าพวกหนึ่ง, ตองเหลืองก็เรียก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 736)

ผู้ไทย น. ชนชาติไทยสาขาหนึ่งแถวสิบสองจุไทย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

พวน 3 น. ชาวไทยพวกหนึ่ง เดิมมีถิ่นฐานอยู่ในประเทศลาว ส่วนหนึ่งได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ทางภาคกลางของประเทศไทย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 774)

มูเซอ น. ชนชาวเขาพวกหนึ่ง ตระกูลทิเบต-พม่าอยู่ทางแถบเหนือของประเทศไทยและพม่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 870)

แสก 3 น. เรียกชนชาติหนึ่งในตระกูลมอญ- เขมร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1230)

อีก้อ น. ชนชาวเขาพวกหนึ่ง ในตระกูลทิเบต-พม่ามีอยู่ทางแถบเหนือของประเทศไทย คล้ายพวกมูเซอ, ก้อก็เรียก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1377)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

เงาะ 1

(คนป่าพวกหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, ชนเผ่า

(รูปร่างต่ำเตี้ย ตัวดำ ผมหยิก ในตระกูล นิกริโต และตระกูลออสโตรเนเชียน อยู่ในแหลมมลายู เรียกตัวเองว่า กอย) ⟶ ลักษณะ

ไทยใหญ่

(ชื่อรัฐหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศพม่า ฉานก็เรียก) ⟶ สิ่ง

(ชนชาติไทยสาขาหนึ่งอยู่ในรัฐฉาน เรียกกันว่า เงี้ยว ไทยหลวงก็ว่า) ⟶ มนุษย์, ชนเผ่า

ผีตองเหลือง

(ชนชาติข่าพวกหนึ่ง, ตองเหลืองก็เรียก) ⟶ มนุษย์, ชนเผ่า

ผู้ไทย

(ชนชาติไทยสาขาหนึ่งแถวสิบสองจุไทย) ⟶ มนุษย์, ชนเผ่า

พวน 3

(ชาวไทยพวกหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, ชนเผ่า

(เดิมมีถิ่นฐานอยู่ในประเทศลาว ส่วนหนึ่งได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ทางภาคกลางของประเทศไทย) ⟶ ที่อยู่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มูเซอ

(ชนชาวเขาพวกหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, ชนเผ่า

(ตระกูลทิเบต-พม่า)

(อยู่ทางแถบเหนือของประเทศไทยและพม่า) ⟶ ที่อยู่

แสก 3

(เรียกชนชาติหนึ่งในตระกูลมอญ-เขมร) ⟶ มนุษย์, ชนเผ่า

อีก้อ

(ชนชาวเขาพวกหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, ชนเผ่า

(ในตระกูลทิเบต-พม่า)

(มีอยู่ทางแถบเหนือของประเทศไทย) ⟶ ที่อยู่

(คล้ายพวกมูเซอ, ก้อก็เรียก) ⟶ ลักษณะ, คำเรียก

สำหรับการพิจารณาคำที่มีความหมายเกี่ยวกับชนเผ่า ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงเครื่องแต่งกายมาประกอบในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เงาะ	ไทยใหญ่	ผีตองเหลือง
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ชนเผ่า	+ ชนเผ่า	+ ชนเผ่า
+ ผมหยิก	± ผมหยิก	± ผมหยิก
+ เปลือยท่อนบน	- เปลือยท่อนบน	+ เปลือยท่อนบน
- เครื่องประดับบนศีรษะ	+ เครื่องประดับบนศีรษะ	- เครื่องประดับบนศีรษะ
- กางเกงขาลีบ	- กางเกงขาลีบ	- กางเกงขาลีบ
- เสื้อม่อฮ่อม	- เสื้อม่อฮ่อม	- เสื้อม่อฮ่อม
- นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว	- นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว	- นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว
- เสื้อคอกระเช้า	- เสื้อคอกระเช้า	- เสื้อคอกระเช้า

ผู้ไทย	พวน	มูเซอ
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ชนเผ่า	+ ชนเผ่า	+ ชนเผ่า
± ผมหยิก	± ผมหยิก	± ผมหยิก
- เปลือยท่อนบน	- เปลือยท่อนบน	- เปลือยท่อนบน
- เครื่องประดับบนศีรษะ	- เครื่องประดับบนศีรษะ	- เครื่องประดับบนศีรษะ
- กางเกงขาลีบ	- กางเกงขาลีบ	+ กางเกงขาลีบ
- เสื้อม่อฮ่อม	- เสื้อม่อฮ่อม	- เสื้อม่อฮ่อม
- นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว	- นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว	- นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว
- เสื้อคอกระเช้า	+ เสื้อคอกระเช้า	- เสื้อคอกระเช้า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แสก	อีก้อ
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ชนเผ่า	+ ชนเผ่า
± ผมหยิก	± ผมหยิก
- เปลือยท่อนบน	- เปลือยท่อนบน
- เครื่องประดับบนศีรษะ	+ เครื่องประดับบนศีรษะ
- กางเกงขาลีบ	- กางเกงขาลีบ
+ เสื้อม่อฮ่อม	- เสื้อม่อฮ่อม
- นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว	+ นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว
- เสื้อคอกระเช้า	- เสื้อคอกระเช้า

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” คือ (มนุษย์) (ชนเผ่า)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” คือ (ผมหยิก) (เปลือยท่อนบน) (เครื่องประดับบนศีรษะ) (กางเกงขาลีบ) (เสื้อม่อฮ่อม) (นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว) (เสื้อคอกระเช้า)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผมหยิก) คือ คำว่า “เงาะ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผมหยิก) คือ คำว่า “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เปลือยท่อนบน) คือ คำว่า “เงาะ” “ผีตองเหลือง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เปลือยท่อนบน) คือคำว่า “ไทยใหญ่” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เครื่องประดับบนศีรษะ) คือ คำว่า “อีก้อ” “ไทยใหญ่” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เครื่องประดับบนศีรษะ) คือ คำว่า “เงาะ” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กางเกงขาลีบ) คือ คำว่า “มูเซอ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กางเกงขาลีบ) คือ คำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “แสก” “อีก้อ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เสื้อม่อฮ่อม) คือ คำว่า “แสก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เสื้อม่อฮ่อม) คือ คำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “อีก้อ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว) คือ คำว่า “อีก้อ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (นุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอว) คือ คำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เสื้อคอกระเช้า) คือ คำว่า “พวน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เสื้อคอกระเช้า) คือ คำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↑↓	**ชนเผ่า**							
	เงาะ	ไทยใหญ่	ผีตองเหลือง	ผู้ไทย	มูเซอ	แสก	อีก้อ	พวน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า“เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ”ได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. คำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” มีความหมายระบุถึง **“ชนเผ่า”** โดยมีคำว่า **“ชนเผ่า”**อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่ “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า **“ชนเผ่า”** เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า“เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า“เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ชนเผ่า)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ชนเผ่า”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์

หมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับใช้เรียกเพื่อยกย่องบุคคล	10	3.76
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย	8	3.00
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในราชสำนัก	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียก	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับตำแหน่งบรรดาศักดิ์ข้าราชการ	6	2.26
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับฐานะของผู้นับถือศาสนา	5	1.88
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานรวมกลุ่มเดียวกัน	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ครองตัวเป็นโสด	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มของทหาร	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับระดับชนชั้นของฮินดู	4	1.50
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แจ้งข่าวสาร	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใฝ่รู้	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ประกวดด้านความงาม	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ร่วมงานทำงานเป็นคณะ	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับตำแหน่งพระมเหสี	4	1.50
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกอ้างถึง	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นใหญ่	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับประวัติของบุคคล	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มาร่วมแสดงความคิดเห็น	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ให้ความคุ้มครอง	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้สนับสนุน	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ติดต่อคู่รัก	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อ	9	3.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มาเยือน	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ได้รับการฝึก	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เจ็บป่วย	6	2.26

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำหน้าที่ปกครอง	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ให้ความรู้	5	1.88
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านการปรนนิบัติมนุษย์	7	2.63
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้สูญเสียคนรัก	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกของบุคคล	8	3.00
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แนะนำ	5	1.88
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับลูกต่างบิดาหรือมารดา	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับใช้ชาติ	5	1.88
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ดูแลทุกข์สุขประชาชน	11	4.14
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอาชีพการแสดง	15	5.64
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพื่อนในพิธีการแต่งงาน	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แทรกแซง	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอำนาจ	7	2.63
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำการแทน	4	1.50
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ขัดแย้ง	8	3.00
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เดินทาง	3	1.13
คำที่มีความหมายแสดงการต่อว่าผู้หญิง	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีแนวคิดไปในทางเดียวกัน	6	2.26
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสกุลชั้นยศพระบรมวงศ์	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านการศึกษา	5	1.88
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้อยู่นอกครอบครัว	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับการรบ	13	4.89
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกลงโทษจำคุก	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นปากเป็นเสียงให้	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ฝักใฝ่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีความสำคัญ	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่าง	5	1.88
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ช่วยเหลือ	3	1.13

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับพลเมืองชั้นสามัญ	3	1.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกปกครอง	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับจ้างในงานศพ	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ไม่มีที่อยู่	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกต่อรอง	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ควบคุมบุคคล	5	1.88
คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้สอบความรู้ทางศาสนา	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้เข้าพิธีแต่งงาน	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกพระเพื่อแสดงการนับถือ	1	0.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับการเกิดของผู้เป็นลูก	6	2.26
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด	4	1.50
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้นับถือศาสนา	2	0.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางศาสนา	9	3.39
รวม	**266**	**100**

จากตารางที่ 3 สรุปว่า หมวดคำที่พบมากที่สุดในหมวดมนุษย์กับมนุษย์ คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอาชีพทางการแสดง ปรากฏทั้งสิ้น 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.64 รองลงมาคือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับการรบ ปรากฏทั้งสิ้น 13 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.89 คำที่มีความหมายน้อยที่สุด ซึ่งปรากฏคำทั้งสิ้น 1 คำในแต่ละชุดความหมายได้แก่ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในราชสำนัก คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกอ้างถึง คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้สนับสนุน คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แทรกแซง คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นปากเป็นเสียงให้ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ฝักใฝ่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีความสำคัญ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกปกครอง คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับจ้างในงานศพ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ไม่มีที่อยู่ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกต่อรอง และคำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกพระเพื่อแสดงการนับถือ คิดเป็นร้อยละ 0.38

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์

หมวดคำที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
อรรถลักษณ์ที่ไม่มีคู่วิเคราะห์	12	4.51
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 1 อรรถลักษณ์	16	6.02
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์	177	66.54
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์	53	19.92
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 4 อรรถลักษณ์	8	3.00
รวม	**266**	**100**

จากตารางที่ 4 พบว่า อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันพบมากที่สุด คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 177 คำ คิดเป็นร้อยละ 66.54 รองลงมา คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 53 คำ คิดเป็นร้อยละ 19.92 จำนวนอรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกันและพบได้น้อยที่สุด คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 4 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.00

หมวดมนุษย์กับมนุษย์

ชุดคำลำดับที่ 1 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับใช้เรียกเพื่อยกย่องมนุษย์

รัฐบุรุษ ลูกผู้ชาย ลูกผู้หญิง วีรชน วีรบุรุษ วีรสตรี สาธุชน สุภาพชน สุภาพบุรุษ สุภาพสตรี

รัฐบุรุษ น. ผู้ที่ได้รับยกย่องอย่างสูงว่ามีความรู้ความสามารถในการบริหารบ้านเมือง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 941)

ลูกผู้ชาย น. เรียกผู้ชายที่มีความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ เข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว กล้าหาญและมีความรับผิดชอบ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1025)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกผู้หญิง น. เรียกผู้หญิงที่มีความสุภาพเรียบร้อย สงบเสงี่ยม อ่อนโยน รู้จักรักนวลสงวนตัว ประกอบด้วยเมตตากรุณา และรู้จักการบ้านการเรือน เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1025)

วีรชน น. ผู้ที่ได้รับยกย่องว่ามีความกล้าหาญ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1083)

วีรบุรุษ น. ชายที่ได้รับยกย่องว่ามีความกล้าหาญ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1083)

วีรสตรี น. หญิงที่ได้รับยกย่องว่ามีความกล้าหาญ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1083)

สาธุชน น. คนดี, คนที่มีคุณงามความดี, (ใช้ในการยกย่อง) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1175)

สุภาพชน น. ผู้ที่แต่งกายเรียบร้อย, ผู้ที่มีกิริยามารยาทอ่อนโยน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1205)

สุภาพบุรุษ น. ชายที่มีกิริยาวาจาเรียบร้อย รู้กาลเทศะและมีคุณธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1206)

สุภาพสตรี น. หญิงที่มีกิริยาวาจาเรียบร้อย รู้กาลเทศะและมีคุณธรรม เช่น ท่าทางเธอเรียบร้อยสมเป็นสุภาพสตรี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1206)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

รัฐบุรุษ ผู้บริหารกิจการบ้านเมืองซึ่งได้รับการยกย่องอย่างสูง เช่น พลเอก เปรม ติลสูลานนท์ เป็นรัฐบุรุษของไทย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 392)

ลูกผู้ชาย ชายที่มีความกล้าหาญเข้มแข็ง เช่น ยอมรับผิดอย่างลูกผู้ชาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกผู้หญิง หญิงผู้มีความสุภาพเรียบร้อย สงบเสงี่ยมอ่อนโยน เช่น อย่าดูถูกลูกผู้หญิง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

สาธุชน คนประพฤติดี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 163)

สุภาพชน คนสุภาพ เช่น ที่นี่ต้อนรับเฉพาะสุภาพชน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 163)

สุภาพบุรุษ ชายผู้มีเกียรติ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

สุภาพสตรี หญิงผู้มีเกียรติ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 357)

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

รัฐบุรุษ	**ลูกผู้ชาย**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ คำยกย่อง	+ คำยกย่อง
- หญิง	- หญิง
- เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย	- เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย
+ กล้าหาญ	+ กล้าหาญ
- คล่องการบ้านการเรือน	- คล่องการบ้านการเรือน
+ ผู้บริหารบ้านเมือง	- ผู้บริหารบ้านเมือง
- ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย	- ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกผู้หญิง

+ มนุษย์
+ คำยกย่อง
+ หญิง
+ เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย
- กล้าหาญ
+ คล่องการบ้านการเรือน
- ผู้บริหารบ้านเมือง
+ ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย

วีรชน

+ มนุษย์
+ คำยกย่อง
± หญิง
- เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย
+ กล้าหาญ
- คล่องการบ้านการเรือน
- ผู้บริหารบ้านเมือง
- ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย

วีรบุรุษ

+ มนุษย์
+ คำยกย่อง
-หญิง
- เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย
+ กล้าหาญ
- คล่องการบ้านการเรือน
± ผู้บริหารบ้านเมือง
- ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย

วีรสตรี

+ มนุษย์
+ คำยกย่อง
+ หญิง
- เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย
+ กล้าหาญ
- คล่องการบ้านการเรือน
± ผู้บริหารบ้านเมือง
- ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย

สาธุชน

+ มนุษย์
+ คำยกย่อง
± หญิง
+ เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย
- กล้าหาญ
- คล่องการบ้านการเรือน
- ผู้บริหารบ้านเมือง
± ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย

สุภาพชน

+ มนุษย์
+ คำยกย่อง
± หญิง
+ เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย
- กล้าหาญ
- คล่องการบ้านการเรือน
- ผู้บริหารบ้านเมือง
+ ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุภาพบุรุษ	สุภาพสตรี
+ มนุษย์	+มนุษย์
+ คำยกย่อง	+ คำยกย่อง
- หญิง	+ หญิง
+ เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย	+ เรียกผู้มีกิริยาวาจาเรียบร้อย
- กล้าหาญ	- กล้าหาญ
- คล่องการบ้านการเรือน	± คล่องการบ้านการเรือน
- ผู้บริหารบ้านเมือง	- ผู้บริหารบ้านเมือง
+ ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย	+ ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี” คือ (มนุษย์) (คำยกย่อง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี” คือ (หญิง) (เรียกผู้ที่มีกิริยาวาจาเรียบร้อย) (กล้าหาญ) (คล่องการบ้านการเรือน) (ผู้บริหารบ้านเมือง) (ใช้กับผู้แต่งกายเรียบร้อย)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “ลูกผู้หญิง” “วีรสตรี” “สุภาพสตรี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “วีรบุรุษ” “สุภาพบุรุษ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ปรากฏได้ทั้ง(หญิง) และ(ชาย) คือ คำว่า “วีรชน” “สาธุชน” “สุภาพชน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เรียกผู้ที่มีกิริยาวาจาเรียบร้อย) คือ คำว่า “ลูกผู้หญิง” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เรียกผู้ที่มีกิริยาวาจาเรียบร้อย) คือ คำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กล้าหาญ) คือ คำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กล้าหาญ) คือ คำว่า “ลูกผู้หญิง” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คล่องการบ้านการเรือน) คือ คำว่า “ลูกผู้หญิง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คล่องการบ้านการเรือน) คือ คำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพชน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (คล่องการบ้านการเรือน) คือ คำว่า “สุภาพสตรี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้บริหารบ้านเมือง) คือ คำว่า “รัฐบุรุษ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้บริหารบ้านเมือง) คือ คำว่า “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “สุภาพบุรุษ” “วีรชน” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพสตรี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ผู้บริหารบ้านเมือง) คือ คำว่า “วีรบุรุษ” “วีรสตรี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ใช้กับผู้ที่แต่งกายเรียบร้อย) คือ คำว่า “ลูกผู้หญิง” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ใช้กับผู้ที่แต่งกายเรียบร้อย) คือ คำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “ วีรสตรี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ใช้กับผู้ที่แต่งกายเรียบร้อย) คือ คำว่า “สาธุชน”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ที่ได้รับการยกย่อง		
ชายที่ได้รับการยกย่อง	หญิงที่ได้รับการยกย่อง	ชายและหญิงที่ได้รับการยกย่อง
รัฐบุรุษ ลูกผู้ชาย วีรบุรุษ สุภาพบุรุษ	ลูกผู้หญิง วีรสตรี สุภาพสตรี	วีรชน สาธุชน สุภาพชน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี”ได้ดังนี้

1. คำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี”มีความหมายระบุถึง “ผู้ที่ได้รับการยกย่อง” มีคำว่า “ผู้ที่ได้รับการยกย่อง” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ชายที่ได้รับการยกย่อง” “หญิงที่ได้รับการยกย่อง” “ชายและหญิงที่ได้รับการยกย่อง” อยู่ในชั้นที่ 2 ส่วนคำว่า “สุภาพสตรี” “สุภาพบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “สาธุชน” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “รัฐบุรุษ” “สุภาพชน” อยู่ในชั้นที่ 3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้ที่ได้รับการยกย่อง” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ชายที่ได้รับการยกย่อง” “หญิงที่ได้รับการยกย่อง” “ชายและหญิงที่ได้รับการยกย่อง” เป็นหมวดย่อย

3. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 3 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบระหว่างประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ที่ได้รับการยกย่อง” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี” อยู่ในหมวดเดียวกัน

4. ชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ ในชั้นที่ 2 มีคำว่า “ชายที่ได้รับการยกย่อง” “หญิงที่ได้รับการยกย่อง” “ชายและหญิงที่ได้รับการยกย่อง” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “วีรบุรุษ” “สุภาพบุรุษ” เป็นคำย่อยของชายที่ได้รับการยกย่อง มีคำว่า “ลูกผู้หญิง” “วีรสตรี” “สุภาพสตรี” เป็นคำย่อยของหญิงที่ได้รับการยกย่อง มีคำว่า “วีรชน” “สาธุชน” “สุภาพชน” เป็นคำย่อยของชายและหญิงที่ได้รับการยกย่อง

5. คำที่อยู่ในหมวดชั้นที่3 คือ คำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี” มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย กล่าวคือมีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (คำยกย่อง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ที่ได้รับการยกย่อง”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 2 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย

คนเสมือนไร้ความสามารถ คนสาบสูญ นิติบุคคล บุคคลไร้ความสามารถ ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล

คนเสมือนไร้ความสามารถ (กฎ) น. บุคคลที่ไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้ เพราะกายพิการ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ประพฤติสุรุ่ยสุร่ายเสเพลเป็นอาจิณ หรือติดสุรายาเมา และศาลได้สั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

คนสาบสูญ (กฎ) น. บุคคลซึ่งได้ไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ และไม่มีใครรู้แน่ว่าบุคคลนั้น ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ตลอดระยะเวลา 5 ปี และศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญระยะเวลา 5 ปีดังกล่าว ลดลงเหลือ 2 ปี นับแต่วันที่การรบหรือสงครามสิ้นสุดลง ถ้าบุคคลนั้นอยู่ในการรบหรือสงครามและหายไปในการรบหรือสงครามดังกล่าว หรือนับตั้งแต่วันที่ยานพาหนะที่บุคคลนั้นเดินทางไปได้ อัปปาง ถูกทำลายหรือสูญหาย หรือนับแต่วันที่เหตุอันตรายแก่ชีวิตนอกจากที่ระบุไว้ใน 2 กรณีดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านพ้นไป ถ้าบุคคลนั้นตกอยู่ในอันตรายเช่นว่านั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

นิติบุคคล (กฎ) น. กลุ่มบุคคล องค์กรหรือทรัพย์สินที่จัดสรรไว้เป็นกองทุนเพื่อดำเนินกิจการอันใดอันหนึ่ง ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้เป็นบุคคลอีกประเภทหนึ่งที่มิใช่บุคคลธรรมดา นิติบุคคลจะมีขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัยอำนาจแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่น นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่น ภายในขอบแห่งอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ดังได้บัญญัติหรือกำหนดไว้ในกฎหมาย ข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้ง นอกจากนั้น นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ซึ่งโดยสภาพจะพึงมีพึงเป็นได้เฉพาะแก่บุคคลธรรมดาเท่านั้น เช่น กระทรวง ทบวง กรม องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริการส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา บริษัทจำกัด สมาคม มูลนิธิ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 588)

บุคคลไร้ความสามารถ (กฎ) น. บุคคลใดๆ ซึ่งไม่มีความสามารถตามกฎหมายหรือความสามารถถูกจำกัดโดยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความสามารถ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 629)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้แทนโดยชอบธรรม (กฎ) บุคคลซึ่งตามกฎหมายมีสิทธิที่จะทำการแทนบุคคลผู้ไร้ความสามารถหรือเป็นบุคคลที่จะต้องให้คำอนุญาตหรือให้ความยินยอมแก่ผู้ไร้ความสามารถในอันที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง; บุคคลซึ่งตามกฎหมายเป็นผู้มีอำนาจให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ในการทำนิติกรรมบางอย่างซึ่งผู้เยาว์ไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะทำเองโดยลำพัง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 738)

ผู้ปกครอง น. ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแล; (กฎ) บุคคลซึ่งศาลตั้งให้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและไม่มีบิดามารดา หรือบิดามารดาถูกถอนอำนาจปกครอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้พิทักษ์ (กฎ) น. บุคคลซึ่งศาลมีคำสั่งตั้งให้เป็นผู้ปกครองดูแลคนเสมือนไร้ความสามารถ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้อนุบาล (กฎ) น. บุคคลซึ่งศาลสั่งแต่งตั้งให้เป็นผู้ปกครองดูแลคนไร้ความสามารถ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้นมีรายละเอียดดังนี้

นิติบุคคล องค์การหรือบุคคลซึ่งกฎหมายสมมุติให้เป็นบุคคล มีสิทธิและหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 379)

ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายในการดูแลและจัดการเด็กหรือบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นคนปัญญาอ่อนวิกลจริต เป็นต้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 251)

ผู้พิทักษ์ ผู้ซึ่งศาลสั่งได้แต่งตั้งให้ควบคุมดูแลคนเสมือนไร้ความสามารถ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 251)

ผู้อนุบาล ผู้ซึ่งศาลสั่งได้แต่งตั้งให้คอยระวังดูแลผลประโยชน์ของผู้วิกลจริตหรือผู้ไร้ความสามารถในการทำนิติกรรม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 251-252)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

คนเสมือนไร้ความสามารถ

(บุคคลที่ไม่สามารถจัดการงานของตนเองได้) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

(กายพิการ)
(จิตฟั่นเฟือน) ⟶ ลักษณะ
(ประพฤติสุรุ่ยสุร่ายเสเพล)

(ศาลได้สั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ) ⟶ ลักษณะ

คนสาบสูญ

(บุคคลซึ่งได้ไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ ศาลมีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

นิติบุคคล

(กลุ่มบุคคล องค์กรหรือทรัพย์สินที่จัดสรรไว้เป็นกองทุน) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(กฎหมายบัญญัติ) ⟶ คุณสมบัติ

(มีสิทธิและหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย) ⟶ คุณสมบัติ

บุคคลไร้ความสามารถ

(บุคคลใดๆ ซึ่งไม่มีความสามารถตามกฎหมาย) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้แทนโดยชอบธรรม

(บุคคลซึ่งตามกฎหมายมีสิทธิที่จะทำการแทนบุคคลผู้ไร้ความสามารถ) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

(บุคคลซึ่งตามกฎหมายเป็นผู้มีอำนาจให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ในการทำนิติกรรม) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

ผู้ปกครอง

(ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแล) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(บุคคลซึ่งศาลตั้งให้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ไม่มีบิดามารดา) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(ผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมาย) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(ดูแลและจัดการเด็กหรือบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือเป็นคนปัญญาอ่อนวิกลจริต) ⟶ หน้าที่

ผู้พิทักษ์

(ผู้ซึ่งศาลสั่งได้แต่งตั้งให้ควบคุมดูแลคนเสมือนไร้ความสามารถ) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

ผู้อนุบาล

(ผู้ซึ่งศาลสั่งได้แต่งตั้ง) ⟶ มนุษย์

(ให้คอยระวังดูแลผลประโยชน์ของผู้วิกลจริตหรือผู้ไร้ความสามารถในการทำนิติกรรม) ⟶ หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คนเสมือนไร้ความสามารถ

+ มนุษย์
+ ร่างกายพิการ
+ จิตใจผิดปกติ
+ ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย
+ ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง
- หายไปจากถิ่นที่อยู่
- จัดเป็นกองทุน
- มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
- ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม
- ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติผู้นิติกรรม
- ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ

คนสาบสูญ

+ มนุษย์
- ร่างกายพิการ
- จิตใจผิดปกติ
+ ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย
- ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง
+ หายไปจากถิ่นที่อยู่
- จัดเป็นกองทุน
- มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
- ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม
- ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม
- ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ

นิติบุคคล

± มนุษย์
- ร่างกายพิการ
- จิตใจผิดปกติ
+ ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย
-ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง
- หายไปจากถิ่นที่อยู่
+ จัดเป็นกองทุน
+ มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
- ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม
- ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม
- ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ

บุคคลไร้ความสามารถ

+ มนุษย์
± ร่างกายพิการ
± จิตใจผิดปกติ
+ ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย
+ ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง
- หายไปจากถิ่นที่อยู่
- จัดเป็นกองทุน
- มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
- ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม
- ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม
- ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้แทนโดยชอบธรรม

+ มนุษย์
- ร่างกายพิการ
- จิตใจผิดปกติ
+ ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย
- ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง
- หายไปจากถิ่นที่อยู่
- จัดเป็นกองทุน
+ มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
+ ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม
- ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม
- ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ

ผู้พิทักษ์

+ มนุษย์
- ร่างกายพิการ
- จิตใจผิดปกติ
+ ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย
- ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง
- หายไปจากถิ่นที่อยู่
- จัดเป็นกองทุน
+ มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
- ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม
- ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม
+ ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ

ผู้ปกครอง

+ มนุษย์
- ร่างกายพิการ
- จิตใจผิดปกติ
+ ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย
- ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง
- หายไปจากถิ่นที่อยู่
- จัดเป็นกองทุน
+ มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
+ ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม
- ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม
+ ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ

ผู้อนุบาล

+ มนุษย์
- ร่างกายพิการ
- จิตใจผิดปกติ
+ ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย
- ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง
- หายไปจากถิ่นที่อยู่
- จัดเป็นกองทุน
+ มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
- ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม
+ ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม
- ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกับคำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” คือ คำว่า (ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า คือ “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” คือ คำว่า (มนุษย์) (ร่างกายพิการ) (จิตใจผิดปกติ) (ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง) (หายไปจากถิ่นที่อยู่) (จัดเป็นกองทุน) (มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย) (ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม) (ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม) (ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มนุษย์) คือ คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มนุษย์) คือ คำว่า “นิติบุคคล”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ร่างกายพิการ) คือ คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ร่างกายพิการ) คือ คำว่า “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ร่างกายพิการ) คือ คำว่า “บุคคลไร้ความสามารถ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (จิตใจผิดปกติ) คือ คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (จิตใจผิดปกติ) คือ คำว่า “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (จิตใจผิดปกติ) คือ คำว่า “บุคคลไร้ความสามารถ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง) คือ คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “บุคคลไร้ความสามารถ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ไม่สามารถจัดการงานของตนเอง) คือ คำว่า “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หายไปจากถิ่นที่อยู่) คือ คำว่า “คนสาบสูญ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หายไปจากถิ่นที่อยู่) คือ คำว่า“คนเสมือนไร้ความสามารถ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (จัดเป็นกองทุน) คือ คำว่า “นิติบุคคล” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (จัดเป็นกองทุน) คือ คำว่า “คนสาบสูญ” “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย) คือ คำว่า “นิติบุคคล” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย) คือ คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “บุคคลไร้ความสามารถ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม) คือ คำว่า “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้มีอำนาจให้ผู้น้อยทำนิติกรรม) คือ คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม) คือ คำว่า “ผู้อนุบาล” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้มีอำนาจให้ผู้ผิดปกติทำนิติกรรม) คือ คำว่า “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้พิทักษ์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ) คือ คำว่า “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ควบคุมดูแลผู้ที่มีความผิดปกติ) คือ คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้อนุบาล”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

บุคคลที่ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย							
คนเสมือนไร้ความสามารถ	คนสาบสูญ	นิติบุคคล	บุคคลไร้ความสามารถ	ผู้แทนโดยชอบธรรม	ผู้ปกครอง	ผู้พิทักษ์	ผู้อนุบาล

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล”มีความหมายระบุถึง “บุคคลที่ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย” มีคำว่า “บุคคลที่ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล”อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “บุคคลที่ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” เป็นหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในหมวดชั้นที่ 3 คือ คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้ปกครอง” “ผู้พิทักษ์” “ผู้อนุบาล” มี 1 อรรถลักษณ์ คือ (ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “บุคคลที่ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมาย”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 3 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในราชสำนัก

นักเทศ

นักเทศ น. คนต่างประเทศที่สำหรับใช้ในราชสำนัก เช่น นักเทศจงไปสั่งการ พนักงานของใครให้ขวายขวน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 568)

เนื่องจากคำว่า “นักเทศ” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “นักเทศ” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 4 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียก

แม่คุณ อี ไอ้

แม่คุณ น. คำพูดเอาใจหญิงหรือแสดงความเอ็นดูรักใคร่เด็กหญิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 876)

อี 1 น. คำประกอบคำอื่นบอกให้รู้ว่าเป็นเพศหญิงหรือสัตว์ตัวเมีย เช่น อีสาว อีเหมียว, คำประกอบหน้าชื่อผู้หญิงที่มีฐานะต่ำกว่า, คำใช้ประกอบหน้าชื่อผู้หญิงแสดงความดูหมิ่นเหยียดหยาม, คำประกอบคำบางคำที่ผู้ใหญ่ใช้เรียกเด็กผู้หญิงหรือผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่ามากด้วยความเอ็นดูหรือสนิทสนมเป็นกันเอง เช่น อีหนู, คำประกอบหน้าคำบางคำเพื่อเน้น เช่น อีทีนี้จะเอา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อะไรกินกันล่ะ อีตอนนั้นไม่สบายเลยไม่ไป, คำประกอบหน้าคำบางคำเพื่อเน้นในเชิงบริภาษ เช่น อีบ้า อีงั่ง อีควาย, คำใช้แทนสิ่งที่กล่าวถึงและเป็นที่เข้าใจกัน เช่น เอาอีนี่ออกไปซิ (โบ) คำนำหน้าชื่อผู้หญิงสามัญชนทั่วไป เช่น อีอยู่อีคงทาสภรรยาพระเสนานน.(สามดวง), ถ้าใช้ในทางเสียหายโดยเฉพาะทางชู้สาวมักใช้ว่า อี่ เช่น หย่างไอ้ดีบวดอยู่วัดโพเสพเมถุนธรรมด้วยอี่ทองมาก อี่เพียน อีพิ่ม อี่บุนรอด อี่หนู อี่เขียว. (สามดวง). (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1376)

ไอ้ น. คำประกอบอื่นบอกให้รู้ว่าเป็นเพศชายหรือสัตว์ตัวผู้ เช่น ไอ้หนุ่ม ไอ้ด่าง, คำประกอบหน้าชื่อผู้ชายที่มีฐานะต่ำกว่า อย่างนายเรียกคนใช้, คำประกอบหน้าชื่อเพื่อนฝูงแสดงว่ามีความสนิทสนมมาก มักใช้กันในหมู่เด็กผู้ชาย; คำใช้ประกอบหน้าชื่อผู้ชายแสดงความดูหมิ่นเหยียดหยาม คำประกอบคำบางคำที่ผู้ใหญ่ใช้เรียกเด็กผู้ชายหรือผู้ชายที่อายุน้อยกว่ามากด้วยความเอ็นดูหรือสนิทสนมเป็นกันเอง เช่น ไอ้หนู, ไอ้น้องชาย; คำประกอบหน้าคำบางคำเพื่อเน้น เช่น ไอ้เราก็ไม่ดี ไอ้จะไปก็ไม่มีที่ไป ไอ้จะอยู่หรือก็คับใจ, คำประกอบหน้าคำบางคำเพื่อเน้นในเชิงบริภาษ เช่น ไอ้ทึ่ม ไอ้โง่ ไอ้ควาย, คำใช้แทนสิ่งที่กล่าวถึงและเป็นที่เข้าใจกันเช่น ไอ้นั่น ไอ้นี่, เขียนเป็นอ้ายก็มี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1403)

อรรถลักษณ์ของคำ

แม่คุณ

(คำพูดเอาใจหญิง) ⟶ มนุษย์

(แสดงความเอ็นดูรักใคร่เด็กหญิง) ⟶ จุดประสงค์

อี

(คำประกอบคำอื่นบอกให้รู้ว่าเป็นเพศหญิง หรือสัตว์ตัวเมีย) ⟶ มนุษย์

(คำประกอบหน้าชื่อผู้หญิงที่มีฐานะต่ำกว่า) ⟶ มนุษย์

(ใช้ประกอบหน้าชื่อผู้หญิงแสดงความดูหมิ่นเหยียดหยาม) ⟶ มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ผู้ใหญ่ใช้เรียกเด็กผู้หญิงหรือผู้หญิงที่มีอายุน้อยกว่ามากด้วยความเอ็นดูหรือสนิทสนมเป็นกันเอง) → มนุษย์

(คำประกอบหน้าคำบางคำเพื่อเน้น) → มนุษย์

(คำประกอบหน้าคำบางคำเพื่อเน้นในเชิงบริภาษ) → มนุษย์, จุดประสงค์

(คำใช้แทนสิ่งที่กล่าวถึงและเป็นที่เข้าใจกัน) → สิ่ง

ไอ้

(คำประกอบอื่นบอกให้รู้ว่าเป็นเพศชายหรือสัตว์ตัวผู้) → มนุษย์

(คำประกอบหน้าชื่อผู้ชายที่มีฐานะต่ำกว่า) → มนุษย์

(คำใช้ประกอบหน้าชื่อผู้ชายแสดงความดูหมิ่นเหยียดหยาม) → มนุษย์, จุดประสงค์

(คำประกอบหน้าคำบางคำเพื่อเน้นในเชิงบริภาษ) → มนุษย์ , จุดประสงค์

(คำใช้แทนสิ่งที่กล่าวถึงและเป็นที่เข้าใจกัน) → มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

แม่คุณ	อี	ไอ้
+ มนุษย์	± มนุษย์	± มนุษย์
+ คำเรียก	+ คำเรียก	+ คำเรียก
+ หญิง	+ หญิง	- หญิง
+ แสดงความเอ็นดูรักใคร่	+ แสดงความเอ็นดูรักใคร่	+ แสดงความเอ็นดูรักใคร่
- เชิงบริภาษ	+ เชิงบริภาษ	+ เชิงบริภาษ
- ดูหมิ่นเหยียดหยาม	+ ดูหมิ่นเหยียดหยาม	+ ดูหมิ่นเหยียดหยาม

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกับคำว่า “แม่คุณ” “อี” “ไอ้” คือ คำว่า (คำเรียก) (แสดงความรักใคร่)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “แม่คุณ” “อี” “ไอ้” คือ คำว่า (มนุษย์) (หญิง) (เชิงบริภาษ) (ดูหมิ่นเหยียดหยาม)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มนุษย์) คือ คำว่า “แม่คุณ” อรรถลักษณ์ที่มีความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มนุษย์) คือ คำว่า “อี” “ไอ้”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “แม่คุณ” “อี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “ไอ้”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เชิงบริภาษ) คือ คำว่า “อี” “ไอ้” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เชิงบริภาษ) คือ คำว่า “แม่คุณ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ดูหมิ่นเหยียดหยาม) คือ คำว่า “อี” “ไอ้” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย(ดูหมิ่นเหยียดหยาม) คือ คำว่า “แม่คุณ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

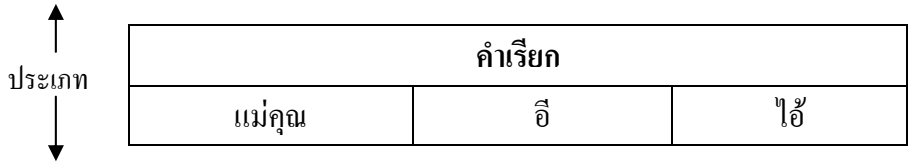

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “แม่คุณ” “อี” “ไอ้” ได้ดังนี้

1. คำว่า “แม่คุณ” “อี” “ไอ้” มีความหมายระบุถึง “คำเรียก” มีคำว่า “คำเรียก” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “แม่คุณ” “อี” “ไอ้” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือมีคำว่า “คำเรียก” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “แม่คุณ” “อี” “ไอ้” เป็นหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในหมวดชั้นที่ 2 คือ คำว่า“แม่คุณ” “อี” “ไอ้” มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “แม่คุณ” “อี” “ไอ้” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า“แม่คุณ” “อี” “ไอ้” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (คำเรียก) (แสดงความรักใคร่)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “คำเรียก”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 5 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับตำแหน่งบรรดาศักดิ์ข้าราชการ

ขุน เจ้าพระยา พระ พระยา สมเด็จเจ้าพระยา หลวง

ขุน 1 น. ผู้เป็นใหญ่, หัวหน้า, บรรดาศักดิ์ข้าราชการรองจากหลวงลงมา เช่น ขุนวิจิตรมาตรา ; เรียกหมากรุกตัวสำคัญที่สุด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 195)

เจ้าพระยา 1 น. บรรดาศักดิ์ข้าราชการผู้ใหญ่สูงกว่าพระยา ต่ำกว่าสมเด็จเจ้าพระยา เช่น เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 324)

พระ น. บรรดาศักดิ์ข้าราชการสูงกว่าหลวง ต่ำกว่าพระยา เช่น พระสารประเสริฐ พระธรรมนิเทศทวยหาญ มนตรี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 762)

พระยา น. บรรดาศักดิ์ข้าราชการผู้ใหญ่สูงกว่าพระ ต่ำกว่าเจ้าพระยา เช่น พระยาอนุมานราชธน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 763)

หลวง น. บรรดาศักดิ์ข้าราชการสูงกว่าขุน ต่ำกว่าพระ เช่น หลวงวิจิตรวาทการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1269)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ขุน ตำแหน่งบรรดาศักดิ์รองจากหลวง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 385)

เจ้าพระยา ตำแหน่งบรรดาศักดิ์รองจากสมเด็จเจ้าพระยา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 385)

พระ ตำแหน่งบรรดาศักดิ์รองจากพระยา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 385)

พระยา ตำแหน่งบรรดาศักดิ์รองจากเจ้าพระยา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 385)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมเด็จเจ้าพระยา ตำแหน่งบรรดาศักดิ์ของขุนนางชั้นสูงสุด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 385)

หลวง ตำแหน่งบรรดาศักดิ์รองจากพระ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 385)

อรรถลักษณ์ของคำ

ขุน

(ผู้เป็นใหญ่ หัวหน้า) → ตำแหน่ง, หน้าที่

(บรรดาศักดิ์ข้าราชการรองจากหลวงลงมา) → ตำแหน่ง, หน้าที่

(ตำแหน่งบรรดาศักดิ์รองจากหลวง) → ระดับชั้น

เจ้าพระยา

(บรรดาศักดิ์ข้าราชการผู้ใหญ่) → บรรดาศักดิ์

(สูงกว่าพระยาต่ำกว่าสมเด็จเจ้าพระยา) → ระดับชั้น

(เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี) → บุคคล

(ตำแหน่งบรรดาศักดิ์รองจากสมเด็จเจ้าพระยา) → ตำแหน่ง, หน้าที่

พระ

(บรรดาศักดิ์ข้าราชการ) → บรรดาศักดิ์

(สูงกว่าหลวงต่ำกว่าพระยา) → ระดับชั้น

(พระสารประเสริฐ
พระธรรมนิเทศทวยหาญ มนตรี) → บุคคล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระยา

(บรรดาศักดิ์ข้าราชการผู้ใหญ่) ⟶ บรรดาศักดิ์

(สูงกว่าพระต่ำกว่าเจ้าพระยา) ⟶ ระดับชั้น

(พระยาอนุมานราชธน) ⟶ บุคคล

สมเด็จเจ้าพระยา

(ตำแหน่งบรรดาศักดิ์ของขุนนาง) ⟶ ตำแหน่ง, หน้าที่

(ชั้นสูงสุด) ⟶ ระดับชั้น

หลวง

(บรรดาศักดิ์ข้าราชการ) ⟶ บรรดาศักดิ์

(สูงกว่าขุน ต่ำกว่าพระ) ⟶ ระดับชั้น

(หลวงวิจิตรวาทการ) ⟶ บุคคล

(ตำแหน่งบรรดาศักดิ์รองจากพระ) ⟶ ระดับชั้น

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ขุน	**เจ้าพระยา**	**พระ**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+มนุษย์
+ ตำแหน่ง	+ ตำแหน่ง	+ตำแหน่ง
+ บรรดาศักดิ์	+ บรรดาศักดิ์	+ บรรดาศักดิ์
+ ข้าราชการ	+ ข้าราชการ	+ ข้าราชการ
- ขั้นสูงสุด	- ขั้นสูงสุด	- ขั้นสูงสุด
+ ขั้นต่ำสุด	- ขั้นต่ำสุด	- ขั้นต่ำสุด
- รองจากสมเด็จเจ้าพระยา	+ รองจากสมเด็จเจ้าพระยา	- รองจากสมเด็จเจ้าพระยา
- รองจากเจ้าพระยา	- รองจากเจ้าพระยา	- รองจากเจ้าพระยา
- รองจากพระยา	- รองจากพระยา	+ รองจากพระยา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระยา	สมเด็จเจ้าพระยา	หลวง
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ตำแหน่ง	+ ตำแหน่ง	+ ตำแหน่ง
+ บรรดาศักดิ์	+ บรรดาศักดิ์	+ บรรดาศักดิ์
+ ข้าราชการ	+ ข้าราชการ	+ ข้าราชการ
- ขั้นสูงสุด	+ ขั้นสูงสุด	- ขั้นสูงสุด
- ขั้นต่ำสุด	- ขั้นต่ำสุด	- ขั้นต่ำสุด
- รองจากสมเด็จเจ้าพระยา	- รองจากสมเด็จเจ้าพระยา	- รองจากสมเด็จเจ้าพระยา
+ รองจากเจ้าพระยา	- รองจากเจ้าพระยา	- รองจากเจ้าพระยา
- รองจากพระยา	- รองจากพระยา	- รองจากพระยา

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ขุน” “เจ้าพระยา” “พระ” “พระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” “หลวง” คือ (มนุษย์) (ตำแหน่ง) (บรรดาศักดิ์) (ข้าราชการ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ขุน” “เจ้าพระยา” “พระ” “พระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” “หลวง” คือ (ขั้นสูงสุด) (ขั้นต่ำสุด) (รองจากสมเด็จเจ้าพระยา) (รองจากเจ้าพระยา) (รองจากพระยา)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ขั้นสูงสุด) คือ คำว่า “สมเด็จเจ้าพระยา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ขั้นสูงสุด) คือ คำว่า “ขุน” “เจ้าพระยา” “พระ” “พระยา” “หลวง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ขั้นต่ำสุด) คือ คำว่า “ขุน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ขั้นต่ำสุด) คือ คำว่า “เจ้าพระยา” “พระ” “พระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” “หลวง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รองจากสมเด็จเจ้าพระยา) คือ คำว่า “เจ้าพระยา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รองจากสมเด็จเจ้าพระยา) คือ คำว่า “ขุน” “พระ” “พระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” “หลวง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รองจากเจ้าพระยา) คือ คำว่า “พระยา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รองจากเจ้าพระยา) คือ คำว่า “เจ้าพระยา” “ขุน” “พระ” “สมเด็จเจ้าพระยา” “หลวง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รองจากพระยา) คือ คำว่า “พระ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รองจากพระยา) คือ คำว่า “เจ้าพระยา” “พระยา” “ขุน” “สมเด็จเจ้าพระยา” “หลวง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ส่วนประกอบ ↑ ↓

ลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ข้าราชการ					
ขุน	หลวง	พระ	พระยา	เจ้าพระยา	สมเด็จเจ้าพระยา
ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	ลำดับที่ 5	ลำดับที่ 6

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ขุน” “หลวง” “พระ” “พระยา” “เจ้าพระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ขุน” “หลวง” “พระ” “พระยา” “เจ้าพระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” มีความหมายระบุถึง “ลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ข้าราชการ” มีคำว่า “ลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ข้าราชการ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ขุน” “หลวง” “พระ” “พระยา” “เจ้าพระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบส่วนประกอบ กล่าวคือ มีคำว่า “ลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ข้าราชการ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ขุน” “หลวง” “พระ” “พระยา” “เจ้าพระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” เป็นส่วนย่อย

3. คำที่อยู่ในหมวดชั้นที่ 2 คือคำว่า “ขุน” “หลวง” “พระ” “พระยา” “เจ้าพระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบลำดับที่ กล่าวคือ คำว่า “ขุน” เป็นลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ลำดับที่ 1 คำว่า “หลวง” เป็นลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ลำดับที่ 2 คำว่า “พระ” เป็นลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ลำดับที่3 คำว่า “พระยา” เป็นลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ลำดับที่ 4 คำว่า “เจ้าพระยา” เป็นลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ลำดับที่ 5 คำว่า “สมเด็จเจ้าพระยา” เป็นลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ลำดับที่ 6

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า“ขุน” “หลวง” “พระ” “พระยา” “เจ้าพระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า“ขุน” “หลวง” “พระ” “พระยา” “เจ้าพระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” มี 4 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ตำแหน่ง) (บรรดาศักดิ์) (ข้าราชการ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ลำดับชั้นบรรดาศักดิ์ข้าราชการ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายโดยชั้นที่1และชั้นที่ 2 เป็นแบบส่วนประกอบ ส่วนความสัมพันธ์กลุ่มคำชั้นเดียวกันมีความสัมพันธ์แบบการลำดับความหมาย: ลำดับที่

ชุดคำลำดับที่ 6 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับฐานะของผู้นับถือศาสนา

คนดิบ คนสุก ฆราวาส หนาน อนุปสัมบัน

คนดิบ น. ชายที่ยังไม่ได้บวชเป็นพระภิกษุ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

คนสุก น. ชายที่บวชเป็นพระภิกษุและสึกแล้ว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

ฆราวาส น. คนผู้อยู่ครองเรือน, คนทั่วๆ ไปที่ไม่ใช่บรรพชิตหรือนักบวช (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 272)

หนาน (ถิ่น-พายัพ) น. เรียกคนที่สึกจากเพศภิกษุว่า หนานนั่น หนานนี่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1249)

อนุปสัมบัน น. ผู้ที่ไม่ได้เป็นภิกษุ หมายถึง สามเณรและคฤหัสถ์, คู่กับ อุปสมบัน หรืออุปสัมบัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1327)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ฆราวาส ผู้ครองเรือนทั่วไป ไม่ใช่นักบวช ใช้คู่กับภิกษุ เช่น มีทั้งภิกษุและฆราวาส (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 428)

อนุปสัมบัน ผู้ที่ไม่ได้เป็นภิกษุ หมายถึง สามเณรและคฤหัสถ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 428)

อรรถลักษณ์ของคำ

คนดิบ

(ชาย) → มนุษย์, เพศ

(ยังไม่ได้บวชเป็นพระภิกษุ) → คุณสมบัติ

คนสุก

(ชาย) → มนุษย์, เพศ

(บวชเป็นพระภิกษุและสึกแล้ว) → คุณสมบัติ

ฆราวาส

(คนผู้อยู่ครองเรือน) → มนุษย์, คุณสมบัติ

(คนทั่วๆ ไป) → มนุษย์

(ไม่ใช่บรรพชิตหรือนักบวช) → คุณสมบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อนุปสัมบัน

(ผู้ที่ไม่ได้เป็นภิกษุ) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

(สามเณรและคฤหัสถ์) ⟶ มนุษย์

หนาน

(ถิ่น-พายัพ) ⟶ ภาษาถิ่น

(เรียกคนที่สึกจากเพศภิกษุ) ⟶ คำเรียก, มนุษย์, คุณสมบัติ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คนดิบ	**คนสุก**	**ฆราวาส**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ชาย	+ ชาย	± ชาย
- บวชแล้ว	+ บวชแล้ว	- บวชแล้ว
- สึกแล้ว	+ สึกแล้ว	- สึกแล้ว
+ คนที่ครองเรือน	- คนที่ครองเรือน	+ คนที่ครองเรือน
- ภาษาถิ่น	- ภาษาถิ่น	- ภาษาถิ่น

หนาน	**อนุปสัมบัน**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ชาย	± ชาย
+ บวชแล้ว	± บวชแล้ว
+ สึกแล้ว	± สึกแล้ว
- คนที่ครองเรือน	± คนที่ครองเรือน
+ ภาษาถิ่น	- ภาษาถิ่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” คือ (มนุษย์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” คือ (ชาย) (บวชแล้ว) (สึกแล้ว) (คนที่ครองเรือน) (ภาษาถิ่น)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “หนาน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ “ฆราวาส” “อนุปสัมบัน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บวชแล้ว) คือ คำว่า “คนสุก” “หนาน” อรรถลักษณ์ที่ไม่ได้แสดงความหมาย (บวชแล้ว) คือ คำว่า “คนดิบ” “ฆราวาส” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (บวชแล้ว) คือ คำว่า “อนุปสัมบัน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สึกแล้ว) คือ คำว่า “คนสุก” “หนาน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สึกแล้ว) คือ คำว่า “คนดิบ” “ฆราวาส” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (สึกแล้ว) คือ คำว่า “อนุปสัมบัน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คนที่ครองเรือน) คือ คำว่า “คนดิบ” “ฆราวาส” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คนที่ครองเรือน) คือ คำว่า “คนสุก” “หนาน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (คนที่ครองเรือน) คือ คำว่า “อนุปสัมบัน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาถิ่น) คือ คำว่า “หนาน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษาถิ่น) คือ คำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “อนุปสัมบัน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ฐานะของผู้นับถือศาสนา				
คนดิบ	คนสุก	ฆราวาส	หนาน	อนุปสัมบัน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” มีความหมายระบุถึง “ฐานะของผู้นับถือศาสนา” มีคำว่า “ฐานะของผู้นับถือศาสนา” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ฐานะของผู้นับถือศาสนา” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่ามีความสัมพันธ์ทางความหมาย “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” มี 1 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ฐานะของผู้นับถือศาสนา”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย คือ มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 7 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานรวมกลุ่มเดียวกัน

สหกรณ์ สหภาพ สหภาพแรงงาน

สหกรณ์ น. งานร่วมมือกัน เช่น ทางธุรกิจ หรืออุตสาหกรรม เพื่อหากำไรหรือเพื่อประโยชน์อื่นๆ ในงานนั้นๆ ร่วมกัน, (กฎ) คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1145)

สหภาพ น. การรวมตัวขององค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป เพื่อทำกิจการทั่วไปหรือกิจการเฉพาะอย่างตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่เข้าร่วมกันนั้น เช่น สหภาพศุลกากร สหภาพรัฐสภา; ชื่อรูปแบบหนึ่งของการรวมตัวของรัฐตั้งแต่ 2 รัฐขึ้นไป เช่น สหภาพพม่า; องค์กรของลูกจ้าง เช่น สหภาพแรงงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1146)

สหภาพแรงงาน น. องค์การของลูกจ้างที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง และระหว่างลูกจ้างด้วยกัน เช่น สหภาพแรงงานการรถไฟแห่งประเทศไทย สหภาพแรงงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1146)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

สหภาพ สหภาพหรือสมาคมตั้งแต่ 2 สหภาพ หรือ 2 สมาคมขึ้นไปรวมตัวกันเพื่อการ อย่างใดอย่างหนึ่ง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 380)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

สหกรณ์

(งานร่วมมือกัน) → ลักษณะงาน

(เพื่อหากำไรหรือเพื่อประโยชน์อื่นๆ ในงานนั้นๆ ร่วมกัน) → วัตถุประสงค์

(คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ) → กลุ่มมนุษย์

(มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) → วัตถุประสงค์

(ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์) → คุณสมบัติ

สหภาพ

(การรวมตัวขององค์การตั้งแต่ 2 องค์การขึ้นไป) → กลุ่มมนุษย์

(เพื่อทำกิจการทั่วไปหรือกิจการเฉพาะอย่างตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่เข้าร่วมกันนั้น) → วัตถุประสงค์

(ชื่อรูปแบบหนึ่งของการรวมตัวของรัฐตั้งแต่ 2 รัฐขึ้นไป) → รัฐ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สหภาพแรงงาน

(องค์การของลูกจ้างที่จัดตั้ง) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์) ⟶ ลักษณะ

(วัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาและคุ้มครอง ⟶ จุดประสงค์
ผลประโยชน์ เกี่ยวกับสภาพการจ้าง
และระหว่างลูกจ้างด้วยกัน)

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

สหกรณ์	**สหภาพ**	**สหภาพแรงงาน**
+ กลุ่มมนุษย์	+ กลุ่มมนุษย์	+ กลุ่มมนุษย์
+ มีผลประโยชน์ร่วมกัน	+ มีผลประโยชน์ร่วมกัน	+ มีผลประโยชน์ร่วมกัน
- เกี่ยวกับลูกจ้าง	± เกี่ยวกับลูกจ้าง	+ เกี่ยวกับลูกจ้าง
- รัฐ	+ รัฐ	- รัฐ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน” คือ (กลุ่มมนุษย์) (มีผลประโยชน์ร่วมกัน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน” คือ (เกี่ยวกับลูกจ้าง) (รัฐ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เกี่ยวกับลูกจ้าง) คือ คำว่า “สหภาพแรงงาน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เกี่ยวกับลูกจ้าง) คือ คำว่า “สหกรณ์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เกี่ยวกับลูกจ้าง) คือ คำว่า “สหภาพ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รัฐ) คือ คำว่า “สหภาพ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รัฐ) คือ คำว่า “สหกรณ์” “สหภาพแรงงาน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ผู้ทำงานรวมกลุ่มเดียวกัน		
สหกรณ์	สหภาพ	สหภาพแรงงาน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน” มีความหมายระบุถึง “ผู้ทำงานร่วมกลุ่มเดียวกัน” มีคำว่า “ผู้ทำงานรวมกลุ่มเดียวกัน” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ผู้ทำงานรวมกลุ่มเดียวกัน”อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้ทำงานรวมกลุ่มเดียวกัน”เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน”มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (กลุ่มมนุษย์) (มีผลประโยชน์ร่วมกัน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำงานรวมกลุ่มเดียวกัน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย คือ มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 8 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ครองตัวเป็นโสด

สาวแก่ สาวพรหมจารี

สาวแก่ น. หญิงที่มีอายุเลยวัยสาว แต่ยังไม่ได้แต่งงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

สาวพรหมจารี น. สาวที่ยังไม่มีสามี, หญิงที่ยังไม่มีระดู เช่น ตามที่ถือกันว่าผู้ซึ่งสำหรับกวนข้าวทิพย์นั้นต้องเป็นสาวพรหมจารี คือ ที่ยังไม่มีสามีนั้นประการหนึ่ง อีกนัยหนึ่ง คือ หญิงซึ่งยังไม่มีระดูกล่าวว่า เป็นพรหมจารีแท้.... (สิบสองเดือน); สาวบริสุทธิ์,หญิงที่ยังบริสุทธิ์, หญิงที่ยังบริสุทธิ์, หญิงที่ยังไม่เคยร่วมประเวณี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

อรรถลักษณ์ของคำ

สาวแก่

(หญิงที่มีอายุเลยวัยสาว) → มนุษย์, เพศ

(ยังไม่ได้แต่งงาน) → คุณสมบัติ

สาวพรหมจารี

(สาวที่ยังไม่มีสามี) → มนุษย์, เพศ

(หญิงที่ยังไม่มีระดู) → ลักษณะ

(สาวบริสุทธิ์) → คุณสมบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

สาวแก่	**สาวพรหมจารี**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้หญิง	+ ผู้หญิง
± เป็นสาวบริสุทธิ์	+ เป็นสาวบริสุทธิ์
+ ยังไม่แต่งงาน	+ ยังไม่แต่งงาน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” คือ (มนุษย์) (ผู้หญิง) (ยังไม่ได้แต่งงาน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” คือ (เป็นสาวบริสุทธิ์)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เป็นสาวบริสุทธิ์) คือ คำว่า “สาวพรหมจารี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เป็นสาวบริสุทธิ์) คือ คำว่า“สาวแก่”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	**ผู้ครองตัวเป็นโสด**	
	สาวแก่	สาวพรหมจารี

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” ได้ดังนี้

1. คำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” มีความหมายระบุถึง “ผู้ครองตัวเป็นโสด” มีคำว่า “ผู้ครองตัวเป็นโสด” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้ครองตัวเป็นโสด” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า“สาวแก่” “สาวพรหมจารี” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้หญิง) (ยังไม่ได้แต่งงาน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ครองตัวเป็นโสด”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย คือ มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 9 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มของทหาร

พรรคกลิน พรรคนาวิกโยธิน พรรคนาวิน

พรรคกลิน น. เหล่าทหารเรือที่เป็นช่างกลประจำท้องเรือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 759)

พรรคนาวิกโยธิน น. เหล่าทหารเรือที่ประจำการพลรบฝ่ายบก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 759)

พรรคนาวิน น. เหล่าทหารเรือที่ประจำการพลรบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 759)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

พรรคกลิน

(เหล่าทหารเรือ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(เป็นช่างกลประจำท้องเรือ) ⟶ หน้าที่, ตำแหน่ง

พรรคนาวิกโยธิน

(เหล่าทหารเรือ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(ประจำการพลรบฝ่ายบก) ⟶ หน้าที่, ตำแหน่ง

พรรคนาวิน

(เหล่าทหารเรือ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(ประจำการพลรบ) ⟶ หน้าที่, ตำแหน่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

พรรคกลิน	**พรรคนาวิกโยธิน**	**พรรคนาวิน**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ กลุ่มทหารเรือ	+ กลุ่มทหารเรือ	+ กลุ่มทหารเรือ
+ หน่วยช่างกล	- หน่วยช่างกล	- หน่วยช่างกล
- หน่วยรบ	+หน่วยรบ	+ หน่วยรบ
- หน่วยทางบก	+ หน่วยทางบก	- หน่วยทางบก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” คือ (มนุษย์) (กลุ่มทหารเรือ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” คือ (หน่วยช่างกล) (หน่วยรบ) (หน่วยทหารบก)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หน่วยช่างกล) คือ คำว่า “พรรคกลิน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หน่วยช่างกล) คือ คำว่า “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หน่วยรบ) คือ คำว่า “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หน่วยรบ) คือ คำว่า “พรรคกลิน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หน่วยทหารบก) คือ คำว่า “พรรคนาวิกโยธิน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หน่วยทหารบก) คือ คำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิน”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

กลุ่มของทหาร		
พรรคกลิน	พรรคนาวิกโยธิน	พรรคนาวิน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” มีความหมายระบุถึง “กลุ่มของทหาร” มีคำว่า “กลุ่มของทหาร” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “กลุ่มของทหาร” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า“พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (กลุ่มทหารเรือ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “กลุ่มของทหาร”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย คือ มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 10 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับระดับชนชั้นของฮินดู

กษัตริย์ พราหมณ์ 1 แพศย์ ศูทร

กษัตริย์ น. คนในวรรณะที่ 2 แห่งสังคมฮินดู ซึ่งมีอยู่ 4 วรรณะ ได้แก่ วรรณะพราหมณ์ วรรณะกษัตริย์ วรรณะแพศย์ วรรณะศูทร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 85)

พราหมณ์ 1 น. คนในวรรณะที่ 1แห่งสังคมฮินดู ซึ่งมี 4วรรณะ ได้แก่ พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ และศูทร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 766)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แพศย์ น. คนในวรรณะที่ 3 แห่งสังคมฮินดู ซึ่งมีอยู่ 4 วรรณะ ได้แก่ วรรณะพราหมณ์ วรรณะกษัตริย์ วรรณะแพศย์ วรรณะศูทร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 804)

ศูทร น. วรรณะที่4 ของสังคมฮินดู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1105)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

กษัตริย์ คนในวรรณะที่ 2 แห่งสังคมฮินดู (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 433)

พราหมณ์คนในวรรณะที่ 1 แห่งสังคมฮินดู เป็นผู้ทำยัญพิธี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 433)

แพศย์ คนในวรรณะที่ 3 แห่งสังคมฮินดู (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 433)

ศูทร คนในวรรณะที่ 4 แห่งสังคมฮินดู (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 433)

อรรถลักษณ์ของคำ

กษัตริย์

(คน) ⟶ มนุษย์

(วรรณะที่ 2) ⟶ ชนชั้น

(สังคมฮินดู) ⟶ สังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พราหมณ์

(คน) ⟶ มนุษย์

(วรรณะที่ 1) ⟶ ชนชั้น

(สังคมฮินดู) ⟶ สังคม

แพศย์

(คน) ⟶ มนุษย์

(วรรณะที่ 3) ⟶ ชนชั้น

(สังคมฮินดู) ⟶ สังคม

ศูทร

(คน) ⟶ มนุษย์

(วรรณะที่ 4) ⟶ ชนชั้น

(สังคมฮินดู) ⟶ สังคม

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

กษัตริย์	**พราหมณ์1**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ สังคมฮินดู	+ สังคมฮินดู
- วรรณะที่ 1	+ วรรณะที่ 1
+ วรรณะที่ 2	- วรรณะที่ 2
- วรรณะที่ 3	- วรรณะที่ 3
- วรรณะที่ 4	- วรรณะที่ 4

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แพศย์	ศูทร
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ สังคมฮินดู	+ สังคมฮินดู
- วรรณะที่ 1	- วรรณะที่1
- วรรณะที่ 2	-วรรณะที่2
+ วรรณะที่ 3	- วรรณะที่3
- วรรณะที่ 4	+วรรณะที่4

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์1” “แพศย์” “ศูทร” คือ (มนุษย์) (สังคมฮินดู)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์1” “แพศย์” “ศูทร” คือ (วรรณะที่ 1) (วรรณะที่ 2) (วรรณะที่ 3) (วรรณะที่ 4)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วรรณะที่1) คือ คำว่า “พราหมณ์ 1” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (วรรณะที่1) คือ คำว่า “กษัตริย์” “แพศย์” “ศูทร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วรรณะที่ 2) คือ คำว่า “กษัตริย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (วรรณะที่ 2) คือ คำว่า “พราหมณ์ 1” “แพศย์” “ศูทร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วรรณะที่ 3) คือ คำว่า “แพศย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (วรรณะที่ 3) คือ คำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์ 1” “ศูทร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วรรณะที่ 4) คือ คำว่า “ศูทร” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (วรรณะที่ 4) คือ คำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์1” “แพศย์”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ชนชั้นของฮินดู			
พราหมณ์1	กษัตริย์	แพศย์	ศูทร

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์1” “แพศย์” “ศูทร” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์1” “แพศย์” “ศูทร” มีความหมายระบุถึง “ชนชั้นของฮินดู” มีคำว่า “ชนชั้นของฮินดู” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์ 1” “แพศย์” “ศูทร” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ชนชั้นของฮินดู” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์1” “แพศย์” “ศูทร” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์ 1” “แพศย์” “ศูทร” มีความสัมพันธ์ความหมายเป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์ 1” “แพศย์” “ศูทร” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์ 1” “แพศย์” “ศูทร” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (สังคมฮินดู)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ชนชั้นของฮินดู”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย คือ มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 11 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แจ้งข่าวสาร

ประชาสัมพันธ์ มรรคนายก สื่อมวลชน

ประชาสัมพันธ์ น. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 657)

มรรคนายก น. ผู้นำทาง คือ ผู้จัดการกุศลหรือผู้ชี้แจงทางบุญกุศลและป่าวประกาศให้ประชาชนมาทำบุญทำกุศลในวัด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 835)

สื่อมวลชน น. สื่อกลางที่นำข่าวสาร สาร และเนื้อหาสาระทุกประเภทไปสู่มวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์, (ปาก) นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1200)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ประชาสัมพันธ์ ทำให้ข้อเท็จจริงสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งแพร่ขยายออกไป เพื่อให้บุคคลได้รู้ เข้าใจ ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนต่อไป เช่น ประชาสัมพันธ์งานวันคืนสู่เหย้า (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 314)

มรรคนายก หัวหน้าสัปปุรุษมีวัดละ 1 คน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 432)

สื่อมวลชน นักจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ และนักหนังสือพิมพ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 312)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ประชาสัมพันธ์

(เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ) ⟶ มนุษย์

(ทำให้ข้อเท็จจริงสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แพร่ขยายออกไป เพื่อให้บุคคลได้รู้ เข้าใจ ให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนต่อไป) ⟶ หน้าที่

มรรคนายก

(ผู้จัดการกุศลหรือผู้ชี้แจงทางบุญกุศล) ⟶ มนุษย์

(ป่าวประกาศให้ประชาชนมาทำบุญทำกุศลในวัด) ⟶ หน้าที่

สื่อมวลชน

(นักจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ และนักหนังสือพิมพ์) ⟶ มนุษย์

(สื่อกลางที่นำข่าวสาร สาร และเนื้อหาสาระทุกประเภท ไปสู่มวลชน) ⟶ หน้าที่

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ประชาสัมพันธ์	**มรรคนายก**	**สื่อมวลชน**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ เสนอข่าวสาร	+ เสนอข่าวสาร	+ เสนอข่าวสาร
± การทำบุญ	+ การทำบุญ	± การทำบุญ
± สื่อวิทยุ	- สื่อวิทยุ	+ สื่อวิทยุ
± สื่อสิ่งพิมพ์	- สื่อสิ่งพิมพ์	+ สื่อสิ่งพิมพ์
± สื่อโทรทัศน์	- สื่อโทรทัศน์	+ สื่อโทรทัศน์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” คือ (มนุษย์) (เสนอข่าวสาร)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” คือ (การทำบุญ) (สื่อวิทยุ) (สื่อสิ่งพิมพ์) (สื่อโทรทัศน์)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การทำบุญ) คือ คำว่า “มรรคนายก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การทำบุญ) คือ คำว่า “ประชาสัมพันธ์” “สื่อมวลชน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สื่อวิทยุ) คือ คำว่า “สื่อมวลชน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สื่อวิทยุ) คือ คำว่า “มรรคนายก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (สื่อวิทยุ) คือ คำว่า “ประชาสัมพันธ์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สื่อสิ่งพิมพ์) คือ คำว่า “สื่อมวลชน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สื่อสิ่งพิมพ์) คือ คำว่า “มรรคนายก”ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (สื่อสิ่งพิมพ์) คือ คำว่า “ประชาสัมพันธ์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สื่อโทรทัศน์) คือ คำว่า “สื่อมวลชน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สื่อโทรทัศน์) คือ คำว่า “มรรคนายก”ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (สื่อโทรทัศน์) คือ คำว่า “ประชาสัมพันธ์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้แจ้งข่าวสาร		
ประชาสัมพันธ์	มรรคนายก	สื่อมวลชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย ได้ดังนี้

1. คำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” มีความหมายระบุถึง “ผู้แจ้งข่าวสาร” มีคำว่า “ผู้แจ้งข่าวสาร” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้แจ้งข่าวสาร” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (เสนอข่าวสาร)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้แจ้งข่าวสาร”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย คือ มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 12 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใฝ่รู้

นักปราชญ์ นักวิชาการ ผู้รู้

นักปราชญ์ น. ผู้รู้, ผู้มีปัญญา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 568)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักวิชาการ น. ผู้เชี่ยวชาญในวิชาความรู้สาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 569)

ผู้รู้ น. ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนั้นๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

นักปราชญ์ ผู้ทรงความรู้; ผู้มีปัญญา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 50)

ผู้รู้ ผู้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องหนึ่งๆ เช่น ปัญหานี้เราควรปรึกษาผู้รู้ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 49)

อรรถลักษณ์ของคำ

นักปราชญ์

(ผู้ทรงความรู้) ⟶ มนุษย์

(ผู้มีปัญญา) ⟶ คุณสมบัติ

นักวิชาการ

(ผู้เชี่ยวชาญ) ⟶ มนุษย์

(ผู้เชี่ยวชาญในวิชาความรู้สาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขา) ⟶ คุณสมบัติ

ผู้รู้

(ผู้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องหนึ่งๆ) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

นักปราชญ์	นักวิชาการ	ผู้รู้
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ มีความรู้	+ มีความรู้	+ มีความรู้
± เฉพาะด้านวิชาการ	+ เฉพาะด้านวิชาการ	± เฉพาะด้านวิชาการ
± มีความรู้เฉพาะด้าน	± มีความรู้เฉพาะด้าน	+ มีความรู้เฉพาะด้าน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” คือ (มนุษย์) (มีความรู้)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” คือ (เฉพาะด้านวิชาการ) (มีความรู้เฉพาะด้าน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เฉพาะด้านวิชาการ) คือ คำว่า “นักวิชาการ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เฉพาะด้านวิชาการ) คือ คำว่า “นักปราชญ์” “ผู้รู้”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีความรู้เฉพาะด้าน) คือ คำว่า “ผู้รู้” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย คือ คำว่า “นักปราชญ์ “นักวิชาการ”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↑ ↓

ผู้ใฝ่รู้		
นักปราชญ์	นักวิชาการ	ผู้รู้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” ได้ดังนี้

1. คำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” มีความหมายระบุถึง “ผู้ใฝ่รู้” มีคำว่า “ผู้ใฝ่รู้” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้ใฝ่รู้” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่า คำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (มีความรู้)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ใฝ่รู้”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย คือ มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 13 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ประกวดด้านความงาม

เทพี นางงาม

เทพี 1 น. เทวี, เรียกหญิงที่ทำหน้าที่โปรยพืชพรรณธัญญาหารในพิธีแรกนาว่า นางเทพี, หญิงที่ชนะประกวดความงาม เช่น เทพีสงกรานต์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 539)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นางงาม น. หญิงสาวที่ชนะการประกวดความงาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 574)

อรรถลักษณ์ของคำ

เทพี

(หญิงที่ทำหน้าที่โปรยพืชพรรณธัญญาหาร ในพิธีแรกนา) ⟶ มนุษย์, เพศ

(หญิงที่ชนะประกวดความงาม) ⟶ บทบาท

นางงาม

(หญิงสาวที่ชนะการประกวดความงาม) ⟶ มนุษย์, เพศ, บทบาท

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เทพี	**นางงาม**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ เพศหญิง	+ เพศหญิง
+ พิธีแรกนาขวัญ	- พิธีแรกนาขวัญ
+ การประกวดด้านความงาม	+ การประกวดด้านความงาม
+ วันสงกรานต์	± วันสงกรานต์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เทพี” “นางงาม” คือ (มนุษย์) (เพศหญิง) (การประกวดด้านความงาม)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เทพี” “นางงาม” คือ (พิธีแรกนาขวัญ) (วันสงกรานต์)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (พิธีแรกนาขวัญ) คือ คำว่า “เทพี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (พิธีแรกนาขวัญ) คือ คำว่า “นางงาม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วันสงกรานต์) คือ คำว่า “เทพี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (วันสงกรานต์) คือ คำว่า “นางงาม”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เทพี” “นางงาม” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เทพี” “นางงาม” มีความหมายระบุถึง “ผู้ประกวดด้านความงาม” มีคำว่า “ผู้ประกวดด้านความงาม” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เทพี” “นางงาม” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้ประกวดด้านความงาม” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เทพี” “นางงาม” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “เทพี” “นางงาม” มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบพ้องความหมายไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ คำว่า “เทพี” มีความหมายแฝงที่แตกต่างกับคำว่า “นางงาม” คำว่า “เทพี” ใช้แสดงถึงความรู้สึกกลางๆ เป็นความหมายตรง ส่วนคำว่า “นางงาม” ใช้แสดงถึงความรู้สึกยกย่อง ชื่นชม

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เทพี” “นางงาม” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เทพี” “นางงาม” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (เพศหญิง) (การประกวดด้านความงาม)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ประกวดด้านความงาม”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบพ้องความหมายไม่สมบูรณ์ คือ มีความหมายแฝงที่แตกต่างไปตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น

ชุดคำลำดับที่ 14 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ร่วมทำงานเป็นคณะ

กรรมการ 1 อนุกรรมการ

กรรมการ 1 น. บุคคลที่ได้รับเลือกหรือได้รับแต่งตั้งเข้าเป็นคณะร่วมกันทำงานหรือกระทำกิจการบางอย่างที่ได้รับมอบหมาย, เมื่อรวมกันเป็นคณะ เรียกว่า คณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการกฤษฎีกา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 16)

อนุกรรมการ น. กรรมการสาขาของคณะกรรมการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1326)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

กรรมการ บุคคลในคณะซึ่งร่วมกันทำงานหรือกระทำกิจการตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น กรรมการจัดการสัมมนา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 380)

อนุกรรมการ กรรมการสาขาของคณะกรรมการ เช่น อนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 380)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

กรรมการ 1

(บุคคลที่ได้รับเลือกหรือได้รับแต่งตั้ง) ⟶ มนุษย์, ตำแหน่ง, หน้าที่

(คณะร่วมกันทำงานหรือกระทำกิจการบางอย่างที่ได้รับมอบหมาย) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(เมื่อรวมกันเป็นคณะ เรียกว่า คณะกรรมการ) ⟶ คำเรียก

(กรรมการจัดการสัมมนา) ⟶ กลุ่มมนุษย์

อนุกรรมการ

(กรรมการสาขาของคณะกรรมการ) ⟶ มนุษย์, ตำแหน่งรอง,หน้าที่

(อนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

กรรมการ1	**อนุกรรมการ**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ตำแหน่ง	+ ตำแหน่ง
+ ตำแหน่งหลัก	- ตำแหน่งหลัก
- ตำแหน่งรอง	+ ตำแหน่งรอง
+ การทำงานเป็นกลุ่ม	+ การทำงานเป็นกลุ่ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ”คือ (มนุษย์) (ตำแหน่ง) (การทำงานเป็นกลุ่ม)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ” คือ (ตำแหน่งหลัก) (ตำแหน่งรอง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำแหน่งหลัก) คือ คำว่า “กรรมการ 1” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำแหน่งหลัก) คือ คำว่า “อนุกรรมการ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำแหน่งรอง) คือ คำว่า “อนุกรรมการ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำแหน่งรอง) คือ คำว่า “กรรมการ 1”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

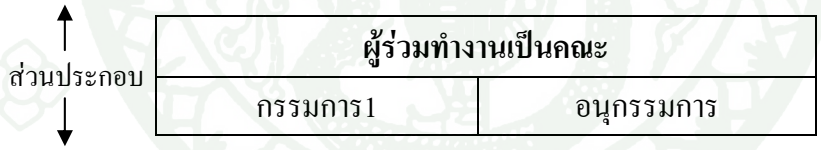

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ” มีความหมายระบุถึง “ผู้ร่วมทำงานเป็นคณะ” มีคำว่า “ผู้ร่วมทำงานเป็นคณะ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันแบบส่วนประกอบเพราะ คำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ” ต่างก็เป็นส่วนประกอบของคำว่า “ผู้ร่วมทำงานเป็นคณะ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ” มีความสัมพันธ์กันแบบลำดับที่ กล่าวคือ คำว่า “กรรมการ 1” อยู่ในลำดับแรก ส่วนคำว่า “อนุกรรมการ” อยู่ในลำดับที่รองลงมา

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กรรมการ 1” “อนุกรรมการ” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ตำแหน่ง) (การทำงานเป็นกลุ่ม)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ร่วมทำงานเป็นคณะ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบลำดับที่

ชุดคำลำดับที่ 15 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับตำแหน่งพระมเหสี

ประไหมสุหรี มะโต มะเดหวี ลิกู

ประไหมสุหรี น. ตำแหน่งพระมเหสีที่ 1 หรืออัครมเหสีของกษัตริย์ชวาในวงศ์อสัญแดหวา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 668)

มะเดหวี น. ตำแหน่งพระมเหสีที่2ของกษัตริย์ชวาในวงศ์อสัญแดหวา, มะเดหวีก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 846)

มะโต น. ตำแหน่งพระมเหสีที่ 3 ของกษัตริย์ชวาในวงศ์อสัญแดหวา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 846)

ลิกู น. ตำแหน่งพระมเหสีที่ 4 ของกษัตริย์ชวาในวงศ์อสัญแดหวา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1013)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ประไหมสุหรี

(ตำแหน่งพระมเหสีที่ 1) → มนุษย์, ชนชั้นสูง

(ของกษัตริย์ชวาในวงศ์อัญแดหวา) → ตระกูล

มะเดหวี

(ตำแหน่งพระมเหสีที่ 2) → มนุษย์, ชนชั้นสูง

(ของกษัตริย์ชวาในวงศ์อัญแดหวา) → ตระกูล

มะโต

(ตำแหน่งพระมเหสีที่ 3) → มนุษย์, ชนชั้นสูง

(ของกษัตริย์ชวาในวงศ์อัญแดหวา) → ตระกูล

ลิกู

(ตำแหน่งพระมเหสีที่ 4) → มนุษย์, ชนชั้นสูง

(ของกษัตริย์ชวาในวงศ์อัญแดหวา) → ตระกูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ประไหมสุหรี	มะเดหวี	มะโต	ลิกู
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ พระมเหสี	+ พระมเหสี	+ พระมเหสี	+ พระมเหสี
+ วงศ์อสัญแดหวา	+ วงศ์อสัญแดหวา	+ วงศ์อสัญแดหวา	+ วงศ์อสัญแดหวา
+ ตำแหน่งที่ 1	- ตำแหน่งที่ 1	- ตำแหน่งที่ 1	- ตำแหน่งที่ 1
- ตำแหน่งที่ 2	+ ตำแหน่งที่ 2	- ตำแหน่งที่ 2	- ตำแหน่งที่ 2
- ตำแหน่งที่ 3	- ตำแหน่งที่ 3	+ ตำแหน่งที่ 3	- ตำแหน่งที่ 3
- ตำแหน่งที่ 4	- ตำแหน่งที่ 4	- ตำแหน่งที่ 4	+ ตำแหน่งที่ 4

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู” คือ (มนุษย์) (พระมเหสี) (วงศ์อสัญแดหวา)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู” คือ (ตำแหน่งที่ 1) (ตำแหน่งที่ 2) (ตำแหน่งที่ 3) (ตำแหน่งที่ 4)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำแหน่งที่ 1) คือ คำว่า “ประไหมสุหรี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำแหน่งที่ 1) คือ คำว่า “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำแหน่งที่ 2) คือ คำว่า “มะเดหวี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำแหน่งที่ 2) คือ คำว่า “ประไหมสุหรี” “มะโต” “ลิกู”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำแหน่งที่ 3) คือ คำว่า “มะโต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำแหน่งที่ 3) คือ คำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “ลิกู”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำแหน่งที่ 4) คือ คำว่า “ลิกู” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำแหน่งที่ 4) คือ คำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ส่วนประกอบ	ตำแหน่งพระมเหสี			
	ประไหมสุหรี	มะเดหวี	มะโต	ลิกู

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู”ได้ดังนี้

1. คำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู” มีความหมายระบุถึง “ตำแหน่งพระมเหสี” มีคำว่า “ตำแหน่งพระมเหสี” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบส่วนประกอบ กล่าวคือ มีคำว่า “ตำแหน่งพระมเหสี” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู” เป็นส่วนประกอบของคำว่า “ตำแหน่งพระมเหสี”

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู” มีความสัมพันธ์กันแบบการลำดับที่ กล่าวคือ คำว่า“ประไหมสุหรี” อยู่ในตำแหน่งพระมเหสีลำดับที่ 1 คำว่า “มะเดหวี” อยู่ในตำแหน่งพระมเหสีลำดับที่ 2 คำว่า “มะโต” อยู่ในตำแหน่งพระมเหสีลำดับที่ 3 คำว่า “ลิกู” อยู่ในตำแหน่งพระมเหสีลำดับที่ 4

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า“ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ประไหมสุหรี” “มะเดหวี” “มะโต” “ลิกู” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (พระมเหสี) (วงศ์อสัญแดหวา)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ตำแหน่งพระมเหสี”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายในกลุ่มคำชั้นเดียวกันเป็นแบบการลำดับที่ กล่าวคือ มีความหมายที่แสดงถึงลำดับที่ของตำแหน่งพระมเหสีในวงศ์อสัญแดหวา ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นส่วนคำในชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์แบบส่วนประกอบ

ชุดคำลำดับที่ 16 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกอ้างถึง

เจ้าตัว

เจ้าตัว น. ตัวของผู้ที่ถูกอ้างอิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 323)

เนื่องจากไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันบางประการมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่วิเคราะห์ข้อมูลของคำว่า “เจ้าตัว”

ชุดคำลำดับที่ 17 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นใหญ่

เจ้า 1 อนุราช

เจ้า 1 น. ผู้เป็นใหญ่, ผู้เป็นหัวหน้า เช่น เจ้านคร; เชื้อสายของกษัตริย์นับตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป, บางแห่ง หมายถึง พระเจ้าแผ่นดินก็มี เช่น เจ้ากรุงจีน; ผู้เป็นเจ้าของ เช่น เจ้าทรัพย์ เจ้าหนี้; ผู้ชำนาญ เช่น เจ้าปัญญา เจ้าความคิด เจ้าบทเจ้ากลอน; มักใช้เติมท้ายคำเรียกผู้ที่นับถือ เช่น พระพุทธเจ้า เทพเจ้า; เทพารักษ์ เช่น เจ้าพ่อหลักเมือง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 322)

อนุราช น. พระราชารอง,พระเจ้าแผ่นดินองค์รอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1328)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เจ้า ใช้เมื่อพูดอย่างเอ็นดูกับผู้น้อย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 275)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

เจ้า 1

(ผู้เป็นใหญ่, ผู้เป็นหัวหน้า) → มนุษย์

(เชื้อสายของกษัตริย์นับตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป) → คุณสมบัติ

(บางแห่ง หมายถึง พระเจ้าแผ่นดินก็มี) → คำเรียก, คุณสมบัติ

(ผู้เป็นเจ้าของ) → บอกสภาพ

(ผู้ชำนาญ) → ความสามารถของมนุษย์

(เติมท้ายคำเรียกผู้ที่นับถือ) → คำเรียกของมนุษย์

อนุราช

(พระราชารอง)
(พระเจ้าแผ่นดินองค์รอง) → มนุษย์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เจ้า 1	**อนุราช**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ เชื้อสายพระมหากษัตริย์	+ เชื้อสายพระมหากษัตริย์
- พระเจ้าแผ่นดินองค์รอง	+ พระเจ้าแผ่นดินองค์รอง
+ บอกความเป็นเจ้าของ	- บอกความเป็นเจ้าของ
+ ใช้เติมท้ายคำเรียกผู้นับถือ	- ใช้เติมท้ายคำเรียกผู้นับถือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เจ้า 1” “อนุราช” คือ (มนุษย์) (เชื้อสายพระมหากษัตริย์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เจ้า 1” “อนุราช” คือ (พระเจ้าแผ่นดินองค์รอง) (บอกความเป็นเจ้าของ) (ใช้เติมท้ายคำเรียกผู้นับถือ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (พระเจ้าแผ่นดินองค์รอง) คือ คำว่า “อนุราช”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (พระเจ้าแผ่นดินองค์รอง) คือ คำว่า “เจ้า 1”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บอกความเป็นเจ้าของ) คือ คำว่า “เจ้า 1”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (บอกความเป็นเจ้าของ) คือ คำว่า “อนุราช”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ใช้เติมท้ายคำเรียกผู้นับถือ) คือ คำว่า “เจ้า 1”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ใช้เติมท้ายคำเรียกผู้นับถือ) คือ คำว่า “อนุราช”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

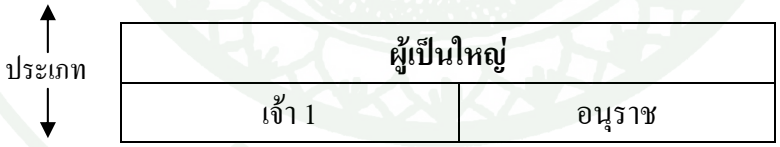

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เจ้า 1” “อนุราช” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เจ้า 1” “อนุราช” มีความหมายระบุถึง มีคำว่า “ผู้เป็นใหญ่” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เจ้า 1” “อนุราช” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้เป็นใหญ่” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เจ้า 1” “อนุราช” เป็นคำบอกหมวดย่อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “เจ้า 1” “อนุราช” มีความสัมพันธ์กันแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เจ้า 1” “อนุราช” มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า“เจ้า 1” “อนุราช”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า“เจ้า1” “อนุราช” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (เชื้อสายพระมหากษัตริย์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เป็นใหญ่”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายแตกต่างเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 18 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับประวัติของบุคคล

นายทะเบียน สัสดี

นายทะเบียน น. พนักงานซึ่งมีหน้าที่จัดทำและรักษาทะเบียน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

สัสดี น. ผู้รวบรวมบัญชีคน, เจ้าหน้าที่บัญชีทหาร; การรวมบัญชีคน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1171)

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

นายทะเบียน	**สัสดี**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ จัดทำประวัติของบุคคล	+ จัดทำประวัติของบุคคล
- เกี่ยวข้องกับบัญชีทหาร	+ เกี่ยวข้องกับบัญชีทหาร
+ รักษาทะเบียนประวัติบุคคล	- รักษาทะเบียนประวัติบุคคล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่มีความหมายเหมือนกันของคำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี” คือ (มนุษย์) (จัดทำประวัติของบุคคล)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี” คือ (เกี่ยวข้องกับบัญชีทหาร) (รักษาทะเบียนประวัติบุคคล)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เกี่ยวข้องกับบัญชีทหาร) คือ คำว่า “สัสดี”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เกี่ยวข้องกับบัญชีทหาร) คือ คำว่า “นายทะเบียน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รักษาทะเบียนประวัติบุคคล) คือ คำว่า “นายทะเบียน”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รักษาทะเบียนประวัติบุคคล) คือ คำว่า “สัสดี”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↑ ↓

ผู้เกี่ยวข้องกับประวัติของบุคคล	
นายทะเบียน	สัสดี

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี” ได้ดังนี้

1. คำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี” มีความหมายระบุถึง “ผู้เกี่ยวข้องกับประวัติของบุคคล” มีคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องกับประวัติของบุคคล” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี”อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องกับประวัติของบุคคล”เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า“นายทะเบียน” “สัสดี” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี” มีความสัมพันธ์กันแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี” มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า“นายทะเบียน” “สัสดี” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (จัดทำประวัติของบุคคล)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เกี่ยวข้องกับประวัติของบุคคล”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายแตกต่างเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 19 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มผู้มาร่วมแสดงความคิดเห็น

สภา สภานายก องค์ประชุม

สภา น. องค์การหรือสถานที่ประชุม เช่น สภาผู้แทนราษฎร สภาสตรีแห่งชาติ สภามหาวิทยาลัย วุฒิสภา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1123)

สภานายก น. ผู้เป็นประธานในที่ประชุม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1123)

องค์ประชุม น. จำนวนสมาชิกหรือกรรมการที่มาประชุมตามข้อบังคับการประชุมที่กำหนดไว้ เช่น กรรมการต้องมาประชุมอย่างน้อยครึ่งหนึ่งจึงจะถือว่าเป็นองค์ประชุม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1321)

อรรถลักษณ์ของคำ

สภา

(องค์การหรือสถานที่ประชุม) ⟶ กลุ่มมนุษย์, สิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สภานายก

(ผู้เป็นประธานในที่ประชุม) ⟶ มนุษย์, บทบาท

องค์ประชุม

(จำนวนสมาชิกหรือกรมการที่มาประชุม) ⟶ กลุ่มมนุษย์, บทบาท

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

สภา	**สภานายก**	**องค์ประชุม**
± มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การประชุม	+ การประชุม	+ การประชุม
- ประธานในการประชุม	+ ประธานในการประชุม	- ประธานในการประชุม
+ สมาชิกในการประชุม	- สมาชิกในการประชุม	+ สมาชิกในการประชุม

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” คือ (การประชุม)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” คือ (มนุษย์) (ประธานในการประชุม) (สมาชิกในการประชุม)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มนุษย์) คือ คำว่า “สภานายก” “องค์ประชุม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มนุษย์) คือ คำว่า “สภา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ประธานในการประชุม) คือ คำว่า “สภานายก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ประธานในการประชุม) คือ คำว่า “สภา” “องค์ประชุม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สมาชิกในการประชุม) คือ คำว่า “สภา” “องค์ประชุม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สมาชิกในการประชุม) คือ คำว่า “สภานายก”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	กลุ่มผู้มาร่วมแสดงความคิดเห็น		
	สภา	สภานายก	องค์ประชุม

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” ได้ดังนี้

1. คำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” มีความหมายระบุถึง “กลุ่มผู้มาร่วมแสดงความคิดเห็น” มีคำว่า “กลุ่มผู้มาร่วมแสดงความคิดเห็น” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “กลุ่มผู้มาร่วมแสดงความคิดเห็น” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า“สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” มีความสัมพันธ์กันแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” มี 1 อรรถลักษณ์ คือ (การประชุม)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “กลุ่มผู้มาร่วมแสดงความคิดเห็น”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายแตกต่างเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 20 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ให้ความคุ้มครอง

ราชองครักษ์ องครักษ์

ราชองครักษ์ น. นายทหารชั้นสัญญาบัตรรักษาพระองค์พระมหากษัตริย์ เป็นต้น มี 3 พวก คือ ราชองครักษ์ประจำ ราชองครักษ์เวร ราชองครักษ์พิเศษ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 950)

องครักษ์ น. ผู้ทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองป้องกัน เช่น องครักษ์นักการเมือง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1321)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ราชองครักษ์ นายทหารหรือนายตำรวจรักษาพระองค์พระมหากษัตริย์ เป็นต้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 256)

องครักษ์ ผู้ติดตามเพื่อให้ความคุ้มครองหรือป้องกันอันตราย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 256)

อรรถลักษณ์ของคำ

ราชองครักษ์

(นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารหรือนายตำรวจ) ⟶ มนุษย์

(รักษาพระองค์พระมหากษัตริย์ มี 3 พวก คือ ราชองครักษ์ประจำ ราชองครักษ์เวร ราชองครักษ์พิเศษ) ⟶ หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องครักษ์

(ผู้ทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองป้องกัน) ⟶ มนุษย์

(ผู้ติดตามเพื่อให้ความคุ้มครองหรือป้องกันอันตราย) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ราชองครักษ์	**องครักษ์**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ทำหน้าที่ติดตามเพื่อคุ้มครอง	+ ทำหน้าที่ติดตามเพื่อคุ้มครอง
+ รักษาพระองค์พระมหากษัตริย์	± รักษาพระองค์พระมหากษัตริย์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” คือ (มนุษย์) (ทำหน้าที่ติดตามเพื่อคุ้มครอง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” คือ (รักษาพระองค์พระมหากษัตริย์)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รักษาพระองค์พระมหากษัตริย์) คือ คำว่า “ราชองครักษ์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (รักษาพระองค์พระมหากษัตริย์) คือ คำว่า “องครักษ์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↕

ผู้ให้ความคุ้มครอง	
ราชองครักษ์	องครักษ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” มีความหมายระบุถึง “ผู้ให้ความคุ้มครอง” มีคำว่า “ผู้ให้ความคุ้มครอง” อยู่ในชั้นที่1 มีคำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้ให้ความคุ้มครอง” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า“ราชองครักษ์” “องครักษ์” มีความสัมพันธ์กันแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ทำหน้าที่ติดตามเพื่อคุ้มครอง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ให้ความคุ้มครอง”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายแตกต่างเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 21 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้สนับสนุน

แม่ยก

แม่ยก น. หญิงที่เป็นผู้อุปถัมภ์พระเอกลิเกหรือนายวงดนตรีลูกทุ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 877)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องจากไม่มีคำว่า “แม่ยก” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “แม่ยก” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 22 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ติดต่อคู่รัก

เถ้าแก่ พ่อสื่อ แม่สื่อ

เถ้าแก่ น. ตำแหน่งข้าราชการฝ่ายในในพระราชสำนัก; ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอและการหมั้น ; เรียกชายจีนที่เป็นผู้ใหญ่และมีฐานะดี, เรียกชายจีนที่เป็นเจ้าของกิจการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 496)

พ่อสื่อ น. ชายที่ทำหน้าที่ชักนำชายและหญิงให้พบรู้จักรักใคร่และแต่งงานกัน, ชายผู้ช่วยเหลือให้คู่รักได้ติดต่อหรือพบปะกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 776)

แม่สื่อ น. หญิงที่ทำหน้าที่ชักนำเพื่อให้ชายหญิงได้แต่งงานกัน, บางทีเรียกว่าแม่สื่อแม่ชัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 877)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เถ้าแก่ ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอและการหมั้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

พ่อสื่อ ชายที่ชักนำให้หญิงกับชายติดต่อรักกันในเชิงชู้สาว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

แม่สื่อ หญิงชักนำให้หญิงกับชายติดต่อรักกันในเชิงชู้สาว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

เถ้าแก่

(ตำแหน่งข้าราชการฝ่ายใน ในพระราชสำนัก) → ตำแหน่ง

(ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอและการหมั้น) → มนุษย์, บทบาท

(ชายจีนที่เป็นผู้ใหญ่และมีฐานะดี) → มนุษย์, คุณสมบัติ

(ชายจีนที่เป็นเจ้าของกิจการ) → มนุษย์, บทบาท

พ่อสื่อ

(ชาย) → มนุษย์, เพศ

(ทำหน้าที่ชักนำชายและหญิง ให้พบรู้จักรักใคร่และแต่งงานกัน) → บทบาท

(ผู้ช่วยเหลือให้คู่รักได้ติดต่อหรือพบปะกัน) → บทบาท

(ชักนำให้หญิงกับชายติดต่อรักกันในเชิงชู้สาว) → การกระทำ

แม่สื่อ

(หญิง) → มนุษย์, เพศ

(ทำหน้าที่ชักนำ เพื่อให้ชายหญิงได้แต่งงานกัน) → บทบาท

(ชักนำให้หญิงกับชายติดต่อรักกันในเชิงชู้สาว) → บทบาท

(บางทีเรียกว่าแม่สื่อแม่ชัก) → คำเรียก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เถ้าแก่

+ มนุษย์
+ ชาย
+ ความรัก
- ผู้ช่วยเหลือคู่รักให้พบปะกัน
+ ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอ และการหมั้น

แม่สื่อ

+ มนุษย์
- ชาย
+ ความรัก
+ ช่วยเหลือคู่รักให้พบปะกัน
- ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอ และการหมั้น

พ่อสื่อ

+ มนุษย์
+ ชาย
+ ความรัก
+ ผู้ช่วยเหลือคู่รักให้พบปะกัน
- ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอ และการหมั้น

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” คือ (มนุษย์) (ความรัก)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” คือ (ชาย) (ผู้ช่วยเหลือคู่รักให้พบปะกัน) (ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอและการหมั้น)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “แม่สื่อ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ช่วยเหลือคู่รักให้พบปะกัน) คือ คำว่า “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ช่วยเหลือคู่รักให้พบปะกัน) คือ คำว่า “เถ้าแก่”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอและการหมั้น) คือ คำว่า “เถ้าแก่” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ใหญ่ที่เป็นประธานในการสู่ขอและการหมั้น) คือ คำว่า “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

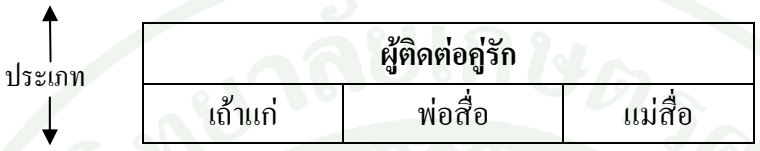

อธิบายความสัมพันธ์ของคำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” มีความหมายระบุถึง “ผู้ติดต่อคู่รัก” มีคำว่า “ผู้ติดต่อคู่รัก” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ มีคำว่า “ผู้ติดต่อคู่รัก” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” มีความสัมพันธ์กันทางความหมายที่พิจารณาได้ดังนี้ คำว่า “พ่อสื่อ” และคำว่า “แม่สื่อ” มีความสัมพันธ์กันแบบตรงข้าม: ทวิภาค ส่วนคำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” ทั้งสามคำนี้มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีความหมายที่แตกต่างเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ความรัก)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ติดต่อคู่รัก”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายทั้งแบบตรงข้าม: ทวิภาค ระหว่างคำว่า “พ่อสื่อ” กับ “แม่สื่อ” ทั้งสามคำ คือ คำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมายด้วย กล่าวคือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 23 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อ

ทูต ทูตานุทูต รัฐทูต ราชทูต ล่าม อัครราชทูต อัครสมณทูต เอกอัครราชทูต เอกอัครสมณทูต

ทูต น. ผู้นำข้อความไปแจ้งทั้ง 2 ฝ่าย, ผู้รับใช้ไปเจรจาแทน, ผู้สื่อสาร, ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนไปยังต่างประเทศเพื่อเจรจาหรือเจริญสันตวไมตรีเป็นทางราชการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 537)

ทูตานุทูต น. ทูตใหญ่น้อย, คณะทูต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 537)

รัฐทูต น. ทูตที่ประมุขของรัฐหนึ่งแต่งตั้งไปประจำสำนักประมุขของอีกรัฐหนึ่ง เพื่อไปปฏิบัติภารกิจทางการทูต มีฐานะต่ำกว่าเอกอัครราชทูตแต่สูงกว่าอุปทูต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 941)

ราชทูต น. ผู้นำพระราชสาส์นไปประเทศอื่น, ผู้แทนชาติในประเทศอื่น, ตำแหน่งผู้แทนรัฐถัดจากอัครราชทูต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 949)

ล่าม 1 น. ผู้แปลคำพูดจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยทันที (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1007)

อัครราชทูต (โบ) น. ผู้แทนรัฐบาลไปราชการชั่วคราวหรือประจำอยู่ในสำนักแห่งรัฐบาลอื่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1348)

อัครสมณทูต น. ทูตที่สันตะปาปาทรงแต่งตั้งไปประจำสำนักประมุขของอีกรัฐหนึ่ง ในกรณีที่ไม่มีการแต่งตั้งเอกอัครสมณทูตมีฐานะระดับเดียวกับรัฐทูต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1348)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกอัครราชทูต น. ทูตอันดับหนึ่งซึ่งประมุขของรัฐแต่งตั้งไปประจำยังสำนักของประมุขของอีกรัฐหนึ่ง เพื่อให้เป็นตัวแทนในการเจรจากิจการต่างๆ และดูแลผลประโยชน์คนในชาติของตนในรัฐหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1392)

เอกอัครสมณทูต น. สมณทูตอันดับหนึ่งที่สันตะปาปาทรงแต่งตั้งไปประจำสำนักของประมุขของอีกรัฐหนึ่ง เพื่อเป็นตัวแทนทางการทูตรวมทั้งทำหน้าที่ดูแลและประสานงานกับคริสต์ศาสนิกชนนิกายโรมันคาทอลิกในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนา มีฐานะระดับเดียวกับเอกอัครราชทูต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1392)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ทูต เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนไปยังต่างประเทศ มีหน้าที่ดูแลผลประโยชน์และคนในบังคับตลอดจนติดต่อเจรจาทางการเมืองแทนรัฐบาลของตน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 406)

ทูตานุทูต ทูตใหญ่น้อย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 406)

รัฐทูต ทูตที่ประมุขของรัฐหนึ่งแต่งตั้งไปประจำสำนักประมุขของอีกรัฐหนึ่งเพื่อปฏิบัติภารกิจทางการทูตมีฐานะต่ำกว่าเอกอัครราชทูตแต่สูงกว่าอุปทูต (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 406)

ล่าม ผู้ที่แปลคำพูดจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยทันที (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 356)

อัครราชทูต (โบ) ผู้แทนรัฐบาลไปราชการชั่วคราวหรือประจำอยู่ในสำนักแห่งรัฐบาลอื่น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 406)

อัครสมณทูต ทูตที่สันตะปาปาทรงแต่งตั้งไปประจำสำนักประมุขของอีกรัฐหนึ่งในกรณีที่ไม่มีการแต่งตั้งเอกอัครสมณทูตมีฐานะเท่ารัฐทูต (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 406)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ทูต

(ผู้นำข้อความไปแจ้งทั้ง 2 ฝ่าย) → มนุษย์, หน้าที่, ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

(ผู้รับใช้ไปเจรจาแทน) → มนุษย์, หน้าที่

(ผู้สื่อสาร) → มนุษย์, หน้าที่, ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

(ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนไปยังต่างประเทศ) → มนุษย์, หน้าที่

(เพื่อเจรจาหรือเจริญสันตวไมตรีเป็นทางราชการ) → จุดประสงค์

(เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนไปยังต่างประเทศ) → มนุษย์, หน้าที่, ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

(หน้าที่ดูแลผลประโยชน์และคนในบังคับ ตลอดจนติดต่อเจรจาทางการเมืองแทนรัฐบาลของตน) → มนุษย์, หน้าที่

ทูตานุทูต

(ทูตใหญ่น้อย) → กลุ่มมนุษย์

(คณะทูต) → กลุ่มมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รัฐทูต

(ทูตที่ประมุขของรัฐหนึ่งแต่งตั้งไปประจำสำนักประมุขของอีกรัฐหนึ่ง) → มนุษย์, บทบาท

(เพื่อปฏิบัติภารกิจทางการทูต) → จุดประสงค์

(มีฐานะต่ำกว่าเอกอัครราชทูต แต่สูงกว่าอุปทูต) → สถานภาพ

ราชทูต

(ผู้นำพระราชสาส์นไปประเทศอื่น → มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง, ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

(ผู้แทนชาติในประเทศอื่น) → มนุษย์, หน้าที่

(ตำแหน่งผู้แทนรัฐถัดจากอัครราชทูต) → บทบาทของมนุษย์

ล่าม 1

(ผู้แปลคำพูดจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยทันที) → มนุษย์, หน้าที่, ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

อัครราชทูต

(ผู้แทนรัฐบาลไปราชการชั่วคราวหรือประจำอยู่ในสำนักแห่งรัฐบาลอื่น) → มนุษย์, หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อัครสมณทูต

(ทูตที่สันตะปาปาทรงแต่งตั้งไปประจำสำนัก ประมุขของอีกรัฐหนึ่ง แต่งตั้งไปประจำสำนักประมุขของอีกรัฐหนึ่งในกรณีที่ไม่มีการแต่งตั้งเอกอัครสมณทูตมีฐานะระดับเดียวกับรัฐทูต) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

เอกอัครราชทูต

(ทูตอันดับหนึ่งซึ่งประมุขของรัฐแต่งตั้งไปประจำยังสำนักของประมุขของอีกรัฐหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, หน้าที่, ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

(เพื่อให้เป็นตัวแทนในการเจรจากิจการต่างๆ และดูแลผลประโยชน์คนในชาติของตนในรัฐหนึ่ง) ⟶ จุดประสงค์

เอกอัครสมณทูต

(สมณทูตอันดับหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(ที่สันตะปาปา ทรงแต่งตั้งไปประจำสำนักของประมุขของอีกรัฐหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, หน้าที่ , มนุษย์กับมนุษย์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ทูต	ทูตานุทูต	รัฐทูต
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้เป็นสื่อกลาง	+ ผู้เป็นสื่อกลาง	+ ผู้เป็นสื่อกลาง
+ แปลภาษา	± แปลภาษา	+ แปลภาษา
- ศาสนา	- ศาสนา	- ศาสนา
- ราชสาส์น	- ราชสาส์น	- ราชสาส์น
+ ไปต่างประเทศ	+ ไปต่างประเทศ	+ ไปต่างประเทศ
- กลุ่มมนุษย์	+ กลุ่มมนุษย์	- กลุ่มมนุษย์
- สันตะปาปาแต่งตั้ง	- สันตะปาปาแต่งตั้ง	- สันตะปาปาแต่งตั้ง
- ไปประจำราชการ	- ไปประจำราชการ	+ ไปประจำราชการ
- ตำแหน่งอันดับหนึ่ง	- ตำแหน่งอันดับหนึ่ง	- ตำแหน่งอันดับหนึ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ราชทูต	ล่าม	อัครราชทูต
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้เป็นสื่อกลาง	+ ผู้เป็นสื่อกลาง	+ ผู้เป็นสื่อกลาง
± แปลภาษา	+ แปลภาษา	+ แปลภาษา
- ศาสนา	- ศาสนา	- ศาสนา
+ ราชสาส์น	- ราชสาส์น	- ราชสาส์น
+ ไปต่างประเทศ	± ไปต่างประเทศ	+ ไปต่างประเทศ
- กลุ่มมนุษย์	- กลุ่มมนุษย์	- กลุ่มมนุษย์
- สันตะปาปาแต่งตั้ง	- สันตะปาปาแต่งตั้ง	- สันตะปาปาแต่งตั้ง
- ไปประจำราชการ	- ไปประจำราชการ	± ไปประจำราชการ
- ตำแหน่งอันดับหนึ่ง	- ตำแหน่งอันดับหนึ่ง	- ตำแหน่งอันดับหนึ่ง

อัครสมณทูต	เอกอัครราชทูต	เอกอัครสมณทูต
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้เป็นสื่อกลาง	+ ผู้เป็นสื่อกลาง	+ ผู้เป็นสื่อกลาง
+ แปลภาษา	+ แปลภาษา	+ แปลภาษา
+ ศาสนา	- ศาสนา	+ ศาสนา
- ราชสาส์น	- ราชสาส์น	- ราชสาส์น
+ ไปต่างประเทศ	+ ไปต่างประเทศ	+ ไปต่างประเทศ
- กลุ่มมนุษย์	- กลุ่มมนุษย์	- กลุ่มมนุษย์
+ สันตะปาปาแต่งตั้ง	- สันตะปาปาแต่งตั้ง	+ สันตะปาปาแต่งตั้ง
+ ไปประจำราชการ	+ ไปประจำราชการ	+ ไปประจำราชการ
- ตำแหน่งอันดับหนึ่ง	+ ตำแหน่งอันดับหนึ่ง	+ ตำแหน่งอันดับหนึ่ง

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” คือ (มนุษย์) (ผู้เป็นสื่อกลาง)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” คือ (แปลภาษา) (ศาสนา) (ราชสาส์น) (ไปต่างประเทศ) (กลุ่มมนุษย์) (สันตะปาปาแต่งตั้ง) (ไปประจำราชการ) (ตำแหน่งอันดับหนึ่ง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (แปลภาษา) คือ คำว่า “ทูต” “รัฐทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (แปลภาษา) คือ คำว่า “ทูตานุทูต” “ราชทูต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ศาสนา) คือ คำว่า “อัครสมณทูต” “เอกอัครสมณทูต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ศาสนา) คือ คำว่า “ทูต” “รัฐทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “ทูตานุทูต” “ราชทูต” “เอกอัครราชทูต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ราชสาส์น) คือ คำว่า “ราชทูต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ราชสาส์น) คือ คำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ไปต่างประเทศ) คือ คำว่า “ทูต” “รัฐทูต” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “ทูตานุทูต” “ราชทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ไปต่างประเทศ) คือ คำว่า “ล่าม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กลุ่มมนุษย์) คือ คำว่า “ทูตานุทูต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กลุ่มมนุษย์) คือ คำว่า “ทูต” “รัฐทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “ราชทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สันตะปาปาแต่งตั้ง) คือ คำว่า “อัครสมณทูต” “เอกอัครสมณทูต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สันตะปาปาแต่งตั้ง) คือ คำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต” “ล่าม” “ราชทูต” “อัครราชทูต” “เอกอัครราชทูต”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ไปประจำราชการ) คือ คำว่า “รัฐทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ไปประจำราชการ) คือ คำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “ล่าม” “ราชทูต” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ไปประจำราชการ) คือ คำว่า “อัครราชทูต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำแหน่งอันดับหนึ่ง) คือ คำว่า “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำแหน่งอันดับหนึ่ง) คือ คำว่า “รัฐทูต” “อัครสมณทูต” “อัครราชทูต” “ทูต” “ทูตานุทูต” “ล่าม” “ราชทูต”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อ								
ทูต	ทูตานุทูต	รัชทูต	ราชทูต	ล่าม	อัครราชทูต	อัครสมณทูต	เอกอัครราชทูต	เอกอัครสมณทูต

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” มีความหมายระบุถึง “ผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อ” โดยมีคำว่า “ผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม”“อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม”“อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม”“อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต”“รา ชทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้เป็นสื่อกลาง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 24 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มาเยือน

แขก อาคันตุกะ

แขก 1 น. ผู้มาหา, ผู้มาแต่อื่น, ผู้ที่มาร่วมงานพิธีของเจ้าภาพ, บางทีเรียกว่า แขกเหรื่อ ; คนบ้านอื่นที่มาช่วยทำงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 205)

อาคันตุกะ น. แขกผู้มาหา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1360)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

แขก ; อาคันตุกะ (เขียน) ; แขกเหรื่อ (ไม่ทางการ) ; พระราชอาคันตุกะ (ราชา) ผู้มาหา เช่น คุณแม่มีแขก, อาคันตุกะจากแดนไกล, แขกเหรื่อเต็มบ้าน, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นอาคันตุกะของประธานาธิบดีอเมริกา, ประธานาธิบดีอเมริกาเป็นพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 213)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

แขก

(ผู้มาหา) → มนุษย์

(ผู้มาแต่อื่น) → บอกสถานะ

(ผู้ที่มาร่วมงานพิธีของเจ้าภาพ) → มนุษย์และมนุษย์

(คนบ้านอื่นที่มาช่วยทำงาน) → มนุษย์, หน้าที่

อาคันตุกะ

(แขกผู้มาหา) → มนุษย์

(ภาษาเขียน) → ขอบเขตของการใช้

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

แขก	**อาคันตุกะ**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้มาหา	+ ผู้มาหา
+ ผู้มาช่วยงาน	- ผู้มาช่วยงาน
+ ผู้ร่วมงาน	- ผู้ร่วมงาน
- ภาษาเขียน	+ ภาษาเขียน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” คือ (มนุษย์) (ผู้มาหา)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” คือ (ผู้มาช่วยงาน) (ผู้ร่วมงาน) (ภาษาเขียน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้มาช่วยงาน) คือ คำว่า “แขก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้มาช่วยงาน) คือ คำว่า “อาคันตุกะ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ร่วมงาน) คือ คำว่า “แขก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ร่วมงาน) คือ คำว่า“อาคันตุกะ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาเขียน) คือ คำว่า “อาคันตุกะ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษาเขียน) คือ คำว่า “แขก”

การรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

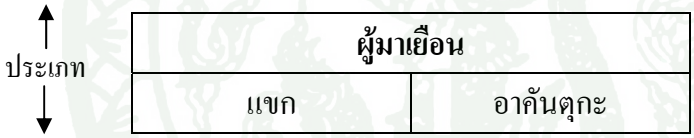

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” มีความหมายระบุถึง “ผู้มาเยือน” โดยมีคำว่า “ผู้มาเยือน” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้มาเยือน” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำ “แขก” “อาคันตุกะ มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “แขก” “อาคันตุกะ มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้มาหา)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้มาเยือน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 25 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ได้รับการฝึก

เนตรนารี พลร่ม ลูกเสือ

เนตรนารี น. เด็กหญิงที่ได้รับการฝึกให้เป็นผู้นำในทางความประพฤติ, สมาชิกแห่งองค์ที่มีวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมบ่มนิสัยเด็กหญิงให้เป็นพลเมืองดีตามจารีตประเพณี มีอุดมคติและความรับผิดชอบของตัวเองและต่อผู้อื่น เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 594)

พลร่ม น. หน่วยทหารหรือตำรวจที่ได้รับการฝึกให้กระโดดร่มชูชีพจากเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 769)

ลูกเสือ น. ลูกเสือแห่งองค์การที่มีวัตถุประสงค์ในการฝึกหัดอบรมบ่มนิสัยเด็กชายให้เป็นพลเมืองดีตามจารีตประเพณีมีอุดมคติและความรับผิดชอบตัวเองและต่อผู้อื่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1028)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

เนตรนารี

(เด็กหญิงที่ได้รับการฝึกให้เป็นผู้นำในทางความประพฤติ) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(สมาชิกแห่งองค์ที่มีวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมบ่มนิสัยเด็กหญิง) ⟶ กลุ่มมนุษย์, หน้าที่

(ให้เป็นพลเมืองดีตามจารีตประเพณี) ⟶ วัตถุประสงค์

(มีอุดมคติและความรับผิดชอบของตัวเองและต่อผู้อื่น) ⟶ หน้าที่, มนุษย์และมนุษย์

พลร่ม

(หน่วยทหารหรือตำรวจที่ได้รับการฝึก) ⟶ กลุ่มมนุษย์, หน้าที่

(ฝึกให้กระโดดร่มชูชีพจากเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์) ⟶ หน้าที่

ลูกเสือ

(ลูกเสือแห่งองค์การที่มีวัตถุประสงค์ในการฝึกหัดอบรมบ่มนิสัยเด็กชาย) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(อบรมบ่มนิสัยเด็กชายให้เป็นพลเมืองดีตามจารีตประเพณี) ⟶ วัตถุประสงค์

(มีอุดมคติและความรับผิดชอบตัวเองและต่อผู้อื่น) ⟶ วัตถุประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เนตรนารี	**พลร่ม**	**ลูกเสือ**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
- ผู้ชาย	± ผู้ชาย	+ ผู้ชาย
+ รับการฝึก	+ รับการฝึก	+ รับการฝึก
- กระโดดร่มชูชีพ	+ กระโดดร่มชูชีพ	- กระโดดร่มชูชีพ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” คือ (มนุษย์) (รับการฝึก)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” คือ (ผู้ชาย) (กระโดดร่มชูชีพ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ชาย) คือ คำว่า “ลูกเสือ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ชาย) คือ คำว่า “เนตรนารี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ผู้ชาย) คือ คำว่า “พลร่ม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กระโดดร่มชูชีพ) คือ คำว่า “พลร่ม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กระโดดร่มชูชีพ) คือ คำว่า “เนตรนารี” “ลูกเสือ”

การรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ที่ได้รับการฝึก		
เนตรนารี	พลร่ม	ลูกเสือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” มีความหมายระบุถึง “ผู้ได้รับการฝึก” โดยมีคำว่า “ผู้ได้รับการฝึก” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ได้รับการฝึก” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำ “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เนตรนารี” “พลร่ม” “ลูกเสือ” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (รับการฝึก)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ได้รับการฝึก”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 26 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เจ็บป่วย

คนไข้ คนไข้นอก คนไข้ใน ผู้ป่วย ผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน

คนไข้ น. ผู้ป่วย, ผู้เจ็บป่วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

คนไข้นอก น. คนไข้ที่มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล แต่ไม่ได้นอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คนไข้ใน น. คนไข้ที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล, ผู้ป่วยใน ก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

ผู้ป่วย น. ผู้ที่ไม่สบายเพราะโรคหรือความไข้หรือเหตุอื่น, คนไข้ก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้ป่วยนอก น. ผู้ป่วยที่มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล แต่ไม่ได้นอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล คนไข้นอกก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้ป่วยใน น. ผู้ป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล, คนไข้ในก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คนไข้ ผู้ที่เจ็บป่วยและกำลังรอหรือได้รับการตรวจรักษา เช่น คนไข้ของหมอนคร (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 93)

คนไข้นอก คนไข้ที่มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล แต่ไม่ได้พักรักษาตัวในโรงพยาบาล (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 93)

คนไข้ใน คนไข้ที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 93)

ผู้ป่วย (ทางการ) ผู้ที่เจ็บป่วย เช่น คนเจ็บยังไม่ฟื้น, หน้าตาเป็นคนป่วย, ผู้ป่วยควรปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 93)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

คนไข้

(ผู้ป่วย) ⟶ มนุษย์, สภาพ

(ผู้เจ็บป่วย) ⟶ มนุษย์, สภาพ

คนไข้นอก

(คนไข้ที่มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล) ⟶ มนุษย์, สภาพ

(แต่ไม่ได้พักรักษาตัวในโรงพยาบาล) ⟶ มนุษย์, สภาพ

คนไข้ใน

(คนไข้ที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล) ⟶ มนุษย์, สภาพ

(ผู้ที่เจ็บป่วย) ⟶ มนุษย์, สภาพ

ผู้ป่วย

(ทางการ) ⟶ ขอบเขตของการใช้

(ผู้ป่วย) ⟶ มนุษย์, สภาพ

ผู้ป่วยนอก

(ผู้ป่วยที่มารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาล) ⟶ มนุษย์, สภาพ

(แต่ไม่ได้นอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล) ⟶ มนุษย์, สภาพ

ผู้ป่วยใน

(ผู้ป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล) ⟶ มนุษย์, สภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คนไข้

+ มนุษย์
+ เจ็บป่วย
± พักรักษาตัวในโรงพยาบาล
- ภาษาเขียน

คนไข้นอก

+ มนุษย์
+ เจ็บป่วย
- พักรักษาตัวในโรงพยาบาล
- ภาษาเขียน

คนไข้ใน

+ มนุษย์
+ เจ็บป่วย
+ พักรักษาตัวในโรงพยาบาล
- ภาษาเขียน

ผู้ป่วย

+ มนุษย์
+ เจ็บป่วย
± พักรักษาตัวในโรงพยาบาล
+ ภาษาเขียน

ผู้ป่วยนอก

+ มนุษย์
+ เจ็บป่วย
- พักรักษาตัวในโรงพยาบาล
+ ภาษาเขียน

ผู้ป่วยใน

+ มนุษย์
+ เจ็บป่วย
+ พักรักษาตัวในโรงพยาบาล
+ ภาษาเขียน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” คือ (มนุษย์) (เจ็บป่วย)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” คือ (พักรักษาตัวในโรงพยาบาล) (ภาษาเขียน)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (พักรักษาตัวในโรงพยาบาล) คือ คำว่า “คนไข้ใน” “ผู้ป่วยใน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (พักรักษาตัวในโรงพยาบาล) คือ คำว่า “คนไข้นอก” “ผู้ป่วยนอก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (พักรักษาตัวในโรงพยาบาล) คือ คำว่า “คนไข้” “ผู้ป่วย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาเขียน) คือ คำว่า “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย(ภาษาเขียน) คือ คำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้เจ็บป่วย					
คนไข้	คนไข้นอก	คนไข้ใน	ผู้ป่วย	ผู้ป่วยนอก	ผู้ป่วยใน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” มีความหมายระบุถึง “ผู้เจ็บป่วย” โดยคำว่า “ผู้เจ็บป่วย” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า“คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เจ็บป่วย” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากข้างต้นสรุปว่าคำว่า “คนไข้ใน” กับคำว่า “ผู้ป่วยใน” นั้น มีความแตกต่างกัน คำว่า “คนไข้ใน” เป็นคำภาษาพูด ส่วนคำว่า “ผู้ป่วยใน” เป็นคำภาษาเขียน คำว่า “คนไข้นอก” กับคำว่า “ผู้ป่วยนอก” มีความแตกต่างกัน คำว่า “คนไข้นอก” เป็นภาษาพูด ส่วนคำว่า “ผู้ป่วยนอก” เป็นภาษาเขียน

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (เจ็บป่วย)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดเดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เจ็บป่วย”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 27 คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้ทำหน้าที่ปกครอง

กำนัน นายอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน

กำนัน น. ผู้ปกป้อง ผู้รักษา ผู้ดูแล เช่นหัวหมื่นกับกำนันพระแสง; (กฎ) ตำแหน่งพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งมีอำนาจหน้าที่ปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตตำบล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 120)

นายอำเภอ (กฎ) น. ตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ ซึ่งเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในอำเภอและรับผิดชอบในการบริหารข้าราชการของอำเภอ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

ผู้ใหญ่บ้าน (กฎ) น. ตำแหน่งผู้ปกครองท้องที่ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ปกครองบรรดาราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

กำนัน ผู้ปกครองราษฎรในตำบล (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 393)

นายอำเภอ ผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในอำเภอและรับผิดชอบการบริหารราชการอำเภอ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 393)

ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ปกครองราษฎรในหมู่บ้าน(นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 393)

อรรถลักษณ์ของคำ

กำนัน

(ผู้ปกป้อง ผู้รักษา ผู้ดูแล) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ผู้ปกครองราษฎร) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ตำแหน่งพนักงานฝ่ายปกครอง) ⟶ บทบาท

(ปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตตำบล) ⟶ บทบาท, มนุษย์กับมนุษย์

นายอำเภอ

(ตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่) ⟶ บทบาท

(เป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการในอำเภอ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(รับผิดชอบการบริหารราชการอำเภอ) ⟶ หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ใหญ่บ้าน

(ตำแหน่งผู้ปกครองท้องที่) ⟶ บทบาท

(มีอำนาจหน้าที่ปกครองบรรดาราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน) ⟶ หน้าที่

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

กำนัน	**นายอำเภอ**	**ผู้ใหญ่บ้าน**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้ทำหน้าที่ปกครอง	+ ผู้ทำหน้าที่ปกครอง	+ ผู้ทำหน้าที่ปกครอง
+ ในหมู่บ้าน	- ในหมู่บ้าน	- ในหมู่บ้าน
- ในตำบล	- ในตำบล	+ ในตำบล
- ในอำเภอ	+ ในอำเภอ	- ในอำเภอ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” คือ (มนุษย์) (ผู้ทำหน้าที่ปกครอง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน”คือ (ในหมู่บ้าน) (ในตำบล) (ในอำเภอ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ในหมู่บ้าน) คือ คำว่า “กำนัน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ในหมู่บ้าน) คือ คำว่า “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ในตำบล) คือ คำว่า “ผู้ใหญ่บ้าน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ในตำบล) คือ คำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ในอำเภอ) คือ คำว่า “นายอำเภอ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ในอำเภอ) คือ คำว่า “กำนัน” “ผู้ใหญ่บ้าน”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

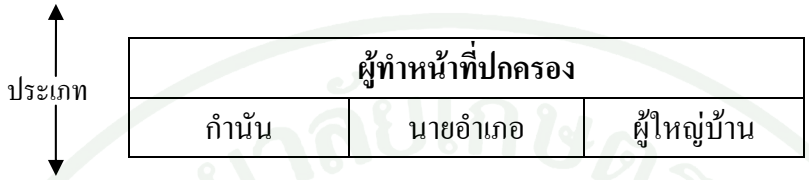

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” มีความหมายระบุถึง “ผู้ทำหน้าที่ปกครอง” โดยคำว่า “ผู้ทำหน้าที่ปกครอง”อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ทำหน้าที่ปกครอง” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้ทำหน้าที่ปกครอง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดเดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำหน้าที่ปกครอง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” ต่างมีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 28 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ให้ความรู้

ครู ทิศาปาโมกข์ วิทยากร อนุศาสนาจารย์ อาจารย์

ครู 1 น. ผู้สั่งสอนศิษย์, ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 225)

ทิศาปาโมกข์ น. อาจารย์ผู้มีความรู้และชื่อเสียงโด่งดัง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 530)

วิทยากร น. ผู้ทรงความรู้ความสามารถในศิลปวิทยาแขนงต่างๆ เช่น วิทยากรในการสัมมนาเรื่องเศรษฐกิจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1075)

อนุศาสนาจารย์ น. อาจารย์ผู้อบรมหน่วยศีลธรรมของหน่วยราชการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1328)

อาจารย์ น. ผู้สั่งสอนวิชาความรู้; คำที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อบุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่ามีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1361)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้นมีรายละเอียดดังนี้

ครู ผู้สอนศิษย์ (มีนัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์) เช่น ครูดนตรี ครูสอนหนังสือ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 420)

ทิศาปาโมกข์ (โบ) อาจารย์ผู้มีความรู้และชื่อเสียงโด่งดัง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 420)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยากร ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและได้รับคัดเลือกให้สอนหรือบรรยายในโอกาสพิเศษเป็นครั้งคราว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 420)

อนุศาสนาจารย์ อาจารย์ผู้อบรมศีลธรรมของหน่วยราชการ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 427)

อาจารย์ ผู้สอนวิชาความรู้ (มักหมายถึงผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัย) (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 420)

อรรถลักษณ์ของคำ

ครู

(ผู้สั่งสอนศิษย์) → มนุษย์, หน้าที่

(ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์) → มนุษย์, หน้าที่

ทิศาปาโมกข์

(อาจารย์ผู้มีความรู้) → มนุษย์, คุณสมบัติ

(ชื่อเสียงโด่งดัง) → บอกสภาพ

วิทยากร

(ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง) → มนุษย์, คุณสมบัติ

(ได้รับคัดเลือกให้สอน) → บทบาท

(หรือบรรยายในโอกาสพิเศษเป็นครั้งคราว) → บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อนุศาสนาจารย์

(อาจารย์ผู้อบรมศีลธรรม) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(ศีลธรรมของหน่วยราชการ) ⟶ สรรพสิ่ง

อาจารย์

(ผู้สอนวิชาความรู้) ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

(มักหมายถึงผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัย) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ครู

+ มนุษย์
+ ให้ความรู้
+ สอนศีลธรรม
± มีชื่อเสียง
± ระดับมหาวิทยาลัย
± หน่วยงานราชการ

ทิศาปาโมกข์

+ มนุษย์
+ ให้ความรู้
± สอนศีลธรรม
+ มีชื่อเสียง
- ระดับมหาวิทยาลัย
± หน่วยงานราชการ

วิทยากร

+ มนุษย์
+ ให้ความรู้
± สอนศีลธรรม
± มีชื่อเสียง
± ระดับมหาวิทยาลัย
± หน่วยงานราชการ

อนุศาสนาจารย์

+ มนุษย์
+ ให้ความรู้
+ สอนศีลธรรม
± มีชื่อเสียง
- ระดับมหาวิทยาลัย
+ หน่วยงานราชการ

อาจารย์

+ มนุษย์
+ ให้ความรู้
+ สอนศีลธรรม
± มีชื่อเสียง
± ระดับมหาวิทยาลัย
± หน่วยงานราชการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” คือ (มนุษย์) (ให้ความรู้)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” คือ (สอนศีลธรรม) (มีชื่อเสียง) (ระดับมหาวิทยาลัย) (หน่วยงานราชการ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สอนศีลธรรม) คือ คำว่า “ครู” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (สอนศีลธรรม) คือ คำว่า “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีชื่อเสียง) คือ คำว่า “ทิศาปาโมกข์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มีชื่อเสียง) คือ คำว่า “ครู” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ระดับมหาวิทยาลัย) คือ คำว่า “ครู” “วิทยากร” “อาจารย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ระดับมหาวิทยาลัย) คือ คำว่า “ทิศาปาโมกข์” “อนุศาสนาจารย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หน่วยงานราชการ) คือ คำว่า “อนุศาสนาจารย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (หน่วยงานราชการ) คือ คำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อาจารย์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ให้ความรู้				
ครู	ทิศาปาโมกข์	วิทยากร	อนุศาสนาจารย์	อาจารย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” ได้ดังนี้

1. คำว่า“ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” มีความหมายระบุถึง “ผู้ให้ความรู้” โดยมีคำว่า “ผู้ให้ความรู้” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ให้ความรู้” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย คือ มีความสัมพันธ์ที่มีความแตกต่างกันทางความหมายเป็นอย่างๆ ไป ส่วนคำว่า “ครู” และคำว่า “อาจารย์” มีความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ให้ความรู้)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ให้ความรู้”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันแบ่งเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมายและความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย ส่วนคำว่า “ครู” “อาจารย์” มีความสัมพันธ์แบบพ้องความหมายแบบสมบูรณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 29 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านปรนนิบัติมนุษย์

เกอิชา นางโลม ผู้หญิงหากิน พ่อเล้า แม่เล้า แมงดา โสเภณี

เกอิชา น. ผู้หญิงญี่ปุ่นที่มีศิลปะและวิชาชีพในการปรนนิบัติผู้ชาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 138)

นางโลม (ปาก) น. หญิงโสเภณี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 574)

ผู้หญิงหากิน น. หญิงค้าประเวณี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

พ่อเล้า (ปาก) น. ผู้ชายผู้เป็นหัวหน้าเลี้ยงหญิงสาวไว้บำเรอชาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 776)

แม่เล้า (ปาก) น. หญิงผู้เป็นหัวหน้าซ่องโสเภณี, ผู้หญิงผู้เป็นหัวหน้าควบคุมดูแลเลี้ยงหญิงสาวไว้บำเรอชาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 777)

แมงดา (ปาก) ชายที่อาศัยน้ำพักน้ำแรงของผู้หญิงโสเภณีดำรงชีวิต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 879)

โสเภณี น. หญิงที่หาเลี้ยงชีพด้วยการค้าประเวณี, นครโสเภณี หญิงนครโสเภณี หญิงงามเมือง หรือหญิงหากินก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1234)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เกอิชา หญิงที่ได้ฝึกฝนมาให้มีความสามารถทางดนตรี ขับร้อง เป็นต้น เพื่อบำเรอชาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 359)

นางโลม หญิงที่ค้าประเวณี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 359)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้หญิงหากิน (ไม่เป็นทางการ) หญิงที่ค้าประเวณี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 359)

พ่อเล้า ชายผู้เป็นหัวหน้าเลี้ยงหญิงสาวไว้บำเรอชาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 359)

แม่เล้า หญิงผู้เป็นหัวหน้าเลี้ยงหญิงสาวไว้บำเรอชาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 359)

แมงดา ชายที่คุมซ่อง ; ชายที่ให้หญิงหาเลี้ยง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 359)

โสเภณี หญิงที่ค้าประเวณี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 359)

อรรถลักษณ์ของคำ

เกอิชา

(ผู้หญิงญี่ปุ่น) ⟶ มนุษย์, เชื้อชาติ

(มีศิลปะและวิชาชีพในการปรนนิบัติผู้ชาย) ⟶ คุณสมบัติ

(ได้ฝึกฝนมาให้มีความสามารถทางดนตรี ขับร้อง) ⟶ คุณสมบัติ

นางโลม

(ภาษาปาก) ⟶ ขอบเขตของการใช้

(หญิงโสเภณี) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ผู้หญิงหากิน

(หญิงค้าประเวณี) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ไม่เป็นทางการ) ⟶ ขอบเขตของการใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ่อเล้า

(ชายผู้เป็นหัวหน้า) → มนุษย์, บทบาท

(เลี้ยงหญิงสาวไว้บำเรอชาย) → บทบาท

(ภาษาปาก) → ขอบเขตของการใช้

แม่เล้า

(หญิงผู้เป็นหัวหน้า) → มนุษย์, บทบาท

(เลี้ยงหญิงสาวไว้บำเรอชาย) → บทบาท, มนุษย์กับมนุษย์

(ภาษาปาก) → ขอบเขตของการใช้

แมงดา

(ภาษาปาก) → ขอบเขตของการใช้

(ชายที่คุมซ่อง) → มนุษย์, บทบาท

(ชายที่ให้หญิงหาเลี้ยง) → มนุษย์, บทบาท, มนุษย์กับมนุษย์

โสเภณี

(หญิงที่หาเลี้ยงชีพด้วยการค้าประเวณี) → มนุษย์, บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

เกอิชา

+ มนุษย์
+ ชาวญี่ปุ่น
+ งานบำเรอมนุษย์
+ ผู้หญิง
- หัวหน้าซ่องโสเภณี
+ บำเรอชาย
- ภาษาปาก

นางโลม

+ มนุษย์
- ชาวญี่ปุ่น
+ งานบำเรอมนุษย์
+ ผู้หญิง
- หัวหน้าซ่องโสเภณี
+ บำเรอชาย
+ ภาษาปาก

ผู้หญิงหากิน

+ มนุษย์
- ชาวญี่ปุ่น
+ งานบำเรอมนุษย์
+ ผู้หญิง
- หัวหน้าซ่องโสเภณี
+ บำเรอชาย
- ภาษาปาก

พ่อเล้า

+ มนุษย์
- ชาวญี่ปุ่น
+ งานบำเรอมนุษย์
- ผู้หญิง
+ หัวหน้าซ่องโสเภณี
- บำเรอชาย
+ ภาษาปาก

แม่เล้า

+ มนุษย์
- ชาวญี่ปุ่น
+ งานบำเรอมนุษย์
+ ผู้หญิง
+ หัวหน้าซ่องโสเภณี
- บำเรอชาย
+ ภาษาปาก

แมงดา

+ มนุษย์
- ชาวญี่ปุ่น
+ งานบำเรอมนุษย์
- ผู้หญิง
- หัวหน้าซ่องโสเภณี
- บำเรอชาย
+ ภาษาปาก

โสเภณี

+ มนุษย์
- ชาวญี่ปุ่น
+ งานบำเรอมนุษย์
+ ผู้หญิง
- หัวหน้าซ่องโสเภณี
+ บำเรอชาย
- ภาษาปาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เกอิชา” “นางโลม” “ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “โสเภณี” คือ (มนุษย์) (งานบำเรอมนุษย์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เกอิชา” “นางโลม” ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “โสเภณี” คือ (ชาวญี่ปุ่น) (ผู้หญิง) (หัวหน้าซ่องโสเภณี) (บำเรอชาย) (ภาษาปาก)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาวญี่ปุ่น) คือ คำว่า “เกอิชา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชาวญี่ปุ่น) คือ คำว่า “นางโลม” ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “โสเภณี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้หญิง) คือ คำว่า “เกอิชา” “นางโลม” ผู้หญิงหากิน” “แม่เล้า” “โสเภณี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้หญิง) คือ คำว่า “พ่อเล้า” “แมงดา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หัวหน้าซ่องโสเภณี) คือ คำว่า “พ่อเล้า” “แม่เล้า” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หัวหน้าซ่องโสเภณี) คือ คำว่า“เกอิชา” “นางโลม” “ผู้หญิงหากิน” “แมงดา” “โสเภณี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บำเรอชาย) คือ คำว่า“เกอิชา” “นางโลม” ผู้หญิงหากิน” “โสเภณี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (บำเรอชาย) คือ คำว่า“พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “นางโลม” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “เกอิชา” “ผู้หญิงหากิน” “โสเภณี”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ทำงานค้ามนุษย์						
เกอิชา	นางโลม	ผู้หญิงหากิน	พ่อเล้า	แม่เล้า	แมงดา	โสเภณี

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เกอิชา” “นางโลม” “ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “ โสเภณี” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เกอิชา” “นางโลม” “ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “ โสเภณี” มีความหมายระบุถึง “ผู้ทำงานค้ามนุษย์” โดยมีคำว่า “ผู้ทำงานค้ามนุษย์” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เกอิชา” “นางโลม” ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “ โสเภณี”อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ทำงานค้ามนุษย์” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เกอิชา” “นางโลม” ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “โสเภณี” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “เกอิชา” “นางโลม” “ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “ โสเภณี” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เกอิชา” “นางโลม” “ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “โสเภณี” มีความสัมพันธ์เป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เกอิชา” “นางโลม” ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “โสเภณี”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เกอิชา” “นางโลม” “ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” “แม่เล้า” “แมงดา” “โสเภณี” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (งานบำเรอมนุษย์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำงานค้ามนุษย์”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 30 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้สูญเสียคนรัก

พ่อม่าย แม่ม่าย

พ่อม่าย น. ชายที่เมียตายหรือหย่ากัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 776)

แม่ม่าย น. หญิงที่มีผัวแล้ว แต่ผัวตายหรือหย่าร้างกันไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 877)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

พ่อม่าย ชายที่ภรรยาตายหรือหย่าร้าง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

แม่ม่าย หญิงที่สามีตายหรือหย่ากับสามี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

อรรถลักษณ์ของคำ

พ่อม่าย

(ชายที่เมียตาย) ⟶ มนุษย์, สถานะ

(ชายที่เมียหย่ากัน) ⟶ มนุษย์, สถานะ

แม่ม่าย

(หญิงที่สามีตาย) ⟶ มนุษย์, สถานะ

(หญิงที่หย่ากับสามี) ⟶ มนุษย์, สถานะ

(หญิงที่มีผัวแล้ว แต่ผัวตายหรือหย่าร้าง) ⟶ มนุษย์, สถานะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

พ่อม่าย	**แม่ม่าย**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้ชาย	- ผู้ชาย
± คู่รักเสียชีวิต	± คู่รักเสียชีวิต
± หย่าร้าง	± หย่าร้าง

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” คือ (มนุษย์) (คู่รักเสียชีวิต) (หย่าร้าง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” คือ (ผู้ชาย)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ชาย) คือ คำว่า “พ่อม่าย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ชาย) คือ คำว่า “แม่ม่าย”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้สูญเสียคนรัก	
พ่อม่าย	แม่ม่าย

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “พ่อม่าย”“แม่ม่าย” ได้ดังนี้

1. คำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” มีความหมายระบุถึง “ผู้สูญเสียคนรัก” โดยมีคำว่า “ผู้สูญเสียคนรัก” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้สูญเสียคนรัก” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” อยู่ในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบตรงข้ามกัน

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (คู่รักเสียชีวิต) (หย่าร้าง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้สูญเสียคนรัก”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบตรงข้าม: ทวิภาค

ชุดคำลำดับที่ 31 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกของบุคคล

คุณชาย คุณนาย คุณหญิง โค่ง เจ้า บัก โยม สีกา

คุณชาย (ปาก) น. คำที่ใช้เรียกหม่อมราชวงศ์ที่เป็นชาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 253)

คุณนาย น. คำยกย่อง ใช้เรียกภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตรที่ยังมิได้เป็นคุณหญิง, ในปัจจุบันใช้เรียกยกย่องสตรีทั่วๆ ไปที่ผู้เรียกนับถือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 253)

คุณหญิง น. คำนำหน้าชื่อสตรีที่สมรสแล้วและได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตั้งแต่ชั้นจตุตถจุลจอมเกล้าถึงชั้นทุติยจุลจอมเกล้า; (โบ) คำนำหน้าชื่อสตรีที่เป็นเอกภรรยาของพระยา ; (ปาก) คำที่ใช้เรียกหม่อมราชวงศ์ที่เป็นหญิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 253)

โค่ง 2 น. คำเรียกผู้บรรพชาเป็นสามเณรมาจนอายุครบอุปสมบทเป็นภิกษุแต่ไม่ยอมอุปสมบทว่า เณรโค่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 268)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจ้า 1 น. ผู้เป็นใหญ่, ผู้เป็นหัวหน้า, เช่น เจ้านคร; เชื้อสายของกษัตริย์นับตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป, บางแห่งหมายถึงพระเจ้าแผ่นดินก็มี เช่น เจ้ากรุงจีน ; ผู้เป็นเจ้าของ เช่น เจ้าทรัพย์ เจ้าหนี้; ผู้ชำนาญ เช่น เจ้าปัญญา เจ้าความคิด เจ้าบทเจ้ากลอน; มักใช้เรียกเติมท้ายคำผู้ที่นับถือ เช่น พระพุทธเจ้า เทพเจ้า ; เทพารักษ์ เช่น เจ้าพ่อหลักเมือง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 322)

บัก 1 (ถิ่น) น. คำเรียกชายที่เสมอกันหรือต่ำกว่า ตรงกับคำว่าอ้าย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 612)

โยม น. คำที่พระสงฆ์ใช้เรียกบิดามารดาของตนหรือเรียกผู้ใหญ่รุ่นราวคราวเดียวกับบิดามารดา เช่น โยมพ่อ โยมแม่ โยมย่า โยมยาย โยมน้า; เป็นคำใช้แทนชื่อบิดามารดาของพระภิกษุสามเณร; เรียกผู้ที่เป็นบิดามารดาของพระว่า โยมพระ; เรียกผู้ที่เป็นบิดามารดาของพระว่าโยมพระ; เรียกผู้ที่แสดงตนเป็นผู้อุปการะพระภิกษุสามเณรโดยเจาะจงว่า โยมอุปัฏฐาก; เรียกฆราวาสที่อยู่ปฏิบัติรับใช้พระภิกษุสามเณรในวัด ว่า โยมวัด; เรียกฆราวาสผู้อุปการะพระทั่วๆ ไปว่า โยมสงฆ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 919-920)

สีกา (ปาก) น. คำที่บรรพชิตเรียกคฤหัสถ์ผู้หญิง, คู่กับประสก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1197)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คุณชาย ใช้เรียกราชนิกุลชายชั้นหม่อมราชวงศ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 273)

คุณนาย ใช้หน้าชื่อหรือใช้เรียกสตรีที่ผู้พูดนับถือ; ใช้เรียกภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตรที่ยังมิได้เป็นคุณหญิงอย่างยกย่อง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 273)

คุณหญิง ใช้หน้าชื่อสตรีที่เป็นเอกภรรยาของพระยา; คำนำหน้าชื่อสตรีที่สมรสแล้ว และได้รับพระราชทาน; เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตั้งแต่ชั้นจตุตถจุลจอมเกล้าถึงชั้นทุติยจุลจอมเกล้า; ใช้เรียกราชนิกุลหญิงชั้นหม่อมราชวงศ์; ใช้เรียกสตรีที่เป็นคุณหญิง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 274)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจ้า ใช้เมื่อพูดเอ็นดูกับผู้น้อย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 275)

โยม ใช้เมื่อผู้พูดเป็นบรรพชิต ผู้ฟังเป็นบิดามารดาหรือผู้ใหญ่รุ่นราวคราวเดียวกับบิดามารดา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 276)

สีกา คำที่บรรพชิตเรียกคฤหัสถ์ผู้หญิง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 429)

อรรถลักษณ์ของคำ

คุณชาย

(ปาก) → ขอบเขตของการใช้

(คำที่ใช้เรียกหม่อมราชวงศ์ที่เป็นชาย) → บทบาท

คุณนาย

(คำยกย่อง) → สรรพสิ่ง

(ใช้เรียกภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตรที่ยังมิได้เป็นคุณหญิง) → บทบาท, มนุษย์

(ในปัจจุบันใช้เรียกยกย่องสตรีทั่วๆ ไปที่ผู้เรียกนับถือ) → บทบาท, มนุษย์

คุณหญิง

(ใช้หน้าชื่อสตรีที่เป็นเอกภรรยาของพระยา) → บทบาท, มนุษย์

(คำนำหน้าชื่อสตรีที่สมรสแล้ว) → มนุษย์
(ได้รับพระราชทาน;เครื่องราชอิสริยาภรณ์)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ตั้งแต่ชั้นจตุตถจุลจอมเกล้าถึงชั้นทุติยจุลจอมเกล้า) → สรรพสิ่ง

(ใช้เรียกราชนิกุลหญิงชั้นหม่อมราชวงศ์) → มนุษย์

(ใช้เรียกสตรีที่เป็นคุณหญิง) → มนุษย์, เพศ

โค่ง

(คำเรียกผู้บรรพชาเป็นสามเณร) → มนุษย์, บทบาท

เจ้า

(ใช้เมื่อพูดเอ็นดูกับผู้น้อย) → มนุษย์

(ผู้เป็นใหญ่, ผู้เป็นหัวหน้า) → มนุษย์, บทบาท

(เชื้อสายของกษัตริย์นับตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป) → มนุษย์

(พระเจ้าแผ่นดิน) → มนุษย์

(ผู้เป็นเจ้าของ) → มนุษย์

บัก

(ถิ่น) → ขอบเขตของการใช้

(คำเรียกชายที่เสมอกันหรือต่ำกว่า) → มนุษย์, เพศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โยม

(ใช้เมื่อผู้พูดเป็นบรรพชิต) ⟶ มนุษย์

(ผู้ฟังเป็นบิดามารดาหรือผู้ใหญ่รุ่นราวคราวเดียวกับบิดามารดา) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

สีกา

(ปาก) ⟶ ขอบเขตของการใช้

(คำที่บรรพชิตเรียกคฤหัสถ์ผู้หญิง) ⟶ มนุษย์, เพศ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คุณชาย

+ มนุษย์
+ คำเรียก
+ ผู้ชาย
- ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
- ภาษาถิ่น
+ เชื้อสายของกษัตริย์

คุณนาย

+ มนุษย์
+ คำเรียก
- ผู้ชาย
+ ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
- ภาษาถิ่น
- เชื้อสายของกษัตริย์

คุณหญิง

+ มนุษย์
+ คำเรียก
- ผู้ชาย
- ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
- ภาษาถิ่น
± เชื้อสายของกษัตริย์

โค่ง

+ มนุษย์
+ คำเรียก
+ ผู้ชาย
- ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
- ภาษาถิ่น
- เชื้อสายของกษัตริย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจ้า

+ มนุษย์
+ คำเรียก
± ผู้ชาย
- ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
- ภาษาถิ่น
± เชื้อสายของกษัตริย์

บัก

+ มนุษย์
+ คำเรียก
+ ผู้ชาย
- ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
+ ภาษาถิ่น
- เชื้อสายของกษัตริย์

โยม

+ มนุษย์
+ คำเรียก
± ผู้ชาย
- ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
- ภาษาถิ่น
- เชื้อสายของกษัตริย์

สีกา

+ มนุษย์
+ คำเรียก
- ผู้ชาย
- ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร
- ภาษาถิ่น
- เชื้อสายของกษัตริย์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” คือ (มนุษย์) (คำเรียก)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” คือ (ผู้ชาย) (ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร) (ภาษาถิ่น) (เชื้อสายของกษัตริย์)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ชาย) คือ คำว่า “คุณชาย” “โค่ง” “บัก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ผู้ชาย) คือ คำว่า “เจ้า” “โยม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ชาย) คือ คำว่า “คุณนาย” “คุณหญิง” “สีกา”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร) คือ คำว่า “คุณนาย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภรรยาข้าราชการชั้นสัญญาบัตร) คือ คำว่า “คุณชาย” “โค่ง” “บัก” “เจ้า” “โยม” “คุณหญิง” “สีกา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาถิ่น) คือ คำว่า “บัก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษาถิ่น) คือ คำว่า “คุณนาย” “คุณชาย” “โค่ง” “เจ้า” “โยม” “คุณหญิง” “สีกา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เชื้อสายของกษัตริย์) คือ คำว่า “คุณชาย” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เชื้อสายของกษัตริย์) คือ คำว่า “โยม” “สีกา” “คุณนาย” “โค่ง” “บัก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เชื้อสายของกษัตริย์) คือ คำว่า “เจ้า” “คุณหญิง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

คำเรียกของบุคคล							
คุณชาย	คุณนาย	คุณหญิง	โค่ง	เจ้า	บัก	โยม	สีกา

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” มีความหมายระบุถึง “คำเรียกของบุคคล” โดยมีคำว่า “คำเรียกของบุคคล” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “คำเรียกของบุคคล” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง”“เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คุณชาย” “คุณนาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (คำเรียก)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “คำเรียกของบุคคล”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 32 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แนะนำ

ที่ปรึกษา มุขมนตรี องคมนตรี อภิรัฐมนตรี อมาตย์

ที่ปรึกษา น. ผู้มีหน้าที่ให้ความเห็นแนะนำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 531)

มุขมนตรี น. ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 867)

องคมนตรี น. ผู้มีตำแหน่งที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1321)

อภิรัฐมนตรี (เลิก) น. ที่ปรึกษาชั้นสูงของพระมหากษัตริย์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1332)

อมาตย์ น. อำมาตย์, ข้าราชการ, ข้าเฝ้า; ที่ปรึกษา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1333)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

องคมนตรี ผู้มีตำแหน่งปรึกษาในพระองค์พระมหากษัตริย์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 390)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อมาตย์ ข้าราชการ; ข้าเฝ้า; ที่ปรึกษา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 394)

อรรถลักษณ์ของคำ

ที่ปรึกษา

(ผู้มีหน้าที่ให้ความเห็นแนะนำ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

มุขมนตรี

(ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่) ⟶ มนุษย์, บทบาท

องคมนตรี

(ผู้มีตำแหน่งที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์) ⟶ มนุษย์, บทบาท

อภิรัฐมนตรี

(ที่ปรึกษาชั้นสูงของพระมหากษัตริย์) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(เลิก) ⟶ ขอบเขตของการใช้

อมาตย์

(ข้าราชการ) ⟶ มนุษย์

(ข้าเฝ้า) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ที่ปรึกษา) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ที่ปรึกษา

+ มนุษย์
+ ให้คำแนะนำ
± ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์
± ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
- คำที่เลิกใช้

มุขมนตรี

+ มนุษย์
+ ให้คำแนะนำ
- ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์
+ ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
- คำที่เลิกใช้

องคมนตรี

+ มนุษย์
+ ให้คำแนะนำ
+ ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์
- ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
- คำที่เลิกใช้

อภิรัฐมนตรี

+ มนุษย์
+ ให้คำแนะนำ
+ ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์
- ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
+ คำที่เลิกใช้

อมาตย์

+ มนุษย์
+ ให้คำแนะนำ
+ ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์
- ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
- คำที่เลิกใช้

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” คือ (มนุษย์) (ให้คำแนะนำ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” คือ (ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์) (ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่) (คำที่เลิกใช้)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์) คือ คำว่า “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์) คือ คำว่า “มุขมนตรี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์) คือ คำว่า“ที่ปรึกษา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่) คือ คำว่า “มุขมนตรี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่) คือ คำว่า “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ที่ปรึกษาข้าราชการชั้นผู้ใหญ่) คือ คำว่า “ที่ปรึกษา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คำที่เลิกใช้) คือ คำว่า“อภิรัฐมนตรี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คำที่เลิกใช้) คือ คำว่า“ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อมาตย์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้แนะนำ				
	ที่ปรึกษา	มุขมนตรี	องคมนตรี	อภิรัฐมนตรี	อมาตย์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า“ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” มีความหมายระบุถึง “ผู้แนะนำ” โดยมีคำว่า อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์”อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้แนะนำ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ให้คำแนะนำ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้แนะนำ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 33 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับลูกต่างบิดาหรือมารดา

ลูกติด ลูกติดท้อง ลูกเลี้ยง

ลูกติด น. ลูกที่ติดมากับผัวหรือเมีย, ถ้าติดผัวมา เรียกว่า ลูกติดพ่อ ถ้าติดเมียมา เรียกว่า ลูกติดแม่; ลูกที่ไม่ยอมห่างพ่อหรือแม่ก็เรียกว่า ลูกติดพ่อ ลูกติดแม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1023)

ลูกติดท้อง น. ลูกผัวเก่าที่ติดกับครรภ์มาก่อนจะได้กับผัวใหม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1023)

ลูกเลี้ยง น. ลูกที่ติดพ่อหรือแม่มา; ลูกของคนอื่นที่เอามาเลี้ยงต่างลูก, ลูกบุญธรรมก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1027)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกเลี้ยง ลูกของสามีหรือภรรยา; ลูกของคนอื่นซึ่งเอามาเลี้ยงต่างลูก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 371)

อรรถลักษณ์ของคำ

ลูกติด

(ลูกที่ติดมากับผัวหรือเมีย) → มนุษย์, ลักษณะ

(ลูกที่ไม่ยอมห่างพ่อหรือแม่) → มนุษย์, ลักษณะ

ลูกติดท้อง

(ลูกผัวเก่าที่ติดกับครรภ์มา) → มนุษย์, ลักษณะ

ลูกเลี้ยง

(ลูกที่ติดพ่อหรือแม่มา) → มนุษย์, ลักษณะ

(ลูกของคนอื่นที่เอามาเลี้ยงต่างลูก) → มนุษย์, ลักษณะ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ลูกติด	**ลูกติดท้อง**	**ลูกเลี้ยง**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ลูกคนอื่น	+ ลูกคนอื่น	+ ลูกคนอื่น
- ลูกที่ติดกับครรภ์	+ ลูกที่ติดกับครรภ์	- ลูกที่ติดกับครรภ์
± นำลูกคนอื่นมาเลี้ยง	± นำลูกคนอื่นมาเลี้ยง	+ นำลูกคนอื่นมาเลี้ยง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” คือ (มนุษย์) (ลูกคนอื่น)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” คือ (ลูกที่ติดกับครรภ์) (นำลูกคนอื่นมาเลี้ยง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ลูกที่ติดกับครรภ์) คือ คำว่า “ลูกติดท้อง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ลูกที่ติดกับครรภ์) คือ คำว่า “ลูกติด” “ลูกเลี้ยง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (นำลูกคนอื่นมาเลี้ยง) คือ คำว่า “ลูกเลี้ยง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (นำลูกคนอื่นมาเลี้ยง) คือ คำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ลูกต่างบิดาหรือมารดา		
ลูกติด	ลูกติดท้อง	ลูกเลี้ยง

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” มีความหมายระบุถึง “ลูกต่างบิดาหรือมารดา” โดยมีคำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ลูกต่างบิดาหรือมารดา” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” อยู่ในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ลูกคนอื่น)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ลูกต่างบิดาหรือมารดา”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 34 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับใช้ชาติ

ทหารกองเกิน ทหารกองประจำการ ทหารเกณฑ์ ทหารผ่านศึก ทหารเลว

ทหารกองเกิน (กฎ) น. ชายที่มีสัญชาติไทย อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกิน หรือผู้ที่มีอายุยังไม่ถึง 46 ปีบริบูรณ์ และยังมิได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอพร้อมกับคนชั้นปีเดียวกันเพราะเหตุใดๆ ก็ดี ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 507-508)

ทหารกองประจำการ (กฎ) ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด, (ปาก) ทหารเกณฑ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 508)

ทหารเกณฑ์ (ปาก) น. ทหารกองประจำการ(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 508)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทหารผ่านศึก (กฎ) น. ทหารหรือบุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในราชการทหารหรือบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด และได้กระทำหน้าที่นั้นในการสงครามหรือในการรบไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรหรือในการปราบปรามจลาจล; ทหารหรือบุคคลซึ่งทำการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ตามที่กระทรวงกลาโหมหรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 508)

ทหารเลว (โบ) พลทหาร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 508)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ทหารกองเกิน ผู้ขึ้นทะเบียนรับราชการทหาร แต่ทางการยังไม่เรียกเข้ารับราชการ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 408)

ทหารกองประจำการ ผู้ขึ้นทะเบียนกองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 408)

ทหารผ่านศึก ทหารซึ่งกระทำหน้าที่ในสงครามหรือปราบปรามการจลาจล หรือในเหตุฉุกเฉิน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 408)

ทหารเลว (โบ) พลทหาร (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 408)

อรรถลักษณ์ของคำ

ทหารกองเกิน

(ชายที่มีสัญชาติไทย) ⟶ มนุษย์, เพศ

(อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์) ⟶ คุณสมบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ผู้ที่มีอายุยังไม่ถึง 46 ปีบริบูรณ์ และยังมิได้ลงบัญชีทหารกองเกิน) ⟶ คุณสมบัติ

ทหารกองประจำการ

(ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ได้เข้ารับราชการในกองประจำการ) ⟶ บทบาท

ทหารเกณฑ์

(ปาก) ⟶ ขอบเขตของการใช้

(ทหารกองประจำการ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ทหารผ่านศึก

(ทหารหรือบุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในราชการทหาร) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ได้กระทำหน้าที่นั้นในการสงครามหรือในการรบ) ⟶ บทบาท

(ทหารหรือบุคคลซึ่งทำการป้องกันหรือปราบปราม) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ทหารเลว

(พลทหาร) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ทหารกองเกิน

+ มนุษย์
+ ผู้ชาย
+ รับใช้ชาติ
- ขึ้นทะเบียนประจำการ
- ทหารชั้นยศต่ำสุด
+ ภาษาปาก
- ออกรบ

ทหารกองประจำการ

+ มนุษย์
+ ผู้ชาย
+ รับใช้ชาติ
+ ขึ้นทะเบียนประจำการ
- ทหารชั้นยศต่ำสุด
- ภาษาปาก
± ออกรบ

ทหารเกณฑ์

+ มนุษย์
+ ผู้ชาย
+ รับใช้ชาติ
+ ขึ้นทะเบียนประจำการ
- ทหารชั้นยศต่ำสุด
+ ภาษาปาก
± ออกรบ

ทหารผ่านศึก

+ มนุษย์
+ ผู้ชาย
+ รับใช้ชาติ
+ ขึ้นทะเบียนประจำการ
- ทหารชั้นยศต่ำสุด
- ภาษาปาก
+ ออกรบ

ทหารเลว

+ มนุษย์
+ ผู้ชาย
+ รับใช้ชาติ
+ ขึ้นทะเบียนประจำการ
+ ทหารชั้นยศต่ำสุด
- ภาษาปาก
± ออกรบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” คือ (มนุษย์) (ผู้ชาย) (รับใช้ชาติ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” คือ (ขึ้นทะเบียนประจำการ) (ทหารชั้นยศต่ำสุด) (ภาษาปาก) (ออกรบ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ขึ้นทะเบียนประจำการ) คือ คำว่า “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ขึ้นทะเบียนประจำการ) คือ คำว่า “ทหารกองเกิน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทหารชั้นยศต่ำสุด)คือคำว่า “ทหารเลว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ทหารชั้นยศต่ำสุด) คือ คำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารเกณฑ์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “ทหารกองประจำการ” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ออกรบ) คือ คำว่า “ทหารผ่านศึก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ออกรบ) คือ คำว่า “ทหารกองเกิน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ออกรบ) คือ คำว่า “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารเลว”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↕

ผู้รับใช้ชาติ				
ทหารกองเกิน	ทหารกองประจำการ	ทหารเกณฑ์	ทหารผ่านศึก	ทหารเลว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” มีความหมายระบุถึง “ผู้รับใช้ชาติ” โดยมีคำว่า “ผู้รับใช้ชาติ”อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ”“ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้รับใช้ชาติ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้ชาย) (รับใช้ชาติ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้รับใช้ชาติ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 35 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ดูแลทุกข์สุขประชาชน

จ่า ตำรวจ ตำรวจนครบาล ตำรวจภูธร ตำรวจวัง ตำรวจหลวง นายเวร ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ สันติบาล สารวัตร หัวปาก

จ่า 1 น. หัวหน้า, หัวโจก , เช่น จ่าฝูง จ่าโขลง ; ยศทหารและตำรวจชั้นประทวน เช่น จ่าตรี จ่าสิบตำรวจ, บรรดาศักดิ์ในราชสำนัก เช่น จ่าแผลงฤทธิรอนราญ จ่าเร่งงานรัดรุด, ตำแหน่งหัวหน้าธุรการบางอย่าง เช่น จ่าศาล ; การเอาข้าวสุกกับขี้เถ้าคลุกกันปะกันตรงกลางหน้ากลอง เพื่อเสียงสูงต่ำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 303)

ตำรวจ น. เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ตรวจตรารักษาความรักสงบ จับกุมและปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย เรียกชื่อตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น ตำรวจสันติบาล ตำรวจกองปราบ ตำรวจดับเพลิง ตำรวจน้ำ ตำรวจรถไฟ ตำรวจป่าไม้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 463)

ตำรวจนครบาล น. ตำรวจผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานคร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 463)

ตำรวจภูธร น. ตำรวจผู้มีหน้าที่ระวังและระงับเหตุการณ์ทางอาญานอกเขตกรุงเทพมหานคร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 463)

ตำรวจวัง น. ข้าราชการในพระองค์ มีหน้าที่ตรวจตรารักษาพระราชวัง และดูแลไม่ให้มีการละเมิดระเบียบประเพณีวัง เป็นต้น(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 463)

ตำรวจหลวง น. ข้าราชการในพระองค์ มีหน้าที่พิทักษ์รักษาองค์พระมหากษัตริย์และพระราชินีในงานพระราชพิธี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 463)

นายเวร น. นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีหน้าที่เป็นเลขานุการของผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่าตน เช่น นายเวรผู้ บังคับการ นายเวรผู้บัญชาการ นายเวรอธิบดี หรือหัวหน้าปกครองเจ้าหน้าที่เสมียน พนักงานในบังคับบัญชาเป็นต้น ; เจ้าหน้าที่ทางการทูตชั้นผู้น้อยในสถานกงสุล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ น. ตำรวจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

สันติบาล น. ผู้รักษาความสงบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1167)

สารวัตร น. ผู้ตรวจงานทั่วไป เช่น สารวัตรจราจร สารวัตรปราบปราม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1183)

หัวปาก (โบ) น. นายร้อย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1284)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ตำรวจ เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมและปราบปรามผู้กระทำผิด เรียกชื่อตามหน้าที่รับผิดชอบ เช่น ตำรวจกองปราบ, ตำรวจน้ำ, ตำรวจรถไฟ, ตำรวจป่าไม้, ตำรวจดับเพลิง, ตำรวจจราจร, ตำรวจชายแดน,ตำรวจทางหลวง, ตำรวจนครบาล, ตำรวจภูธร (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 400)

ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ฉายาของตำรวจ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 400)

อรรถลักษณ์ของคำ

จ่า

(หัวหน้า, หัวโจก) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ยศทหารและตำรวจชั้นประทวน) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(บรรดาศักดิ์ในราชสำนัก) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ตำแหน่งหัวหน้าธุรการบางอย่าง) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(การเอาข้าวสุกกับขี้เถ้าคลุกกันปะกันตรงกลางหน้ากลอง) ⟶ คำกริยา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตำรวจ

(เจ้าหน้าที่ของรัฐ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(มีหน้าที่ตรวจตารักษาความรักสงบ) ⟶ บทบาท

(จับกุมและปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย) ⟶ บทบาท

ตำรวจนครบาล

(ตำรวจผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ในเขตกรุงเทพมหานคร) ⟶ สรรพสิ่ง

ตำรวจภูธร

(ตำรวจผู้มีหน้าที่ระวัง) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ระงับเหตุการณ์ทางอาญานอกเขตกรุงเทพมหานคร) ⟶ บทบาท

ตำรวจวัง

(ข้าราชการในพระองค์) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ตำรวจหลวง

(ข้าราชการในพระองค์) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(มีหน้าที่พิทักษ์รักษาองค์พระมหากษัตริย์และพระราชินีในงานพระราชพิธี) ⟶ บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นายเวร

(นายตำรวจชั้นสัญญาบัตร) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(มีหน้าที่เป็นเลขานุการของผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่าตน) ⟶ บทบาท

ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

(ฉายาของตำรวจ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

สันติบาล

(ผู้รักษาความสงบ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

สารวัตร

(ผู้ตรวจงานทั่วไป) ⟶ มนุษย์, บทบาท

หัวปาก

(โบราณ) ⟶ ขอบเขตของการใช้

(นายร้อย) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

จ่า

+ มนุษย์
- หน่วยงาน
± ตำรวจ
+ ยศ
± เขตกรุงเทพมหานคร
± ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
- ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

ตำรวจ

+ มนุษย์
- หน่วยงาน
+ ตำรวจ
± ยศ
± เขตกรุงเทพมหานคร
- ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
± ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

ตำรวจนครบาล

+ มนุษย์
+ หน่วยงาน
+ ตำรวจ
- ยศ
+ เขตกรุงเทพมหานคร
- ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
- ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

ตำรวจภูธร

+ มนุษย์
+ หน่วยงาน
+ ตำรวจ
- ยศ
- เขตกรุงเทพมหานคร
- ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
- ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตำรวจวัง

+ มนุษย์
- หน่วยงาน
+ ตำรวจ
- ยศ
± เขตกรุงเทพมหานคร
- ทหาร
- คำโบราณ
+ ตรวจตรารักษาพระราชวัง
- ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

ตำรวจหลวง

+ มนุษย์
- หน่วยงาน
+ ตำรวจ
- ยศ
± เขตกรุงเทพมหานคร
- ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
+ ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

นายเวร

+ มนุษย์
- หน่วยงาน
+ ตำรวจ
+ ยศ
± เขตกรุงเทพมหานคร
- ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
- ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

+ มนุษย์
- หน่วยงาน
+ ตำรวจ
- ยศ
± เขตกรุงเทพมหานคร
- ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
± ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สันติบาล

+ มนุษย์
+ หน่วยงาน
+ ตำรวจ
- ยศ
± เขตกรุงเทพมหานคร
- ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
- ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

สารวัตร

+ มนุษย์
- หน่วยงาน
± ตำรวจ
+ ยศ
± เขตกรุงเทพมหานคร
± ทหาร
- คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
- ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

หัวปาก

+ มนุษย์
- หน่วยงาน
- ตำรวจ
+ ยศ
- เขตกรุงเทพมหานคร
+ ทหาร
+ คำโบราณ
- ตรวจตรารักษาพระราชวัง
- ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี
+ รักษาความสงบ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” คือ (มนุษย์) (รักษาความสงบ)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” คือ (หน่วยงาน) (ตำรวจ) (ยศ) (เขตกรุงเทพมหานคร) (ทหาร) (คำโบราณ) (ตรวจตรารักษาพระราชวัง) (ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หน่วยงาน) คือ คำว่า “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “สันติบาล” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หน่วยงาน) คือ คำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สารวัตร” “หัวปาก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำรวจ) คือ คำว่า “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำรวจ) คือ คำว่า “หัวปาก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ตำรวจ) คือ คำว่า “จ่า” “สารวัตร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ยศ) คือ คำว่า “จ่า” “นายเวร” “สารวัตร” “หัวปาก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ยศ) คือ คำว่า “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ยศ) คือ คำว่า “ตำรวจ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เขตกรุงเทพมหานคร) คือ คำว่า“ตำรวจนครบาล” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เขตกรุงเทพมหานคร) คือ คำว่า “ตำรวจภูธร” “หัวปาก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เขตกรุงเทพมหานคร) คือ คำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “สารวัตร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทหาร) คือ คำว่า “หัวปาก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ทหาร) คือ คำว่า “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ทหาร) คือ คำว่า “จ่า” “สารวัตร”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คำโบราณ) คือ คำว่า “หัวปาก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คำโบราณ) คือ คำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตรวจตารักษาพระราชวัง) คือ คำว่า “ตำรวจวัง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย(ตรวจตารักษาพระราชวัง) คือ คำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี) คือ คำว่า “ตำรวจหลวง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี) คือ คำว่า “จ่า” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “นายเวร” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี) คือ คำว่า “ตำรวจ” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ดูแลทุกข์สุขประชาชน										
	จ่า	ตำรวจ	ตำรวจนครบาล	ตำรวจภูธร	ตำรวจวัง	ตำรวจหลวง	นายเวร	ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์	สันติบาล	สารวัตร	หัวปาก

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” ได้ดังนี้

1. คำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” มีความหมายระบุถึง “ผู้ดูแลทุกข์สุขประชาชน” ซึ่ง “ผู้ดูแลทุกข์สุขประชาชน” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ดูแลทุกข์สุขประชาชน” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” เป็นคำย่อย

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกันที่มีความหมายสัมพันธ์ในกลุ่มชั้นเดียวกัน แบบการวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” ต่างมีความหมายเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (รักษาความสงบ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ดูแลทุกข์สุขประชาชน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 36 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอาชีพการแสดง

คอสอง คู่พระคู่นาง ดารา ตัวประกอบ ตัวนาง ตัวพระ ตัวเอก นางเอก นางรอง นายโรง พระเอก พระรอง ลูกคู่ ยืนโรง หางเครื่อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คอสอง 1 น. ผู้ร้องถัดจากคนที่หนึ่ง ในวงเพลงที่ร้องแก้กัน เป็นต้น, ผู้ว่าคล้อยตามอย่างลูกคู่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 235)

คู่พระคู่นาง ผู้แสดงเป็นตัวพระเอกและนางเอกในละคร ลิเก เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 256)

ดารา น. เรียกบุคคลที่แสดงนำหรือมีชื่อเสียงในศิลปะการแสดงในทางใดทางหนึ่ง เช่น ดาราภาพยนตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 404)

ตัวประกอบ 1 น. ผู้แสดงบทบาทไม่สำคัญในภาพยนตร์ ละคร เป็นต้น เพียงประกอบบทบาทของตัวเอกเท่านั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 452)

ตัวนาง น. ผู้แสดงละครรำหรือระบำ เข้าเครื่องละครรำ ใช้ลีลาท่ารำแบบหญิง, นางเอกในเรื่องลิเก ละคร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 452)

ตัวพระ น. ผู้แสดงละครรำหรือระบำ เข้าเครื่องละครรำ ใช้ลีลาท่ารำแบบชาย, พระเอกในเรื่องลิเก ละคร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 453)

ตัวเอก น. ผู้ที่มีบทบาทเด่นในเรื่องลิเก ละคร เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 453)

นางเอก น. ตัวเอกฝ่ายหญิงในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 574)

นางรอง น. ตัวรองฝ่ายหญิงในการแสดงละครหรือภาพยนตร์(ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 574)

นายโรง น. พระเอกลิเก, เจ้าของคณะลิเก; หัวหน้าคณะหนังตะลุงหรือมโนราห์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 577)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระเอก น. ตัวเอกฝ่ายชายในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 764)

พระรอง น. ตัวรองฝ่ายชายในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 764)

ยืนโรง น. เรียกผู้แสดงเป็นตัวละครหรือลิเกเป็นต้น ตัวใดตัวหนึ่งเป็นประจำ เช่น พระเอกยืนโรง ตัวตลกยืนโรง, เรียกผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งเป็นประจำ เช่น เขาเป็นตัวยืนโรงในการประชุม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 909)

ลูกคู่ น. คนร้องรับต้นเสียง เช่น ลูกคู่ละครร้อง ลูกคู่ละครรำ, คนร้องรับพ่อเพลงแม่เพลง เช่น ลูกคู่เพลงฉ่อย ลูกคู่ระบำชาวไร่, โดยปริยายหมายถึง ผู้สนับสนุน เช่น พอนายพูด ลูกน้องก็รับเป็นลูกคู่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1022)

หางเครื่อง น. กลุ่มบุคคลที่ออกมาเต้นประกอบจังหวะในการร้องเพลงประเภทลูกทุ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1289)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คอสอง ผู้ร้องถัดจากคนที่หนึ่งในวงเพลงที่ร้องแก้กันเป็นต้น ; ผู้ว่าคล้อยตามอย่างลูกคู่ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 202)

ตัวประกอบ ผู้แสดงบทบาทไม่สำคัญในละครหรือภาพยนตร์ เป็นต้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

ตัวนาง ผู้แสดงละครรำหรือระบำ เข้าเครื่องละครรำใช้ลีลาท่ารำแบบหญิง ; นางเอกในเรื่องลิเก ละคร (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวพระ ผู้แสดงละครรำหรือระบำ เข้าเครื่องละครรำ ใช้ลีลาท่ารำแบบชาย; พระเอกในเรื่องลิเก ละคร (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

ตัวเอก ผู้ที่มีบทบาทเด่นในเรื่องลิเกหรือละคร เป็นต้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

นางเอก ตัวเอกฝ่ายหญิงในการแสดงละครหรือภายนตร์ เป็นต้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

ดารา นักแสดงที่มีชื่อเสียง ประชาชนนิยม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

หางเครื่อง กลุ่มบุคคลที่ออกมาเต้นประกอบจังหวะในการร้องเพลง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 202)

นางรอง ตัวรองฝ่ายหญิงในการแสดงละครหรือภาพยนตร์เป็นต้น(นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

พระเอก ตัวเอกฝ่ายชายในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ เป็นต้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

พระรอง ตัวรองฝ่ายชายในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

นายโรง พระเอกในเรื่องลิเก ละคร; เจ้าของคณะลิเก; หัวหน้าคณะหนังตะลุงหรือมโนราห์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 197)

ลูกคู่ ผู้ร้องประกอบ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 202)

ตัวยืนโรง ผู้แสดงเป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่งเป็นปรกติ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 202)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

คอสอง

(ผู้ร้องถัดจากคนที่หนึ่ง) → มนุษย์

(ในวงเพลงที่ร้องแก้กันเป็นต้น) → สรรพสิ่ง, มนุษย์กับมนุษย์

(ผู้ว่าคล้อยตามอย่างลูกคู่) → มนุษย์กับมนุษย์

คู่พระคู่นาง

(ผู้แสดงเป็นตัวพระเอกและนางเอก) → มนุษย์กับมนุษย์

(ในละคร ลิเก) → สรรพสิ่ง

ดารา

(เรียกบุคคลที่แสดงนำหรือมีชื่อเสียงในศิลปะการแสดง) → มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

ตัวประกอบ

(ผู้แสดงบทบาทไม่สำคัญในภาพยนตร์ ละคร) → มนุษย์กับมนุษย์

ตัวนาง

(ผู้แสดงละครรำหรือระบำ) → มนุษย์กับมนุษย์

(ใช้นางเอกในเรื่องลิเก ละคร) → บทบาท

(ลีลาท่ารำแบบหญิง) → สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวพระ

(ผู้แสดงละครรำหรือระบำ เข้าเครื่องละครรำ) → มนุษย์,บทบาท

(ใช้ลีลาท่ารำแบบชาย) → บทบาท

(พระเอกในเรื่องลิเก ละคร) → มนุษย์

ตัวเอก

(ผู้ที่มีบทบาทเด่นในเรื่องลิเก ละคร) → มนุษย์, บทบาท

นางเอก

(ตัวเอกฝ่ายหญิง) → มนุษย์

(ในการแสดงละครหรือภาพยนตร์) → สรรพสิ่ง

นางรอง

(ตัวรองฝ่ายหญิง) → มนุษย์

(ในการแสดงละครหรือภาพยนตร์) → สรรพสิ่ง

นายโรง

(พระเอกลิเก) → มนุษย์

(เจ้าของคณะลิเก) → มนุษย์

พระเอก

(ตัวเอกฝ่ายชายในการแสดงละคร หรือภาพยนตร์) → มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระรอง

(ตัวรองฝ่ายชาย) ⟶ มนุษย์

(ในการแสดงละครหรือภาพยนตร์) ⟶ สรรพสิ่ง

ลูกคู่

(คนร้องรับต้นเสียง) ⟶ มนุษย์

(คนร้องรับพ่อเพลงแม่เพลง) ⟶ มนุษย์และมนุษย์

(ผู้สนับสนุน) ⟶ มนุษย์

ยืนโรง

(เรียกผู้แสดงเป็นตัวละครหรือลิเก เป็นต้น ตัวใดตัวหนึ่งเป็นประจำ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

หางเครื่อง

(กลุ่มบุคคลที่ออกมาเต้นประกอบจังหวะ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(การร้องเพลงประเภทลูกทุ่ง) ⟶ สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คอสอง	**คู่พระคู่นาง**	**ดารา**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การแสดง	+ การแสดง	+ การแสดง
+ ร้องเพลง	+ ร้องเพลง	± ร้องเพลง
± การเต้น	± การเต้น	± การเต้น
± การรำ	+ การรำ	± การรำ
- บทบาทสำคัญ	+ บทบาทสำคัญ	± บทบาทสำคัญ
± หญิง	± หญิง	± หญิง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวประกอบ

+ มนุษย์
+ การแสดง
+ ร้องเพลง
± การเต้น
± การรำ
- บทบาทสำคัญ
± หญิง

ตัวนาง

+ มนุษย์
+ การแสดง
± ร้องเพลง
± การเต้น
+ การรำ
+ บทบาทสำคัญ
+ หญิง

ตัวพระ

+ มนุษย์
+ การแสดง
± ร้องเพลง
± การเต้น
+ การรำ
+ บทบาทสำคัญ
- หญิง

ตัวเอก

+ มนุษย์
+ การแสดง
± ร้องเพลง
± การเต้น
± การรำ
+ บทบาทสำคัญ
± หญิง

นางเอก

+ มนุษย์
+ การแสดง
± ร้องเพลง
± การเต้น
± การรำ
+ บทบาทสำคัญ
+ หญิง

นางรอง

+ มนุษย์
+ การแสดง
± ร้องเพลง
± การเต้น
± การรำ
- บทบาทสำคัญ
+ หญิง

นายโรง

+ มนุษย์
+ การแสดง
± ร้องเพลง
± การเต้น
± การรำ
+ บทบาทสำคัญ
- หญิง

พระเอก

+ มนุษย์
+ การแสดง
± ร้องเพลง
± การเต้น
± การรำ
+ บทบาทสำคัญ
- หญิง

พระรอง

+ มนุษย์
+ การแสดง
± ร้องเพลง
± การเต้น
± การรำ
- บทบาทสำคัญ
- หญิง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกคู่	ยืนโรง	หางเครื่อง
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การแสดง	+ การแสดง	+ การแสดง
+ ร้องเพลง	± ร้องเพลง	- ร้องเพลง
± การเต้น	± การเต้น	+ การเต้น
± การรำ	± การรำ	± การรำ
- บทบาทสำคัญ	± บทบาทสำคัญ	- บทบาทสำคัญ
± หญิง	± หญิง	± หญิง

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” คือ (มนุษย์) (การแสดง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” คือ (ร้องเพลง) (การเต้น) (การรำ) (บทบาทสำคัญ) (หญิง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ร้องเพลง) คือ คำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ลูกคู่” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ร้องเพลง) คือ คำว่า “หางเครื่อง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ร้องเพลง) คือ คำว่า “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “ยืนโรง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การเต้น) คือ คำว่า “หางเครื่อง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การเต้น) คือ คำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การรำ) คือ คำว่า “คู่พระคู่นาง” “ตัวนาง” “ตัวพระ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การรำ) คือ คำว่า “คอสอง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บทบาทสำคัญ) คือ คำว่า “คู่พระคู่นาง” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นายโรง” “พระเอก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (บทบาทสำคัญ) คือ คำว่า “คอสอง” “ตัวประกอบ” “นางรอง” “พระรอง” “ลูกคู่” “หางเครื่อง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (บทบาทสำคัญ) คือ คำว่า “ดารา” “ยืนโรง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “ตัวนาง” “นางเอก” “นางรอง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “ตัวพระ” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวเอก” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้มีอาชีพการแสดง														
	คอสอง	คู่พระคู่นาง	ดารา	ตัวประกอบ	ตัวนาง	ตัวพระ	ตัวเอก	นางเอก	นางรอง	นายโรง	พระเอก	พระรอง	ลูกคู่	ยืนโรง	หางเครื่อง

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” มีความหมายระบุถึง “ผู้มีอาชีพการแสดง” ซึ่งคำว่า “ผู้มีอาชีพการแสดง” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้มีอาชีพการแสดง” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” เป็นคำย่อย

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นมีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การแสดง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกันคือ หมวดหมู่ “ผู้มีอาชีพการแสดง”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 37 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพื่อนในพิธีการแต่งงาน

เพื่อนเจ้าบ่าว เพื่อนเจ้าสาว

เพื่อนเจ้าบ่าว น. ชายผู้ทำหน้าที่เป็นเพื่อนของเจ้าบ่าวในพิธีแต่งงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 802)

เพื่อนเจ้าสาว น. หญิงผู้ทำหน้าที่เป็นเพื่อนของเจ้าสาวในพิธีแต่งงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 802)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

เพื่อนเจ้าบ่าว

(ชาย) ⟶ มนุษย์, เพศ

(ผู้ทำหน้าที่เป็นเพื่อนของเจ้าบ่าว ในพิธีแต่งงาน) ⟶ บทบาท

เพื่อนเจ้าสาว

(หญิง) ⟶ มนุษย์, เพศ

(ผู้ทำหน้าที่เป็นเพื่อนของเจ้าสาว ในพิธีแต่งงาน) ⟶ บทบาท

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เพื่อนเจ้าบ่าว	**เพื่อนเจ้าสาว**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ชาย	- ชาย
+ พิธีแต่งงาน	+ พิธีแต่งงาน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” คือ (มนุษย์) (พิธีแต่งงาน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” คือ (ชาย)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “เพื่อนเจ้าสาว”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

เพื่อนในพิธีการแต่งงาน	
เพื่อนเจ้าบ่าว	เพื่อนเจ้าสาว

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” มีความหมายระบุถึง “เพื่อนในพิธีการแต่งงาน” ซึ่งคำว่า “เพื่อนในพิธีการแต่งงาน” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “เพื่อนในพิธีการแต่งงาน” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” เป็นคำย่อย

3. คำในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบตรงข้ามกัน

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (พิธีแต่งงาน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “เพื่อนในพิธีการแต่งงาน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์ตรงข้ามกันแบบทวิภาค

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 38 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แทรกแซง

มือที่สาม

มือที่สาม น. บุคคลฝ่ายที่3 ซึ่งมิใช่คู่กรณี แต่สอดเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือชีวิตของผู้อื่น มักจะเข้ามายุแหย่ให้เกิดความแตกแยกหรือบ่อนทำลาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866)

เนื่องจากว่าคำว่า “มือที่สาม” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันบางประการมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “มือที่สาม” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 39 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอำนาจ

ขาใหญ่ เจ้าถิ่น เจ้าพ่อ ตัวเอ้ นักเลงโต ผู้กว้างขวาง พี่เบิ้ม

ขาใหญ่ (ปาก) น. นักเลงผู้มีอิทธิพล, นักโทษหรือผู้กักขังที่มีอิทธิพล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 179)

เจ้าถิ่น น. เจ้าของถิ่น, ผู้ชำนาญในเรื่องของท้องถิ่นนั้นๆ , (ปาก) นักเลงโต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 323)

เจ้าพ่อ น. เทพารักษ์ผู้คุมเกรงถิ่นนั้นๆ ผู้เป็นใหญ่หรือมีอิทธิพลในถิ่นนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 324)

ตัวเอ้ น. หัวโจก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 453)

นักเลงโต น. ผู้แกะกะระราน เช่น น้องชายเขาเป็นนักเลงโต ทำให้เพื่อนบ้านเดือดร้อนเสมอๆ, นักเลงก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 569)

ผู้กว้างขวาง (ปาก) น. นักเลงใหญ่, ผู้มีอิทธิพล (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 737)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พี่เบิ้ม (ปาก) น. ผู้มีอำนาจมาก, ผู้เป็นหัวหน้าใหญ่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 792)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าถิ่น ผู้เป็นใหญ่ในถิ่น เช่นเหยียบจมูกเจ้าถิ่น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 208)

เจ้าพ่อ ผู้เป็นใหญ่หรือมีอิทธิพลในถิ่นนั้นๆ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 208)

นักเลงโต ผู้เกะกะระราน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 163)

ผู้กว้างขวาง ผู้มีลูกสมุนมาก มักประพฤตินอกกฎหมาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 163)

อรรถลักษณ์ของคำ

ขาใหญ่

(ภาษาปาก) → ขอบเขตของการใช้

(นักเลงผู้มีอิทธิพล) → มนุษย์

(นักโทษหรือผู้กักขังที่มีอิทธิพล) → มนุษย์

เจ้าถิ่น

(เจ้าของถิ่น) → มนุษย์

(ผู้ชำนาญในเรื่องของท้องถิ่นนั้นๆ) → มนุษย์

(ผู้เป็นใหญ่ในถิ่น) → มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจ้าพ่อ

(เทพารักษ์ผู้คุมเกรงถิ่นนั้นๆ) → สรรพสิ่ง

(ผู้เป็นใหญ่หรือมีอิทธิพลในถิ่นนั้น) → มนุษย์, บทบาท

ตัวเอ้

(หัวโจก) → มนุษย์, บทบาท

นักเลงโต

(ผู้เกะกะระราน) → มนุษย์, การกระทำ

ผู้กว้างขวาง

(ภาษาปาก) → ขอบเขตของการใช้

(นักเลงใหญ่) → มนุษย์, บทบาท

(ผู้มีลูกสมุนมาก) → มนุษย์, บทบาท

(มักประพฤตินอกกฎหมาย) → การกระทำ

พี่เบิ้ม

(ภาษาปาก) → ขอบเขตของการใช้

(ผู้มีอำนาจมาก) → มนุษย์, บทบาท

(ผู้เป็นหัวหน้าใหญ่) → มนุษย์, บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ขาใหญ่

+ มนุษย์
- เทวดาคุ้มครอง
+ มีอำนาจ
+ เจ้าของถิ่น
+ หัวหน้า
+ มีลูกสมุน
+ ประพฤตินอกกฎหมาย
+ ภาษาปาก

เจ้าถิ่น

+ มนุษย์
- เทวดาคุ้มครอง
+ มีอำนาจ
+ เจ้าของถิ่น
+ หัวหน้า
+ มีลูกสมุน
+ ประพฤตินอกกฎหมาย
+ ภาษาปาก

เจ้าพ่อ

+ มนุษย์
+ เทดาคุ้มครอง
+ มีอำนาจ
+ เจ้าของถิ่น
+ หัวหน้า
+ มีลูกสมุน
+ ประพฤตินอกกฎหมาย
+ ภาษาปาก

ตัวเอ้

+ มนุษย์
- เทวดาคุ้มครอง
+ มีอำนาจ
+ เจ้าของถิ่น
+ หัวหน้า
+ มีลูกสมุน
± ประพฤตินอกกฎหมาย
+ ภาษาปาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักเลงโต

+ มนุษย์
- เทวดาคุ้มครอง
+ มีอำนาจ
+ เจ้าของถิ่น
± หัวหน้า
± มีลูกสมุน
± ประพฤตินอกกฎหมาย
+ ภาษาปาก

ผู้กว้างขวาง

+ มนุษย์
- เทวดาคุ้มครอง
+ มีอำนาจ
+ เจ้าของถิ่น
+ หัวหน้า
+ มีลูกสมุน
+ ประพฤตินอกกฎหมาย
+ ภาษาปาก

พี่เบิ้ม

+ มนุษย์
- เทวดาคุ้มครอง
+ มีอำนาจ
+ เจ้าของถิ่น
+ หัวหน้า
+ มีลูกสมุน
+ ประพฤตินอกกฎหมาย
+ ภาษาปาก

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า " ขาใหญ่" "เจ้าถิ่น" "เจ้าพ่อ" "ตัวเอ้" "นักเลงโต" "ผู้กว้างขวาง" "พี่เบิ้ม" คือ (มนุษย์) (มีอำนาจ) (ภาษาปาก)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า "ขาใหญ่" "เจ้าถิ่น" "เจ้าพ่อ" "ตัวเอ้" "นักเลงโต" "ผู้กว้างขวาง" "พี่เบิ้ม" คือ (เทวดาคุ้มครอง) (เจ้าของถิ่น) (หัวหน้า) (มีลูกสมุน) (ประพฤตินอกกฎหมาย)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เทวดาคุ้มครอง) คือ คำว่า “เจ้าพ่อ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เทวดาคุ้มครอง) คือ คำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เจ้าของถิ่น) คือ คำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เจ้าของถิ่น) คือ คำว่า “นักเลงโต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หัวหน้า) คือ คำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (หัวหน้า) คือ คำว่า “นักเลงโต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีลูกสมุน) คือ คำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มีลูกสมุน) คือ คำว่า “นักเลงโต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ประพฤตินอกกฎหมาย) คือ คำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ประพฤตินอกกฎหมาย) คือ คำว่า “ตัวเอ้”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↕	**ผู้มีอำนาจ**						
	ขาใหญ่	เจ้าถิ่น	เจ้าพ่อ	ตัวเอ้	ผู้กว้างขวาง	พี่เบิ้ม	นักเลงโต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่าว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” มีความหมายระบุถึง “ผู้มีอำนาจ” ซึ่งคำว่า “ผู้มีอำนาจ” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “ ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้มีอำนาจ” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” เป็นคำย่อย

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นมีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมายและความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมายและคำว่า “ขาใหญ่” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” มีความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (มีอำนาจ) (ภาษาปาก)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้มีอำนาจ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมายและพ้องความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 40 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำการแทน

ตัวเชิด ตัวแทน ตัวแทนช่วง ตัวแทนเชิด

ตัวเชิด น. ผู้ที่ถูกใช้ให้ออกหน้าแทน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 452)

ตัวแทน น. บุคคลผู้มีอำนาจทำการแทนผู้อื่น(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 452)

ตัวแทนช่วง น. บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากตัวแทนอีกต่อหนึ่งให้กระทำการแทนตัวการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 452)

ตัวแทนเชิด น. ตัวแทนที่ไม่ได้รับแต่งตั้งจากตัวการโดยตรง แต่ถูกตัวการเชิดให้เป็นตัวแทนของตนหรือตัวการรู้แล้วยอมให้ตัวแทนเชิดตัวเองออกมาแสดงเป็นตัวแทน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 452)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ตัวแทน ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำการแทน เช่น เขาเป็นตัวแทนบริษัทไปเซ็นสัญญา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 236)

อรรถลักษณ์ของคำ

ตัวเชิด

(ผู้ที่ถูกใช้ให้ออกหน้าแทน) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ตัวแทน

(บุคคลผู้มีอำนาจทำการแทนผู้อื่น) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวแทนช่วง

(บุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากตัวแทนอีกต่อหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ให้กระทำการแทนตัวการ) ⟶ การกระทำ

ตัวแทนเชิด

(ตัวแทนที่ไม่ได้รับแต่งตั้งจากตัวการโดยตรง) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ตัวการรู้แล้วยอมให้ตัวแทนเชิดตัวเองออกมาแสดงเป็นตัวแทน) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ถูกตัวการเชิดให้เป็นตัวแทนของตน) ⟶ การกระทำ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ตัวเชิด

+ มนุษย์
+ ผู้กระทำแทน
+ ออกหน้าแทน
- มีอำนาจทำการแทน
+ ถูกแต่งตั้ง
- แต่งตั้งอีกต่อหนึ่ง

ตัวแทน

+ มนุษย์
+ ผู้กระทำแทน
- ออกหน้าแทน
+ มีอำนาจทำการแทน
+ ถูกแต่งตั้ง
- แต่งตั้งอีกต่อหนึ่ง

ตัวแทนช่วง

+ มนุษย์
+ ผู้กระทำแทน
- ออกหน้าแทน
- มีอำนาจทำการแทน
+ ถูกแต่งตั้ง
+ แต่งตั้งอีกต่อหนึ่ง

ตัวแทนเชิด

+ มนุษย์
+ ผู้กระทำแทน
- ออกหน้าแทน
- มีอำนาจทำการแทน
+ ถูกแต่งตั้ง
- แต่งตั้งอีกต่อหนึ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” คือ (มนุษย์) (ผู้กระทำแทน) (ถูกแต่งตั้ง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” คือ (ออกหน้าแทน) (มีอำนาจทำการแทน) (แต่งตั้งอีกต่อหนึ่ง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ออกหน้าแทน) คือ คำว่า “ตัวเชิด” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ออกหน้าแทน) คือ คำว่า “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีอำนาจทำการแทน) คือ คำว่า “ตัวแทน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (มีอำนาจทำการแทน) คือ คำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (แต่งตั้งอีกต่อหนึ่ง) คือ คำว่า “ตัวแทนช่วง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (แต่งตั้งอีกต่อหนึ่ง) คือ คำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนเชิด”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้กระทำการแทน			
ตัวเชิด	ตัวแทน	ตัวแทนช่วง	ตัวแทนเชิด

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” มีความหมายระบุถึง “ผู้กระทำการแทน” คำว่า “ผู้กระทำการแทน”อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้กระทำการแทน” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” เป็นคำย่อย

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นมีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้กระทำแทน) (ถูกแต่งตั้ง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้กระทำการแทน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 41 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ขัดแย้ง

คู่กรณี คู่กัด คู่ปรปักษ์ คู่ปรับ คู่พิพาท คู่ศัตรู คู่อาฆาต ศัตรู

คู่กรณี น. ผู้ที่พิพาทกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 255)

คู่กัด น. คู่วิวาท (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 255)

คู่ปรปักษ์ น. คู่ที่เป็นศัตรูกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 256)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คู่ปรับ น. คู่ต่อสู้เคยขับเคี่ยวกันมา คู่ต่อสู้ที่พอวัดเหวี่ยงกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 256)

คู่พิพาท น. บุคคลสองฝ่ายซึ่งมีกรณีโต้แย้งกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 256)

คู่ศัตรู น. ผู้ที่ไม่ถูกชะตากัน เป็นศัตรูกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 256)

คู่อาฆาต น. ผู้มีเรื่องบาดหมางกันรุนแรงและผูกพยาบาทต่อกัน(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 452)

ศัตรู น. ข้าศึก ปรปักษ์ ผู้จองเวร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1095)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คู่กรณี บุคคล 2 ฝ่าย ซึ่งมีส่วนเกี่ยวพัวพันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ตำรวจไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีประนีประนอมกัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 402)

คู่ปรปักษ์ ฝ่ายตรงกันข้ามในการต่อสู้ เป็นต้น เช่น เตะคู่ปรปักษ์ล้มกลิ้ง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 219)

คู่ปรับ ผู้ที่เคยต่อสู้ขับเคี่ยวกันมา เช่น พอเห็นคู่ปรับเก่า เขาก็รี่เข้าไปหา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 219)

คู่พิพาท บุคคลที่พิพาทกันในคดี ได้แก่ โจทก์และจำเลย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 219)

คู่อาฆาต ผู้ที่มีเรื่องโกรธเคืองกันรุนแรงและผูกพยาบาทต่อกัน เช่น เขาตามหาคู่อาฆาตจนพบ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 219)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศัตรู บุคคลหรือสิ่งที่คอยทำลายล้าง เช่น เขามีศัตรูอยู่ทุกหนทุกแห่ง ความรักเป็นศัตรูของการเรียน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 219)

อรรถลักษณ์ของคำ

คู่กรณี

(คู่กัด คู่วิวาท) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

(บุคคล 2 ฝ่าย ซึ่งมีส่วนเกี่ยวพันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

คู่กัด

(คู่วิวาท) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

คู่ปรปักษ์

(ฝ่ายตรงกันข้ามในการต่อสู้) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

คู่ปรับ

(ผู้ที่เคยต่อสู้ขับเคี่ยวกันมา) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

(คู่ต่อสู้ที่พอวัดเหวี่ยงกัน) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

คู่พิพาท

(บุคคลสองฝ่ายซึ่งมีกรณีโต้แย้งกัน) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

คู่ศัตรู

(ผู้ที่ไม่ถูกชะตากัน เป็นศัตรูกัน) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คู่อาฆาต

(ผู้ที่มีเรื่องโกรธเคืองกันรุนแรง) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

(และผูกพยาบาทต่อกัน) ⟶ การกระทำ

ศัตรู

(ข้าศึก ปรปักษ์ ผู้จองเวร) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คู่กรณี

+ มนุษย์
+ การขัดแย้ง
+ คดีความ
+ ขัดแย้งรุนแรง
- ใช้กำลัง
+ บุคคลสองฝ่าย

คู่กัด

+ มนุษย์
+ การขัดแย้ง
- คดีความ
- ขัดแย้งรุนแรง
- ใช้กำลัง
+ บุคคลสองฝ่าย

คู่ปรปักษ์

+ มนุษย์
+ การขัดแย้ง
± คดีความ
± ขัดแย้งรุนแรง
+ ใช้กำลัง
+ บุคคลสองฝ่าย

คู่ปรับ

+ มนุษย์
+ การขัดแย้ง
- คดีความ
± ขัดแย้งรุนแรง
+ ใช้กำลัง
+ บุคคลสองฝ่าย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คู่พิพาท	**คู่ศัตรู**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การขัดแย้ง	+ การขัดแย้ง
+ คดีความ	± คดีความ
+ ขัดแย้งรุนแรง	± ขัดแย้งรุนแรง
- ใช้กำลัง	± ใช้กำลัง
+ บุคคลสองฝ่าย	+ บุคคลสองฝ่าย

คู่อาฆาต	**ศัตรู**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การขัดแย้ง	+ การขัดแย้ง
- คดีความ	± คดีความ
+ ขัดแย้งรุนแรง	± ขัดแย้งรุนแรง
+ ใช้กำลัง	± ใช้กำลัง
+ บุคคลสองฝ่าย	± บุคคลสองฝ่าย

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” คือ (มนุษย์) (การขัดแย้ง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” คือ (คดีความ) (ขัดแย้งรุนแรง) (ใช้กำลัง) (บุคคลสองฝ่าย)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คดีความ) คือ คำว่า “คู่กรณี” “คู่พิพาท” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คดีความ) คือ คำว่า “คู่กัด” “คู่ปรับ” “คู่อาฆาต” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (คดีความ) คือ คำว่า “คู่ปรปักษ์” “คู่ศัตรู” “ศัตรู”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ขัดแย้งรุนแรง) คือ คำว่า “คู่กรณี” “คู่พิพาท” “คู่อาฆาต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ขัดแย้งรุนแรง) คือ คำว่า “คู่กัด” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ขัดแย้งรุนแรง) คือ คำว่า “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่ศัตรู” “ศัตรู”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ใช้กำลัง) คือ คำว่า “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่อาฆาต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ใช้กำลัง) คือ คำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่พิพาท” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ใช้กำลัง) คือ คำว่า “ศัตรู” “คู่ศัตรู”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บุคคลสองฝ่าย) คือ คำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (บุคคลสองฝ่าย) คือ คำว่า “ศัตรู”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ขัดแย้ง							
	คู่กรณี	คู่กัด	คู่ปรปักษ์	คู่ปรับ	คู่พิพาท	คู่ศัตรู	คู่อาฆาต	ศัตรู

อธิบายความสัมพันธ์คำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” มีความหมายระบุถึง “ผู้ขัดแย้ง คำว่า “ผู้ขัดแย้ง” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “ศัตรู” “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรับ” “คู่ปรปักษ์” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ขัดแย้ง” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำ “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” เป็นคำย่อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นมีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การขัดแย้ง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ขัดแย้ง”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 42 คำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เดินทาง

นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ วเนจร

นักท่องเที่ยว (กฎ) บุคคลที่เดินทางจากท้องที่อันเป็นถิ่นที่อยู่โดยปรกติของตนไปยังท้องที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 568)

มัคคุเทศก์ น. ผู้นำทาง, ผู้ชี้ทาง, ผู้บอกทาง; ผู้นำเที่ยว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 849)

วเนจร น. คนเที่ยวป่า, พรานป่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1053)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักท่องเที่ยว ผู้เดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน เช่น หน้านี้นักท่องเที่ยวมีน้อย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 182)

มัคคุเทศก์ คนนำทาง [มักนำเที่ยวและอธิบายประกอบ] เช่น คุณลุงรับเป็นมัคคุเทศก์พาชมเกาะ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 182)

อรรถลักษณ์ของคำ

นักท่องเที่ยว

(บุคคล) → มนุษย์

(เดินทางจากท้องที่อันเป็นถิ่นที่อยู่โดยปรกติของตน) → จุดประสงค์

(ผู้เดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน) → มนุษย์, จุดประสงค์

มัคคุเทศก์

(ผู้นำทาง) → มนุษย์

(ผู้ชี้ทาง) → มนุษย์

(ผู้บอกทาง) → มนุษย์

(ผู้นำเที่ยว) → มนุษย์

วเนจร

(คนเที่ยวป่า) → มนุษย์

(พรานป่า) → มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

นักท่องเที่ยว	มัคคุเทศก์	วเนจร
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ เดินทาง	+ เดินทาง	+ เดินทาง
+ มีจุดหมาย	+ มีจุดหมาย	- มีจุดหมาย
± ในป่า	± ในป่า	+ ในป่า
- นำเที่ยว	+ นำเที่ยว	- นำเที่ยว

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” คือ (มนุษย์) (เดินทาง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” คือ (มีจุดหมาย) (ในป่า) (นำเที่ยว)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีจุดหมาย) คือ คำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (มีจุดหมาย) คือ คำว่า “วเนจร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ในป่า) คือ คำว่า “วเนจร” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ในป่า) คือ คำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (นำเที่ยว) คือ คำว่า “มัคคุเทศก์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (นำเที่ยว) คือ คำว่า “วเนจร” “นักท่องเที่ยว”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้เดินทาง		
	นักท่องเที่ยว	มัคคุเทศก์	วเนจร

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” ได้ดังนี้

1. คำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” มีความหมายระบุถึง “ผู้เดินทาง” คำว่า “ผู้เดินทาง” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เดินทาง” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” เป็นคำย่อย

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นมีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (เดินทาง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เดินทาง”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 43 คำที่มีความหมายแสดงการต่อว่าผู้หญิง

กระแตแต้แว้ด แพศยา

กระแตแต้แว้ด 2 น. ใช้เปรียบกับหญิงที่ชอบจุ้นจ้านเจ้ากี้เจ้าการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 38)

แพศยา น. หญิงหาเงินในทางประเวณี, หญิงถ่อย, หญิงสำส่อน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 804)

อรรถลักษณ์ของคำ

กระแตแต้แว้ด

(ใช้เปรียบ) → ขอบเขตของการใช้

(หญิงที่ชอบจุ้นจ้านเจ้ากี้เจ้าการ) → มนุษย์, การกระทำ

แพศยา

(หญิงหาเงินในทางประเวณี) → มนุษย์, การกระทำ

(หญิงถ่อย) → มนุษย์, การกระทำ

(หญิงสำส่อน) → มนุษย์, การกระทำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

กระแตแต้แว้ด	แพศยา
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ เพศหญิง	+ เพศหญิง
+ คำว่าร้าย	+ คำว่าร้าย
+ เข้าไปเกี่ยวข้องธุระผู้อื่น	- เข้าไปเกี่ยวข้องธุระผู้อื่น

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” คือ (มนุษย์) (เพศหญิง) (คำว่าร้าย)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” คือ (เข้าไปเกี่ยวข้องธุระผู้อื่น)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เข้าไปเกี่ยวข้องธุระผู้อื่น) คือ คำว่า “กระแตแต้แว้ด” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เข้าไปเกี่ยวข้องธุระผู้อื่น) คือ คำว่า “แพศยา”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	การต่อว่าผู้หญิง	
	กระแตแต้แว้ด	แพศยา

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” มีความหมายระบุถึง “การต่อว่าผู้หญิง” โดยมีคำว่า “การต่อว่าผู้หญิง” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “การต่อว่าผู้หญิง” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” อยู่ในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (เพศหญิง) (คำว่าร้าย)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “การต่อว่าผู้หญิง”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 44 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีแนวคิดไปในทางเดียวกัน

คนใน แนวร่วม พรรค พรรคพวก สมัครพรรคพวก สมาชิก

คนใน น. บุคคลที่เป็นพวกเดียวกัน, บุคคลในบ้าน, บุคคลในวงการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

แนวร่วม น. ประชาชนที่มีแนวคิดคล้อยตามและให้การสนับสนุนแก่พวกที่มีความคิดเห็นในแนวเดียวกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 599)

พรรค น. หมู่คนที่เข้ารวมกันเป็นพวกเป็นฝ่าย เช่น พรรคการเมือง, พวก เช่น คนพรรค์นั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 759)

พรรคพวก น. พวกเดียวกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 759)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมัครพรรคพวก น. ผู้เข้าร่วมเป็นพวกด้วย เช่น เขาเป็นคนกว้างขวางมีสมัครพรรคพวกมาก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1129)

สมาชิก น. ผู้มีสิทธิและมีส่วนร่วมในสมาคม องค์การ หรือกิจกรรมใดๆ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสมาคมศิษย์เก่า สมาชิกวารสาร, (ปาก) ลูกค้า, ขาประจำ, เช่น หมู่นี้ไม่ค่อยมีสมาชิกมาอุดหนุนที่ร้านเลย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1129)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คนใน คนในพวก; คนในบ้าน ; คนในวงการ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 380)

แนวร่วม ผู้ที่สนับสนุนพวกที่คิดเห็นในแนวเดียวกันทางการเมือง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 392)

พรรค คนที่เข้าร่วมเป็นฝ่ายเดียวกันโดยมีอุดมการณ์อย่างเดียวกัน เช่น พรรคการเมือง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 378)

พรรคพวก คนที่เป็นพวกเดียวกับตน อาจเป็นญาติมิตรหรือบริวาร เช่น เรียกพรรคพวกมาช่วยกันทำความสะอาด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 378)

สมัครพรรคพวก ผู้เต็มใจเข้าพวกด้วย เช่น มีสมัครพรรคพวกมาก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 378)

สมาชิก ผู้มีสิทธิและมีส่วนร่วมในสมาคม องค์การหรือหมู่คณะใดๆ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550:380)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

คนใน

(บุคคลที่เป็นพวกเดียวกัน) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(บุคคลในบ้าน) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(บุคคลในวงการ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

แนวร่วม

(ผู้ที่สนับสนุนพวกที่คิดเห็นในแนวเดียวกัน) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(ทางการเมือง) ⟶ สรรพสิ่ง

พรรค

(คนที่เข้าร่วมเป็นฝ่ายเดียวกัน) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(โดยมีอุดมการณ์อย่างเดียวกัน) ⟶ จุดประสงค์

(หมู่คนที่เข้ารวมกันเป็นพวกเป็นฝ่าย) ⟶ กลุ่มมนุษย์

พรรคพวก

(อาจเป็นญาติมิตรหรือบริวาร) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(พวกเดียวกัน) ⟶ กลุ่มมนุษย์

สมัครพรรคพวก

(ผู้เข้าร่วมเป็นพวกด้วย) ⟶ กลุ่มมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิก

(ผู้มีสิทธิและมีส่วนร่วมในสมาคม องค์การ ⟶ กลุ่มมนุษย์
หรือกิจกรรมใดๆ)

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คนใน	**แนวร่วม**	**พรรค**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ กลุ่ม	+ กลุ่ม	+ กลุ่ม
± การเมือง	+ การเมือง	+ การเมือง
+ แนวคิดร่วมกัน	+ แนวคิดร่วมกัน	+ แนวคิดร่วมกัน
± กลุ่มญาติมิตร	± กลุ่มญาติมิตร	± กลุ่มญาติมิตร
± รับประโยชน์	± รับประโยชน์	± รับประโยชน์
+ วงการ	± วงการ	± วงการ
- กลุ่มช่วยงาน	± กลุ่มช่วยงาน	± กลุ่มช่วยงาน
- ผู้สนับสนุน	+ ผู้สนับสนุน	± ผู้สนับสนุน

พรรคพวก	**สมัครพรรคพวก**	**สมาชิก**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ กลุ่ม	+ กลุ่ม	+ กลุ่ม
± การเมือง	± การเมือง	± การเมือง
+ แนวคิดร่วมกัน	+ แนวคิดร่วมกัน	+ แนวคิดร่วม
+ กลุ่มญาติมิตร	± กลุ่มญาติมิตร	± กลุ่มญาติมิตร
± รับประโยชน์	± รับประโยชน์	+ รับประโยชน์
± วงการ	± วงการ	± วงการ
+ กลุ่มช่วยงาน	± กลุ่มช่วยงาน	± กลุ่มช่วยงาน
- ผู้สนับสนุน	+ ผู้สนับสนุน	± ผู้สนับสนุน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก” คือ (มนุษย์) (กลุ่ม) (แนวคิดร่วมกัน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก” คือ (การเมือง) (กลุ่มญาติมิตร) (รับประโยชน์) (วงการ) (กลุ่มช่วยงาน) (ผู้สนับสนุน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การเมือง) คือ คำว่า “แนวร่วม” “พรรค” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การเมือง) คือ คำว่า “คนใน” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กลุ่มญาติมิตร) คือ คำว่า “พรรคพวก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (กลุ่มญาติมิตร) คือ คำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “สมาชิก” “สมัครพรรคพวก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รับประโยชน์) คือ คำว่า “สมาชิก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (รับประโยชน์) คือ คำว่า “สมัครพรรคพวก” “แนวร่วม” “พรรค” “คนใน” “พรรคพวก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วงการ) คือ คำว่า “คนใน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (วงการ) คือ คำว่า “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กลุ่มช่วยงาน) คือ คำว่า “พรรคพวก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กลุ่มช่วยงาน) คือ คำว่า “คนใน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (กลุ่มช่วยงาน) คือ คำว่า “แนวร่วม” “พรรค” “สมาชิก” “สมัครพรรคพวก”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้สนับสนุน) คือ คำว่า “แนวร่วม” “สมัครพรรคพวก”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้สนับสนุน) คือ คำว่า “คนใน” “พรรคพวก”
ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ผู้สนับสนุน) คือ คำว่า “พรรค”
“สมาชิก”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ที่มีแนวคิดไปในทางเดียวกัน					
	คนใน	แนวร่วม	พรรค	พรรคพวก	สมัครพรรคพวก	สมาชิก

อธิบายความสัมพันธ์ของคำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก”
“สมัครพรรคพวก” “สมาชิก” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก”
มีความหมายระบุถึง “ผู้ที่มีแนวคิดไปในทางเดียวกัน” โดยมีคำว่า “ผู้ที่มีแนวคิดไปในทางเดียวกัน”
อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก”
อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า
“ผู้ที่แนวคิดไปในทางเดียวกัน” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค”
“พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก”
เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “คนใน”
“แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบ เป็น
อย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (กลุ่ม) (แนวคิดร่วมกัน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ที่มีแนวคิดไปในทางเดียวกัน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 45 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสกุลยศชั้นพระบรมวงศ์

หม่อมเจ้า หม่อมราชวงศ์ หม่อมหลวง

หม่อมเจ้า น. คำนำหน้านามโอรสธิดาในพระองค์เจ้าชั้นพระบรมวงศ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1256)

หม่อมราชวงศ์ น. คำนำหน้าชื่อบุตรของหม่อมเจ้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1256)

หม่อมหลวง น. คำนำหน้าชื่อบุตรของหม่อมราชวงศ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1256)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

หม่อมเจ้า ยศสำหรับโอรสธิดาพระองค์เจ้าชั้นพระบรมราชวงศ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 384)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หม่อมราชวงศ์ ยศสำหรับโอรสธิดาพระองค์เจ้าตั้งและโอรสธิดาของหม่อมเจ้า (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 384)

หม่อมหลวง ยศสำหรับบุตรธิดาของหม่อมราชวงศ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 384)

อรรถลักษณ์ของคำ

หม่อมเจ้า

(คำนำหน้านาม) → การใช้

(โอรสธิดาในพระองค์เจ้าชั้นพระบรมวงศ์) → มนุษย์

(ยศ) → ตำแหน่ง

หม่อมราชวงศ์

(คำนำหน้าชื่อ) → การใช้

(บุตรของหม่อมเจ้า) → มนุษย์

(ยศ) → ตำแหน่ง

หม่อมหลวง

(คำนำหน้าชื่อ) → การใช้

(บุตรของหม่อมราชวงศ์) → มนุษย์

(ยศ) → ตำแหน่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

หม่อมเจ้า	หม่อมราชวงศ์	หม่อมหลวง
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ คำนำหน้า	+ คำนำหน้า	+ คำนำหน้า
+ ยศ	+ ยศ	+ ยศ
- บุตรของหม่อมเจ้า	+ บุตรของหม่อมเจ้า	- บุตรของหม่อมเจ้า
- บุตรของหม่อมราชวงศ์	- บุตรของหม่อมราชวงศ์	+ บุตรของหม่อมราชวงศ์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” คือ (มนุษย์) (คำนำหน้า) (ยศ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” คือ (บุตรของหม่อมเจ้า) (บุตรของหม่อมราชวงศ์)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บุตรของหม่อมเจ้า) คือ คำว่า “หม่อมราชวงศ์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (บุตรของหม่อมเจ้า) คือ คำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมหลวง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บุตรของหม่อมราชวงศ์) คือ คำว่า “หม่อมหลวง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (บุตรของหม่อมราชวงศ์) คือ คำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↑↓

สกุลยศชั้นพระบรมราชวงศ์		
หม่อมเจ้า	หม่อมราชวงศ์	หม่อมหลวง
ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” มีความหมายระบุถึง “สกุลยศชั้นพระบรมราชวงศ์” โดยมีคำว่า “สกุลยศชั้นพระบรมราชวงศ์” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “สกุลยศชั้นพระบรมราชวงศ์” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า“หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบลำดับที่ กล่าวคือ คำว่า “หม่อมเจ้า” อยู่ในลำดับที่ 1 คำว่า “หม่อมราชวงศ์” อยู่ในลำดับที่ 2 คำว่า “หม่อมหลวง” อยู่ในลำดับที่ 3

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า“หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (คำนำหน้า) (ยศ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “สกุลยศชั้นพระบรมราชวงศ์”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบลำดับที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 46 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านการศึกษา

คณบดี ศึกษาธิการ อธิการบดี อนุศาสก อนุศาสนาจารย์

คณบดี น. หัวหน้าคณะในมหาวิทยาลัยหรือในสถาบันที่เทียบเท่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 214)

ศึกษาธิการ น. เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ดูแลควบคุมเกี่ยวกับการศึกษาระดับอำเภอ จังหวัด และเขตการศึกษา เรียกว่า ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการเขต, ชื่อกระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1104)

อธิการบดี น. ตำแหน่งสูงสุดของผู้บริหารในมหาวิทยาลัย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1323)

อนุศาสก น. อาจารย์ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนในหอพักของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1328)

อนุศาสนาจารย์ น. อาจารย์ผู้อบรมศีลธรรมของหน่วยราชการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1328)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คณบดี หัวหน้าในคณะมหาวิทยาลัย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 421)

อธิการบดี ตำแหน่งผู้เป็นใหญ่ในการบริหารมหาวิทยาลัย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 421)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อนุศาสก อาจารย์ผู้ควบคุมดูแลนักศึกษาในหอพักของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 421)

อนุศาสนาจารย์ อาจารย์ผู้อบรมศีลธรรมของหน่วยราชการ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550:427)

อรรถลักษณ์ของคำ

คณบดี

(หัวหน้าคณะ) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

(ในมหาวิทยาลัยหรือในสถาบันที่เทียบเท่า) ⟶ สรรพสิ่ง

ศึกษาธิการ

(เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ดูแลควบคุมเกี่ยวกับการศึกษา) ⟶ มนุษย์ , สรรพสิ่ง

(ระดับอำเภอ จังหวัด และเขตการศึกษา) ⟶ สรรพสิ่ง

(ชื่อกระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม) ⟶ กลุ่มมนุษย์

อธิการบดี

(ตำแหน่งผู้เป็นใหญ่ในการบริหารมหาวิทยาลัย) ⟶ สรรพสิ่ง, มนุษย์

(ตำแหน่งสูงสุดของผู้บริหาร) ⟶ สรรพสิ่ง, มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อนุศาสก

(อาจารย์ผู้ควบคุมดูแลนักศึกษา) ⟶ มนุษย์

(ในหอพักของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย) ⟶ สรรพสิ่ง

อนุศาสนาจารย์

(อาจารย์ผู้อบรมศีลธรรม) ⟶ มนุษย์

(หน่วยราชการ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คณบดี	**ศึกษาธิการ**	**อธิการบดี**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ทำงานการศึกษา	+ ทำงานการศึกษา	+ ทำงานการศึกษา
± การศาสนา	+ การศาสนา	± การศาสนา
+ มหาวิทยาลัย	- มหาวิทยาลัย	+ มหาวิทยาลัย
+ ตำแหน่งสูงสุด	- ตำแหน่งสูงสุด	+ ตำแหน่งสูงสุด
± อบรมศีลธรรม	± อบรมศีลธรรม	± อบรมศีลธรรม
+ คณะ	- คณะ	- คณะ

อนุศาสก	**อนุศาสนาจารย์**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ทำงานการศึกษา	+ ทำงานการศึกษา
± การศาสนา	+ การศาสนา
+ มหาวิทยาลัย	- มหาวิทยาลัย
- ตำแหน่งสูงสุด	- ตำแหน่งสูงสุด
± อบรมศีลธรรม	+ อบรมศีลธรรม
- คณะ	- คณะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” คือ (มนุษย์) (ทำงานการศึกษา)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” คือ (การศาสนา) (มหาวิทยาลัย) (ตำแหน่งสูงสุด) (อบรมศีลธรรม) (คณะ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การศาสนา) คือ คำว่า “ศึกษาธิการ” “อนุศาสนาจารย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การศาสนา) คือ คำว่า “คณบดี” “อธิการบดี” “อนุศาสก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มหาวิทยาลัย) คือ คำว่า “คณบดี” “อธิการบดี” “อนุศาสก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (มหาวิทยาลัย) คือ คำว่า “ศึกษาธิการ” “อนุศาสนาจารย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตำแหน่งสูงสุด) คือ คำว่า “คณบดี” “อธิการบดี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตำแหน่งสูงสุด) คือ คำว่า “ศึกษาธิการ” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อบรมศีลธรรม) คือ คำว่า “อนุศาสนาจารย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อบรมศีลธรรม) คือ คำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คณะ) คือ คำว่า “คณบดี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คณะ) คือ คำว่า “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ทำงานด้านการศึกษา				
	คณบดี	ศึกษาธิการ	อธิการบดี	อนุศาสก	อนุศาสนาจารย์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” มีความหมายระบุถึง “ผู้ทำงานด้านการศึกษา” โดยมีคำว่า “ผู้ทำงานด้านการศึกษา” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “คณบดี ” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ทำงานด้านการศึกษา เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ “อธิการบดี” “อนุศาสก “อนุศาสนาจารย์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ทำงานการศึกษา)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำงานด้านการศึกษา”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” ต่างมีความสัมพันธ์ทางความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 47 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้อยู่นอกครอบครัว

พ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง

พ่อเลี้ยง น. ผัวของแม่ แต่ไม่ใช่ผัวของตัว , (ถิ่น-พายัพ) ชายที่มีฐานะดี (ราชบัณฑิตยสถาน,2546: 776)

แม่เลี้ยง น. เมียของพ่อไม่ใช่แม่ของตัว (ราชบัณฑิตยสถาน,2546: 877)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมายโดยใช้คู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมาย มีรายละเอียดดังนี้

พ่อเลี้ยง สามีของแม่ ; ผู้รับอุปการะและให้ถือเป็นพ่อ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 370)

แม่เลี้ยง ภรรยาของพ่อ; ผู้รับอุปการะและให้ถือเป็นแม่ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 371)

อรรถลักษณ์ของคำ

พ่อเลี้ยง

(สามีของแม่) ⟶ มนุษย์

(ผู้รับอุปการะและให้ถือเป็นพ่อ) ⟶ สถานะ

(แต่ไม่ใช่ผัวของตัว) ⟶ คุณสมบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แม่เลี้ยง

(ภรรยาของพ่อ) ⟶ มนุษย์

(ผู้รับอุปการะและให้ถือเป็นแม่) ⟶ สถานะ

(ไม่ใช่แม่ของตัว) ⟶ คุณสมบัติ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ

พ่อเลี้ยง	**แม่เลี้ยง**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ชาย	- ชาย
+ นอกสายเลือด	+ นอกสายเลือด
+ สมมุติให้เป็นผู้ให้กำเนิด	+ สมมุติให้เป็นผู้ให้กำเนิด

อธิบายผลการเปรียบเทียบองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่เหมือนกันของคำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” คือ (มนุษย์) (นอกสายเลือด) (สมมุติให้เป็นผู้ให้กำเนิด)

องค์ประกอบที่ต่างกันของคำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” คือ (ชาย)

องค์ประกอบที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “พ่อเลี้ยง” องค์ประกอบที่ไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “แม่เลี้ยง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	**ผู้อยู่นอกครอบครัว**	
	พ่อเลี้ยง	แม่เลี้ยง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า“พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” มีความหมายระบุถึง “ผู้อยู่นอกครอบครัว” โดยมีคำว่า “ผู้อยู่นอกครอบครัว” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้อยู่นอกครอบครัว” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบตรงข้ามกัน

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (นอกสายเลือด) (สมมุติให้เป็นผู้ให้กำเนิด)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้อยู่นอกครอบครัว”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบตรงข้ามกัน: ทวิภาค

ชุดคำลำดับที่ 48 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับการรบ

กองโจร ข้าศึกเชลย นักรบ แนวที่ห้า พลรบ แม่ทัพ เสี้ยนหนามแผ่นดิน เสือป่า เสือป่าแมวเซา ไส้ศึก หัวหอก อัศวิน

กองโจร น. หน่วยกำลังที่ทำการรบแบบโจร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 87)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้าศึก น. ศัตรูของบ้านเมือง , คู่สงคราม , โดยปริยายหมายความว่า ผู้ขัดขวางหรือทำลาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 188)

เชลย น. ผู้ที่ถูกข้าศึกจับตัวได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 370)

นักรบ น. ผู้ชำนาญในการรบ , ทหาร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 568)

แนวที่ห้า น. ผู้เอาใจฝักใฝ่และช่วยเหลือศัตรู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 599)

พลรบ น. ทหารที่ทำหน้าที่ฝ่ายรบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 769)

แม่ทัพ น. นายทัพ, ผู้ทำหน้าที่คุมกองทัพ, เช่น แม่ทัพบก แม่ทัพเรือ แม่ทัพอากาศ แม่ทัพภาค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 876)

เสี้ยนหนามแผ่นดิน น. ข้าศึก, ผู้ที่คิดทรยศต่อแผ่นดิน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1226)

เสือป่า (เลิก) น. ผู้ช่วยพลรบซึ่งมีหน้าที่สอดแนมเพื่อสนับสนุนกองทหาร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1228)

เสือป่าแมวเซา (เลิก) น. กองทหารโบราณมีหน้าที่สอดแนมและซุ่มคอยดักตีข้าศึกเพื่อตัดเสบียงอาหาร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1228)

ไส้ศึก น. ผู้ที่นำความลับในหมู่ที่ตัวร่วมด้วยไปบอกฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1236)

หัวหอก น. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่นำผู้อื่นไปก่อนในการต่อสู้หรือการพัฒนาสังคม เป็นต้น เช่น ส่งทหารพรานเป็นหัวหอกไปค้นหาผู้ก่อการร้าย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1285)

อัศวิน น. นักรบขี่ม้า, นักรบที่กล้าหาญ, ผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นคนเก่ง; ชื่อเทวดาคู่หนึ่ง ซึ่งรถนำหน้ารถพระอาทิตย์มาก่อนเวลารุ่งสาง เป็นบิดาของนกุลและสหเทพในมหากาพย์เรื่อง มหาภารตะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1358)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมายโดยใช้คู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมาย มีรายละเอียดดังนี้

ข้าศึก ศัตรูของบ้านเมือง เช่น ข้าศึกรุกเข้ามาทุกทิศทุกทาง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 408)

นักรบ ผู้เชี่ยวชาญการรบ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 408)

แนวที่ห้า (สำ) ผู้เอาใจฝักใฝ่และช่วยเหลือศัตรู (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 259)

แม่ทัพ ผู้ควบคุมกองทัพ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 410)

ไส้ศึก (สำ) ผู้ที่นำความลับของพวกตนไปบอกแก่ฝ่ายปฏิปักษ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 259)

อรรถลักษณ์ของคำ

กองโจร

(หน่วยกำลัง) ——→ กลุ่มมนุษย์

(ที่ทำการรบแบบโจร) ——→ ลักษณะของการกระทำ

ข้าศึก

(ศัตรูของบ้านเมือง) ——→ มนุษย์

(ผู้ขัดขวางหรือทำลาย) ——→ บทบาท

เชลย

(ผู้ที่ถูกข้าศึกจับตัวได้) ——→ มนุษย์กับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักรบ

(ผู้ชำนาญในการรบ) → มนุษย์, ลักษณะ

แนวที่ห้า

(ผู้เอาใจฝักใฝ่) → มนุษย์

(ช่วยเหลือศัตรู) → มนุษย์กับมนุษย์, การกระทำ

พลรบ

(ทหาร) → อาชีพของมนุษย์, มนุษย์

(ทำหน้าที่ฝ่ายรบ) → บทบาท

แม่ทัพ

(นายทัพ) → ผู้นำในกลุ่มมนุษย์

(ผู้ทำหน้าที่คุมกองทัพ) → หน้าที่

เสี้ยนหนามแผ่นดิน

(ข้าศึก) → มนุษย์

(ผู้ที่คิดทรยศต่อแผ่นดิน) → มนุษย์, การกระทำ

เสือป่า

(ผู้ช่วยพลรบ) → มนุษย์, บทบาท

(สอดแนมเพื่อสนับสนุนกองทหาร) → บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เสือป่าแมวเซา

(กองทหารโบราณ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(สอดแนมและซุ่มคอยดักตีข้าศึก) ⟶ บทบาท

(เพื่อตัดเสบียงอาหาร) ⟶ วัตถุประสงค์

ไส้ศึก

(ผู้ที่นำความลับในหมู่ที่ตัวร่วมด้วยไปบอกฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์) ⟶ มนุษย์, การกระทำ

หัวหอก

(บุคคลหรือกลุ่มบุคคล) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(ที่นำผู้อื่นไปก่อนในการต่อสู้) ⟶ การกระทำ

อัศวิน

{(นักรบขี่ม้า, นักรบที่กล้าหาญ) (ผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นคนเก่ง)} ⟶ มนุษย์, คุณสมบัติ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบลักษณ์

กองโจร	**ข้าศึก**	**เชลย**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การต่อสู้	+ การต่อสู้	+ การต่อสู้
- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม	- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม	- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ	± คุมกองทัพ	- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว	- ถูกจับตัว	+ ถูกจับตัว
± มีความสามารถ	± มีความสามารถ	- มีความสามารถ
+ ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม	- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม	- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
- สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม	± สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม	- สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา	- เทวดา	- เทวดา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักรบ

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
+ มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
- สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

แนวที่ห้า

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
+ ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
- มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
+ สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

พลรบ

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
± มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
- สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

แม่ทัพ

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
+ คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
+ มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
- สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

เสี้ยนหนามแผ่นดิน

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
+ ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
- มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
± สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

เสือป่า

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
± มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
+ สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เสือป่าแมวเซา

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
± มีความสามารถ
+ ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
+ สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

ไส้ศึก

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
+ ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
- มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
± สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

หัวหอก

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
± มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
+ สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
- เทวดา

อัศวิน

+ มนุษย์
+ การต่อสู้
- ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม
- คุมกองทัพ
- ถูกจับตัว
+ มีความสามารถ
- ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม
- สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม
+ เทวดา

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” คือ (มนุษย์) (การต่อสู้)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” คือ (ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม) (คุมกองทัพ) (ถูกจับตัว) (มีความสามารถ) (ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม) (สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม) (เทวดา)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม) คือ คำว่า “แนวที่ห้า” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “ไส้ศึก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ช่วยเหลือฝ่ายตรงกันข้าม) คือ คำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “อัศวิน” “หัวหอก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คุมกองทัพ) คือ คำว่า “ แม่ทัพ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คุมกองทัพ) คือ คำว่า “ แนวที่ห้า” “กองโจร” “หัวหอก” “เชลย” “พลรบ” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “อัศวิน” “นักรบ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “ไส้ศึก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (คุมกองทัพ) คือ คำว่า “ข้าศึก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ถูกจับตัว) คือ คำว่า “เชลย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ถูกจับตัว) คือ คำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “หัวหอก” “อัศวิน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีความสามารถ) คือ คำว่า “นักรบ” “แม่ทัพ” “อัศวิน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (มีความสามารถ) คือ คำว่า “แนวที่ห้า” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “ไส้ศึก” “เชลย” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มีความสามารถ) คือ คำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “พลรบ” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “หัวหอก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม) คือ คำว่า “กองโจร” “เสือป่าแมวเซา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ดักโจมตีฝ่ายตรงข้าม) คือ คำว่า “ แนวที่ห้า” “ข้าศึก” “เชลย” “พลรบ” “นักรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “ไส้ศึก” “หัวหอก” “อัศวิน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม) คือ คำว่า “แนวที่ห้า” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “หัวหอก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม) คือ คำว่า “กองโจร” “เชลย” “นักรบ” “พลรบ” “แม่ทัพ” “อัศวิน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (สืบข้อมูลฝ่ายตรงข้าม) คือ คำว่า “ข้าศึก” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “ไส้ศึก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เทวดา) คือ คำว่า “อัศวิน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เทวดา) คือ คำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “ แนวที่ห้า” “พลรบ” “นักรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “หัวหอก”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↕	ผู้เกี่ยวข้องกับการรบ												
	กองโจร	ข้าศึก	เชลย	นักรบ	แนวที่ห้า	พลรบ	แม่ทัพ	เสี้ยนหนามแผ่นดิน	เสือป่า	เสือป่าแมวเซา	ไส้ศึก	หัวหอก	อัศวิน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า“กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” มีความหมายระบุถึง “ผู้เกี่ยวข้องกับการรบ” โดยมีคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องกับการรบ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “หัวหอก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เกี่ยวข้องกับการรบ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” อยู่ในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกันมีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ ต่างก็มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การต่อสู้)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้เกี่ยวข้องกับการรบ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 49 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่

คนเมือง ลูกน้ำเค็ม

คนเมือง น. คำเรียกของคนพื้นเมืองถิ่นพายัพ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

ลูกน้ำเค็ม (ปาก) น. คนที่เกิดหรือโตอยู่ในแถบชายทะเล; ทหารเรือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1024)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

คนเมือง

(คำเรียก) ⟶ การใช้

(คนพื้นเมือง) ⟶ มนุษย์

(ถิ่นพายัพ) ⟶ สถานที่ (สรรพสิ่ง)

ลูกน้ำเค็ม

(ภาษาปาก) ⟶ การใช้

(คนที่เกิดหรือโตอยู่ในแถบชายทะเล) ⟶ สภาพของมนุษย์

ผลการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คนเมือง	**ลูกน้ำเค็ม**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้อาศัยในพื้นที่	+ ผู้อาศัยในพื้นที่
+ อยู่ในแถบชายทะเล	+ อยู่ในแถบชายทะเล
± ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ	± ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ
+ ภาษาปาก	+ ภาษาปาก

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” คือ (มนุษย์) (ผู้อาศัยในพื้นที่) (ภาษาปาก)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” คือ (อยู่ในแถบชายทะเล) (ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อยู่ในแถบชายทะเล) คือ คำว่า “ลูกน้ำเค็ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อยู่ในแถบชายทะเล) คือ คำว่า “คนเมือง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ) คือ คำว่า “คนเมือง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ) คือ คำว่า “ลูกน้ำเค็ม”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↕

ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่	
คนเมือง	ลูกน้ำเค็ม

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า“คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” มีความหมายระบุถึง “ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่” โดยมีคำว่า “ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือต่างก็มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้อาศัยในพื้นที่) (ภาษาปาก)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 50 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกลงโทษจำคุก

นักโทษ นักโทษเด็ดขาด

นักโทษ น. บุคคลซึ่งถูกลงโทษจำคุก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 568)

นักโทษเด็ดขาด (กฎ) น. บุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุด และหมายรวมถึงบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 568)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความหมายโดยใช้คู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมาย มีรายละเอียดดังนี้

นักโทษ ถูกพิพากษาให้ลงโทษโดยคุมขัง เป็นต้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 405)

อรรถลักษณ์ของคำ

นักโทษ

(บุคคลซึ่งถูกลงโทษจำคุก) ⟶ สภาพของมนุษย์

(ผู้ถูกพิพากษาให้ลงโทษโดยคุมขัง) ⟶ คำสั่งมนุษย์, หน้าที่

นักโทษเด็ดขาด

(บุคคลซึ่งถูกขังไว้) ⟶ สภาพของมนุษย์

(ตามหมายจำคุกภายหลังคำพิพากษาถึงที่สุด) ⟶ คำสั่งของมนุษย์ที่มีต่อมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

นักโทษ	**นักโทษเด็ดขาด**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ถูกลงโทษ	+ ถูกลงโทษ
+ อยู่ในคุก	+ อยู่ในคุก
+ คำตัดสินผู้พิพากษา	+ คำตัดสินผู้พิพากษา
+ คำตัดสินสุดท้าย	+ คำตัดสินสุดท้าย

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” คือ (มนุษย์) (ถูกลงโทษ) (อยู่ในคุก) (คำตัดสินผู้พิพากษา)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” คือ (คำตัดสินสุดท้าย)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คำตัดสินสุดท้าย) คือ คำว่า “นักโทษเด็ดขาด” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (คำตัดสินสุดท้าย) คือ คำว่า “นักโทษ”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ถูกลงโทษจำคุก	
นักโทษ	นักโทษเด็ดขาด

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า“นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” ได้ดังนี้

1. คำว่า “นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” มีความหมายระบุถึง “ผู้ถูกลงโทษจำคุก” โดยมีคำว่า “ผู้ถูกลงโทษจำคุก” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ถูกลงโทษจำคุก” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า“นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ ต่างก็มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” มี 4 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ถูกลงโทษ) (อยู่ในคุก) (คำตัดสินผู้พิพากษา)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้ถูกลงโทษจำคุก”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 51 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่เป็นปากเป็นเสียงให้

กระบอกเสียง

กระบอกเสียง (ปาก) น. ผู้เป็นปากเป็นเสียงแทน (ราชบัณฑิตยสถาน,2546: 46)

เนื่องจากคำว่า “กระบอกเสียง” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ทางความหมายร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “กระบอกเสียง” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 52 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ฝักใฝ่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

นักเลง

นักเลง น. ผู้ฝักใฝ่ในสิ่งนั้นๆ เช่น นักเลงหนังสือ นักเลงการพนัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 569)

เนื่องจากคำว่า “นักเลง” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ทางความหมายร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “นักเลง” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 53 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีความสำคัญ

ลูกเมียหลวง

ลูกเมียหลวง น. ลูกของเมียหลวงซึ่งมีสิทธิ์มากกว่าลูกของเมียน้อย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1026)

เนื่องจากคำว่า “ลูกเมียหลวง” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ทางความหมายร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “ลูกเมียหลวง” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 54 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่าง

ฝ่ายขวา ฝ่ายค้าน ฝ่ายซ้าย ฝ่ายเป็นกลาง ฝ่ายเสนอ

ฝ่ายขวา (การเมือง) น. กลุ่มที่มีอุดมคติทางการเมืองการเศรษฐกิจเป็นต้นมีแนวโน้มไปทางอนุรักษ์นิยม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 750)

ฝ่ายค้าน น. ฝ่ายที่แสดงความเห็นโต้แย้งความเห็นของฝ่ายเสนอในการโต้วาที, ตรงข้ามกับฝ่ายเสนอ, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคที่ไม่ได้ร่วมเป็นรัฐบาล ซึ่งทำหน้าที่ค้านรัฐบาลในรัฐสภา โดยปริยาย หมายถึง ผู้ที่มีความเห็นโต้แย้งกับผู้อื่น เช่น เรื่องนี้แม้ใครจะเห็นด้วยก็ตาม แต่ฉันขอเป็นฝ่ายค้าน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 750)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฝ่ายซ้าย (การเมือง) น. กลุ่มที่มีอุดมคติทางการเมือง การเศรษฐกิจ เป็นต้น นิยมการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง, โดยทั่วไปใช้หมายถึงกลุ่มที่นิยมลัทธิสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์ (ราชบัณฑิตยสถาน,2546: 750)

ฝ่ายเป็นกลาง (การเมือง) น.กลุ่มที่มีอุดมคติทางการเมืองการเศรษฐกิจ เป็นต้น ไม่ฝักใฝ่ไปทางฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายขวา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 750)

ฝ่ายเสนอ น. ฝ่ายที่แสดงความเห็นให้ฝ่ายค้านโต้แย้งตามบัญญัติในการโต้วาที, ตรงข้ามกับฝ่ายค้าน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 750)

อรรถลักษณ์ของคำ

ฝ่ายขวา

(การเมือง) ⟶ โอกาสที่ใช้

(กลุ่มที่มีอุดมคติทางการเมืองการเศรษฐกิจ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(มีแนวโน้มไปทางอนุรักษ์นิยม) ⟶ แนวคิด

ฝ่ายค้าน

(ฝ่ายที่แสดงความเห็นโต้แย้งความเห็นของฝ่ายเสนอ) ⟶ บอกลักษณะ

(การโต้วาที) ⟶ สรรพสิ่ง

(ตรงข้ามกับฝ่ายเสนอ) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

ฝ่ายซ้าย

(การเมือง) ⟶ โอกาสที่ใช้

(กลุ่มที่มีอุดมคติทางการเมือง การเศรษฐกิจ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(นิยมการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง) ⟶ แนวคิด

ฝ่ายเป็นกลาง

(การเมือง) ⟶ โอกาสที่ใช้

(กลุ่มที่มีอุดมคติทางการเมืองการเศรษฐกิจ) ⟶ กลุ่มมนุษย์

(ไม่ฝักใฝ่ไปทางฝ่ายซ้ายหรือฝ่ายขวา) ⟶ แนวคิด

ฝ่ายเสนอ

(ฝ่ายที่แสดงความเห็นให้ฝ่ายค้านโต้แย้ง) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

(บัญญัติในการโต้วาที) ⟶ สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ฝ่ายขวา	**ฝ่ายค้าน**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ กลุ่ม	+ กลุ่ม
+ การแสดงความคิดเห็น	+ การแสดงความคิดเห็น
- การโต้วาที	+ การโต้วาที
+ การเมือง	+ การเมือง
+ อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	+ อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง	± นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฝ่ายซ้าย

+ มนุษย์
+ กลุ่ม
+ การแสดงความคิดเห็น
- การโต้วาที
+ การเมือง
+ อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
+ นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง

ฝ่ายเป็นกลาง

+ มนุษย์
+ กลุ่ม
+ การแสดงความคิดเห็น
- การโต้วาที
+ การเมือง
- อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
± นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง

ฝ่ายเสนอ

+ มนุษย์
+ กลุ่ม
+ การแสดงความคิดเห็น
+ การโต้วาที
- การเมือง
+ อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” คือ (มนุษย์) (กลุ่ม) (การแสดงความคิดเห็น)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” คือ (การโต้วาที) (การเมือง) (อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง) (นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การโต้วาที) คือ คำว่า “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายเสนอ”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การโต้วาที) คือ คำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การเมือง) คือ คำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การเมือง) คือ คำว่า “ฝ่ายเสนอ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง) คือ คำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเสนอ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อยู่ในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง) คือ คำว่า “ฝ่ายเป็นกลาง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง) คือ คำว่า “ฝ่ายซ้าย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง) คือ คำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายเสนอ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (นิยมการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ การเมือง) คือ คำว่า “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายเป็นกลาง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↑ ↓

ผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่าง			
ฝ่ายขวา	ฝ่ายค้าน	ฝ่ายซ้าย	ฝ่ายเสนอ

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” ได้ดังนี้

1. คำว่า“ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” มีความหมายระบุถึง “ผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่าง” โดยมีคำว่า “ผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่าง” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่าง” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” อยู่ในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ ต่างก็มีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า“ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (กลุ่ม) (การแสดงความคิดเห็น)

2 มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่าง”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 55 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ช่วยเหลือ

ที่พึ่ง ผู้อุปการะ อุปถัมภก

ที่พึ่ง น. ผู้คุ้มครองช่วยเหลือ เช่น พ่อแม่เป็นที่พึ่งของลูก,สิ่งที่อาศัยยึดเป็นหลัก เช่น ได้ตำราเป็นที่พึ่ง, เครื่องยึดเหนี่ยวทางใจ เช่น ยึดพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 531)

ผู้อุปการะ (กฎ) น. ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการหมายรวมถึง (1) ผู้ที่ได้อุปการะเลี้ยงดูให้การศึกษาผู้ตายมาแต่เยาว์ฉันบิดามารดากับบุตรหรื อ (2) ผู้ที่ได้อุปการะข้าราชการประจำหรือข้าราชการบำนาญผู้มีรายได้ไม่เพียงพอแก่อัตภาพหรือได้อุปการะข้าราชการบำนาญผู้ซึ่งป่วยเจ็บทุพพลภาพหรือวิกลจริตไม่สามารถที่จะช่วยตัวเองได้ ผู้อุปการะตามข้อนี้ต้องเป็นผู้ให้อุปการะประจำเป็นส่วนใหญ่ (ราชบัณฑิตยสถาน,2546:740)

อุปถัมภก น. ผู้ค้ำจุน , ผู้ค้ำชู, ผู้สนับสนุน, ผู้เลี้ยงดู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1386)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

อุปถัมภก (เขียน) ผู้ช่วยเหลือให้ดำรงอยู่ได้ เช่น ผู้อุปถัมภ์รายการ (คลังคำ, 2550:2 29)

ผู้อุปการะ ผู้ช่วยเหลือเลี้ยงดู เช่น เด็กกำพร้าขาดผู้อุปการะ (คลังคำ, 2550: 228)

อรรถลักษณ์ของคำ

ที่พึ่ง

(ผู้คุ้มครองช่วยเหลือ) → มนุษย์, มนุษย์กับมนุษย์

(สิ่งที่อาศัยยึดเป็นหลัก) → สรรพสิ่ง

ผู้อุปการะ

(ผู้ที่ได้อุปการะเลี้ยงดูให้การศึกษาผู้ตายมาแต่เยาว์) → มนุษย์กับมนุษย์

(ผู้ที่ได้อุปการะข้าราชการประจำหรือข้าราชการบำนาญผู้มีรายได้ไม่เพียงพอแก่อัตภาพ) → มนุษย์กับมนุษย์

อุปถัมภก

(ผู้ค้ำจุน ผู้เลี้ยงดู ผู้สนับสนุน) → มนุษย์,บทบาท

(เขียน) → ขอบเขตของการใช้

(ผู้ช่วยเหลือให้ดำรงอยู่ได้) → มนุษย์กับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ที่พึ่ง	ผู้อุปการะ	อุปถัมภก
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้ช่วยเหลือ	+ ผู้ช่วยเหลือ	+ ผู้ช่วยเหลือ
+ สิ่งยึดเหนี่ยว	- สิ่งยึดเหนี่ยว	- สิ่งยึดเหนี่ยว
± ช่วยเหลือผู้พิการ	+ ช่วยเหลือผู้พิการ	- ช่วยเหลือผู้พิการ
± ช่วยผู้กำพร้าบิดามารดา	+ ช่วยผู้กำพร้าบิดามารดา	- ช่วยผู้กำพร้าบิดามารดา

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” คือ (มนุษย์) (ผู้ช่วยเหลือ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” คือ (สิ่งยึดเหนี่ยว) (ช่วยเหลือผู้พิการ) (ช่วยผู้กำพร้าบิดามารดา)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สิ่งยึดเหนี่ยว) คือ คำว่า “ที่พึ่ง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สิ่งยึดเหนี่ยว) คือ คำว่า “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ช่วยเหลือผู้พิการ) คือ คำว่า “ผู้อุปการะ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ช่วยเหลือผู้พิการ) คือ คำว่า “อุปถัมภก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ช่วยเหลือผู้พิการ) คือ คำว่า “ที่พึ่ง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ช่วยผู้กำพร้าบิดามารดา) คือ คำว่า “ผู้อุปการะ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ช่วยผู้กำพร้าบิดามารดา) คือ คำว่า “อุปถัมภก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ช่วยผู้กำพร้าบิดามารดา) คือ คำว่า “ที่พึ่ง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

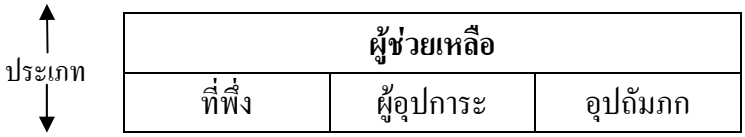

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” ได้ดังนี้

1. คำว่า“ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” มีความหมายระบุถึง “ผู้ช่วยเหลือ” โดยมีคำว่า “ผู้ช่วยเหลือ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ช่วยเหลือ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏคำว่า “ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า“ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้ช่วยเหลือ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้ช่วยเหลือ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นแบบวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 56 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับพลเมืองชั้นสามัญ

ไพร่สม ไพร่ส่วย ไพร่หลวง

ไพร่สม (โบ) น. ชายฉกรรจ์ อายุครบ 18 ปี เข้ารับราชการทหารฝึกหัดอยู่ 2 ปี แล้วย้ายมาเป็นไพร่หลวง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 807)

ไพร่ส่วย (โบ) น. พวกไพร่หลวงที่ไม่ต้องการเข้าประจำการแต่ต้องหาสิ่งของใช้ในทางราชการส่งมาแทนทุกปี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 807)

ไพร่หลวง (โบ) น. พลที่เข้าประจำการแล้ว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 807)

อรรถลักษณ์ของคำ

ไพร่สม

(ชายฉกรรจ์ อายุครบ 18 ปี) → คุณสมบัติของมนุษย์

(เข้ารับราชการทหารฝึกหัดอยู่ 2 ปี) → บทบาท

ไพร่ส่วย

(พวกไพร่หลวงที่ไม่ต้องการเข้าประจำการ) → จุดประสงค์

(ต้องหาสิ่งของใช้ในทางราชการส่งมาแทนทุกปี) → เงื่อนไข

ไพร่หลวง

(พลที่เข้าประจำการแล้ว) → สถานภาพของมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ไพร่สม	ไพร่ส่วย	ไพร่หลวง
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ชนชั้นสามัญ	+ ชนชั้นสามัญ	+ ชนชั้นสามัญ
- ส่งสิ่งของใช้ในทางราชการ	+ ส่งสิ่งของใช้ในทางราชการ	- ส่งสิ่งของใช้ในทางราชการ
+ เข้ารับราชการฝึกหัด	- เข้ารับราชการฝึกหัด	- ข้ารับราชการฝึกหัด

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” คือ (มนุษย์) (ชนชั้นสามัญ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” คือ (ส่งสิ่งของใช้ในทางราชการ) (เข้ารับราชการฝึกหัด)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ส่งสิ่งของใช้ในทางราชการ) คือ คำว่า “ไพร่ส่วย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ส่งสิ่งของใช้ในทางราชการ) คือ คำว่า “ไพร่สม” “ไพร่หลวง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เข้ารับราชการฝึกหัด) คือ คำว่า “ไพร่สม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เข้ารับราชการฝึกหัด) คือ คำว่า “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	พลเมืองชั้นสามัญ		
	ไพร่สม	ไพร่ส่วย	ไพร่หลวง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” มีความหมายระบุถึง “พลเมืองชั้นสามัญ” โดยมีคำว่า “พลเมืองชั้นสามัญ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “พลเมืองชั้นสามัญ” เป็นคำบอก“พลเมืองชั้นสามัญ” หมวดหมู่มีคำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบการวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ชนชั้นสามัญ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ประเภทของพลเมืองสามัญ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 57 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกปกครอง

ลูกบ้าน

ลูกบ้าน น. ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในปกครองของนายบ้าน ซึ่งในปัจจุบันได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1024)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องจากผู้วิจัยไม่พบคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่วิเคราะห์ข้อมูลของคำว่า “ลูกบ้าน”

ชุดคำลำดับที่ 58 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับจ้างในงานศพ

นางร้องไห้

นางร้องไห้ น. หญิงที่ทำหน้าที่หรือรับจ้างร้องไห้คร่ำครวญถึงคุณความดีของผู้ตาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 574)

เนื่องจากผู้วิจัยไม่พบคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่วิเคราะห์ข้อมูลของคำว่า “นางร้องไห้”

ชุดคำลำดับที่ 59 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ไม่มีที่อยู่

คนจร

คนจร น. คนแปลกหน้า, คนที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

เนื่องจากคำว่า “คนจร” ไม่มีคำที่นำมาวิเคราะห์อรรถลักษณ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “คนจร” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 60 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกต่อรอง

ตัวประกัน

ตัวประกัน น. บุคคลที่ถูกยึดหน่วงตัวไว้เพื่อใช้ต่อรอง (ราชบัณฑิตยสถาน,2546: 452)

เนื่องจากคำว่า “ตัวประกัน” ไม่มีคำที่มีความหมายหรืออรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “ตัวประกัน” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดลำดับที่ 61 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ควบคุมบุคคล

ผู้คุม ผู้ปกครอง พัศดี สารวัตรนักเรียน สารวัตรทหาร

ผู้คุม น. เจ้าพนักงานผู้ควบคุมดูแลนักโทษ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 738)

ผู้ปกครอง น. ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแล; (กฎ) บุคคลซึ่งศาลตั้งให้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและไม่มีมารดาหรือบิดามารดาถูกถอนอำนาจปกครอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

พัศดี น. ผู้บังคับการเรือนจำ, ผู้ปกครองนักโทษ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 782)

สารวัตรนักเรียน น. เจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลและควบคุมความประพฤติของนักเรียน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1183)

สารวัตรทหาร น. ทหารที่ได้รับคำสั่งจากผู้มีอำนาจสั่งใช้ให้ปฏิบัติหน้าที่ เช่น สอดส่องตรวจตรา ตักเตือน จับกุมทหาร ข้าราชการพลเรือนและคนงานสังกัดกระทรวงกลาโหมที่กระทำความผิดหรือไม่อยู่ในระเบียบวินัยซึ่งอยู่ภายนอกที่ตั้งหน่วยทหาร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1183)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ผู้คุม ผู้ควบคุมดูแลนักโทษ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 405)

พัศดี ผู้บังคับการเรือนจำ; ผู้ปกครองนักโทษ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 405)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ผู้คุม

(เจ้าพนักงาน) ⟶ มนุษย์

(ผู้ควบคุมดูแลนักโทษ) ⟶ มนุษย์, บทบาท, มนุษย์

ผู้ปกครอง

(ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแล) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(บุคคลซึ่งศาลตั้งให้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์) ⟶ มนุษย์, บทบาท, มนุษย์

(ผู้เยาว์ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) ⟶ มนุษย์, ลักษณะมนุษย์

พัศดี

(ผู้บังคับการเรือนจำ) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ผู้ปกครองนักโทษ) ⟶ มนุษย์, บทบาท, มนุษย์

สารวัตรนักเรียน

(เจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแล) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(ควบคุมความประพฤติของนักเรียน) ⟶ มนุษย์, บทบาท, มนุษย์

สารวัตรทหาร

(ทหารที่ได้รับคำสั่งจากผู้มีอำนาจสั่งใช้ให้ปฏิบัติหน้าที่สอดส่อง ตรวจตรา ตักเตือน) ⟶ มนุษย์, บทบาท, มนุษย์

(จับกุมทหาร ข้าราชการพลเรือน และคนงานสังกัดกระทรวงกลาโหม ที่กระทำความผิด) ⟶ มนุษย์, บทบาท, มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ผู้คุม

+ มนุษย์
+ ผู้ดูแล
+ ดูแลนักโทษ
- ควบคุมความประพฤตินักเรียน
- ควบคุมความประพฤติข้าราชการ
- ดูแลผู้เยาว์

ผู้ปกครอง

+ มนุษย์
+ ผู้ดูแล
- ดูแลนักโทษ
- ควบคุมความประพฤตินักเรียน
- ควบคุมความประพฤติข้าราชการ
+ ดูแลผู้เยาว์

พัศดี

+ มนุษย์
+ ผู้ดูแล
± ดูแลนักโทษ
- ควบคุมความประพฤตินักเรียน
- ควบคุมความประพฤติข้าราชการ
- ดูแลผู้เยาว์

สารวัตรนักเรียน

+ มนุษย์
+ ผู้ดูแล
- ดูแลนักโทษ
+ ควบคุมความประพฤตินักเรียน
- ควบคุมความประพฤติข้าราชการ
- ดูแลผู้เยาว์

สารวัตรทหาร

+ มนุษย์
+ ผู้ดูแล
- ดูแลนักโทษ
- ควบคุมความประพฤตินักเรียน
+ ควบคุมความประพฤติข้าราชการ
- ดูแลผู้เยาว์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” คือ (มนุษย์) (ผู้ดูแล)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” คือ (ดูแลนักโทษ) (ควบคุมความประพฤตินักเรียน) (ควบคุมความประพฤติข้าราชการ) (ดูแลผู้เยาว์)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ดูแลนักโทษ) คือ คำว่า “ผู้คุม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ดูแลนักโทษ) คือ คำว่า “ผู้ปกครอง” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ดูแลนักโทษ) คือ คำว่า “พัศดี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ควบคุมความประพฤตินักเรียน) คือ คำว่า “สารวัตรนักเรียน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ควบคุมความประพฤตินักเรียน) คือ คำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรทหาร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ควบคุมความประพฤติข้าราชการ) คือ คำว่า “สารวัตรทหาร” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย(ควบคุมความประพฤติข้าราชการ) คือ คำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ดูแลผู้เยาว์) คือ คำว่า “ผู้ปกครอง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ดูแลผู้เยาว์) คือ คำว่า “ผู้คุม” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	**ผู้ควบคุมบุคคล**				
	ผู้คุม	ผู้ปกครอง	พัศดี	สารวัตรนักเรียน	สารวัตรทหาร

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” มีความหมายระบุถึง “ผู้ควบคุมบุคคล” โดยมีคำว่าผู้ควบคุมบุคคล อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ควบคุมบุคคล” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้ดูแล)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ควบคุมบุคคล”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 62 คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้สอบความรู้ทางศาสนา

นักธรรม เปรียญ

นักธรรม น. ผู้รู้ธรรม, ผู้สอบความรู้ธรรมได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ มี 3 ชั้น คือ ชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอก ; ฤๅษี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 569)

เปรียญ น. ผู้สอบความรู้พระปริยัติธรรมสายบาลีได้ตามหลักสูตรตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 710)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

นักธรรม ผู้สอบความรู้ธรรมได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ มี 3 ชั้น คือ ชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 432)

เปรียญ ผู้สอบความรู้พระปริยัติธรรมสายบาลีได้ตามหลักสูตรตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 432)

อรรถลักษณ์ของคำ

นักธรรม

(ผู้รู้ธรรม) → คุณสมบัติของมนุษย์

(ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้) → หลักสูตร (สรรพสิ่ง)

(ชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอก) → เป็นสรรพสิ่ง

เปรียญ

(ผู้สอบความรู้) → มนุษย์

(พระปริยัติธรรมสายบาลี) → สรรพสิ่ง

(ตามหลักสูตรตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป) → บอกคุณลักษณะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

นักธรรม	เปรียญ
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้สอบ	+ ผู้สอบ
+ ความรู้หลักธรรม	+ ความรู้หลักธรรม
- ตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป	+ ตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป
+ หลักสูตร 3 ชั้น	- หลักสูตร 3 ชั้น

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” คือ (มนุษย์) (ผู้สอบ) (ความรู้หลักธรรม)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” คือ (ตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป) (หลักสูตร 3 ขั้น)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป) คือ คำว่า “เปรียญ”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตั้งแต่ 3 ประโยคขึ้นไป) คือ คำว่า “นักธรรม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หลักสูตร 3 ชั้น) คือ คำว่า “นักธรรม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หลักสูตร 3 ชั้น) คือ คำว่า “เปรียญ”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↕

ผู้สอบความรู้ทางศาสนา	
นักธรรม	เปรียญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” มีความหมายระบุถึง “ผู้สอบความรู้ทางศาสนา” มีคำว่า “ผู้สอบความรู้ทางศาสนา” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้สอบความรู้ทางศาสนา” เป็นคำบอกหมวดหมู่ “นักธรรม” “เปรียญ” เป็นคำบอกหมวดย่อย

3. คำที่อยู่ในชั้นที่ 2 คือ คำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” มีความสัมพันธ์ทางความหมายเป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” ต่างก็มีความหมายแตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้สอบ) (ความรู้หลักธรรม)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดเดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้สอบความรู้ทางศาสนา”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายกลุ่มคำนั้นเดียวกันแบบการวิภาคความหมาย คือ มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆไป

ชุดคำลำดับที่ 63 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เข้าพิธีแต่งงาน

เจ้าบ่าว เจ้าสาว

เจ้าบ่าว น.ชายผู้เข้าพิธีแต่งงานกับเจ้าสาว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 324)

เจ้าสาว น. หญิงผู้เข้าพิธีแต่งงานกับเจ้าบ่าว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 325)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าบ่าว ชายผู้เข้าพิธีแต่งงานกับเจ้าสาว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

เจ้าสาว หญิงผู้เข้าพิธีแต่งงานกับเจ้าบ่าว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

อรรถลักษณ์ของคำ

เจ้าบ่าว

(ชาย) ⟶ เพศ

(พิธีแต่งงาน) ⟶ สรรพสิ่ง

(เข้าพิธีแต่งงานกับเจ้าสาว) ⟶ บทบาท

เจ้าสาว

(หญิง) ⟶ เพศ

(พิธีแต่งงาน) ⟶ สรรพสิ่ง

(เข้าพิธีแต่งงานกับเจ้าบ่าว) ⟶ บทบาท

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เจ้าบ่าว	**เจ้าสาว**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ พิธีแต่งงาน	+ พิธีแต่งงาน
+ ชาย	- ชาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” คือ (มนุษย์) (พิธีแต่งงาน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” คือ (ชาย)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “เจ้าบ่าว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “เจ้าสาว”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ส่วนประกอบ

ผู้เข้าพิธีแต่งงาน	
เจ้าบ่าว	เจ้าสาว

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” มีความหมายระบุถึง “ผู้เข้าพิธีแต่งงาน” โดยมีคำว่า “ผู้เข้าพิธีแต่งงาน” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบส่วนประกอบ กล่าวคือ “ผู้เข้าพิธีแต่งงาน” มีคำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” แสดงถึงบุคคลที่นับว่าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับพิธีการแต่งงาน

3. คำว่า “เจ้าบ่าว” และคำว่า “เจ้าสาว” มีความสัมพันธ์ตรงข้ามแบบทวิภาค กล่าวคือ มีความแตกต่างกันในเรื่องของ “เพศ” มาเกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาปรากฏคำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (พิธีแต่งงาน)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เข้าพิธีแต่งงาน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายภายในหมวดแบบส่วนประกอบ กล่าวคือ คำว่า “ผู้เข้าพิธีแต่งงาน” เป็นคำแสดงหมวด มีคำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” เป็นส่วนประกอบ

4. ความสัมพันธ์ภายในหมวดแต่ละคำมีความสัมพันธ์ตรงข้ามแบบทวิภาค โดยใช้คำว่า (ชาย) ที่แสดงถึงเพศมาแบ่งแยกความแตกต่างทางความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 64 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกพระเพื่อแสดงความนับถือ

เจ้ากู

เจ้ากู น. ท่าน (ใช้เรียดพระที่นับถือ) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 323)

เนื่องจากคำว่า “เจ้ากู” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “เจ้ากู” มาวิเคราะห์ความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 65 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับการเกิดของผู้เป็นลูก

ลูกโทน ลูกแฝด ลูกสุดท้อง ลูกหลง ลูกหัวปี ลูกอิจฉา

ลูกโทน น. ลูกคนเดียวของพ่อแม่; ลูกตัวเดียวของสัตว์ชนิดหนึ่งที่ตามปรกติทีครั้งละหลายตัว เช่น สุนัขตัวนี้ออกลูกโทน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1024)

ลูกแฝด น. ลูกที่เกิดจากท้องแม่คนเดียวในระยะเวลาเดียวกันหรือใกล้กัน อาจเป็นแฝด 2 คน 3 คน หรือมากกว่านั้นก็ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1025)

ลูกสุดท้อง น. ลูกคนสุดท้ายของพ่อแม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1027)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกหลง น. ลูกที่เกิดทีหลังห่างจากพี่เป็นเวลานานปี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1028)

ลูกหัวปี น. ลูกคนแรกของพ่อแม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1028)

ลูกอิจฉา น. ลูกที่เกิดหลังจากพ่อแม่ได้ขอลูกของคนอื่นมาเป็นลูก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1029)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ลูกสุดท้อง ลูกคนเล็ก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 372)

ลูกโทน ลูกคนเดียว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 372)

ลูกหัวปี ลูกคนโต (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 372)

ลูกอิจฉา ลูกที่เกิดมาหลังจากที่รับเด็กอื่นเป็นลูก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 371)

อรรถลักษณ์ของคำ

ลูกโทน

(ลูกคนเดียวของพ่อแม่) ⟶ การเกิดของมนุษย์

(ลูกตัวเดียวของสัตว์ชนิดหนึ่งที่ตามปรกติทีครั้งละหลายตัว) ⟶ การเกิดของสัตว์

ลูกแฝด

(ลูกที่เกิดจากท้องแม่คนเดียวในระยะเวลาเดียวกันหรือใกล้กัน) ⟶ บอกสภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(อาจเป็นแฝด 2 คน 3 คน หรือมากกว่านั้น ก็ได้) ⟶ บอกลักษณะ

ลูกสุดท้อง

(ลูกคนสุดท้ายของพ่อแม่) ⟶ ลำดับการเกิด

ลูกหลง

(ลูกที่เกิดทีหลัง) ⟶ ลำดับการเกิด

(ห่างจากพี่เป็นเวลานานปี) ⟶ ลำดับการเกิด

ลูกหัวปี

(ลูกคนแรกของพ่อแม่) ⟶ ลำดับการเกิด

(ลูกคนโต) ⟶ ลำดับการเกิด

ลูกอิจฉา

(ลูกที่เกิดมาหลังจากที่รับเด็กอื่นเป็นลูก) ⟶ บอกลักษณะ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ลูกโทน	**ลูกแฝด**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การเกิด	+ การเกิด
± เกิดคนสุดท้าย	± เกิดคนสุดท้าย
+ สัตว์	- สัตว์
- อายุห่างจากคนแรกหลายปี	- อายุห่างจากคนแรกหลายปี
+ เกิดคนแรก	- เกิดคนแรก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกสุดท้อง

+ มนุษย์
+ การเกิด
+ เกิดคนสุดท้าย
- สัตว์
± อายุห่างจากคนแรกหลายปี
- เกิดคนแรก

ลูกหลง

+ มนุษย์
+ การเกิด
- เกิดคนสุดท้าย
- สัตว์
+ อายุห่างจากคนแรกหลายปี
- เกิดคนแรก

ลูกหัวปี

+ มนุษย์
+ การเกิด
- เกิดคนสุดท้าย
- สัตว์
- อายุห่างจากคนแรกหลายปี
+ เกิดคนแรก

ลูกอิจฉา

+ มนุษย์
+ การเกิด
- เกิดคนสุดท้าย
- สัตว์
- อายุห่างจากคนแรกหลายปี
- เกิดคนแรก

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” คือ (มนุษย์) (การเกิด)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” คือ (เกิดคนสุดท้าย) (สัตว์) (อายุห่างจากคนแรกหลายปี) (เกิดคนแรก)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เกิดคนสุดท้าย) คือ คำว่า “ลูกสุดท้อง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เกิดคนสุดท้าย) คือ คำว่า “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เกิดคนสุดท้าย) คือ คำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สัตว์) คือ คำว่า “ลูกโทน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สัตว์) คือ คำว่า “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อายุห่างจากคนแรกหลายปี) คือ คำว่า “ลูกหลง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อายุห่างจากคนแรกหลายปี) คือ คำว่า“ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อายุห่างจากคนแรกหลายปี) คือ คำว่า “ลูกสุดท้อง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เกิดคนแรก) คือ คำว่า “ลูกโทน” “ลูกหัวปี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เกิดคนแรก) คือ คำว่า “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกอิจฉา”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	การเกิดของผู้เป็นลูก					
	ลูกโทน	ลูกแฝด	ลูกสุดท้อง	ลูกหลง	ลูกหัวปี	ลูกอิจฉา

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” มีความหมายระบุถึง “การเกิดของผู้เป็นลูก” โดยมีคำว่า “การเกิดของผู้เป็นลูก” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “การเกิดของผู้เป็นลูก” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การเกิด)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “การเกิดของผู้เป็นลูก”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 66 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด

ผู้ก่อการร้าย ผู้ร้าย มือมืด สลัดอากาศ

ผู้ก่อการร้าย น. บุคคลที่ตั้งตนเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลและพยายามก่อความไม่สงบขึ้นในที่ต่างๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 737)

ผู้ร้าย น. โจร, อาชญากร, ตัวโกงในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

มือมืด น. ผู้ที่ลอบทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเหลือสู้เหลือเห็นว่าเป็นใคร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866)

สลัดอากาศ น. โจรที่จี้หรือปล้นเครื่องบินในอากาศ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1138)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ก่อการร้าย บุคคลที่ตั้งตนเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลและพยายามก่อความไม่สงบขึ้นในที่ต่างๆ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 397-398)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ร้าย ผู้มักกระทำความผิดที่เป็นคดีอาญา เช่น โจรผู้ร้ายชุกชุม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 397)

มือมืด (สำ) ผู้ลอบทำความผิดซึ่งไม่มีผู้ใดรู้ว่าเป็นใคร เช่น ถูกมือมืดวางระเบิด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 397)

สลัดอากาศ ผู้ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขไม่เช่นนั้นจะทำลายเครื่องบินและ/หรือทำร้ายตัวประกัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 397)

อรรถลักษณ์ของคำ

ผู้ก่อการร้าย

(บุคคลที่ที่ตั้งตนเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล) ⟶ การกระทำของมนุษย์

(พยายามก่อความไม่สงบขึ้นในที่ต่างๆ) ⟶ การกระทำ

ผู้ร้าย

(โจร อาชญากร) ⟶ มนุษย์

(ตัวโกงในการแสดงละครหรือภาพยนตร์) ⟶ มนุษย์

(ผู้มักกระทำความผิดที่เป็นคดีอาญา) ⟶ มนุษย์, ลักษณะ

มือมืด

(ผู้ที่ลอบทำความผิด) ⟶ มนุษย์, การกระทำ

(เหลือเห็นว่าเป็นใคร) ⟶ การระบุผู้กระทำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สลัดอากาศ

(โจรที่จี้หรือปล้นเครื่องบินในอากาศ) ⟶ มนุษย์

(ผู้ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไข) ⟶ มนุษย์

(ไม่เช่นนั้นจะทำลายเครื่องบินหรือทำร้ายตัวประกัน) ⟶ การกระทำ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ผู้ก่อการร้าย	**ผู้ร้าย**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ขัดแย้งกับรัฐบาล	- ขัดแย้งกับรัฐบาล
+ กระทำความผิด	+ กระทำความผิด
+ ก่อความไม่สงบในที่ต่างๆ	± ก่อความไม่สงบในที่ต่างๆ
- ปล้นบนเครื่องบิน	- ปล้นบนเครื่องบิน
+ รู้ตัวผู้กระทำผิด	+ รู้ตัวผู้กระทำผิด

มือมืด	**สลัดอากาศ**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
- ขัดแย้งกับรัฐบาล	- ขัดแย้งกับรัฐบาล
+ กระทำความผิด	+ กระทำความผิด
- ก่อความไม่สงบในที่ต่างๆ	± ก่อความไม่สงบในที่ต่างๆ
- ปล้นบนเครื่องบิน	+ปล้นบนเครื่องบิน
- รู้ตัวผู้กระทำผิด	+ รู้ตัวผู้กระทำผิด

อธิบายเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” คือ (มนุษย์) (กระทำความผิด)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” คือ (ขัดแย้งกับรัฐบาล) (ก่อความไม่สงบในที่ต่างๆ) (ปล้นบนเครื่องบิน) (รู้ตัวผู้กระทำผิด)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ขัดแย้งกับรัฐบาล) คือ คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ขัดแย้งกับรัฐบาล) คือ คำว่า “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ก่อความไม่สงบในที่ต่างๆ) คือ คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ก่อความไม่สงบในที่ต่างๆ) คือคำว่า “มือมืด” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ก่อความไม่สงบในที่ต่างๆ) คือ คำว่า “ผู้ร้าย” “สลัดอากาศ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ปล้นบนเครื่องบิน) คือ คำว่า “สลัดอากาศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ปล้นบนเครื่องบิน) คือ คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รู้ตัวผู้กระทำผิด) คือ คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “สลัดอากาศ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รู้ตัวผู้กระทำผิด) คือ คำว่า “มือมืด”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↑↓	**ผู้กระทำความผิด**			
	ผู้ก่อการร้าย	ผู้ร้าย	มือมืด	สลัดอากาศ

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” มีความหมายระบุถึง “ผู้กระทำความผิด” โดยมีคำว่า “ผู้กระทำความผิด” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้กระทำความผิด” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (กระทำความผิด)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้กระทำความผิด”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 67 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้นับถือศาสนา

อุบาสก อุบาสิกา

อุบาสก น. คฤหัสถ์ผู้ชายที่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1385)

อุบาสิกา น. คฤหัสถ์ผู้หญิงที่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1385)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อุบาสก คฤหัสถ์ผู้ชายที่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 429)

อุบาสิกา คฤหัสถ์ผู้หญิงที่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 429)

อรรถลักษณ์ของคำ

อุบาสก

(คฤหัสถ์ผู้ชายที่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง) ⟶ มนุษย์, การกระทำ

อุบาสิกา

(คฤหัสถ์ผู้หญิงที่นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง) ⟶ มนุษย์, การกระทำ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

อุบาสก	**อุบาสิกา**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ นับถือศาสนา	+ นับถือศาสนา
+ ศาสนาพุทธ	+ ศาสนาพุทธ
+ ชาย	- ชาย

อธิบายการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” คือ (มนุษย์) (นับถือศาสนา) (ศาสนาพุทธ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” คือ (ชาย)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “อุบาสก” อรรถลักษณ์ที่ไม่ได้แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “อุบาสิกา”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” ได้ดังนี้

1. คำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” มีความหมายระบุถึง “ผู้นับถือศาสนา” โดยมีคำว่า “ผู้นับถือศาสนา” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้นับถือศาสนา” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ความแบบตรงข้าม: ทวิภาค

ผลการศึกษาปรากฏว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (นับถือศาสนา) (ศาสนาพุทธ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้นับถือศาสนา”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์ความหมายตรงข้ามแบบทวิภาค

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 68 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางศาสนา

ชีต้น เณร เณรหน้าไฟ เณรหางนาค บาทหลวง ปริพาชก ภิกษุ ภิกษุณี โยคี

ชีต้น น. พระสงฆ์ที่เป็นอาจารย์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 365)

เณร น. สามเณร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 393)

เณรหน้าไฟ น. สามเณรที่บวชเนื่องในพิธีเผาศพ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 393)

เณรหางนาค น. สามเณรที่บวชต่อท้ายพิธีบวชพระ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 393)

บาทหลวง น. นักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 622)

ปริพาชก น. นักบวชผู้ชายในอินเดีย นอกพระพุทธศาสนา เพศหญิงใช้ว่า ปริพาชิกาหรือปริพาชี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 672)

ภิกษุ น. ชายที่บวชเป็นพระในพระพุทธศาสนา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 823)

ภิกษุณี น. หญิงที่บวชเป็นพระในพระพุทธศาสนา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 823)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ชีต้น พระภิกษุที่คุ้นเคยใกล้ชิดกับครอบครัวได้รับความนับถือเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 429)

เณร ผู้ดำรงเพศอย่างภิกษุ แต่สมาทานศีล 10 สามเณรที่บวชเนื่องในพิธีเผาศพเรียกว่า เณรหน้าไฟ ถ้าบวชต่อท้ายพิธีบวชพระเรียกว่า เณรหางนาค (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 428)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บาทหลวง นักบวชในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 433)

บริพาชก นักบวชนอกพุทธศาสนาพวกต่าง ๆ ในครั้งพุทธกาล (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 434)

ภิกษุ ผู้ขอ หมายถึง ชายที่อุปสมบทในพระพุทธศาสนา ใช้เรียกเจาะจงเป็นบุคคล เช่น พระภิกษุรูปหนึ่ง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 428)

ภิกษุณี หญิงที่อุปสมบทในพุทธศาสนา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 428)

โยคี ผู้บำเพ็ญโยคะ คือ ความเพ่งเล็งในดวงจิตเพื่อให้อาตมันได้เข้าร่วมอยู่ในปรมาตมัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 434)

อรรถลักษณ์ของคำ

ชีต้น

(พระสงฆ์ที่เป็นอาจารย์) ⟶ มนุษย์

(พระภิกษุที่คุ้นเคยใกล้ชิดกับครอบครัว) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

เณร

(สามเณร) ⟶ มนุษย์

(สมาทานศีล 10) ⟶ สรรพสิ่ง

เณรหน้าไฟ

(สามเณรที่บวชต่อท้ายพิธีบวชพระ) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เณรหางนาค

(สามเณรที่บวชต่อท้ายพิธีบวชพระ) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

บาทหลวง

(นักบวชในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก) ⟶ มนุษย์

ปริพาชก

(นักบวชนอกพุทธศาสนา) ⟶ มนุษย์, บอกลักษณะ

ภิกษุ

(ชายที่บวชเป็นพระในพระพุทธศาสนา) ⟶ มนุษย์, บอกลักษณะ

ภิกษุณี

(หญิงที่อุปสมบทในพุทธศาสนา) ⟶ มนุษย์, บอกลักษณะ

โยคี

(ผู้บำเพ็ญโยคะ) ⟶ มนุษย์, บอกการกระทำ

(เพ่งเล็งในดวงจิตเพื่อให้อาตมัน ⟶ จุดมุ่งหมาย
ได้เข้าร่วมอยู่ในปรมาตมัน)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ชีต้น	เณร	เณรหน้าไฟ
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ศาสนา	+ ศาสนา	+ ศาสนา
- ประพฤตินอกศาสนา	- ประพฤตินอกศาสนา	- ประพฤตินอกศาสนา
+ ชาย	+ ชาย	+ ชาย
- บวชในพิธีเผาศพ	- บวชในพิธีเผาศพ	+ บวชในพิธีเผาศพ
- ศาสนาคริสต์	- ศาสนาคริสต์	- ศาสนาคริสต์
- บำเพ็ญตบะ	- บำเพ็ญตบะ	- บำเพ็ญตบะ
- ลัทธิ	- ลัทธิ	- ลัทธิ
- อายุน้อย	+ อายุน้อย	+ อายุน้อย
- บวชหลังพิธีบวชพระ	- บวชหลังพิธีบวชพระ	- บวชหลังพิธีบวชพระ

เณรหางนาค	บาทหลวง	ปริพาชก
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ศาสนา	+ ศาสนา	+ ศาสนา
- ประพฤตินอกศาสนา	- ประพฤตินอกศาสนา	+ ประพฤตินอกศาสนา
+ ชาย	+ ชาย	+ ชาย
- บวชในพิธีเผาศพ	- บวชในพิธีเผาศพ	- บวชในพิธีเผาศพ
- ศาสนาคริสต์	+ ศาสนาคริสต์	- ศาสนาคริสต์
- บำเพ็ญตบะ	- บำเพ็ญตบะ	- บำเพ็ญตบะ
- ลัทธิ	- ลัทธิ	- ลัทธิ
+ อายุน้อย	$\pm$ อายุน้อย	$\pm$ อายุน้อย
+ บวชหลังพิธีบวชพระ	- บวชหลังพิธีบวชพระ	- บวชหลังพิธีบวชพระ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภิกษุ	ภิกษุณี	โยคี
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ศาสนา	+ ศาสนา	+ ศาสนา
- ประพฤตินอกศาสนา	- ประพฤตินอกศาสนา	- ประพฤตินอกศาสนา
+ ชาย	- ชาย	+ ชาย
- บวชในพิธีเผาศพ	- บวชในพิธีเผาศพ	- บวชในพิธีเผาศพ
- ศาสนาคริสต์	- ศาสนาคริสต์	- ศาสนาคริสต์
- บำเพ็ญตบะ	- บำเพ็ญตบะ	+ บำเพ็ญตบะ
- ลัทธิ	- ลัทธิ	+ ลัทธิ
± อายุน้อย	± อายุน้อย	± อายุน้อย
- บวชหลังพิธีบวชพระ	- บวชหลังพิธีบวชพระ	- บวชหลังพิธีบวชพระ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี” คือ (มนุษย์) (ศาสนา)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค”“บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี” คือ (ประพฤตินอกศาสนา) (ชาย) (บวชในพิธีเผาศพ) (ศาสนาคริสต์) (บำเพ็ญตบะ) (ลัทธิ) (อายุน้อย) (บวชหลังพิธีบวชพระ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ประพฤตินอกศาสนา) คือ คำว่า “ปริพาชก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ประพฤตินอกศาสนา) คือ คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “โยคี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “ภิกษุณี”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บวชในพิธีเผาศพ) คือ คำว่า “เณรหน้าไฟ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (บวชในพิธีเผาศพ) คือ คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ศาสนาคริสต์) คือ คำว่า “บาทหลวง” อรรถลักษณ์ที่ไม่ได้แสดงความหมาย (ศาสนาคริสต์) คือ คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “ปริพาชก” “ ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บำเพ็ญตบะ) คือ คำว่า “โยคี” อรรถลักษณ์ที่ไม่ได้แสดงความหมาย (บำเพ็ญตบะ) คือ คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ ภิกษุ” “ภิกษุณี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ลัทธิ) คือ คำว่า “โยคี” อรรถลักษณ์ที่ไม่ได้แสดงความหมาย (ลัทธิ) คือคำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อายุน้อย) คือ คำว่า “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อายุน้อย) คือ คำว่า “ชีต้น” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อายุน้อย) คือ คำว่า “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (บวชหลังพิธีบวชพระ) คือ คำว่า “เณรหางนาค” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (บวชหลังพิธีบวชพระ) คือ คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้เกี่ยวข้องทางศาสนา								
	ชีต้น	เณร	เณรหน้าไฟ	เณรหางนาค	บาทหลวง	ปริพาชก	ภิกษุ	ภิกษุณี	โยคี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ”“ภิกษุณี” “โยคี” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี” มีความหมายระบุถึง “ผู้เกี่ยวข้องทางศาสนา”โดยมีคำว่า“ผู้เกี่ยวข้องทางศาสนา” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เกี่ยวข้องทางศาสนา” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์แบ่งได้ 2 รูปแบบ รูปแบบแรก มีความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมายในคำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “โยคี” กล่าวคือ ต่างมีความหมายที่แตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป รูปแบบที่สอง มีความสัมพันธ์แบบตรงข้ามกันในคำว่า “ภิกษุ” และคำว่า “ภิกษุณี” มีความแตกต่างที่ “เพศ” ซึ่งคำว่า “ภิกษุ” แสดงความหมายถึงเพศชาย แต่คำว่า “ภิกษุณี” ไม่ปรากฏความหมายเพศชาย ดังนั้น ความสัมพันธ์ของคำว่า “ภิกษุ” และคำว่า “ภิกษุณี” มีความสัมพันธ์ทางความหมายตรงข้ามกันแบบทวิภาค

ผลการศึกษาปรากฏว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ศาสนา)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่ “ผู้เกี่ยวข้องทางศาสนา”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมายและความสัมพันธ์ทางความหมายตรงข้ามแบบทวิภาค

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง

หมวดคำที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีอายุน้อย	6	15.38
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีอายุมาก	3	7.69
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอายุของผู้หญิง	7	17.95
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอายุของผู้ชาย	2	5.13
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับวัยของมนุษย์	15	38.46
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำประกอบหน้าชื่อของมนุษย์	6	15.38
รวม	**39**	**100**

จากตารางที่ 5 จำนวนคำที่พบมากที่สุด คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับวัยของมนุษย์ ปรากฏทั้งสิ้น 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมา คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีอายุน้อย และคำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำประกอบหน้าชื่อของมนุษย์ ปรากฏทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 15.38 คำที่พบจำนวนน้อยที่สุด คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอายุของผู้ชาย ปรากฏทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.13

ตารางที่ 6 แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง

หมวดคำที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 1 อรรถลักษณ์	15	38.46
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์	21	53.85
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์	3	7.69
รวม	**39**	**100**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 6 พบว่า อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันพบมากที่สุด คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 53.85 รองลงมา คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 1 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 38.46 จำนวนอรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน และพบได้น้อยที่สุด คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.69

หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง

ชุดคำลำดับที่ 1 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีอายุน้อย

เด็ก เด็กแดง ทารก ผู้น้อย ผู้เยาว์ เยาวชน

เด็ก น. คนที่มีอายุน้อย; (กฎ) ผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์; ผู้ซึ่งมีอายุไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์และยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส; บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์; บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีลงมา; บุคคลผู้มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 413)

เด็กแดง น. เด็กที่ออกใหม่ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 413)

ทารก น. เด็กที่ยังไม่เดียงสา, เด็กเล็กๆ , เด็กแบเบาะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 525)

ผู้น้อย น. คนที่มีอายุน้อย, ผู้ที่ถือกันว่ามีสถานภาพด้อยกว่า, คนที่อยู่ใต้บังคับบัญชา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้เยาว์ (กฎ) น. บุคคลผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

เยาวชน (กฎ) น. บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 915)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เด็ก ผู้ที่มีอายุน้อย มีต่างๆ เช่น เด็กแบเบาะ, เด็กแดงๆ, เด็กอ่อน, เด็กแรกเกิด, เด็กเกิดใหม่, เด็กเล็ก, เด็กน้อย, เด็กอมมือ, เด็กเมื่อวานซืน, เด็กไร้เดียงสา, เด็กกะโปโล, เด็กแกแน, เด็กแก่แดด, เด็กแก่แดดแก่ลม, เด็กโค่ง, เด็กวัยรุ่น,เด็กหนุ่ม, เด็กหนุ่มเพิ่งแตกพาน, เด็กสาว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 875-876)

ทารก เด็กเล็กๆ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 876)

ผู้เยาว์ ผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 876)

เยาวชน บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และมิใช่ผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 876)

อรรถลักษณ์ของคำ

เด็ก

(คนที่มีอายุน้อย) ⟶ มนุษย์
(ผู้ซึ่งมีอายุไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์)

(ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส) ⟶ ช่วงอายุ, สิ่ง
(สิ่งในที่นี้หมายถึงอายุ)

(บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 14 ปี) เช่น เด็กแบเบาะ, เด็กแดงๆ, เด็กอ่อน, เด็กแรกเกิด, เด็กเกิดใหม่, เด็กเล็ก, เด็กน้อย, เด็กอมมือ, เด็กเมื่อวานซืน, เด็กไร้เดียงสา, เด็กกะโปโล, เด็กแกแน, เด็กแก่แดด, เด็กแก่แดดแก่ลม, เด็กโค่ง, เด็กวัยรุ่น, เด็กหนุ่ม, เด็กหนุ่มเพิ่งแตกพาน, เด็กสาว ⟶ มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เด็กแดง

(เด็กที่ออกใหม่ๆ) ⟶ มนุษย์, บอกสภาพของมนุษย์

ทารก

(เด็กเล็กๆ) ⟶ มนุษย์, ลักษณะของมนุษย์

ผู้น้อย

(คนที่มีอายุน้อย) ⟶ มนุษย์, สิ่ง, ลักษณะ

ผู้ที่ถือกันว่ามีสถานภาพด้อยกว่า, คนที่อยู่ใต้บังคับบัญชา) ⟶ บทบาท, หน้าที่

ผู้เยาว์

(บุคคลผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) ⟶ มนุษย์, วัย, เกี่ยวข้องกับกฎหมาย

เยาวชน

(บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) ⟶ มนุษย์, วัย, สิ่ง

(และมิใช่ผู้บรรลุนิติภาวะแล้วด้วยการสมรส) ⟶ บทบาทและหน้าที่

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เด็ก	**เด็กแดง**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ อายุ	+ อายุ
- เกิดใหม่	+ เกิดใหม่
+ อายุเกิน7 ปีบริบูรณ์	- อายุเกิน7 ปีบริบูรณ์
- อายุเกิน15 ปีบริบูรณ์	- อายุเกิน15 ปีบริบูรณ์
- อายุ18 ปีบริบูรณ์	- อายุ18 ปีบริบูรณ์
- รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า	- รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทารก

+ มนุษย์
+ อายุ
- เกิดใหม่
- อายุเกิน7 ปีบริบูรณ์
- อายุเกิน15 ปีบริบูรณ์
- อายุ18 ปีบริบูรณ์
- รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า

ผู้น้อย

+มนุษย์
+ อายุ
- เกิดใหม่
± อายุเกิน7 ปีบริบูรณ์
± อายุเกิน15 ปีบริบูรณ์
± อายุ18 ปีบริบูรณ์
+ รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า

ผู้เยาว์

+ มนุษย์
+ อายุ
- เกิดใหม่
+ อายุเกิน7ปีบริบูรณ์
+ อายุเกิน15ปีบริบูรณ์
± อายุ18 ปีบริบูรณ์
- รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า

เยาวชน

+ มนุษย์
+ อายุ
- เกิดใหม่
+ อายุเกิน7 ปีบริบูรณ์
+ อายุเกิน15 ปีบริบูรณ์
- อายุ18 ปีบริบูรณ์
- รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” คือ (มนุษย์) (อายุ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” คือ (เกิดใหม่) (อายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์) (อายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์) (อายุ 18 ปีบริบูรณ์) (รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เกิดใหม่) คือ คำว่า “เด็กแดง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เกิดใหม่) คือ คำว่า “เด็ก” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์) คือ คำว่า “เด็ก” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์) คือ คำว่า “เด็กแดง” “ทารก” อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์) คือ คำว่า “ผู้น้อย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์) คือ คำว่า “ผู้เยาว์” “เยาวชน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์) คือ คำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์) คือ คำว่า “ผู้น้อย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อายุ 18 ปีบริบูรณ์) คือ คำว่า “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อายุ 18 ปีบริบูรณ์) คือ คำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “เยาวชน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า) คือ คำว่า “ผู้น้อย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รับใช้ผู้มีสถานภาพสูงกว่า) คือ คำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้เยาว์” “เยาวชน”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ที่มีอายุน้อย					
เด็ก	เด็กแดง	ทารก	ผู้น้อย	ผู้เยาว์	เยาวชน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เด็ก” “ เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” มีความหมายระบุถึง “ผู้ที่มีอายุน้อย” โดยมีคำว่า “ผู้ที่มีอายุน้อย” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ที่มีอายุน้อย” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” กลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (อายุ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ที่มีอายุน้อย”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 2 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีอายุมาก

ผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ หัวหงอก

ผู้หลักผู้ใหญ่ น. ผู้มีอายุมาก เช่น โตจนเป็นผู้หลักผู้ใหญ่แล้วยังทำตัวเหลวไหล, ผู้ที่เป็นหัวหน้าในการงาน, บุคคลชั้นผู้บังคับบัญชา เช่น งานนี้มีผู้หลักผู้ใหญ่มากันมาก; บุคคลที่วางตัวหรือมีความคิดและความประพฤติเหมาะสมกับสถานภาพ เช่น แต่งงานแล้วดูเป็นผู้หลักผู้ใหญ่มากขึ้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

ผู้ใหญ่ น. คนที่มีอายุมาก, บุคคลที่มีอายุครบ18 ปีบริบูรณ์แล้ว, คนที่เป็นหัวหน้าในการงาน, บุคคลชั้นผู้บังคับบัญชา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หัวหงอก น. หัวที่มีผมเปลี่ยนจากสีเดิมเป็นสีขาว, โดยปริยายหมายถึงคนแก่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1285)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ใหญ่ ผู้ที่ถือกันว่าพ้นวัยเด็ก เช่น โตเป็นผู้ใหญ่; ผู้ที่มีวัยสูงหรือตำแหน่งสูง เช่นผู้น้อยต้องเคารพผู้ใหญ่ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 876)

อรรถลักษณ์ของคำ

ผู้หลักผู้ใหญ่

(ผู้มีอายุมาก) → มนุษย์, คุณสมบัติ

(เช่น โตจนเป็นผู้หลักผู้ใหญ่แล้วยังทำตัวเหลวไหล) → ภาษาพูด

(ผู้ที่เป็นหัวหน้าในการงาน) → หน้าที่และบทบาท

ผู้ใหญ่

(คนที่มีอายุมาก) → มนุษย์

(บุคคลที่มีอายุครบ18 ปีบริบูรณ์แล้ว) → มนุษย์, คุณสมบัติ

หัวหงอก

(หัวที่มีผมเปลี่ยนจากสีเดิมเป็นสีขาว) → สรรพสิ่ง

(คนแก่) → มนุษย์, คุณสมบัติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ผู้หลักผู้ใหญ่	ผู้ใหญ่	หัวหงอก
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ อายุมาก	+ อายุมาก	+ อายุมาก
+ มีอายุครบ18 ปีบริบูรณ์แล้ว	+ มีอายุครบ18 ปีบริบูรณ์แล้ว	+ มีอายุครบ18 ปีบริบูรณ์แล้ว
+ ภาษาพูด	+ ภาษาพูด	+ ภาษาพูด
+ มีผมหงอก	+ มีผมหงอก	+ มีผมหงอก

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” คือ (มนุษย์) (อายุมาก) (มีอายุครบ18 ปีบริบูรณ์แล้ว)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” คือ (ภาษาพูด) (มีผมหงอก)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาพูด) คือ คำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “หัวหงอก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ภาษาพูด) คือ คำว่า “ผู้ใหญ่”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มีผมหงอก) คือ คำว่า “หัวหงอก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มีผมหงอก) คือ คำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

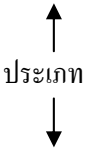

ผู้ที่มีอายุมาก		
ผู้หลักผู้ใหญ่	ผู้ใหญ่	หัวหงอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” มีความหมายระบุถึง “ผู้ที่มีอายุมาก” โดยมีคำว่า “ผู้ที่มีอายุมาก” อยู่ในชั้นที่1 มีคำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ที่มีอายุมาก” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” กลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (อายุมาก) (มีอายุครบ18 ปีบริบูรณ์แล้ว)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ที่มีอายุมาก”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 3 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอายุของผู้หญิง

สาว สาวแก่ สาวน้อย สาวรุ่น สาวสะเทิน สาวใหญ่ สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ

สาว 1 น. หญิงที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับตามความนิยมตั้งแต่ 15-30 ปีขึ้นไป เช่น ย่างเข้าสู่วัยสาว โตเป็นสาวแล้วยังซุกซนเหมือนเด็กๆ, ถ้ายังไม่ได้แต่งงาน ใช้คำว่า นางสาวนำหน้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

สาวแก่ น. หญิงที่มีอายุเลยวัยสาว แต่ยังไม่ได้แต่งงาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

สาวน้อย น. หญิงที่อยู่ในวัยรุ่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

สาวรุ่น น. หญิงที่เพิ่งแตกเนื้อสาว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

สาวสะเทิน น. หญิงที่อยู่ในวัยระหว่างสาวกับเด็กก้ำกึ่งกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

สาวใหญ่ น. หญิงที่อยู่ในวัยกลางคน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1185)

สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ น. หญิงที่อยู่ในวัยแรกรุ่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1196)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

สาว หญิงที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับความนิยมตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีต่างๆ เช่น สาวสะพรั่ง, สาวเต็มตัว, สาววัยกำดัด, สาวใหญ่, สาวรุ่น, สาวรุ่นกระเตาะ, สาวเอ๊าะๆ, สาวพรหมจารี, สาวทึนทึก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 836)

สาวแก่ หญิงมีอายุล่วงวัยสาวที่ยังไม่มีสามี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 366)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

สาว

(หญิงที่มีอายุพ้นวัยเด็ก) → มนุษย์, เพศ, อายุ

(นับตามความนิยมตั้งแต่ 15-30 ปีขึ้นไป) → อายุ

(ถ้ายังไม่ได้แต่งงาน ใช้คำว่า นางสาวนำหน้า) → คำเรียก

สาวแก่

(หญิงที่มีอายุเลยวัยสาว) → มนุษย์, เพศ, อายุ

(ยังไม่ได้แต่งงาน) → คุณสมบัติ

สาวน้อย

(หญิง) → มนุษย์, เพศ

(อยู่ในวัยรุ่น) → ช่วงอายุ

สาวรุ่น

(หญิงที่เพิ่งแตกเนื้อสาว) → มนุษย์, เพศ

สาวสะเทิน

(หญิงที่อยู่ในวัยระหว่างสาวกับเด็กก้ำกึ่งกัน) → มนุษย์, เพศ, อายุ

สาวใหญ่

(หญิงที่อยู่ในวัยกลางคน) → มนุษย์, เพศ, อายุ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ

(หญิงที่อยู่ในวัยแรกรุ่น) ⟶ มนุษย์, เพศ, อายุ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

สาว

+ มนุษย์
+ หญิง
± อยู่ในวัยรุ่น
± แต่งงานแล้ว
± เพิ่งแตกเนื้อสาว
± อายุประมาณ 15-16 ปี

สาวแก่

+ มนุษย์
+ หญิง
- อยู่ในวัยรุ่น
- แต่งงานแล้ว
- เพิ่งแตกเนื้อสาว
- อายุประมาณ 15-16 ปี

สาวน้อย

+ มนุษย์
+ หญิง
+ อยู่ในวัยรุ่น
- แต่งงานแล้ว
- เพิ่งแตกเนื้อสาว
± อายุประมาณ 15-16 ปี

สาวรุ่น

+ มนุษย์
+ หญิง
+ อยู่ในวัยรุ่น
- แต่งงานแล้ว
+ เพิ่งแตกเนื้อสาว
± อายุประมาณ15-16 ปี

สาวสะเทิน

+ มนุษย์
+ หญิง
± อยู่ในวัยรุ่น
- แต่งงานแล้ว
- เพิ่งแตกเนื้อสาว
± อายุประมาณ 15-16 ปี

สาวใหญ่

+ มนุษย์
+ หญิง
- อยู่ในวัยรุ่น
± แต่งงานแล้ว
- เพิ่งแตกเนื้อสาว
- อายุประมาณ 15-16 ปี

สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ

+ มนุษย์
+ หญิง
+ อยู่ในวัยรุ่น
- แต่งงานแล้ว
+ เพิ่งแตกเนื้อสาว
+ อายุประมาณ 15-16 ปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่นสาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆสิบหกหย่อนๆ” คือ (มนุษย์) (หญิง)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่นสาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆสิบหกหย่อนๆ” คือ (อยู่ในวัยรุ่น) (แต่งงานแล้ว) (เพิ่งแตกเนื้อสาว) (อายุประมาณ 15-16 ปี)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อยู่ในวัยรุ่น) คือ คำว่า “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อยู่ในวัยรุ่น) คือ คำว่า “สาวแก่” “สาวใหญ่” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อยู่ในวัยรุ่น) คือ คำว่า “สาว” “สาวสะเทิน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย หรือไม่แสดงความหมาย (แต่งงานแล้ว) คือ คำว่า “สาว” “สาวใหญ่” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (แต่งงานแล้ว) คือ คำว่า “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เพิ่งแตกเนื้อสาว) คือ คำว่า “สาวรุ่น” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เพิ่งแตกเนื้อสาว) คือ คำว่า “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เพิ่งแตกเนื้อสาว) คือ คำว่า “สาว”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อายุประมาณ 15-16ปี) คือ คำว่า “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อายุประมาณ 15-16 ปี) คือ คำว่า“สาวแก่” “สาวใหญ่” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อายุประมาณ 15-16 ปี) คือ คำว่า “สาว” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	อายุของผู้หญิง						
	สาว	สาวแก่	สาวน้อย	สาวรุ่น	สาวสะเทิน	สาวใหญ่	สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” ดังนี้

1. คำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” มีความหมายระบุถึง “อายุของผู้หญิง” โดยมีคำว่า “อายุของผู้หญิง” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “อายุของผู้หญิง” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (หญิง)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “อายุของผู้หญิง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 4 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอายุของผู้ชาย

หนุ่ม หนุ่มใหญ่

หนุ่ม น. ชายที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับความนิยมตั้งแต่ 15-30 ปี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1251)

หนุ่มใหญ่ น. ชายที่อยู่ในวัยกลางคน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1251)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

หนุ่ม ชายที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับความนิยมตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปมีต่างๆ เช่น หนุ่มรุ่นกระทง, หนุ่มตะกอ, หนุ่มฉกรรจ์, หนุ่มใหญ่, หนุ่มฟ้อ, หนุ่มทั้งแท่ง; เป็นชายที่พ้นวัยเด็กแต่ยังไม่แก่ เช่น ดูยังหนุ่ม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 476)

อรรถลักษณ์ของคำ

หนุ่ม

(ชายที่มีอายุพ้นวัยเด็ก) ⟶ มนุษย์, เพศ

(นับความนิยมตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป) ⟶ คุณลักษณะ

(เช่น หนุ่มรุ่นกระทง, หนุ่มตะกอน, หนุ่มฉกรรจ์, หนุ่มใหญ่, หนุ่มฟ้อ, หนุ่มทั้งแท่ง) ⟶ ประเภท

(ชายที่พ้นวัยเด็กแต่ยังไม่แก่) ⟶ มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หนุ่มใหญ่

(ชายที่อยู่ในวัยกลางคน) ⟶ มนุษย์, เพศ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

หนุ่ม	**หนุ่มใหญ่**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ชาย	+ ชาย
+ อายุตั้งแต่15-30 ปี	- อายุตั้งแต่15-30 ปี

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” คือ (มนุษย์) (ชาย)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” คือ (อายุตั้งแต่ 15-30 ปี)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อายุตั้งแต่ 15-30 ปี) คือ คำว่า “หนุ่ม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อายุตั้งแต่ 15-30 ปี) คือ คำว่า “หนุ่มใหญ่”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	**อายุของผู้ชาย**	
	หนุ่ม	หนุ่มใหญ่

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” ได้ดังนี้

1. คำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” มีความหมายระบุถึง “อายุของผู้ชาย” โดยมีคำว่า “อายุของผู้ชาย” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “อายุของผู้ชาย” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า“หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ชาย)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “อายุของผู้ชาย”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 5 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับวัยของมนุษย์

รุ่น วัยกลางคน วัยกำดัด วัยคะนอง วัยงาม วัยจูง วัยฉกรรจ์ วัยชรา วัยทารก วัยรุ่น วัยแล่น วัยสาว วัยหนุ่ม วัยหนุ่มสาว วัยอุ้ม

รุ่น น. วัยของคนที่ถืออายุเป็นเครื่องกำหนด เช่น รุ่นเด็ก รุ่นหนุ่ม รุ่นสาว รุ่นน้อง, สมัยของคนที่ใช้หลักใดหลักหนึ่งเป็นต้นว่าปีการศึกษา น้ำหนัก เป็นเครื่องกำหนด เช่น นิสิตรุ่นแรก บัณฑิตรุ่นที่ 2 นักมวยรุ่นฟลายเวท, คราวหรือสมัยแห่งสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือผลิตขึ้นเป็นระยะๆ เช่น มะม่วงออกผลรุ่นแรก รถยนต์คันนี้เป็นรุ่นล่าสุด; กิ่งไม้ที่แตกออกมาใหม่ อ้วน งาม เรียกว่า รุ่นไม้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 961)

วัยกลางคน น. วัยที่มีอายุพ้นวัยหนุ่มสาวแต่ยังไม่แก่ อายุประมาณ 30-50 ปี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัยกำดัด น. วัยรุ่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยคะนอง น. วัยหนุ่มสาวที่ชอบสนุกสนาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยงาม น. ลักษณะของหญิงที่ดูงามทุกวัย เป็นลักษณะอย่างๆ ในเบญจกัลยาณี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยจูง น. วัยของเด็กระหว่างวัยแล่นกับวัยอุ้ม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยฉกรรจ์ น. วัยหนุ่มที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยชรา น. วัยที่ต่อจากวัยกลางคน อายุเกิน 60 ปี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยทารก น. วัยเด็กเล็กๆ ที่ยังไม่เดียงสา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยรุ่น น. วัยที่มีอายุประมาณ 13-19 ปี, วัยกำดัด ก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยแล่น น. วัยของเด็กถัดจากวัยจูง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยสาว น. วัยที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับความนิยมตั้งแต่15-30ปี, ใช้แก่หญิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยหนุ่ม น. วัยที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับความนิยมตั้งแต่15-30 ปี, ใช้แก่ชาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยหนุ่มสาว น. วัยที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับตามความนิยมตั้งแต่ 15-30 ปี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

วัยอุ้ม น. วัยของเด็กก่อนวัยจูง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1062)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยค้นหาความหมายของคำว่า “แล่น” เพื่อให้เข้าใจความหมายในการหาอรรถลักษณ์ยิ่งขึ้น

แล่น 1 ก. เคลื่อนไปด้วยเครื่องยนต์หรือแรงลม เป็นต้น เช่น รถยนต์แล่นเร็ว เรือใบแล่นช้า, โดยปริยายหมายถึงอาการที่คล้ายคลึงเช่นนั้น เช่นสมองกำลังแล่น ความคิดไม่แล่น; เชื่อมถึงกัน เช่น นอกชานแล่นถึงกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1042)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

รุ่น อายุหรือช่วงอายุที่คนหรือสิ่งจำนวนหนึ่งมีตรงกัน เช่น รุ่นเด็ก, นักเรียนรุ่นเดียวกัน, สินค้ารุ่นใหม่ (นวรรณ พันธุเมธา, 2550: 873)

วัยงาม ยังดูงามแม้จะสูงวัย (นวรรณ พันธุเมธา, 2550: 877)

อรรถลักษณ์ของคำ

รุ่น

(วัยของคนที่ถืออายุเป็นเครื่องกำหนด) ⟶ เวลา

วัยกลางคน

(วัยที่มีอายุพ้นวัยหนุ่มสาวแต่ยังไม่แก่ อายุประมาณ 30-50 ปี) ⟶ วัย

วัยกำดัด

(วัยรุ่น) ⟶ วัย

วัยคะนอง

(วัยหนุ่มสาวที่ชอบสนุกสนาน) ⟶ วัย, ลักษณะนิสัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัยงาม

(ลักษณะของหญิงที่ดูงามทุกวัย) ⟶ ลักษณะ

วัยจูง

(วัยของเด็กระหว่างวัยแล่นกับวัยอ้อม) ⟶ ระยะเวลา

วัยฉกรรจ์

(วัยหนุ่มที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์) ⟶ ของมนุษย์

วัยชรา

(วัยที่ต่อจากวัยกลางคน อายุเกิน 60 ปี) ⟶ เวลาของมนุษย์

วัยทารก

(วัยเด็กเล็กๆ ที่ยังไม่เดียงสา) ⟶ เวลาของมนุษย์

วัยรุ่น

(วัยที่มีอายุประมาณ 13-19 ปี) ⟶ เวลาของมนุษย์

วัยแล่น

(วัยของเด็กถัดจากวัยจูง) ⟶ เวลา, มนุษย์

วัยสาว

(วัยที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับความนิยม ตั้งแต่15-30ปี) ⟶ เวลาของมนุษย์

(หญิง) ⟶ เพศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัยหนุ่ม

(วัยที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับความนิยม ตั้งแต่15-30ปี) ⟶ เวลา, มนุษย์

(ชาย) ⟶ เพศ

วัยหนุ่มสาว

(วัยที่มีอายุพ้นวัยเด็ก นับตามความนิยม ตั้งแต่ 15-30 ปี) ⟶ เวลา, มนุษย์

วัยอุ้ม

(วัยของเด็กก่อนวัยจูง) ⟶ เวลา, มนุษย์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

รุ่น	**วัยกลางคน**	**วัยกำดัด**	**วัยคะนอง**
+ อายุ	+ อายุ	+ อายุ	+ อายุ
± มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
- เด็ก	- เด็ก	+ เด็ก	- เด็ก
± ผู้หญิง	± ผู้หญิง	+ ผู้หญิง	± ผู้หญิง
± อายุ 15-30 ปี	- อายุ15-30 ปี	- อายุ15-30 ปี	- อายุ 15-30 ปี
± ร่างกายแข็งแรง	± ร่างกายแข็งแรง	+ ร่างกายแข็งแรง	± ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน	- หัดเดิน	-หัดเดิน	- หัดเดิน
± เดินคล่องแคล่ว	+ เดินคล่องแคล่ว	+ เดินคล่องแคล่ว	+ เดินคล่องแคล่ว
± ชอบสนุกสนาน	- ชอบสนุกสนาน	+ ชอบสนุกสนาน	+ ชอบสนุกสนาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัยงาม

+ อายุ
+ มนุษย์
- เด็ก
+ ผู้หญิง
± อายุ 15-30 ปี
± ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน
+ เดินคล่องแคล่ว
± ชอบสนุกสนาน

วัยจูง

+ อายุ
+ มนุษย์
+ เด็ก
± ผู้หญิง
- อายุ 15-30 ปี
- ร่างกายแข็งแรง
+ หัดเดิน
- เดินคล่องแคล่ว
+ ชอบสนุกสนาน

วัยฉกรรจ์

+ อายุ
+ มนุษย์
- เด็ก
- ผู้หญิง
+ อายุ 15-30 ปี
+ ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน
+ เดินคล่องแคล่ว
+ ชอบสนุกสนาน

วัยชรา

+ อายุ
+ มนุษย์
- เด็ก
± ผู้หญิง
- อายุ 15-30 ปี
- ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน
- เดินคล่องแคล่ว
- ชอบสนุกสนาน

วัยทารก

+ อายุ
+ มนุษย์
+ เด็ก
± ผู้หญิง
- อายุ 15-30 ปี
- ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน
- เดินคล่องแคล่ว
+ ชอบสนุกสนาน

วัยรุ่น

+ อายุ
+ มนุษย์
- เด็ก
± ผู้หญิง
- อายุ15-30 ปี
+ ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน
+ เดินคล่องแคล่ว
+ ชอบสนุกสนาน

วัยแล่น

+ อายุ
+ มนุษย์
+ เด็ก
± ผู้หญิง
- อายุ 15-30 ปี
- ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน
+ เดินคล่องแคล่ว
+ ชอบสนุกสนาน

วัยสาว

+ อายุ
+ มนุษย์
- เด็ก
+ ผู้หญิง
+ อายุ 15-30 ปี
+ ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน
+ เดินคล่องแคล่ว
+ ชอบสนุกสนาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัยหนุ่ม	วัยหนุ่มสาว	วัยอุ้ม
+ อายุ	+ อายุ	+ อายุ
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
- เด็ก	- เด็ก	+ เด็ก
- ผู้หญิง	± ผู้หญิง	± ผู้หญิง
+ อายุ 15-30 ปี	+ อายุ 15-30 ปี	- อายุ 15-30 ปี
+ ร่างกายแข็งแรง	+ ร่างกายแข็งแรง	- ร่างกายแข็งแรง
- หัดเดิน	- หัดเดิน	- หัดเดิน
+ เดินคล่องแคล่ว	+ เดินคล่องแคล่ว	- เดินคล่องแคล่ว
+ ชอบสนุกสนาน	+ ชอบสนุกสนาน	+ ชอบสนุกสนาน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” คือ (อายุ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” คือ (มนุษย์) (เด็ก) (ผู้หญิง) (อายุ 15-30 ปี) (ร่างกายแข็งแรง) (หัดเดิน) (เดินคล่องแคล่ว) (ชอบสนุกสนาน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (มนุษย์) คือ คำว่า “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “ วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (มนุษย์) คือ คำว่า “รุ่น”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เด็ก) คือ คำว่า “วัยกำดัด” “วัยจูง” “วัยทารก” “วัยแล่น” “วัยอุ้ม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เด็ก) คือ คำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยรุ่น” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยสาว”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้หญิง) คือ คำว่า “วัยกำดัด” “วัยงาม” “วัยสาว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้หญิง) คือ คำว่า “วัยฉกรรจ์” “วัยหนุ่ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรืออาจไม่แสดงความหมาย (ผู้หญิง) คือ คำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยคะนอง” “วัยจูง” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อายุ 15-30 ปี) คือ คำว่า “วัยฉกรรจ์” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อายุ 15-30 ปี) คือ คำว่า “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยจูง” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยอุ้ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (อายุ 15-30 ปี) คือ คำว่า “รุ่น” “วัยงาม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ร่างกายแข็งแรง) คือ คำว่า “วัยกำดัด” “วัยฉกรรจ์” “วัยรุ่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ร่างกายแข็งแรง) คือ คำว่า “วัยจูง” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยแล่น” “วัยอุ้ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ร่างกายแข็งแรง) คือ คำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยคะนอง” “วัยงาม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หัดเดิน) คือ คำว่า “วัยจูง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หัดเดิน) คือ คำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เดินคล่องแคล่ว) คือ คำว่า “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยฉกรรจ์” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เดินคล่องแคล่ว) คือ คำว่า “วัยจูง” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยอุ้ม” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เดินคล่องแคล่ว) คือ คำว่า “รุ่น”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชอบสนุกสนาน) คือ คำว่า “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชอบสนุกสนาน) คือ คำว่า “วัยกลางคน” “วัยชรา”
ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ชอบสนุกสนาน) คือ คำว่า “รุ่น” “วัยงาม”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	อายุของมนุษย์														
	รุ่น	วัยกลางคน	วัยกำดัด	วัยคะนอง	วัยจูง	วัยงาม	วัยจูง	วัยฉกรรจ์	วัยชรา	วัยทารก	วัยรุ่น	วัยแล่น	วัยสาว	วัยหนุ่ม	วัยอุ้ม

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” ได้ดังนี้

1. คำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “ วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” มีความหมายระบุถึง “อายุของมนุษย์” โดยมีคำว่า “อายุของมนุษย์” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “ วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “อายุของมนุษย์” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “ วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย ในคำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป ส่วนคำว่า “วัยฉกรรจ์” กับ “วัยหนุ่ม” มีความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย และคำว่า “วัยสาว” กับ “วัยหนุ่ม” มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบตรงข้ามกัน: ทวิภาค

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” มี 1 อรรถลักษณ์ คือ (อายุ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “อายุของมนุษย์”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบ่งได้เป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย ความสัมพันธ์แบบพ้องความหมาย และความสัมพันธ์แบบตรงข้ามกันตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ชุดคำลำดับที่ 6 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำประกอบหน้าชื่อของมนุษย์

เด็กชาย เด็กหญิง นาง นางสาว นาย อำแดง

เด็กชาย (กฎ) น. คำนำหน้าชื่อเด็กผู้ชายที่มีอายุไม่ถึง 15 ปีบริบูรณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 413)

เด็กหญิง (กฎ) น. คำนำหน้าชื่อเด็กผู้หญิงที่มีอายุไม่ถึง 15 ปีบริบูรณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 413)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นาง 1 น. คำประกอบหน้าคำเพื่อแสดงว่าเป็นเพศหญิง เช่น นางฟ้า นางบำเรอ นางละคร นางพระกำนัล ; คำนำหน้าชื่อหญิงผู้มีสามีแล้ว, คำนำหน้าชื่อภรรยาที่เรียกตามราชทินนามของสามีที่มีบรรดาศักดิ์ต่ำกว่าพระยาลงมา; คำเรียกสัตว์ตัวเมียโดยสุภาพ เช่น นางช้าง นางม้า ; ชื่อหนึ่งของดาวฤกษ์เรวดี มี 16 ดวง, ดาวปลาตะเพียนก็เรียก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 574)

นางสาว (กฎ) น. คำนำหน้าชื่อหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และยังไม่มีสามี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 574)

นาย น. (กฎ) คำนำหน้าชื่อชายที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป; ผู้เป็นใหญ่, ผู้เป็นหัวหน้า, ผู้จ้าง เช่น เขาเป็นนาย นายไม่อยู่ ; ผู้เป็นใหญ่ในกิจการนั้นๆ เช่น นายตรวจ นายทะเบียน, ผู้ควบคุม เช่น นายหมู่ นายหมวด, ผู้ชำนาญในกิจการนั้นๆ เช่น นายไปรษณีย์ นายช่าง; (ปาก) ใช้นำหน้ายศทหารตำรวจ เช่น นายพล นายพัน นายร้อย นายสิบ, คำนำหน้าตำแหน่ง เช่น นายม้าต้น; เมื่อใช้เป็นคำนำราชทินนามเป็นบรรดาศักดิ์ของข้าราชการในราชสำนักในสมัยก่อนเลิกบรรดาศักดิ์ เช่น นายนรินทร์ธิเบศ นายมหานุภาพ นายสุจินดา นายวรการบัญชา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

อำแดง (โบ) น. คำนำหน้าชื่อหญิงสามัญ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1371)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เด็กชาย ใช้หน้าชื่อเด็กผู้ชายที่มีอายุไม่ถึง 15 ปีบริบูรณ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 272)

เด็กหญิง ใช้หน้าชื่อเด็กผู้หญิงที่มีอายุไม่ถึง 15 ปีบริบูรณ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 272)

นาง ใช้หน้าชื่อหญิงที่แต่งงานแล้ว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 272)

นางสาว ใช้หน้าชื่อหญิงที่มีอายุ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและยังไม่ได้แต่งงาน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 272)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

เด็กชาย

(คำนำหน้าชื่อเด็กผู้ชาย) ⟶ มนุษย์, เพศ

(เด็กผู้ชายที่มีอายุไม่ถึง 15 ปีบริบูรณ์) ⟶ บอกสภาพ

เด็กหญิง

(คำนำหน้าชื่อเด็กผู้หญิง) ⟶ มนุษย์, เพศ

(เด็กผู้หญิงที่มีอายุไม่ถึง 15 ปีบริบูรณ์) ⟶ บอกสภาพ

นาง

(ใช้หน้าชื่อหญิง) ⟶ มนุษย์, เพศ

(หญิงผู้มีสามีแล้ว) ⟶ บอกสถานะ

นางสาว

(คำนำหน้าชื่อหญิง) ⟶ มนุษย์, เพศ

(หญิงที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) ⟶ บอกสภาพ

(ยังไม่มีสามี) ⟶ บอกสถานะ

นาย

(คำนำหน้าชื่อชายที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) ⟶ มนุษย์, เพศ

(ผู้เป็นใหญ่ , ผู้เป็นหัวหน้า) ⟶ บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ใช้นำหน้ายศทหารตำรวจ) ⟶ สรรพสิ่ง

(คำนำหน้าตำแหน่ง) ⟶ สรรพสิ่ง

(นำราชทินนามเป็นบรรดาศักดิ์ของข้าราชการในราชสำนักในสมัยก่อน) ⟶ คำเรียก

อำแดง

(คำนำหน้าชื่อหญิง) ⟶ คำเรียก

(หญิงสามัญ) ⟶ เพศ

ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

เด็กชาย	**เด็กหญิง**	**นาง**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ เพศชาย	- เพศชาย	- เพศชาย
+ คำนำหน้าชื่อ	+ คำนำหน้าชื่อ	+ คำนำหน้าชื่อ
- คำโบราณ	- คำโบราณ	- คำโบราณ
- แต่งงานแล้ว	- แต่งงานแล้ว	+ แต่งงานแล้ว
- ราชทินนามสมัยก่อน	- ราชทินนามสมัยก่อน	- ราชทินนามสมัยก่อน

นางสาว	**นาย**	**อำแดง**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
- เพศชาย	+ เพศชาย	- เพศชาย
+ คำนำหน้าชื่อ	+ คำนำหน้าชื่อ	+ คำนำหน้าชื่อ
- คำโบราณ	- คำโบราณ	+ คำโบราณ
- แต่งงานแล้ว	± แต่งงานแล้ว	± แต่งงานแล้ว
- ราชทินนามสมัยก่อน	+ ราชทินนามสมัยก่อน	- ราชทินนามสมัยก่อน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” คือ (มนุษย์) (คำหน้าชื่อ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” คือ (เพศชาย) (คำโบราณ) (แต่งงานแล้ว) (ราชทินนามสมัยก่อน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เพศชาย) คือ คำว่า “เด็กชาย” “นาย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เพศชาย) คือ คำว่า “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “อำแดง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คำโบราณ) คือ คำว่า “อำแดง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คำโบราณ) คือ คำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (แต่งงานแล้ว) คือ คำว่า “นาง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (แต่งงานแล้ว) คือ คำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นางสาว” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (แต่งงานแล้ว) คือ คำว่า “นาย” “อำแดง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ราชทินนามสมัยก่อน) คือ คำว่า “นาย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ราชทินนามสมัยก่อน) คือ คำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “อำแดง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

คำประกอบหน้าชื่อของมนุษย์					
เด็กชาย	เด็กหญิง	นาง	นางสาว	นาย	อำแดง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” มีความหมายระบุถึง “คำประกอบหน้าชื่อของมนุษย์” โดยมีคำว่า “คำประกอบหน้าชื่อของมนุษย์”อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “คำประกอบหน้าชื่อของมนุษย์” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เด็กชาย” “เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (คำนำหน้าชื่อ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “คำประกอบหน้าชื่อของมนุษย์”

3. ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นแบบวิภาคความหมาย คือ มีความหมายที่ต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 ความถี่ของหมวดคำที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง

หมวดที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานระบบสุริยะจักรวาล	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำอาวุธ	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานตำแหน่งทางการเงิน	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใช้ยานพาหนะ	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านยานพาหนะ	9	11.11
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใช้สัตว์เป็นยานพาหนะ	4	4.94
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เพาะปลูก	2	2.47
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน	2	2.47
คำที่มีความหมายผู้ติดต่อสิ่งลี้ลับ	4	4.94
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับศิลปิน	11	13.58
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้จับสัตว์น้ำ	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตู	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับประทาน	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีฝีมือ	7	8.64
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับยา	4	4.94
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำนาย	3	3.70
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษาทรัพย์สิน	3	3.70
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เช่ายืม	2	2.47
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ชำนาญ	2	2.47
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำอาหาร	3	3.70
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษาสัตว์	2	2.47
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางการเงิน	5	6.17
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ประกอบพิธีกรรม	3	3.70
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำให้บุคคลหลงใหล	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์	4	4.94
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แสดงแบบ	1	1.23
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้จัดการสอบ	2	2.47
รวม	**81**	**100**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากตารางที่ 7 สรุปว่า จำนวนคำที่พบมากที่สุด คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับศิลปิน ปรากฏทั้งสิ้น 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.58 รองลงมา คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวผู้ทำงานเกี่ยวกับยานพาหนะ ปรากฏทั้งสิ้น 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.11 คำที่พบน้อยที่สุด ปรากฏทั้งสิ้น 1 คำ คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานระบบสุริยะจักรวาล คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำอาวุธ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานตำแหน่งทางการเงิน คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใช้ยานพาหนะ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้จับสัตว์น้ำ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตู คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับประทาน คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่ทำให้บุคคลอื่นหลงใหล คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แสดงแบบ คิดเป็นร้อยละ 1.23

ตารางที่ 8 แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง

หมวดคำที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
อรรถลักษณ์ที่ไม่มีคู่มาวิเคราะห์	9	11.11
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์	46	56.79
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์	17	20.99
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 4 อรรถลักษณ์	5	6.17
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 5 อรรถลักษณ์	2	2.47
อรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกัน 6 อรรถลักษณ์	2	2.47
รวม	**81**	**100**

จากตารางที่ 8 พบว่า อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันพบมากที่สุด คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 46 คำ คิดเป็นร้อยละ 56.79 รองลงมา คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 17 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.99 จำนวนอรรถลักษณ์ที่มีจำนวนเหมือนกันและพบได้น้อยที่สุด คือ จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 5 อรรถลักษณ์ และจำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 6 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.47

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง

ชุดคำลำดับที่ 1 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานเกี่ยวกับระบบสุริยจักรวาล

มนุษย์อวกาศ

มนุษย์อวกาศ น. คนที่ฝึกจนมีความชำนาญเพื่อเดินทางออกนอกบรรยากาศของโลก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 833)

เนื่องจากคำว่า “มนุษย์อวกาศ” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “มนุษย์อวกาศ” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 2 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำอาวุธ

ศัสตรการ

ศัสตรการ น. คนทำอาวุธ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1096)

เนื่องจากคำว่า “ศัสตรการ” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “ศัสตรการ” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 3 คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้ทำงานด้านหน่วยงานทางการเงิน

ธนาคาร

ธนาคาร น. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย บริษัทจำกัด หรือ บริษัทมหาชนจำกัด ที่ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อว่า ธนาคาร ซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเงินและธุรกิจหลักทรัพย์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องจากคำว่า “ธนาคาร” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “ธนาคาร” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 4 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใช้ยานพาหนะ

ผู้ขับขี่

ผู้ขับขี่ (กฎ) น. ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งผู้ลากเข็นยานพาหนะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 737-738)

เนื่องจากคำว่า “ผู้ขับขี่” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “ผู้ขับขี่” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 5 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานเกี่ยวกับยานพาหนะ

กระเป๋า เจ้าท่า นักบิน นายท่า นายท้าย ผู้ขนส่ง พลขับ สายส่ง สารถี

กระเป๋า 2 (ปาก) น. พนักงานเก็บค่าโดยสารรถหรือเรือประจำทาง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 50)

เจ้าท่า (กฎ) น. เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมและตรวจตราการเดินเรือ การใช้เรือ การจอดเรือ ร่องน้ำ ทางเดินเรือ และกิจการท่าเรือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 323)

นักบิน น. ผู้ขับขี่เครื่องบิน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 568)

นายท่า น. ผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการที่ท่าเรือท่ารถ เช่น ในการปล่อยเรือปล่อยรถตามกำหนดเวลา เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

นายท้าย น. ผู้ถือท้ายเรือมีหน้าที่ควบคุมเรือให้แล่นไปตามทิศทาง โดยเฉพาะตามแม่น้ำลำคลอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ขนส่ง (กฎ) บุคคลผู้รับขนส่งหรือคนโดยสารเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปรกติของตน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 737)

พลขับ น. ทหารที่ทำหน้าที่ขับยานพาหนะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 769)

สายส่ง น. ผู้ดำเนินกิจการเป็นตัวแทนในการส่งหนังสือหรือสินค้าให้แก่ผู้รับ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1180)

สารถี น. คนขับรถ, คนบังคับม้า, โดยปริยายหมายความว่า ผู้บังคับหรือฝึกหัด ในความว่าพระพุทธเจ้าทรงเป็นสารถีฝึกบุรุษที่ควรฝึก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1183)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

กระเป๋า (ปาก) ผู้เก็บค่าโดยสารรถประจำทางโดยได้รับค่าจ้าง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 810)

นักบิน ผู้มีอาชีพขับเครื่องบิน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 811)

นายท่า ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการที่ท่าเรือหรือท่ารถ เช่น ปล่อยเรือ ปล่อยรถตามกำหนดเวลา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 810)

นายท้าย ผู้ถือท้ายเรือ มีหน้าที่ควบคุมเรือให้แล่นไปตามทิศทาง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 811)

อรรถลักษณ์ของคำ

กระเป๋า 2

(พนักงาน) ⟶ มนุษย์

(เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือประจำทาง) ⟶ หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ค่าโดยสารรถหรือเรือประจำทาง) ⟶ สรรพสิ่ง

(ภาษาปาก) ⟶ ขอบเขตของการใช้

เจ้าท่า

(เจ้าพนักงาน) ⟶ มนุษย์

(ผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมและตรวจตรา ⟶ หน้าที่
การเดินเรือ การใช้เรือ การจอดเรือ ร่องน้ำ
ทางเดินเรือ และกิจการท่าเรือ)

นักบิน

(ผู้ขับขี่เครื่องบิน) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(เครื่องบิน) ⟶ สรรพสิ่ง

นายท่า

(ผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการที่ท่าเรือท่ารถ) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

นายท้าย

(ผู้ถือท้ายเรือ) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(มีหน้าที่ควบคุมเรือให้แล่นไปตามทิศทาง) ⟶ หน้าที่

พลขับ

(ทหาร) ⟶ มนุษย์

(ทำหน้าที่ขับยานพาหนะ) ⟶ หน้าที่

(ยานพาหนะ) ⟶ สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ขนส่ง

(บุคคลผู้รับขนส่งหรือคนโดยสาร) → มนุษย์, หน้าที่

(เพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปรกติของตน) → จุดประสงค์

สายส่ง

(ผู้ดำเนินกิจการ) → มนุษย์

(เป็นตัวแทนในการส่งหนังสือหรือสินค้าให้แก่ผู้รับ) → หน้าที่

สารถี

(คนขับรถ) → มนุษย์, หน้าที่

(รถ) → สรรพสิ่ง

(คนบังคับม้า) → มนุษย์, หน้าที่

(ม้า) → สรรพสิ่ง

(ผู้บังคับหรือฝึกหัด) → มนุษย์, หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์องรรถลักษณ์

กระเป๋า 2

+ มนุษย์
+ ทำงานด้านยานพาหนะ
+ เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ
- ดูแลการเดินเรือ
- ขับขี่เครื่องบิน
- ผู้ถือท้ายเรือ
- ตัวแทนส่งสินค้า
- ขับรถ
- ทหาร
+ ภาษาปาก

เจ้าท่า

+ มนุษย์
+ ทำงานด้านยานพาหนะ
- เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ
+ ดูแลการเดินเรือ
- ขับขี่เครื่องบิน
- ผู้ถือท้ายเรือ
- ตัวแทนส่งสินค้า
- ขับรถ
- ทหาร
- ภาษาปาก

นักบิน

+ มนุษย์
+ ทำงานด้านยานพาหนะ
- เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ
- ดูแลการเดินเรือ
+ ขับขี่เครื่องบิน
- ผู้ถือท้ายเรือ
- ตัวแทนส่งสินค้า
- ขับรถ
- ทหาร
- ภาษาปาก

นายท่า

+ มนุษย์
+ ทำงานด้านยานพาหนะ
- เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ
± ดูแลการเดินเรือ
- ขับขี่เครื่องบิน
- ผู้ถือท้ายเรือ
- ตัวแทนส่งสินค้า
- ขับรถ
- ทหาร
- ภาษาปาก

นายท้าย

+ มนุษย์
+ ทำงานด้านยานพาหนะ
- เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ
- ดูแลการเดินเรือ
- ขับขี่เครื่องบิน
+ ผู้ถือท้ายเรือ
- ตัวแทนส่งสินค้า
- ขับรถ
- ทหาร
- ภาษาปาก

ขนส่ง

+ มนุษย์
+ ทำงานด้านยานพาหนะ
- เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ
- ดูแลการเดินเรือ
- ขับขี่เครื่องบิน
- ผู้ถือท้ายเรือ
± ตัวแทนส่งสินค้า
± ขับรถ
- ทหาร
- ภาษาปาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พลขับ	สายส่ง	สารถี
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ทำงานด้านยานพาหนะ	+ ทำงานด้านยานพาหนะ	+ ทำงานด้านยานพาหนะ
- เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ	- เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ	- เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ
- ดูแลการเดินเรือ	- ดูแลการเดินเรือ	- ดูแลการเดินเรือ
- ขับขี่เครื่องบิน	- ขับขี่เครื่องบิน	- ขับขี่เครื่องบิน
- ผู้ถือท้ายเรือ	- ผู้ถือท้ายเรือ	- ผู้ถือท้ายเรือ
- ตัวแทนส่งสินค้า	+ ตัวแทนส่งสินค้า	- ตัวแทนส่งสินค้า
+ ขับรถ	+ ขับรถ	+ ขับรถ
+ ทหาร	- ทหาร	- ทหาร
- ภาษาปาก	- ภาษาปาก	- ภาษาปาก

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” คือ (มนุษย์) (ทำงานด้านยานพาหนะ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” คือ (เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ) (ดูแลการเดินเรือ) (ขับขี่เครื่องบิน) (ผู้ถือท้ายเรือ) (ตัวแทนส่งสินค้า) (ขับรถ) (ทหาร) (ภาษาปาก)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ) คือ คำว่า “กระเป๋า 2” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เก็บค่าโดยสารรถหรือเรือ) คือ คำว่า “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ดูแลการเดินเรือ) คือ คำว่า “เจ้าท่า” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ดูแลการเดินเรือ) คือ คำว่า “กระเป๋า 2” “นักบิน” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ดูแลการเดินเรือ) คือ คำว่า “นายท่า”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ขับขี่เครื่องบิน) คือ คำว่า “นักบิน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ขับขี่เครื่องบิน) คือ คำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ถือท้ายเรือ) คือ คำว่า “นายท้าย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ถือท้ายเรือ) คือ คำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ตัวแทนส่งสินค้า) คือ คำว่า “สายส่ง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ตัวแทนส่งสินค้า) คือ คำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “พลขับ” “สารถี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ตัวแทนส่งสินค้า) คือ คำว่า “ผู้ขนส่ง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ขับรถ) คือ คำว่า “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ขับรถ) คือ คำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ขับรถ) คือ คำว่า “ผู้ขนส่ง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทหาร) คือ คำว่า “พลขับ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ทหาร) คือ คำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “สายส่ง” “สารถี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “กระเป๋า 2” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ทำงานด้านยานพาหนะ								
กระเป๋า2	เจ้าท่า	นักบิน	นายท่า	นายท้าย	พลขับ	ผู้ขนส่ง	สายส่ง	สารถี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” มีความหมายระบุ “ผู้ทำงานด้านยานพาหนะ” โดยมีคำว่า “ผู้ทำงานด้านยานพาหนะ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ทำงานด้านยานพาหนะ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า“กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี”ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กระเป๋า” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กระเป๋า 2” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ทำงานด้านยานพาหนะ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำงานเกี่ยวกับยานพาหนะ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 6 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใช้สัตว์เป็นพาหนะ

ควาญ โคบาล ม้าเร็ว ม้าใช้

ควาญ น. ผู้เลี้ยงและขับขี่ช้าง, คนบังคับช้าง, ใช้กับสัตว์อื่นก็มี เช่น ควาญแรด (สมุทรโฆษ), ควาญแกะ ควาญม้า (ปรัดเล) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 231)

โคบาล น. คนเลี้ยงวัว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 268)

ม้าใช้ น. คนขี่ม้าสำหรับรับใช้, คนเร็วสำหรับส่งข่าวสาร, คนรับใช้ติดต่อ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 854)

ม้าเร็ว น. คนขี่ม้าซึ่งกองทัพจัดไว้สำหรับสืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึกแล้วต้องรีบมาแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ในกองทัพของตน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 854)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ควาญ ผู้เลี้ยงและขับขี่ช้างหรือบังคับช้าง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 852)

โคบาล ผู้เลี้ยงวัวชาวอเมริกัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 852)

ม้าใช้ (โบ) คนเร็วสำหรับส่งข่าวสาร (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 312)

ม้าเร็ว (โบ) คนขี่ม้าซึ่งกองทัพจัดไว้สำหรับสืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 312)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ควาญ

(ผู้เลี้ยงและขับขี่ช้าง) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

(คนบังคับช้าง) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ใช้กับสัตว์อื่นก็มี) → สรรพสิ่ง

โคบาล

(คนเลี้ยงวัว) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้เลี้ยงวัวชาวอเมริกัน) → มนุษย์, คุณสมบัติ

ม้าใช้

(คนขี่ม้า) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

(สำหรับรับใช้) → หน้าที่

(คนเร็วสำหรับส่งข่าวสาร) → มนุษย์, หน้าที่

(คนรับใช้ติดต่อ) → มนุษย์, หน้าที่

ม้าเร็ว

(คนขี่ม้า) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ซึ่งกองทัพจัดไว้สำหรับสืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก) → จุดประสงค์

(ต้องรีบมาแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ในกองทัพของตน) → จุดประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ควาญ	โคบาล
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ใช้สัตว์เป็นยานพาหนะ	+ ใช้สัตว์เป็นยานพาหนะ
± ช้าง	- ช้าง
- วัว	+ วัว
- ม้า	- ม้า
- สืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก	- สืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก
- ส่งข่าวสาร	- ส่งข่าวสาร

ม้าใช้	ม้าเร็ว
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ใช้สัตว์เป็นยานพาหนะ	+ ใช้สัตว์เป็นยานพาหนะ
- ช้าง	- ช้าง
- วัว	- วัว
+ ม้า	+ ม้า
± สืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก	+ สืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก
+ ส่งข่าวสาร	+ ส่งข่าวสาร

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” คือ (มนุษย์) (ใช้สัตว์เป็นยานพาหนะ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า คือ “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” คือ (ช้าง) (วัว) (ม้า) (สืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก) (ส่งข่าวสาร)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ช้าง) คือ คำว่า “ควาญ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ช้าง) คือ คำว่า “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วัว) คือ คำว่า “โคบาล” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย(วัว) คือ คำว่า “ควาญ” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ม้า) คือ คำว่า “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย(ม้า) คือ คำว่า “ควาญ” “โคบาล”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก) คือ คำว่า “ม้าเร็ว” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก) คือ คำว่า “ควาญ” “โคบาล” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (สืบเหตุการณ์ข่าวคราวของข้าศึก) คือ คำว่า “ม้าใช้”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ส่งข่าวสาร) คือ คำว่า “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ส่งข่าวสาร) คือ คำว่า “ควาญ” “โคบาล”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↕	**ผู้ใช้สัตว์เป็นพาหนะ**			
	ควาญ	โคบาล	ม้าใช้	ม้าเร็ว

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” มีความหมายระบุถึง “ผู้ใช้สัตว์เป็นพาหนะ” โดยมีคำว่า “ผู้ใช้สัตว์เป็นพาหนะ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ใช้สัตว์เป็นพาหนะ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” อยู่ในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าเร็ว” “ม้าใช้” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ใช้สัตว์เป็นยานพาหนะ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ใช้สัตว์เป็นพาหนะ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 7 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เพาะปลูก

กสิกร เกษตรกร

กสิกร น. ผู้ทำไร่ไถนา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 86)

เกษตรกร น. ผู้ทำเกษตรกรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 144)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

กสิกร ผู้ทำกสิกรรม ซึ่งหมายถึงการเพาะปลูก เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ หรือเลี้ยงสัตว์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 855)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกษตรกร ผู้ทำเกษตรกรรม ซึ่งหมายถึง การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง การป่าไม้ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 855)

อรรถลักษณ์ของคำ

กสิกร

(ผู้ทำไร่ไถนา) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้ทำกสิกรรม) ⟶ มนุษย์, อาชีพ

(การเพาะปลูก เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ หรือเลี้ยงสัตว์) ⟶ สรรพสิ่ง

เกษตรกร

(ผู้ทำเกษตรกรรม) ⟶ มนุษย์, อาชีพ

(การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง การป่าไม้) ⟶ สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

กสิกร	**เกษตรกร**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การเพาะปลูก	+ การเพาะปลูก
+ ทำนา	+ ทำนา
+ ทำสวน	+ ทำสวน
+ ทำไร่	+ ทำไร่
- ประมง	+ ประมง
+ เลี้ยงสัตว์	+ เลี้ยงสัตว์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” คือ (มนุษย์) (การเพาะปลูก) (ทำนา) (ทำสวน) (ทำไร่) (เลี้ยงสัตว์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า คือ “กสิกร” “เกษตรกร” คือ (ประมง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ประมง) คือ คำว่า “เกษตรกร” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ประมง) คือ คำว่า “กสิกร”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

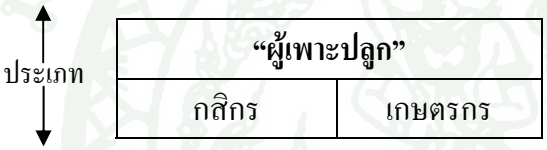

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” มีความหมายระบุถึง “ผู้เพาะปลูก” โดยมีคำว่า “ผู้เพาะปลูก” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เพาะปลูก” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” มี 6 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การเพาะปลูก) (ทำนา) (ทำสวน) (ทำไร่) (เลี้ยงสัตว์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เพาะปลูก”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 8 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน

เจ้าของ นายเงิน

เจ้าของ น. (กฎ) ผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน; ผู้มีสิทธิครอบครอง ใช้สอย เก็บผลประโยชน์ และจำหน่ายทรัพย์สิน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 323)

นายเงิน (โบ) น. ผู้เป็นเจ้าของเงินไปช่วยไถ่ทาสเอามาใช้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เจ้าของ ผู้มีกรรมสิทธิ์ เช่น เจ้าของรถ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 791)

อรรถลักษณ์ของคำ

	เจ้าของ	
(ผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน)	⟶	มนุษย์, สรรพสิ่ง
(ผู้มีสิทธิครอบครอง)	⟶	มนุษย์, บทบาท
(ใช้สอย)	⟶	บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(เก็บผลประโยชน์) ⟶ บทบาท

(จำหน่ายทรัพย์สิน) ⟶ หน้าที่

นายเงิน

(ผู้เป็นเจ้าของเงิน) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ช่วยไถ่ทาสเอามาใช้) ⟶ บทบาท

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เจ้าของ	**นายเงิน**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน	+ ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน
± เงิน	+ เงิน
+ จำหน่าย	- จำหน่าย
+ ใช้สอย	+ ใช้สอย
+ เก็บผลประโยชน์	+ เก็บผลประโยชน์
- การไถ่ตัว	+ การไถ่ตัว

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” คือ (มนุษย์) (ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน) (ใช้สอย) (เก็บผลประโยชน์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า คือ “เจ้าของ” “นายเงิน” คือ (เงิน) (จำหน่าย) (การไถ่ตัว)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เงิน) คือ คำว่า “นายเงิน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เงิน) คือ คำว่า “เจ้าของ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (จำหน่าย) คือ คำว่า “เจ้าของ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (จำหน่าย) คือ คำว่า “นายเงิน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การไถ่ตัว) คือ คำว่า “นายเงิน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การไถ่ตัว) คือ คำว่า “เจ้าของ”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

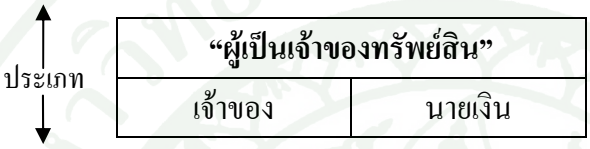

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” มีความหมายระบุถึง “ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน” โดยมีคำว่า “ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เจ้าของ” “นายเงิน” มี 4 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน) (ใช้สอย) (เก็บผลประโยชน์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 9 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ติดต่อสิ่งลี้ลับ

คนทรง ผู้วิเศษ หมอผี โหรดาจารย์

คนทรง น. คนทรงเจ้าและผี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 216)

ผู้วิเศษ น. ผู้มีอิทธิฤทธิ์, ผู้รอบรู้เวทมนตร์คาถาอาคม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

หมอผี น. ผู้ที่เชื่อกันว่ามีอำนาจเลี้ยง ควบคุม ใช้วานและปราบผีเป็นต้นได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1254)

โหรดาจารย์ น. พราหมณ์พวกหนึ่งมีหน้าที่สวดสดุดีและอาราธนาเทพต่างๆ ให้มาร่วมพิธีบูชาบวงสรวง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1314)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คนทรง ผู้ทำพิธีให้เจ้ามาสิง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 442)

ผู้วิเศษ ผู้มีวิทยาคม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 442)

หมอผี ผู้มีอำนาจสามารถปราบผีได้ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 442)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

คนทรง

(คนทรงเจ้า) → มนุษย์, สิ่งลี้ลับ

(คนทรงผี) → มนุษย์, สิ่งลี้ลับ

(ผู้ทำพิธีให้เจ้ามาสิง) → มนุษย์, หน้าที่, สิ่งลี้ลับ

ผู้วิเศษ

(ผู้มีอิทธิฤทธิ์) → มนุษย์, สิ่งลี้ลับ

(ผู้รอบรู้เวทมนตร์คาถาอาคม) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

หมอผี

(ผู้ที่เชื่อกันว่ามีอำนาจเลี้ยง ควบคุม ใช้วานและปราบผี) → มนุษย์, สิ่งลี้ลับ

(ผู้มีอำนาจสามารถปราบผีได้) → มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง

โหรดาจารย์

(พราหมณ์พวกหนึ่ง) → มนุษย์

(มีหน้าที่สวดสดุดี) → หน้าที่, สรรพสิ่ง

(อาราธนาเทพต่างๆ ให้มาร่วมพิธีบูชา บวงสรวง) → หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คนทรง	ผู้วิเศษ	หมอผี	โหรดาจารย์
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+มนุษย์	+ มนุษย์
+ ติดต่อสิ่งลี้ลับ	+ ติดต่อสิ่งลี้ลับ	+ ติดต่อสิ่งลี้ลับ	+ ติดต่อสิ่งลี้ลับ
+ เจ้า	- เจ้า	- เจ้า	- เจ้า
+ ผี	± ผี	+ ผี	- ผี
- เทพ	- เทพ	- เทพ	+ เทพ
+ การสิงร่าง	± การสิงร่าง	- การสิงร่าง	- การสิงร่าง
- การสวดสดุดี	- การสวดสดุดี	- การสวดสดุดี	+ การสวดสดุดี

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” คือ (มนุษย์) (ติดต่อสิ่งลี้ลับ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” คือ (เจ้า) (ผี) (เทพ) (การสิงร่าง) (การสวดสดุดี)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เจ้า) คือ คำว่า “คนทรง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เจ้า) คือ คำว่า “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผี) คือ คำว่า “คนทรง” “หมอผี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผี) คือ คำว่า “โหรดาจารย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ผี) คือ คำว่า “ผู้วิเศษ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เทพ) คือ คำว่า “โหรดาจารย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เทพ) คือ คำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การสิงร่าง) คือ คำว่า “คนทรง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การสิงร่าง) คือ คำว่า “หมอผี” “โหรดาจารย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การสิงร่าง) คือ คำว่า “ผู้วิเศษ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การสวดสดุดี) คือ คำว่า “โหรดาจารย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การสวดสดุดี) คือ คำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ติดต่อสิ่งลี้ลับ			
	คนทรง	ผู้วิเศษ	หมอผี	โหรดาจารย์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” มีความหมายระบุถึง “ผู้ติดต่อสิ่งลี้ลับ” โดยมีคำว่า “ผู้ติดต่อสิ่งลี้ลับ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ติดต่อสิ่งลี้ลับ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ติดต่อสิ่งลี้ลับ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ติดต่อสิ่งลี้ลับ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 10 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับศิลปิน

กวี จ่ากลอง จ่าปี่ จินตกวี จิตรกร ตากล้อง ผู้ประพันธ์เพลง ผู้สร้างสรรค์ หมอแคน หมอลำ อรรถกวี

กวี น. ผู้รู้เชี่ยวชาญในศิลปะการประพันธ์บทกลอน จำแนกเป็น 4 คือ 1) จินตกวี แต่งโดยความคิด 2) สุตกวี แต่งโดยได้ฟังมา 3) อรรถกวี แต่งตามความจริง 4) ปฏิภาณกวี แต่งกลอนสด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 85)

จ่ากลอง น. คนตีกลองนำกลองชนะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 303)

จ่าปี่ น. คนเป่าปี่ประกอบกลองชนะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 303)

จินตกวี น. กวีผู้มีความสามารถในการแต่งร้อยกรองตามแนวความคิดและจินตนาการของตนเอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 313)

จิตรกร น. ช่างวาดเขียน, ช่างวาดภาพ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 313)

ตากล้อง (ปาก) น. ผู้ทำหน้าที่ถ่ายภาพ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 454)

ผู้ประพันธ์เพลง น. ผู้แต่งทำนองเพลง, ผู้แต่งเนื้อร้องและทำนองเพลง นักแต่งเพลงก็เรียก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้สร้างสรรค์ (กฎ) ผู้ทำหรือผู้ก่อให้เกิดงาน โดยความคิดริเริ่มของตนเอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 740)

หมอแคน น. ผู้มีความชำนาญในการเป่าแคน, อีสานเรียก ช่างแคน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1254)

หมอลำ น. ผู้ชำนาญในการขับร้องแบบอีสาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1254)

อรรถกวี น. กวีผู้มีความสามารถในการแต่งร้อยกรองตามความเป็นจริง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1335)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

กวี ผู้มีศิลปะในการประพันธ์ร้อยกรอง มี 4 ประเภท คือ จินตกวี, สุตกวี, อัตถกวี และปฏิภาณกวี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 352)

จ่าปี่ คนเป่าปี่ประกอบกลองชนะ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 202)

จิตรกร ศิลปินผู้สร้างงานจิตรกรรม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 817)

ตากล้อง ปาก ผู้ถ่ายภาพ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 817)

ผู้ประพันธ์เพลง ผู้ประพันธ์เนื้อเพลงและอาจประพันธ์ทำนองเพลงด้วย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 202)

หมอลำ ผู้ชำนาญการร้องเพลงพื้นบ้านอีสาน(นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 202)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

กวี

(ผู้รู้เชี่ยวชาญในศิลปะการประพันธ์บทกลอน) → มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

(ผู้มีศิลปะในการประพันธ์ร้อยกรอง) → มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

จ่ากลอง

(คนตีกลองนำกลองชนะ) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

จ่าปี่

(คนเป่าปี่ประกอบกลองชนะ) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

จินตกวี

(กวีผู้มีความสามารถในการแต่งร้อยกรอง) → มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

(แต่งร้อยกรองตามแนวความคิดและจินตนาการของตนเอง) → ความสามารถ, สรรพสิ่ง

จิตรกร

(ช่างวาดเขียน, ช่างวาดภาพ) → มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

(ศิลปินผู้สร้างงานจิตรกรรม) → มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตากล้อง

(ผู้ถ่ายภาพ) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

ผู้ประพันธ์เพลง

(ผู้แต่งทำนองเพลง) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

(ผู้แต่งเนื้อร้องและทำนองเพลง) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

ผู้สร้างสรรค์

(ผู้ทำหรือผู้ก่อให้เกิดงานโดยความคิดริเริ่มของตนเอง) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

หมอแคน

(ผู้มีความชำนาญในการเป่าแคน) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

(อีสานเรียก ช่างแคน) ⟶ คำเรียก

หมอลำ

(ผู้ชำนาญการร้องเพลงพื้นบ้านอีสาน) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

อรรถกวี

(กวีผู้มีความสามารถในการแต่งร้อยกรองตามความเป็นจริง) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

กวี

+ มนุษย์
+ ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
± แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
- ชำนาญการดนตรี
- การขับร้อง
- แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
- ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

จ่ากลอง

+ มนุษย์
- ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
+ ชำนาญการดนตรี
- การขับร้อง
- แต่งเนื้อร้อง
+ กลอง
- ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

จ่าปี่

+ มนุษย์
- ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
+ ชำนาญการดนตรี
- การขับร้อง
- แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
+ ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

จินตกวี

+ มนุษย์
+ ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
- ชำนาญการดนตรี
- การขับร้อง
- แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
- ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จิตรกร

+ มนุษย์
- ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
- ชำนาญการดนตรี
- การขับร้อง
- แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
- ปี่
+ การวาดเขียน
+ จินตนาการ

ตากล้อง

+ มนุษย์
- ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
- ชำนาญการดนตรี
- การขับร้อง
- แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
-ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

ผู้ประพันธ์เพลง

+ มนุษย์
- ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
+ ชำนาญการดนตรี
+ การขับร้อง
+ แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
- ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

ผู้สร้างสรรค์

+ มนุษย์
± ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
± ชำนาญการดนตรี
± การขับร้อง
± แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
- ปี่
± การวาดเขียน
+ จินตนาการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมอแคน

+ มนุษย์
- ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
+ ชำนาญการดนตรี
- การขับร้อง
- แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
- ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

หมอลำ

+ มนุษย์
- ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
- แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
+ ชำนาญการดนตรี
+ การขับร้อง
± แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
- ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

อรรถกวี

+ มนุษย์
+ ชำนาญบทร้อยกรอง
+ สร้างผลงาน
+ แต่งบทร้อยกรองตามความจริง
- ชำนาญการดนตรี
- การขับร้อง
- แต่งเนื้อร้อง
- กลอง
- ปี่
- การวาดเขียน
+ จินตนาการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” คือ (มนุษย์) (สร้างผลงาน) (จินตนาการ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง”“ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” คือ (ชำนาญบทร้อยกรอง) (แต่งบทร้อยกรองตามความเป็นจริง) (ชำนาญการดนตรี) (การขับร้อง) (แต่งเนื้อร้อง) (กลอง) (ปี่) (การวาดเขียน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชำนาญบทร้อยกรอง) คือ คำว่า “กวี” “จินตกวี” “อรรถกวี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชำนาญบทร้อยกรอง) คือ คำว่า“จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “หมอแคน” “หมอลำ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ชำนาญบทร้อยกรอง) คือ คำว่า “ผู้สร้างสรรค์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (แต่งบทร้อยกรองตามความเป็นจริง) คือ คำว่า “อรรถกวี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (แต่งบทร้อยกรองตามความเป็นจริง) คือ คำว่า “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (แต่งบทร้อยกรองตามความเป็นจริง) คือ คำว่า “กวี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชำนาญการดนตรี) คือ คำว่า “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “ผู้ประพันธ์เพลง” “หมอแคน” “หมอลำ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชำนาญการดนตรี) คือ คำว่า “กวี” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “อรรถกวี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ชำนาญการดนตรี) คือ คำว่า “ผู้สร้างสรรค์”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การขับร้อง) คือ คำว่า “ผู้ประพันธ์เพลง” “หมอลำ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การขับร้อง) คือ คำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “หมอแคน” “อรรถกวี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การขับร้อง) คือ คำว่า “ผู้สร้างสรรค์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (แต่งเนื้อร้อง) คือ คำว่า “ผู้ประพันธ์เพลง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (แต่งเนื้อร้อง) คือ คำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “หมอแคน” “อรรถกวี” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (แต่งเนื้อร้อง) คือ คำว่า “ผู้สร้างสรรค์” “หมอลำ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กลอง) คือ คำว่า “จ่ากลอง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กลอง) คือ คำว่า “กวี” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ปี่) คือ คำว่า “จ่าปี่” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ปี่) คือ คำว่า “กวี” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” “จ่ากลอง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การวาดเขียน) คือ คำว่า “จิตรกร” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การวาดเขียน) คือ คำว่า “กวี” “จินตกวี” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” “จ่าปี่” “จ่ากลอง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การวาดเขียน) คือ คำว่า “ผู้สร้างสรรค์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ศิลปิน										
	กวี	จินตกวี	จ่าปี่	จ่ากลอง	จิตรกร	ตากล้อง	ผู้ประพันธ์เพลง	ผู้สร้างสรรค์	หมอแคน	หมอลำ	อรรถกวี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” ได้ดังนี้

1. คำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” มีความหมายระบุถึง “ศิลปิน” โดยมีคำว่า “ศิลปิน” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ศิลปิน” เป็นบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (สร้างผลงาน) (จินตนาการ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ศิลปิน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 11 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้จับสัตว์น้ำ

ประมง

ประมง น. การจับสัตว์น้ำ เช่น ทำประมง; คนเลี้ยงชีพในทางจับสัตว์น้ำ เรียกว่า ชาวประมง พวกประมง; ประโมงก็ใช้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 663)

เนื่องจากคำว่า “ประมง” ไม่มีคำที่มีคู่เทียบดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “ประมง” มาวิเคราะห์

ชุดคำลำดับที่ 12 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตู

ทวารบาล

ทวารบาล น. ผู้เฝ้าประตู , นายประตู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 506)

เนื่องจากคำว่า “ทวารบาล” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “ทวารบาล” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 13 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับประทาน

ผู้บริโภค

ผู้บริโภค (กฎ) น. ผู้ซื้อหรือได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจและหมายรวมถึงผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการด้วย; ผู้เข้าทำสัญญาในฐานะผู้ซื้อ ผู้เช่า ผู้กู้ ผู้เอาประกันภัย หรือผู้เข้าทำสัญญาอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน บริหาร หรือประโยชน์อื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้การทำสัญญานั้นต้องเป็นไปโดยมิใช่เพื่อการค้า ทรัพย์สิน บริการ หรือประโยชน์อื่นใดนั้นและหมายรวมถึงผู้เข้าทำสัญญาในฐานะผู้ค้ำประกันของบุคคลดังกล่าวซึ่งไม่ได้กระทำเพื่อการค้าด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องจากคำว่า “ผู้บริโภค” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “ผู้บริโภค” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 14 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีฝีมือ

ช่าง ช่างเครื่อง ช่างฝีมือ ช่างฟิต ช่างไฟ วิศวกร สถาปนิก

ช่าง 1 น. ผู้ชำนาญในการฝีมือหรือศิลปะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ช่างตัดเสื้อ ช่างไม้ ช่างไฟ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 357)

ช่างเครื่อง น. ผู้ควบคุมเครื่อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 357)

ช่างฝีมือ น. ผู้มีความรู้ความสามารถในงานวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านหัตถกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม และวิศวกรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 357)

ช่างฟิต (ปาก) น. ช่างแก้เครื่องยนต์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 357)

ช่างไฟ น. ผู้ควบคุมไฟในรถไฟเรือไฟเป็นต้น, ช่างแก้ไฟฟ้า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 357)

วิศวกร น. ผู้ประกอบงานวิศวกรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1081)

สถาปนิก น. ผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างสรรค์ทางออกแบบก่อสร้าง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1117)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ช่าง ผู้ชำนาญในการฝีมือหรือศิลปะอย่างใดอย่างหนึ่ง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 817)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ช่างฝีมือ ผู้สร้างงานขึ้นตามแบบอย่างที่มีอยู่แล้ว (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 817)

ช่างฟิต (ปาก) ผู้ซ่อมรถ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 810)

สถาปนิก ผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 817)

อรรถลักษณ์ของคำ

ช่าง

(ผู้ชำนาญในการฝีมือหรือศิลปะ) → มนุษย์, ความสามารถ

ช่างเครื่อง

(ผู้ควบคุมเครื่อง) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

ช่างฝีมือ

(ผู้มีความรู้ความสามารถในงานวิชาชีพ) → มนุษย์, ความสามารถ

ช่างฟิต

(ช่างแก้เครื่องยนต์) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ภาษาปาก) → ขอบเขตของการใช้

ช่างไฟ

(ผู้ควบคุมไฟในรถไฟเรือไฟ) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ช่างแก้ไฟฟ้า) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

วิศวกร

(ผู้ประกอบงานวิศวกรรม) → มนุษย์, บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถาปนิก

(ผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างสรรค์ทางออกแบบก่อสร้าง) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ควบคุมการก่อสร้าง) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ช่าง

+ มนุษย์
+ ฝีมือ
± ไฟฟ้า
± ออกแบบก่อสร้าง
± เครื่องยนต์

ช่างเครื่อง

+ มนุษย์
+ ฝีมือ
± ไฟฟ้า
- ออกแบบก่อสร้าง
+ เครื่องยนต์

ช่างฝีมือ

+ มนุษย์
+ ฝีมือ
± ไฟฟ้า
- ออกแบบก่อสร้าง
- เครื่องยนต์

ช่างฟิต

+ มนุษย์
+ ฝีมือ
- ไฟฟ้า
- ออกแบบก่อสร้าง
+ เครื่องยนต์

ช่างไฟ

+ มนุษย์
+ ฝีมือ
+ ไฟฟ้า
- ออกแบบก่อสร้าง
- เครื่องยนต์

วิศวกร

+ มนุษย์
+ ฝีมือ
± ไฟฟ้า
+ ออกแบบก่อสร้าง
± เครื่องยนต์

สถาปนิก

+ มนุษย์
+ ฝีมือ
- ไฟฟ้า
+ ออกแบบก่อสร้าง
- เครื่องยนต์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” คือ (มนุษย์) (ฝีมือ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” คือ (ไฟฟ้า) (ออกแบบก่อสร้าง) (เครื่องยนต์)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ไฟฟ้า) คือ คำว่า “ช่างไฟ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ไฟฟ้า) คือ คำว่า “ช่างฟิต” “สถาปนิก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ไฟฟ้า) คือ คำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “วิศวกร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ออกแบบก่อสร้าง) คือ คำว่า “วิศวกร” “สถาปนิก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ออกแบบก่อสร้าง) คือ คำว่า “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ออกแบบก่อสร้าง) คือ คำว่า “ช่าง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เครื่องยนต์) คือ คำว่า “ช่างเครื่อง” “ช่างฟิต” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย(เครื่องยนต์) คือ คำว่า “ช่างไฟ” “ช่างฝีมือ” “สถาปนิก” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เครื่องยนต์) คือ คำว่า “ช่าง” “วิศวกร”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้มีฝีมือ						
	ช่าง	ช่างเครื่อง	ช่างฝีมือ	ช่างฟิต	ช่างไฟ	วิศวกร	สถาปนิก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” มีความหมายระบุถึง **“ผู้มีฝีมือ”** โดยมีคำว่า **“ผู้มีฝีมือ”** อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า **“ผู้มีฝีมือ”** เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก”ว่า มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ฝีมือ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้มีฝีมือ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 15 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับยา

เภสัชกร สาธารณสุข หมอยา อายุรแพทย์

เภสัชกร น. แพทย์ปรุงยา, ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบโรคศิลป์สาขาเภสัชกรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 827)

สาธารณสุข น. ชื่อกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการแพทย์ การสาธารณสุข การควบคุมอาหารและยา รวมทั้งสิ่งที่เป็นพิษหรือเป็นภัยแก่สุขภาพ และควบคุมกิจการกาชาด; กิจการที่เกี่ยวกับการป้องกัน การบำบัดโรค การรักษา และส่งเสริมสุขภาพของประชาชน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1174)

หมอยา (ปาก) น. ผู้มีความรู้ในการใช้ยารักษาโรค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1254)

อายุรแพทย์ น. หมอรักษาโรคทางยา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1367)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เภสัชกร แพทย์ปรุงยา; ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะ สาขาเภสัชกรรม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

หมอยา (ไม่เป็นทางการ) แพทย์ปรุงยา; ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะ สาขาเภสัชกรรม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

อายุรแพทย์ (ไม่เป็นทางการ) แพทย์ผู้รักษาโรคโดยใช้ยา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

เภสัชกร

(ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบโรคศิลป์สาขาเภสัชกรรม) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

สาธารณสุข

(กระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการแพทย์การสาธารณสุข) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

หมอยา

(ผู้มีความรู้ในการใช้ยารักษาโรค) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

(ปาก) ⟶ ขอบเขตของการใช้

อายุรแพทย์

(ไม่เป็นทางการ) ⟶ ขอบเขตของการใช้

(แพทย์ผู้รักษาโรคโดยใช้ยา) ⟶ มนุษย์, ความสามารถ, สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เภสัชกร	สาธารณสุข	หมอยา	อายุรแพทย์
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ยา	+ ยา	+ ยา	+ ยา
- อาหาร	+ อาหาร	- อาหาร	- อาหาร
+ ปรุงยา	- ปรุงยา	+ ปรุงยา	- ปรุงยา
- รักษาโรค	- รักษาโรค	- รักษาโรค	+ รักษาโรค
- ควบคุมอาหารและยา	+ ควบคุมอาหารและยา	- ควบคุมอาหารและยา	- ควบคุมอาหารและยา
- ภาษาปาก	- ภาษาปาก	+ ภาษาปาก	- ภาษาปาก
± องค์กร	+ องค์กร	- องค์กร	- องค์กร

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” คือ (มนุษย์) (ยา)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” คือ (อาหาร) (ปรุงยา) (รักษาโรค) (ควบคุมอาหารและยา) (ภาษาปาก) (องค์กร)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (อาหาร) คือ คำว่า “สาธารณสุข” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (อาหาร) คือ คำว่า “เภสัชกร” “หมอยา” “อายุรแพทย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ปรุงยา) คือ คำว่า “เภสัชกร” “หมอยา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ปรุงยา) คือ คำว่า “สาธารณสุข” “อายุรแพทย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รักษาโรค) คือ คำว่า “อายุรแพทย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รักษาโรค) คือ คำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “หมอยา”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ควบคุมอาหารและยา) คือ คำว่า “สาธารณสุข” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ควบคุมอาหารและยา) คือ คำว่า “เภสัชกร” “หมอยา” “อายุรแพทย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “หมอยา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “อายุรแพทย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (องค์กร) คือ คำว่า “สาธารณสุข” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (องค์กร) คือ คำว่า “หมอยา” “อายุรแพทย์” ส่วนอรรถลักษณ์แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (องค์กร) คือ คำว่า “เภสัชกร”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้เกี่ยวข้องกับยา			
เภสัชกร	สาธารณสุข	หมอยา	อายุรแพทย์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” มีความหมายระบุถึง “ผู้เกี่ยวข้องกับยา” โดยมีคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องกับยา” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เภสัชกร”“สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เกี่ยวข้องกับยา” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เภสัชกร“ สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “เภสัชกร“ สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เภสัชกร“ สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ยา)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เกี่ยวข้องกับยา”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 16 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำนาย

หมอดู โหร โหราจารย์

หมอดู น. ผู้ทำนายโชคชะตาราศี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1254)

โหร น. ผู้พยากรณ์โดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็นหลัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1314)

โหราจารย์ น. ผู้ชำนาญในวิชาโหราศาสตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1314)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

หมอดู ผู้ทำนายโชคชะตาราศี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 887)

โหร ผู้พยากรณ์โดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็นหลัก ; ผู้ให้ฤกษ์และพยากรณ์โชคชะตาราศี (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 887)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โหราจารย์ ผู้ชำนาญทางวิชาโหร (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 887)

อรรถลักษณ์ของคำ

หมอดู

(ผู้ทำนายโชคชะตาราศี) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

โหร

(ผู้พยากรณ์โดยอาศัยการโคจรของดวงดาว) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้ให้ฤกษ์และพยากรณ์โชคชะตาราศี) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

โหราจารย์

(ผู้ชำนาญในวิชาโหราศาสตร์) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(วิชาโหร) ⟶ สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

หมอดู

+ มนุษย์
+ ผู้ทำนาย
± ผู้ชำนาญ
± ดวงดาว

โหร

+ มนุษย์
+ ผู้ทำนาย
± ผู้ชำนาญ
+ ดวงดาว

โหราจารย์

+ มนุษย์
+ ผู้ทำนาย
+ ผู้ชำนาญ
+ ดวงดาว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” คือ (มนุษย์) (ผู้ทำนาย)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” คือ (ผู้ชำนาญ) (ดวงดาว)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ชำนาญ) คือ คำว่า “โหราจารย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ผู้ชำนาญ) คือ คำว่า “หมอดู” “โหร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ดวงดาว) คือ คำว่า “โหร” “โหราจารย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ดวงดาว) คือ คำว่า “หมอดู”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ทำนาย		
หมอดู	โหร	โหราจารย์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” มีความหมายระบุถึง “ผู้ทำนาย” โดยมีคำว่า “ผู้ทำนาย” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ทำนาย” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้ทำนาย)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำนาย”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 17 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษาสินค้า

จุ๊นจู๋ นายคลังสินค้า ศุลการักษ์

จุ๊นจู๋ น. ผู้จัดการเรือ, หัวหน้าและผู้จัดการเรื่องสินค้าในเรือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 318)

นายคลังสินค้า (กฎ) น. บุคคลผู้รับทำการเก็บรักษาสินค้าเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปรกติของตน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

ศุลการักษ์ น. เจ้าหน้าที่รักษาศุลกากร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1105)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

จุ๊นจู๋ ผู้อำนวยการเรือ; หัวหน้าและผู้จัดการเรื่องสินค้าในเรือ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 811)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

จุ๊นจู๊

(ผู้จัดการเรือ) → มนุษย์, บทบาท, สรรพสิ่ง

(หัวหน้า) → มนุษย์, บทบาท

(ผู้จัดการเรื่องสินค้าในเรือ) → มนุษย์, บทบาท, สรรพสิ่ง

(ผู้อำนวยการเรือ) → มนุษย์, บทบาท

นายคลังสินค้า

(บุคคลผู้รับทำการเก็บรักษาสินค้า) → มนุษย์, บทบาท, สรรพสิ่ง

(เพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปรกติของตน) → จุดประสงค์

ศุลการักษ์

(เจ้าหน้าที่รักษาศุลกากร) → มนุษย์, บทบาท, สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

จุ๊นจู๊	**นายคลังสินค้า**	**ศุลการักษ์**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ สินค้า	+ สินค้า	+ สินค้า
- เก็บอากรสินค้า	- เก็บอากรสินค้า	+ เก็บอากรสินค้า
+ หัวหน้า	- หัวหน้า	- หัวหน้า
± รักษาสินค้า	+ รักษาสินค้า	- รักษาสินค้า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” คือ (มนุษย์) (สินค้า)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” คือ (เก็บอากรสินค้า) (หัวหน้า) (รักษาสินค้า)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เก็บอากรสินค้า) คือ คำว่า “ศุลการักษ์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เก็บอากรสินค้า) คือ คำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หัวหน้า) คือ คำว่า “จุ๊นจู๊” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หัวหน้า) คือ คำว่า “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รักษาสินค้า) คือ คำว่า “นายคลังสินค้า” อรรถลักษณ์ไม่แสดงความหมาย (รักษาสินค้า) คือ คำว่า “ศุลการักษ์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (รักษาสินค้า) คือ คำว่า “จุ๊นจู๊”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้รักษาสินค้า		
	จุ๊นจู๊	นายคลังสินค้า	ศุลการักษ์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” มีความหมายระบุถึง “ผู้รักษาสินค้า” โดยมีคำว่า “ผู้รักษาสินค้า” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้รักษาสินค้า” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (สินค้า)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้รักษาสินค้า”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 18 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เช่ายืม

ลูกนา ลูกหนี้

ลูกนา น. ผู้ที่เช่านาเขาทำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1024)

ลูกหนี้ น. ผู้เป็นหนี้ , คู่กับเจ้าหนี้; (กฎ) บุคคลผู้มีหนี้กับบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าเจ้าหนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1028)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกนา ผู้ที่เช่านาเขาทำ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 855)

ลูกหนี้ น. ผู้เป็นหนี้ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 803)

อรรถลักษณ์ของคำ

ลูกนา

(ผู้ที่เช่านาเขาทำ) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

ลูกหนี้

(ผู้เป็นหนี้) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ลูกนา	**ลูกหนี้**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ เช่ายืม	+ เช่ายืม
+ ที่นา	± ที่นา
- เงิน	+ เงิน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” คือ (มนุษย์) (เช่ายืม)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” คือ (ที่นา) (เงิน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ที่นา) คือ คำว่า “ลูกนา” อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ที่นา) คือ คำว่า “ลูกหนี้”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เงิน) คือ คำว่า “ลูกหนี้” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เงิน) คือ คำว่า “ลูกนา”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

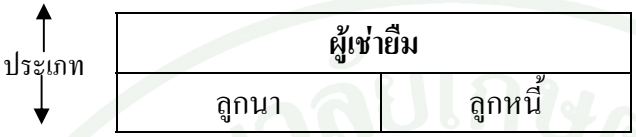

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” มีความหมายระบุถึง “ผู้เช่ายืม” โดยมีคำว่า “ผู้เช่ายืม” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เช่ายืม” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (เช่ายืม)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เช่ายืม”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 19 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ชำนาญด้านพิธีกรรม

สมุน หมอทำขวัญ

สมุน4 น. หมอทำพิธีเบิกไพรเพื่อป้องกันภัยในป่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1131)

หมอทำขวัญ น. ผู้รู้พิธีทำขวัญ, หมอขวัญก็เรียก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1254)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

สมุน บริวารที่ใช้สอย เช่น มีลูกสมุนติดหน้าตามหลัง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 209)

อรรถลักษณ์ของคำ

สมุน

(หมอทำพิธีเบิกไพร) ⟶ มนุษย์, บทบาท, สรรพสิ่ง

(เพื่อป้องกันภัยในป่า) ⟶ จุดประสงค์

(บริวารที่ใช้สอย) ⟶ กลุ่มมนุษย์

หมอทำขวัญ

(ผู้รู้พิธีทำขวัญ) ⟶ มนุษย์, บทบาท, สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

สมุน	**หมอทำขวัญ**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ พิธี	+ พิธี
+ ทำก่อนเข้าป่า	- ทำก่อนเข้าป่า
- ทำขวัญ	+ ทำขวัญ

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” คือ (มนุษย์) (พิธี)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” คือ (ทำก่อนเข้าป่า) (ทำขวัญ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทำก่อนเข้าป่า) คือ คำว่า “สมุน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ทำก่อนเข้าป่า) คือ คำว่า “หมอทำขวัญ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทำขวัญ) คือ คำว่า “หมอทำขวัญ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ทำขวัญ) คือ คำว่า “สมุน”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	**ผู้ชำนาญด้านพิธีกรรม**	
	สมุน	หมอทำขวัญ

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” มีความหมายระบุถึง “ผู้ชำนาญด้านพิธีกรรม” โดยมีคำว่า “ผู้ชำนาญด้านพิธีกรรม” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ชำนาญด้านพิธีกรรม” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (พิธี)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ชำนาญด้านพิธีกรรม”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 20 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำอาหาร

ลูกมือ หน้าเขียง หัวป่า

ลูกมือ น. ผู้ทำการตามคำแนะนำของหัวหน้า เช่น ลูกมือทำกับข้าว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1026)

หน้าเขียง น. แม่ครัวประจำเขียง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1246)

หัวป่า น. คนทำอาหารในคำว่า แม่ครัวหัวป่า พ่อครัวหัวป่า, โบราณเขียนว่า หัวป่าก์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1284)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ลูกมือ

(ผู้ทำการตามคำแนะนำของหัวหน้า) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(ทำกับข้าว) ⟶ สรรพสิ่ง

หน้าเขียง

(แม่ครัว) ⟶ มนุษย์, หน้าที่

(เขียง) ⟶ สรรพสิ่ง

หัวป่า

(คนทำอาหาร) ⟶ มนุษย์กับสรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ลูกมือ	**หน้าเขียง**	**หัวป่า**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
- หัวหน้า	± หัวหน้า	± หัวหน้า
+ ทำตามคำสั่งหัวหน้า	± ทำตามคำสั่งหัวหน้า	± ทำตามคำสั่งหัวหน้า
+ อาหาร	+ อาหาร	+ อาหาร

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” คือ (มนุษย์) (อาหาร)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” คือ (หัวหน้า) (ทำตามคำสั่งหัวหน้า)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (หัวหน้า) คือ คำว่า “หน้าเขียง” “หัวป่า” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หัวหน้า) คือ คำว่า “ลูกมือ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทำตามคำสั่งหัวหน้า) คือ คำว่า “ลูกมือ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ทำตามคำสั่งหัวหน้า) คือ คำว่า “หน้าเขียง” “หัวป่า”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ทำอาหาร		
	ลูกมือ	หน้าเขียง	หัวป่า

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” มีความหมายระบุถึง “ผู้ทำอาหาร” โดยมีคำว่า “ผู้ทำอาหาร” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ทำอาหาร” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (อาหาร)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำอาหาร”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 21 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษาสัตว์

สัตวแพทย์ หมอพัดโตนด

สัตวแพทย์ น. หมอผู้รักษาสัตว์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1165)

หมอพัดโตนด น. หมอรักษาโรคช้างในทางยา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1254)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

สัตวแพทย์ ผู้รักษาสัตว์เจ็บป่วย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 853)

หมอพัดโตนด ผู้รักษาโรคช้างในทางยา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 853)

อรรถลักษณ์ของคำ

สัตวแพทย์

(หมอ) ⟶ มนุษย์

(รักษาสัตว์) ⟶ บทบาท, สรรพสิ่ง

(สัตว์เจ็บป่วย) ⟶ สรรพสิ่ง, บอกสภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมอพัดโตนด

(หมอ) ⟶ มนุษย์

(รักษาโรคช้าง) ⟶ บทบาท, สรรพสิ่ง

(ในทางยา) ⟶ สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

สัตวแพทย์	**หมอพัดโตนด**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ หมอ	+ หมอ
+ รักษาสัตว์	+ รักษาสัตว์
± ช้าง	+ ช้าง

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” คือ (มนุษย์) (หมอ) (รักษาสัตว์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” คือ (ช้าง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ช้าง) คือ คำว่า “หมอพัดโตนด” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ช้าง) คือ คำว่า “สัตวแพทย์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้รักษาสัตว์	
สัตวแพทย์	หมอพัดโตนด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” ได้ดังนี้

1. คำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” มีความหมายระบุถึง “ผู้รักษาสัตว์” โดยมีคำว่า “ผู้รักษาสัตว์” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้รักษาสัตว์” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกันมีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (หมอ) (รักษาสัตว์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้รักษาสัตว์”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 22 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางการเงิน

เจ้าเบี้ย เจ้าจำนวน นายอากร ล้าต้า เหรัญญิก

เจ้าเบี้ย น. นายเงิน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 324)

เจ้าจำนวน (โบ) น. เจ้าหน้าที่เก็บภาษีอากร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 323)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นายอากร น. ผู้รับผูกขาดภาษีอากร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

ล้าต้า น. คนถือบัญชีเรือสำเภา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1006)

เหรัญญิก น. ตำแหน่งกรรมการเจ้าหน้าที่ของสมาคม เป็นต้น ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1305)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ล้าต้า คนถือบัญชีเรือสำเภา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 811)

เหรัญญิก ตำแหน่งกรรมการเจ้าหน้าที่ของสมาคมเป็นต้น ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 803)

อรรถลักษณ์ของคำ

เจ้าเบี้ย

(นายเงิน) ⟶ มนุษย์, ความเป็นเจ้าของ, สรรพสิ่ง

เจ้าจำนวน

(เจ้าหน้าที่) ⟶ มนุษย์

(เก็บภาษีอากร) ⟶ หน้าที่, สรรพสิ่ง

นายอากร

(ผู้รับผูกขาดภาษีอากร) ⟶ มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ล้าต้า

(คนถือบัญชี) ⟶ มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง

(เรือสำเภา) ⟶ สรรพสิ่ง

เหรัญญิก

(ตำแหน่งกรรมการเจ้าหน้าที่ของสมาคม) ⟶ บทบาทของมนุษย์

(ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน) ⟶ หน้าที่, สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เจ้าเบี้ย

+ มนุษย์
+ การเงิน
- ภาษีอากร
- เจ้าหน้าที่สมาคม
- เรือสำเภา
- ผูกขาดภาษี

เจ้าจำนวน

+ มนุษย์
+ การเงิน
+ ภาษีอากร
- เจ้าหน้าที่สมาคม
- เรือสำเภา
- ผูกขาดภาษี

นายอากร

+ มนุษย์
+ การเงิน
+ ภาษีอากร
- เจ้าหน้าที่สมาคม
- เรือสำเภา
+ ผูกขาดภาษี

ล้าต้า

+ มนุษย์
+ การเงิน
- ภาษีอากร
- เจ้าหน้าที่สมาคม
+ เรือสำเภา
- ผูกขาดภาษี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เหรัญญิก

+ มนุษย์
+ การเงิน
- ภาษีอากร
+ เจ้าหน้าที่สมาคม
- เรือสำเภา
- ผูกขาดภาษี

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” คือ (มนุษย์) (การเงิน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” คือ (ภาษีอากร) (เจ้าหน้าที่สมาคม) (เรือสำเภา) (ผูกขาดภาษี)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษีอากร) คือ คำว่า “เจ้าจำนวน” “นายอากร” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษีอากร) คือ คำว่า “เจ้าเบี้ย” “ล้าต้า” “เหรัญญิก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เจ้าหน้าที่สมาคม) คือ คำว่า “เหรัญญิก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เจ้าหน้าที่สมาคม) คือ คำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เรือสำเภา) คือ คำว่า “ล้าต้า” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เรือสำเภา) คือ คำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “เหรัญญิก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผูกขาดภาษี) คือ คำว่า “นายอากร” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผูกขาดภาษี) คือ คำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “ล้าต้า” “เหรัญญิก”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้เกี่ยวข้องทางการเงิน				
	เจ้าเบี้ย	เจ้าจำนวน	นายอากร	ล้าต้า	เหรัญญิก

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน”“นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” มีความหมายระบุถึง “ผู้เกี่ยวข้องทางการเงิน” โดยมีคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องทางการเงิน” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เกี่ยวข้องทางการเงิน” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การเงิน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เกี่ยวข้องทางการเงิน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 23 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ประกอบพิธีกรรม

สนาดก ฮัจญะฮ์ ฮัจญี

สนาดก (แบบ) น. ผู้ได้รับน้ำสรงในพิธีสนานหลังจากการจบการศึกษาแล้ว ซึ่งตามคติชีวิตของชาวฮินดู ถือว่าเป็นการสิ้นสุดชีวิตขั้นที่ 1 ในอาศรม 4 คือ พรหมจารีและย่างเข้าขั้นที่ 2 คือ คฤหัสถ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1120)

ฮัจญะฮ์ น. เรียกหญิงที่ได้ไปทำพิธีฮัจญ์แล้ว, ฮาจญะฮ์ ก็เรียก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1405)

ฮัจญี (ปาก) น. เรียกชายที่ได้ไปทำพิธีฮัจญ์แล้ว (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1405)

อรรถลักษณ์ของคำ

สนาดก

(ผู้ได้รับน้ำสรงในพิธีสนานหลังจากการจบการศึกษาแล้ว) ⟶ มนุษย์, พิธีกรรม

(ตามคติชีวิตของชาวฮินดู) ⟶ สิ่ง

(ถือว่าเป็นการสิ้นสุดชีวิตขั้นที่ 1 ในอาศรม 4 คือ พรหมจารีและย่างเข้าขั้นที่ 2 คือ คฤหัสถ์) ⟶ จุดประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฮัจญะฮ์

(เรียกหญิงที่ได้ไปทำพิธีฮัจญ์แล้ว) ⟶ มนุษย์, พิธีกรรม

(พิธีฮัจญ์) ⟶ สรรพสิ่ง

ฮัจญี

(เรียกชายที่ได้ไปทำพิธีฮัจญ์แล้ว) ⟶ มนุษย์, พิธีกรรม

(ภาษาปาก) ⟶ ขอบเขตของการใช้

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

สนาดก	**ฮัจญะฮ์**	**ฮัจญี**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ฮินดู	+ ฮินดู	+ ฮินดู
+ พิธีกรรม	+ พิธีกรรม	+ พิธีกรรม
+ หลังจบการศึกษา	- หลังจบการศึกษา	- หลังจบการศึกษา
+ ผู้ทำพิธี	+ ผู้ทำพิธี	+ ผู้ทำพิธี
± หญิง	- หญิง	+ หญิง

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สนาดก” “ฮัจญะฮ์” “ฮัจญี” คือ (มนุษย์) (ฮินดู) (พิธีกรรม) (ผู้ทำพิธี)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “สนาดก” “ฮัจญะฮ์” “ฮัจญี” คือ (หลังจบการศึกษา) (หญิง)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หลังจบการศึกษา) คือ คำว่า “สนาดก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หลังจบการศึกษา) คือ คำว่า “ฮัจญะฮ์” “ฮัจญี”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “ฮัจญี” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “ฮัจญะฮ์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (หญิง) คือ คำว่า “สนาดก”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ประกอบพิธีกรรม		
สนาดก	ฮัจญี	ฮัจญะฮ์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “สนาดก” “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “สนาดก” “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” มีความหมายระบุถึง “ผู้ประกอบพิธีกรรม” โดยมีคำว่า “ผู้ประกอบพิธีกรรม” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “สนาดก” “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ประกอบพิธีกรรม” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “สนาดก” “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “สนาดก” “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางความหมายในคำว่า “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” เป็นแบบตรงข้าม: ทวิภาค ส่วน “สนาดก” กับ “ฮัจญี” และคำว่า “สนาดก” กับ “ฮัจญะฮ์” เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “สนาดก” “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “สนาดก” “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “สนาดก” “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” มี 4 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ฮินดู) (พิธีกรรม) (ผู้ทำพิธี)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ประกอบพิธีกรรม”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันแบ่งความสัมพันธ์ทางความหมายได้ดังนี้คำว่า “ฮัจญี” “ฮัจญะฮ์” มีความสัมพันธ์ทางความหมายแบบตรงข้าม: ทวิภาค ส่วนคำว่า “สนาดก” กับ“ฮัจญี” และ “สนาดก” กับ “ฮัจญะฮ์” เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ชุดคำลำดับที่ 24 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำให้บุคคลหลงใหล

หมอเสน่ห์

หมอเสน่ห์ น. ผู้ที่เชื่อกันว่ารู้วิชาอาคมทำให้คนรักกันหรือชังกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1254)

เนื่องจากคำว่า “หมอเสน่ห์” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ร่วมกันบางประการมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “หมอเสน่ห์” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 25 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

พระยาโต๊ะทอง พระยาพานทอง พระสนม พระสนมเอก

พระยาโต๊ะทอง น. ข้าราชการที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระยาและได้รับพระราชทานโต๊ะทอง (พานก้นตื้น) เป็นเครื่องสำหรับยศ, ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลจุลจอมเกล้า ชั้นตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ มีบรรดาศักดิ์เสมอที่ได้รับโต๊ะทอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 763)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระยาพานทอง น. ข้าราชการที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระยาและได้รับพระราชทานพานทองเป็นเครื่องสำหรับยศ, ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลจุลจอมเกล้าชั้นทุติยจุลจอมเกล้าขึ้นไป มีบรรดาศักดิ์เสมอตำแหน่งที่ได้รับพานทอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 764)

พระสนม น. เจ้าจอมมารดาหรือเจ้าจอมอยู่งานซึ่งทรงพระเมตตายกย่องขึ้นเป็นชั้นสูงโดยพระราชทานหีบหมากทองคำลงยาราชาวดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 764)

พระสนมเอก น. เจ้าจอมมารดาที่ได้รับพระราชทานพานทองเพิ่มจากหีบหมากทองคำลงยาราชาวดี ในสมัยโบราณมี 4 ตำแหน่งคือ ท้าวอินสุเรนทร์ ท้าวศรีสุดาจันทร์ ท้าวอินทรเทวี ท้าวศรีจุฬาลักษณ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 764)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

พระสนม บาทบริจาริกาที่รับใช้ใกล้ชิดพระเจ้าแผ่นดิน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 389)

อรรถลักษณ์ของคำ

พระยาโต๊ะทอง

(ข้าราชการที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์) ⟶ มนุษย์

(ได้รับพระราชทานโต๊ะทองพานก้นตื้น) ⟶ สรรพสิ่ง

(เป็นเครื่องสำหรับยศ) ⟶ จุดประสงค์ของการใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระยาพานทอง

(ข้าราชการที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระยา → มนุษย์

(ได้รับพระราชทานพานทอง) → พานทองคือสรรพสิ่ง

(เป็นเครื่องสำหรับยศ) → จุดประสงค์ของการใช้

พระสนม

(เจ้าจอมมารดาหรือเจ้าจอมอยู่งาน) → มนุษย์

(พระราชทานหีบหมากทองคำลงยาราชาวดี) → สรรพสิ่ง

พระสนมเอก

(เจ้าจอมมารดาที่ได้รับพระราชทานพานทองเพิ่ม) → มนุษย์

(เพิ่มจากหีบหมากทองคำลงยาราชาวดี) → สรรพสิ่ง

(บาทบริจาริกาที่รับใช้ใกล้ชิดพระเจ้าแผ่นดิน) → มนุษย์กับมนุษย์, หน้าที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

พระยาโต๊ะทอง

+ มนุษย์
+ ชาย
+ บรรดาศักดิ์
+ รับเครื่องอิสริยาภรณ์
+ พานก้นตื้น
+ กาน้ำทองคำ
- พานทอง
- กระโถนทองคำ
- หีบหมากทองคำลงยาราชาวดี

พระยาพานทอง

+ มนุษย์
+ ชาย
+ บรรดาศักดิ์
+ รับเครื่องอิสริยาภรณ์
+ พานก้นตื้น
+ กาน้ำทองคำ
+ พานทอง
+ กระโถนทองคำ
- หีบหมากทองคำลงยาราชาวดี

พระสนม

+ มนุษย์
- ชาย
+ บรรดาศักดิ์
+ รับเครื่องอิสริยาภรณ์
- พานก้นตื้น
- กาน้ำทองคำ
- พานทอง
- กระโถนทองคำ
+ หีบหมากทองคำลงยาราชาวดี

พระสนมเอก

+ มนุษย์
- ชาย
+ บรรดาศักดิ์
+ รับเครื่องอิสริยาภรณ์
- พานก้นตื้น
- กาน้ำทองคำ
+ พานทอง
- กระโถนทองคำ
+ หีบหมากทองคำลงยาราชาวดี

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” คือ คำว่า (มนุษย์) (บรรดาศักดิ์) (รับเครื่องอิสริยาภรณ์)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” คือ คำว่า (ชาย) (พานก้นตื้น) (กาน้ำทองคำ) (พานทอง) (กระโถนทองคำ) (หีบหมากทองคำลงยาราชาวดี)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชาย) คือ คำว่า “พระสนม” “พระสนมเอก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (พานก้นตื้น) คือ คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (พานก้นตื้น) คือ คำว่า “พระสนม” “พระสนมเอก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กาน้ำทองคำ) คือ คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กาน้ำทองคำ) คือ คำว่า “พระสนม” “พระสนมเอก”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (พานทอง) คือ คำว่า “พระยาพานทอง” “พระสนมเอก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (พานทอง) คือ คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระสนม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กระโถนทองคำ) คือ คำว่า “พระยาพานทอง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กระโถนทองคำ) คือ คำว่า “พระสนมเอก” “พระยาโต๊ะทอง” “พระสนม”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (หีบหมากทองคำลงยาราชาวดี) คือ คำว่า “พระสนม” “พระสนมเอก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (หีบหมากทองคำลงยาราชาวดี) คือ คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์			
	พระยาโต๊ะทอง	พระยาพานทอง	พระสนม	พระสนมเอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” ได้ดังนี้

1. คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” มีความหมายระบุถึง “ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์” โดยมีคำว่า “ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบการวิภาคความหมาย

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (บรรดาศักดิ์) (รับเครื่องอิสริยาภรณ์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 26 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แสดงแบบ

นางแบบ

นางแบบ น. ผู้หญิงที่แสดงแบบเสื้อหรือเครื่องประดับ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 574)

เนื่องจากคำว่า “นางแบบ” ไม่มีคำที่มีอรรถลักษณ์ที่มีความหมายร่วมกันมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำคำว่า “นางแบบ” มาวิเคราะห์ข้อมูล

ชุดคำลำดับที่ 27 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้จัดการสอบหลักธรรม

แม่กองธรรมสนามหลวง แม่กองบาลีสนามหลวง

แม่กองธรรมสนามหลวง น. พระเถระผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการสอบไล่พระปริยัติธรรม แผนกนักธรรมและธรรมศึกษาของคณะสงฆ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 876)

แม่กองบาลีสนามหลวง น. พระเถระผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการสอบไล่พระปริยัติธรรม แผนกบาลีของคณะสงฆ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 876)

อรรถลักษณ์ของคำ

แม่กองธรรมสนามหลวง

(พระเถระ) ⟶ มนุษย์

(มีหน้าที่รับผิดชอบในการสอบไล่พระปริยัติธรรม) ⟶ บทบาท,มนุษย์

(แผนกนักธรรมและธรรมศึกษาของคณะสงฆ์) ⟶ สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แม่กองบาลีสนามหลวง

(พระเถระ) ⟶ มนุษย์

(ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการสอบไล่พระปริยัติธรรม) ⟶ บทบาท, มนุษย์

(แผนกบาลีของคณะสงฆ์) ⟶ สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

แม่กองธรรมสนามหลวง	**แม่กองบาลีสนามหลวง**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ พระเถระ	+ พระเถระ
+ การสอบไล่	+ การสอบไล่
+ สอบพระปริยัติธรรม	+ สอบพระปริยัติธรรม
- แผนกบาลี	+ แผนกบาลี
+ แผนกนักธรรม	- แผนกนักธรรม
+ แผนกธรรมศึกษา	- แผนกธรรมศึกษา
+ สำนักงาน	+ สำนักงาน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” คือ (มนุษย์) (พระเถระ) (การสอบไล่) (สอบพระปริยัติธรรม) (สำนักงาน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” คือ (แผนกบาลี) (แผนกธรรมศึกษา) (แผนกธรรมศึกษา)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (แผนกบาลี) คือ คำว่า “แม่กองบาลีสนามหลวง”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (แผนกบาลี) คือ คำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (แผนกนักธรรม) คือ คำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (แผนกนักธรรม) คือ คำว่า “แม่กองบาลีสนามหลวง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (แผนกธรรมศึกษา) คือ คำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง”
อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (แผนกธรรมศึกษา) คือ คำว่า “แม่กองบาลีสนามหลวง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้จัดการสอบหลักธรรม	
แม่กองธรรมสนามหลวง	แม่กองบาลีสนามหลวง

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” ได้ดังนี้

1. คำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” มีความหมายระบุ “ผู้จัดการสอบหลักธรรม” โดยมีคำว่า “ผู้จัดการสอบหลักธรรม” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้จัดการสอบหลักธรรม” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” มี 5 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (พระเถระ) (การสอบไล่) (สอบพระปริยัติธรรม) (สำนักงาน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้จัดการสอบหลักธรรม”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ตารางที่ 9 แสดงความถี่ของหมวดคำที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

หมวดที่ 5 หมวดคำมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง	**จำนวน (คำ)**	**ร้อยละ**
คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้เกี่ยวข้องทางการพนัน	7	13.21
คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้ทำงานด้านหนังสือ	6	11.32
คำที่ความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกถวายตัว	3	5.66
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำการค้า	5	9.43
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มผู้ถือหุ้น	2	3.77
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับลำดับของผู้ทำงาน	2	3.77
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางกีฬา	6	11.32
คำที่ความหมายเกี่ยวกับผู้ซื้อ	3	5.66
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ขอ	2	3.77
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษา	11	20.75
คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ฆ่า	6	11.32
รวม	**53**	**100**

จากตารางที่ 9 สรุปว่าจำนวนคำที่พบมากที่สุด คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษา ปรากฏทั้งสิ้น 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.75 รองลงมา คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวผู้ทำงานเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางการพนัน ปรากฏทั้งสิ้น 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.21 คำที่พบน้อยที่สุด ปรากฏทั้งสิ้น 2 คำ คือ คำมีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มผู้ถือหุ้นและคำที่มีความหมายเกี่ยวกับลำดับของผู้ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 3.77

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 10 แสดงความถี่ของอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันในหมวดคำที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

อรรถลักษณ์	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์	40	75.47
อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์	13	24.53
รวม	**53**	**100**

จากตารางที่ 10 สรุปได้ว่า จำนวนอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันพบมากที่สุด คือ อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์ ปรากฏทั้งสิ้น 40 คำ คิดเป็นร้อยละ 75.47 รองลงมา คือ อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์ ปรากฏคำทั้งสิ้น 13 คำ คิดเป็นร้อยละ 24.53

หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

ชุดคำลำดับที่ 1 คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้เกี่ยวข้องทางการพนัน

ขาไพ่ คู่ขา เจ้ามือ โต๊ด มือผี มือล่าง หัวเบี้ย

ขาไพ่ น. ผู้ร่วมเล่นการพนันไพ่ ลักษณนามว่า “ขา” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 179)

คู่ขา น. คู่เล่นการพนันที่หย่ากัน คือไม่เอาเงินกัน, คู่แสดงหรือคู่เล่นที่เข้าขากันได้ดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 255)

เจ้ามือ น. ผู้ตั้งต้นในวงการพนัน เช่น วงไพ่ ,ผู้รับกินรับใช้ในการเล่นการพนัน เช่น ถั่วโป หอย ; (ปาก) ผู้รับออกเงินในการเลี้ยง, เจ้าภาพก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 324)

โต๊ด (ปาก) น. ผู้หรือวิธีรับกินรับใช้ในการพนันแข่งม้า เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 481)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มือผี น. ขาไพ่ตองที่เข้าเล่นพอให้ครบขาหรือครบวงไม่ต้องได้เสียด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866)

มือล่าง น. ผู้รับไพ่ที่มือบนทิ้งให้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866)

หัวเบี้ย น. ผู้ที่เก็บและจ่ายเงินในวงถั่วโป เป็นต้น, (โบ) จำนวนเงินขนอนตลาดที่เรียกเก็บเอาไว้ในทีแรก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1284)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คู่ขา คู่เล่นการพนันที่ไม่เอาเงินกัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 204)

เจ้ามือ ผู้ตั้งต้นในวงการพนัน เช่นวงไพ่ ; ผู้รับกินรับใช้ในการเล่นการพนัน เช่น ถั่ว โป หอย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 204)

โต๊ด ผู้หรือวิธีรับกินรับใช้ในการพนันแข่งม้า (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 204)

มือผี ขาไพ่ที่เข้าเล่นพอให้ครบสำรับไม่ต้องได้ต้องเสียด้วย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 204)

อรรถลักษณ์ของคำ

ขาไพ่

(ผู้ร่วมเล่นการพนันไพ่) ——→ มนุษย์และสรรพสิ่ง

(ลักษณนามว่า “ขา”) ——→ ขอบเขตการใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คู่ขา

(คู่เล่นการพนันที่หย่ากัน คือ ไม่เอาเงินกัน) → มนุษย์

(คู่แสดงหรือคู่เล่นที่เข้าขากันได้ดี) → มนุษย์กับมนุษย์

เจ้ามือ

(ผู้ตั้งต้นในวงการพนัน) → มนุษย์กับมนุษย์

(ผู้รับกินรับใช้ในการเล่นการพนัน) → มนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

(เช่น ถั่ว โป หอย) → สรรพสิ่ง

(ผู้รับออกเงินในการเลี้ยง) → มนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

(เจ้าภาพก็ว่า) → มนุษย์

โต๊ด

(ปาก) → ขอบเขตของการใช้

(ผู้รับกินรับใช้ในการพนันแข่งม้า) → มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

(วิธีรับกินรับใช้ในการพนันแข่งม้า) → สรรพสิ่ง

มือผี

(ขาไพ่ตองที่เข้าเล่นพอให้ครบขาหรือครบวง) → มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

(ไม่ต้องได้ต้องเสียด้วย) → สภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มือล่าง

(ผู้รับไพ่ที่มือบนทิ้งให้) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

หัวเบี้ย

(ผู้ที่เก็บและจ่ายเงินในวงถั่วโป) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ขาไพ่

+ มนุษย์
+ การพนัน
- วิธีเล่นการพนัน
+ เสียเงิน
+ ไพ่
- ผู้ตั้งต้นการพนัน
± ผู้รับไพ่

คู่ขา

+ มนุษย์
+ การพนัน
- วิธีเล่นการพนัน
- เสียเงิน
± ไพ่
- ผู้ตั้งต้นการพนัน
± ผู้รับไพ่

เจ้ามือ

+ มนุษย์
+ การพนัน
- วิธีเล่นการพนัน
+ เสียเงิน
± ไพ่
+ ผู้ตั้งต้นการพนัน
- ผู้รับไพ่

โต๊ด

+ มนุษย์
+ การพนัน
+ วิธีเล่นการพนัน
+ เสียเงิน
- ไพ่
- ผู้ตั้งต้นการพนัน
- ผู้รับไพ่

มือผี

+ มนุษย์
+ การพนัน
- วิธีเล่นการพนัน
- เสียเงิน
+ ไพ่
- ผู้ตั้งต้นการพนัน
± ผู้รับไพ่

มือล่าง

+ มนุษย์
+ การพนัน
- วิธีเล่นการพนัน
+ เสียเงิน
+ ไพ่
- ผู้ตั้งต้นการพนัน
+ ผู้รับไพ่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หัวเบี้ย

+ มนุษย์
+ การพนัน
- วิธีเล่นการพนัน
+ เสียเงิน
- ไพ่
- ผู้ตั้งต้นการพนัน
- ผู้รับไพ่

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่มีความหมายเหมือนกันของคำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” คือ (มนุษย์) (การพนัน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายต่างกันของคำว่า “ขาไพ่” “คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” ”มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” คือ (วิธีการเล่นการพนัน) (เสียเงิน) (ไพ่) (ผู้ตั้งต้นการพนัน) (ผู้รับไพ่)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (วิธีการเล่นการพนัน) คือ คำว่า “โต๊ด” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (วิธีการเล่นการพนัน) คือ คำว่า “ขาไพ่” “คู่ขา” “เจ้ามือ” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เสียเงิน) คือ คำว่า “ขาไพ่” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เสียเงิน) คือ คำว่า “คู่ขา” “มือผี”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ไพ่) คือ คำว่า “ขาไพ่” “มือผี” “มือล่าง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ไพ่) คือ คำว่า “โต๊ด” “หัวเบี้ย” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ไพ่) คือ คำว่า “ คู่ขา” “เจ้ามือ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ตั้งต้นการพนัน) คือ คำว่า “เจ้ามือ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ตั้งต้นการพนัน) คือ คำว่า “ขาไพ่” “มือผี” “มือล่าง” “ คู่ขา” “โต๊ด” “หัวเบี้ย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้รับไพ่) คือ คำว่า “มือล่าง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้รับไพ่) คือ คำว่า “เจ้ามือ” “โต๊ด” “หัวเบี้ย” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ผู้รับไพ่) คือ คำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “มือผี”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้เกี่ยวข้องกับการพนัน						
ขาไพ่	มือผี	มือล่าง	คู่ขา	เจ้ามือ	โต๊ด	หัวเบี้ย

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” มีความหมายระบุถึง “ผู้เกี่ยวข้องทางการพนัน” โดยมีคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องทางการพนัน” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เกี่ยวข้องทางการพนัน” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า“ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง”“หัวเบี้ย” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ขาไพ่” “ คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การพนัน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เกี่ยวข้องกับการพนัน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 2 คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้ทำงานด้านหนังสือ

บรรณาธิการ ผู้โฆษณา ผู้พิมพ์ สาราณียากร เสมียน อาลักษณ์

บรรณาธิการ น. ผู้จัดเลือกเฟ้น รวบรวม ปรับปรุง และรับผิดชอบเรื่องลงพิมพ์; (กฎ) บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำ ตรวจแก้ คัดเลือก หรือควบคุมบทประพันธ์หรือสิ่งอื่นในหนังสือพิมพ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 604)

ผู้โฆษณา (กฎ) น. บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการผลิตสิ่งพิมพ์และจัดให้สิ่งพิมพ์นั้นแพร่หลายด้วยประการใดๆ ไม่ว่าจะเป็นโดยการขาย เสนอขาย จ่ายแจก หรือเสนอจ่ายแจก และไม่ว่าการนั้นจะเป็นการให้เปล่าหรือไม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 738)

ผู้พิมพ์ (กฎ) น. บุคคลซึ่งจัดการและรับผิดชอบในการพิมพ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

สาราณียากร น. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของสมาคมหรือสถาบันการศึกษา เป็นต้น ทำหน้าที่อย่างบรรณาธิการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1184)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เสมียน น. เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับหนังสือ, (โบ) ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ระดับล่างที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเขียนหนังสือเป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1216)

อาลักษณ์ 1 น. ผู้ทำหน้าที่ทางหนังสือในราชสำนัก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1368)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

บรรณาธิการ ผู้จัดเลือกเฟ้นรวบรวม ปรับปรุง และรับผิดชอบเรื่องลงพิมพ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 352)

ผู้พิมพ์ เจ้าของธุรกิจการพิมพ์ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 352)

อาลักษณ์ (โบ) ผู้ทำหน้าที่ทางหนังสือในราชสำนัก (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 348)

สาราณียากร ผู้จัดทำหนังสือของสมาคมหรือสถาบันการศึกษา เป็นต้น มีหน้าที่อย่างบรรณาธิการ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 352)

เสมียน เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับหนังสือ เช่น ร่างจดหมาย พิมพ์ดีด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 348)

อรรถลักษณ์ของคำ

	บรรณาธิการ	
(ผู้จัดเลือกเฟ้น รวบรวม ปรับปรุง และรับผิดชอบเรื่องลงพิมพ์)	⟶	มนุษย์, หน้าที่
(บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำ ตรวจแก้ คัดเลือก หรือควบคุม บทประพันธ์หรือสิ่งอื่นในหนังสือพิมพ์)	⟶	มนุษย์, หน้าที่, มนุษย์กับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้โฆษณา

(บุคคลซึ่งรับผิดชอบในการผลิตสิ่งพิมพ์) → มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง

(จัดให้สิ่งพิมพ์นั้นแพร่หลายด้วยประการใดๆ (ไม่ว่าจะเป็นโดยการขาย เสนอขาย จ่ายแจก หรือเสนอจ่ายแจก) → หน้าที่,สรรพสิ่ง

ผู้พิมพ์

(บุคคลซึ่งจัดการและรับผิดชอบในการพิมพ์) → มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง

(เจ้าของธุรกิจการพิมพ์) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

สาราณียากร

(ผู้จัดทำหนังสือของสมาคมหรือสถาบันการศึกษา) → มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง

(มีหน้าที่อย่างบรรณาธิการ) → มนุษย์, หน้าที่, มนุษย์

เสมียน

(เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับหนังสือ) → มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง

อาลักษณ์

(ผู้ทำหน้าที่ทางหนังสือ) → มนุษย์, หน้าที่, สรรพสิ่ง

(ในราชสำนัก) → กลุ่มมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

บรรณาธิการ

+ มนุษย์
+ สิ่งพิมพ์
- ราชสำนัก
+ ปรับปรุงสิ่งพิมพ์
- สมาคมหรือสถาบันการศึกษา
- เสนอขายสินค้า

ผู้โฆษณา

+ มนุษย์
+ สิ่งพิมพ์
- ราชสำนัก
- ปรับปรุงสิ่งพิมพ์
- สมาคมหรือสถาบันการศึกษา
+ เสนอขายสินค้า

ผู้พิมพ์

+ มนุษย์
+ สิ่งพิมพ์
- ราชสำนัก
± ปรับปรุงสิ่งพิมพ์
- สมาคมหรือสถาบันการศึกษา
- เสนอขายสินค้า

สาราณียากร

+ มนุษย์
+ สิ่งพิมพ์
- ราชสำนัก
± ปรับปรุงสิ่งพิมพ์
+ สมาคมหรือสถาบันการศึกษา
- เสนอขายสินค้า

เสมียน

+ มนุษย์
+ สิ่งพิมพ์
- ราชสำนัก
- ปรับปรุงสิ่งพิมพ์
- สมาคมหรือสถาบันการศึกษา
- เสนอขายสินค้า

อาลักษณ์

+ มนุษย์
+ สิ่งพิมพ์
+ ราชสำนัก
± ปรับปรุงสิ่งพิมพ์
- สมาคมหรือสถาบันการศึกษา
- เสนอขายสินค้า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” คือ (มนุษย์) (สิ่งพิมพ์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” คือ (ราชสำนัก) (ปรับปรุงสิ่งพิมพ์) (สมาคมหรือสถาบันการศึกษา) (เสนอขายสินค้า)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ราชสำนัก) คือ คำว่า “อาลักษณ์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ราชสำนัก) คือ คำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ปรับปรุงสิ่งพิมพ์) คือ คำว่า “บรรณาธิการ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ปรับปรุงสิ่งพิมพ์) คือ คำว่า “ผู้โฆษณา” “เสมียน” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ปรับปรุงสิ่งพิมพ์) คือ คำว่า “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “อาลักษณ์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สมาคมหรือสถาบันการศึกษา) คือ คำว่า “สาราณียากร” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (สมาคมหรือสถาบันการศึกษา) คือ คำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “เสมียน” “อาลักษณ์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เสนอขายสินค้า) คือ คำว่า “ผู้โฆษณา” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เสนอขายสินค้า) คือ คำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

ผู้ทำงานด้านหนังสือ					
บรรณาธิการ	ผู้โฆษณา	ผู้พิมพ์	สาราณียากร	เสมียน	อาลักษณ์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” ได้ดังนี้

1. คำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” มีความหมายระบุถึง “ผู้ทำงานด้านหนังสือ” โดยมีคำว่า “ผู้ทำงานด้านหนังสือ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ทำงานด้านหนังสือ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (สิ่งพิมพ์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำงานด้านหนังสือ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 3 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกถวายตัว

ข้าพระ ทาส เลกวัด

ข้าพระ (โบ) น. ผู้ที่นายเงินทำหนังสือสำคัญยกให้เป็นคนใช้ของสงฆ์, คนที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานแก่พระสงฆ์ เพื่อรักษาวัดและปฏิบัติพระสงฆ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 180)

ทาส น. ผู้ที่อุทิศตนแก่สิ่งที่เลื่อมใสศรัทธา เช่น เป็นทาสความรู้, ผู้ที่ยอมตนให้ตกอยู่ในอำนาจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น เป็นทาสการพนัน เป็นทาสยาเสพติด เป็นทาสความรัก เป็นทาสเงิน; บ่าวทั่วไป, ผู้ที่ขายตัวลงเป็นคนรับใช้หรือที่นายเงินไถ่ค่าตัวมา เรียกว่า ทาสน้ำเงิน, ผู้ที่เป็นลูกทาสน้ำเงินเรียกว่า ทาสเรือนเบี้ย, ทาสที่เอาเงินไปซื้อมาเรียกว่า ทาสสินไถ่, ผู้ที่เป็นคนเชลยเรียกว่า ทาสเชลย, ถ้าใช้คู่กันว่า ทาสทาสี ก็หมายความว่า ทาส เป็นบ่าวผู้ชาย และทาสี เป็นบ่าวผู้หญิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 526)

เลกวัด (โบ) น. ชายฉกรรจ์ที่มีผู้อุทิศถวายให้แก่วัด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1030)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ข้าพระ (โบ) ผู้ที่กษัตริย์หรือคนอื่นมอบไว้ให้รับใช้พระสงฆ์และทำงานให้แก่วัด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 432)

เลกวัด (โบ) ชายฉกรรจ์ที่มีผู้อุทิศถวายให้ทำงานให้ทำงานแก่วัด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 432)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ข้าพระ

(ผู้ที่นายเงินทำหนังสือสำคัญยกให้เป็นคนใช้ของสงฆ์) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(คนที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานแก่พระสงฆ์) ⟶ มนุษย์, มนุษย์

(เพื่อรักษาวัดและปฏิบัติพระสงฆ์) ⟶ จุดประสงค์

ทาส

(ผู้ที่อุทิศตนแก่สิ่งที่เลื่อมใสศรัทธา) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้ที่ยอมตนให้ตกอยู่ในอำนาจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้ที่ขายตัวลงเป็นคนรับใช้) ⟶ มนุษย์, มนุษย์

(ทาสที่เอาเงินไปซื้อมา) ⟶ มนุษย์, มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้ที่เป็นคนเชลย) ⟶ มนุษย์, มนุษย์

เลกวัด

(ชายฉกรรจ์ที่มีผู้อุทิศถวายให้ทำงาน) ⟶ มนุษย์, มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ให้ทำงานแก่วัด) ⟶ จุดประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ข้าพระ	ทาส	เลกวัด
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ถวายตัวให้แก่วัด	- ถวายตัวให้แก่วัด	+ ถวายตัวให้แก่วัด
+ ผู้รับใช้	+ ผู้รับใช้	+ ผู้รับใช้
± ถูกพระมหากษัตริย์ถวายตัว	- ถูกพระมหากษัตริย์ถวายตัว	- ถูกพระมหากษัตริย์ถวายตัว
+ ทำงานแก่วัด	- ทำงานแก่วัด	+ ทำงานแก่วัด

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” คือ (มนุษย์) (ผู้รับใช้)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” คือ (ถวายตัวให้แก่วัด) (ถูกพระมหากษัตริย์ถวายตัว) (ทำงานแก่วัด)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ถวายตัวให้แก่วัด) คือ คำว่า “ข้าพระ” “เลกวัด” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ถวายตัวให้แก่วัด) คือ คำว่า “ทาส”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ถูกพระมหากษัตริย์ถวายตัว) คือ คำว่า “ข้าพระ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ถูกพระมหากษัตริย์ถวายตัว) คือ คำว่า “ทาส” “เลกวัด”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทำงานแก่วัด) คือ คำว่า “ข้าพระ” “เลกวัด” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ทำงานแก่วัด) คือ คำว่า “ทาส”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ถูกถวายตัว		
	ข้าพระ	ทาส	เลกวัด

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” มีความหมายระบุถึง “ผู้ถูกถวายตัว” โดยมีคำ “ผู้ถูกถวายตัว” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า ข้าพระ ทาส เลกวัด อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ถูกถวายตัว” คำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้รับใช้)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ถูกถวายตัว”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 4 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำการค้า

ตัวแทนค้าต่าง นายทุน ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบธุรกิจ ผู้เป็นหุ้นส่วน

ตัวแทนค้าต่าง (กฎ) น. บุคคลซึ่งในทางค้าขาย ทำการซื้อ หรือขายทรัพย์สิน หรือรับจัดทำกิจการค้าอย่างอื่นในนามของตนเองต่างตัวการ(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 452)

นายทุน น. ผู้ที่เป็นเจ้าของทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้า, ผู้ลงทุนประกอบกิจการหรือออกทุนให้ผู้อื่นประกอบกิจการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 577)

ผู้ประกอบการ (กฎ) น. บุคคลซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการทางธุรกิจหรือวิชาชีพไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะได้รับประโยชน์ หรือได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ และไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้ประกอบธุรกิจ (กฎ) น. ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ และหมายความรวมถึงผู้ประกอบกิจการโฆษณาด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้เป็นหุ้นส่วน (กฎ) น. บุคคลซึ่งนำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาลงหุ้นด้วยในห้างหุ้นส่วน สิ่งที่นำมาลงหุ้นด้วยนั้น จะเป็นเงินหรือทรัพย์สินสิ่งอื่นหรือลงแรงงานก็ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 739)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้นมีรายละเอียดดังนี้

นายทุน ผู้เป็นเจ้าของทุนในการประกอบกิจการ เช่น ผมจะหานายทุนให้คุณ, ฉันไม่ชอบพวกนายทุนหน้าเลือด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 807)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ตัวแทนค้าต่าง

(บุคคลซึ่งในทางค้าขาย ทำการซื้อ หรือขายทรัพย์สิน) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(หรือรับจัดทำกิจการค้าอย่างอื่นในนามของตนเอง ต่างตัวการ) ⟶ หน้าที่

นายทุน

(ผู้ที่เป็นเจ้าของทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้า) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้ลงทุนประกอบกิจการหรือออกทุนให้ผู้อื่นประกอบกิจการ) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง, มนุษย์

ผู้ประกอบการ

(บุคคลซึ่งขายสินค้าหรือให้บริการทางธุรกิจหรือวิชาชีพ) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(หรือได้รับค่าตอบแทนหรือไม่และไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่) ⟶ สรรพสิ่ง

ผู้ประกอบธุรกิจ

(ผู้ขาย ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการและหมายความรวมถึงผู้ประกอบกิจการโฆษณา) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง, มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เป็นหุ้นส่วน

(บุคคลซึ่งนำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาลงหุ้นด้วย ในห้างหุ้นส่วน) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง, มนุษย์

(สิ่งที่นำมาลงหุ้นด้วยนั้น จะเป็นเงินหรือทรัพย์สิน สิ่งอื่นหรือลงแรงงานก็ได้) ⟶ สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ตัวแทนค้าต่าง

+ มนุษย์
+ การค้าขาย
- ร่วมหุ้น
± ขายสินค้า
± สินค้านำเข้า
- เจ้าของทุน

นายทุน

+ มนุษย์
+ การค้าขาย
± ร่วมหุ้น
± ขายสินค้า
± สินค้านำเข้า
+ เจ้าของทุน

ผู้ประกอบการ

+ มนุษย์
+ การค้าขาย
- ร่วมหุ้น
+ ขายสินค้า
± สินค้านำเข้า
± เจ้าของทุน

ผู้ประกอบธุรกิจ

+ มนุษย์
+ การค้าขาย
± ร่วมหุ้น
± ขายสินค้า
+ สินค้านำเข้า
± เจ้าของทุน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เป็นหุ้นส่วน

+ มนุษย์
+ การค้าขาย
+ ร่วมหุ้น
± ขายสินค้า
± สินค้านำเข้า
+ เจ้าของทุน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” คือ (มนุษย์) (การค้าขาย)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” คือ (ร่วมหุ้น) (ขายสินค้า) (สินค้านำเข้า) (เจ้าของทุน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ร่วมหุ้น) คือ คำว่า “ผู้เป็นหุ้นส่วน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ร่วมหุ้น) คือ คำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “ผู้ประกอบการ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ร่วมหุ้น) คือ คำว่า “ผู้ประกอบธุรกิจ” “นายทุน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ขายสินค้า) คือ คำว่า “ผู้ประกอบการ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ขายสินค้า) คือ คำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” “นายทุน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (สินค้านำเข้า) คือ คำว่า “ผู้ประกอบธุรกิจ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (สินค้านำเข้า) คือ คำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “ผู้ประกอบการ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” “นายทุน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เจ้าของทุน) คือ คำว่า “นายทุน” อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (เจ้าของทุน) คือ คำว่า “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เจ้าของทุน) คือ คำว่า “ตัวแทนค้าต่าง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ทำการค้า				
	ตัวแทนค้าต่าง	นายทุน	ผู้ประกอบการ	ผู้ประกอบธุรกิจ	ผู้เป็นหุ้นส่วน

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” มีความหมายระบุถึง “ผู้ทำการค้า” โดยมีคำ“ผู้ทำการค้า” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ทำการค้า” คำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การค้าขาย)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ทำการค้า”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 5 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มผู้ถือหุ้น

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด (กฎ) น. ห้างหุ้นส่วนประเภทหนึ่ง ซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วน 2 จำพวก คือ 1) ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งจำกัดความรับผิดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนรับจะลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนนั้น และ 2) ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งต้องรับผิดร่วมกันในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัดจำนวน ห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นกฎหมายบังคับว่าต้องจดทะเบียน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1290)

ห้างหุ้นส่วนสามัญ (กฎ) น. ห้างหุ้นส่วนประเภทหนึ่ง ซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วนหมดทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อหนี้ทั้งปวงของหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัด ห้าหุ้นส่วนสามัญจะจดทะเบียนหรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อได้จดทะเบียนแล้วจึงจัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหาก จากผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรวมเข้ากันเป็นห้างหุ้นส่วนนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1290)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ห้างหุ้นส่วนจำกัด คณะผู้ทำการค้าขายร่วมกัน ซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วน 2 จำพวก พวกหนึ่งจำกัดความรับผิดชอบไม่เกินจำนวนเงินที่ตนรับจะลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนนั้น อีกพวกหนึ่งรับผิดชอบหนี้ของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัดต้องจดทะเบียน
(นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 808)

ห้างหุ้นส่วนสามัญ คณะผู้ทำการค้าขายร่วมกัน ซึ่งทุกคนจะต้องรับผิดหนี้ทั้งปวงของห้างหุ้นส่วนโดยไม่จำกัด จะจดทะเบียนหรือไม่ก็ได้ ถ้าจะทะเบียนก็เป็นนิติบุคคล
(นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 807)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

(ห้างหุ้นส่วนประเภทหนึ่ง) ⟶ สรรพสิ่ง

(มีผู้เป็นหุ้นส่วน 2 จำพวก ⟶ กลุ่มมนุษย์
ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคน)

(ซึ่งจำกัดความรับผิดเพียงไม่เกินจำนวนเงิน ⟶ กลุ่มมนุษย์กับกลุ่มมนุษย์,
ที่ตนรับจะลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนนั้น) สรรพสิ่ง

(ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคน ⟶ กลุ่มมนุษย์, สรรพสิ่ง
ซึ่งต้องรับผิดร่วมกันในบรรดาหนี้
ของห้างหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัดจำนวน)

(กฎหมายบังคับว่าต้องจดทะเบียน) ⟶ คุณลักษณะ

ห้างหุ้นส่วนสามัญ

(มีผู้เป็นหุ้นส่วนหมดทุกคนต้องรับผิดชอบ ⟶ กลุ่มมนุษย์กับกลุ่ม
ร่วมกัน) มนุษย์, สรรพสิ่ง

(จะจดทะเบียนหรือไม่ก็ได้) ⟶ คุณลักษณะ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด	**ห้างหุ้นส่วนสามัญ**
+ กลุ่มมนุษย์	+ กลุ่มมนุษย์
+ จดทะเบียน	± จดทะเบียน
+ กลุ่มถือหุ้น	+ กลุ่มถือหุ้น
+ รับผิดชอบหนี้ร่วมกัน	+ รับผิดชอบหนี้ร่วมกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” คือ (กลุ่มมนุษย์) (กลุ่มถือหุ้น) (รับผิดชอบหนี้ร่วมกัน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” คือ (จดทะเบียน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (จดทะเบียน) คือ คำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (จดทะเบียน) คือ คำว่า “ห้างหุ้นส่วนสามัญ”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท

กลุ่มผู้ถือหุ้น	
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	ห้างหุ้นส่วนสามัญ

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” มีความหมายระบุถึง “กลุ่มผู้ถือหุ้น” โดยมีคำ “กลุ่มผู้ถือหุ้น” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “กลุ่มผู้ถือหุ้น” คำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (กลุ่มมนุษย์) (กลุ่มถือหุ้น) (รับผิดชอบหนี้ร่วมกัน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “กลุ่มผู้ถือหุ้น”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 6 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับลำดับของผู้ทำงาน

มือต้น มือปลาย

มือต้น (ศิลปะ) น. ผู้ที่ลงมือทำงานเพียงคร่าวๆ เป็นคนแรก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866)

มือปลาย (ศิลปะ) น. ผู้ที่ลงมือตกแต่งงานเป็นคนสุดท้าย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866)

อรรถลักษณ์ของคำ

มือต้น

(ผู้ที่ลงมือทำงานเพียงคร่าวๆ) ⟶ มนุษย์, การกระทำระหว่างมนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้ที่ลงมือทำงานเป็นคนแรก) ⟶ บอกลำดับที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มือปลาย

(ผู้ที่ลงมือตกแต่งงาน) ⟶ มนุษย์, การกระทำระหว่างมนุษย์, สรรพสิ่ง

(ตกแต่งงานเป็นคนสุดท้าย) ⟶ บอกลำดับที่

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

มือต้น	**มือปลาย**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ การทำงาน	+ การทำงาน
+ คนแรก	- คนแรก
- คนสุดท้าย	+ คนสุดท้าย
+ ผู้ที่ลงมือทำงาน	- ผู้ที่ลงมือทำงาน
- ผู้ที่ลงมือตกแต่งงาน	+ ผู้ที่ลงมือตกแต่งงาน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “มือต้น” “มือปลาย” คือ (มนุษย์) (การทำงาน)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “มือต้น” “มือปลาย” คือ (คนแรก) (คนสุดท้าย) (ผู้ที่ลงมือทำงาน) (ผู้ที่ลงมือตกแต่งงาน)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คนแรก) คือ คำว่า “มือต้น” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คนแรก) คือ คำว่า “มือปลาย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (คนสุดท้าย) คือ คำว่า “มือปลาย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (คนสุดท้าย) คือ คำว่า “มือต้น”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ที่ลงมือทำงาน) คือ คำว่า “มือต้น” นอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ที่ลงมือทำงาน) คือ คำว่า “มือปลาย”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้ที่ลงมือตกแต่งงาน) คือ คำว่า “มือปลาย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้ที่ลงมือตกแต่งงาน) คือ คำว่า “มือต้น”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท ↕	**ลำดับของผู้ทำงาน**	
	ผู้ลงมือทำงาน	ผู้ตกแต่งงาน
	มือต้น	มือปลาย

อธิบายความสัมพันธ์ของคำว่า “มือต้น” “มือปลาย” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ลำดับของผู้ทำงาน” โดยมีคำว่า “ลำดับของผู้ทำงาน” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ผู้ลงมือทำงาน” “ผู้ตกแต่งงาน” อยู่ในชั้นที่ 2 และมีคำว่า “มือต้น” “มือปลาย” อยู่ในชั้นที่ 3

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ลำดับของผู้ทำงาน” คำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ผู้ลงมือทำงาน” “ผู้ตกแต่งงาน” อยู่ในหมวดย่อย

3. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 3 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ลำดับของผู้ทำงาน” คำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “มือต้น” “มือปลาย” อยู่ในหมวดย่อย

4. คำในชั้นที่ 3 เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกันมีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันแบบลำดับความหมาย: ลำดับที่ กล่าวคือ มีคำว่า “มือต้น” อยู่ในลำดับที่ 1 ส่วนคำว่า “มือปลาย” อยู่ในลำดับที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “มือต้น” “มือปลาย”มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “มือต้น” “มือปลาย” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (การทำงาน)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ลำดับของผู้ทำงาน”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการลำดับความหมาย: ลำดับที่

ชุดคำลำดับที่ 7 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางกีฬา

คู่ผสม ตัวยืน นักกีฬา มนุษย์กบ ลูกหนุน ศูนย์หน้า

คู่ผสม น. คำเรียกผู้เล่นกีฬาบางประเภท เช่น แบดมินตัน เทนนิส ที่ใช้ผู้ชายกับผู้หญิงเข้าคู่กัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 256)

ตัวยืน น. ผู้ที่ถูกกำหนดให้เป็นตัวหลัก สำหรับให้คนอื่นมาเป็นคู่ชิงตำแหน่ง (ใช้แก่กีฬา) ; ผู้ที่เป็นหลักในการงานอย่างใดอย่างหนึ่ง, ตัวยืนโรงหรือตัวยืนพื้นก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 452)

นักกีฬา น. ผู้ชอบเล่นกีฬา, ผู้เข้าแข่งขันกีฬา; โดยปริยายหมายความว่า ผู้มีน้ำใจไม่เอาเปรียบผู้อื่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 568)

มนุษย์กบ น. คนที่ฝึกดำน้ำได้นานๆ จนชำนาญโดยอาศัยหน้ากาก รองเท้าคล้ายตีนกบและอุปกรณ์ช่วยการหายใจใต้น้ำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 832)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลูกหนุน น. ผู้สนับสนุนให้กำลังใจในการกีฬาหรือการต่อสู้ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1028)

ศูนย์หน้า น. ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งกลางของแถวหน้าในการเล่นฟุตบอลทำหน้าที่ยิงประตูเป็นสำคัญ บางครั้งอาจลงมาช่วยเซนเซอร์ฮาล์ฟซึ่งอยู่ในตำแหน่งกลางของแถวกลางและพาลูกขึ้นไปในแดนฝ่ายตรงข้ามด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1105)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

คู่ผสม คำเรียกผู้เล่นกีฬาบางประเภท เช่น แบดมินตัน เทนนิส ที่ใช้ชายกับหญิงเข้าคู่กัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 193)

ตัวยืน ผู้ที่เป็นหลักในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 209)

นักกีฬา ผู้ชอบเล่นกีฬา; ผู้เข้าแข่งขันกีฬา ; โดยปริยายหมายความว่าผู้มีน้ำใจไม่เอาเปรียบผู้อื่น (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 193)

มนุษย์กบ คนที่ฝึกดำน้ำได้นานๆ จนชำนาญโดยอาศัยหน้ากาก รองเท้าคล้ายตีนกบ ท่อออกซิเจนและอุปกรณ์อื่นๆ ช่วย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 182-183)

อรรถลักษณ์ของคำ

คู่ผสม

(คำเรียกผู้เล่นกีฬาบางประเภท) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(แบดมินตัน เทนนิส) ⟶ สรรพสิ่ง

(ที่ใช้ชายกับหญิงเข้าคู่กัน) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวยืน

(ผู้ที่ถูกกำหนดให้เป็นตัวหลัก สำหรับให้คนอื่นมาเป็นคู่ชิงตำแหน่ง) → มนุษย์กับมนุษย์

(ผู้ที่เป็นหลักในการงานอย่างใดอย่างหนึ่ง) → บทบาท

นักกีฬา

(ผู้ชอบเล่นกีฬา) → มนุษย์, สรรพสิ่ง

(ผู้เข้าแข่งขันกีฬา) → มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

(โดยปริยายหมายความว่าผู้มีน้ำใจไม่เอาเปรียบผู้อื่น) → ความหมายแฝง

มนุษย์กบ

(คนที่ฝึกดำน้ำได้นานๆ จนชำนาญ) → มนุษย์, สรรพสิ่ง, ความสามารถ

(อาศัยหน้ากาก รองเท้าคล้ายตีนกบ)
(ท่อออกซิเจนและอุปกรณ์อื่นๆ ช่วย) → สรรพสิ่ง

ลูกหนุน

(ผู้สนับสนุนให้กำลังใจในการกีฬา) → มนุษย์, มนุษย์

ศูนย์หน้า

(ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งกลางของแถวหน้าในการเล่นฟุตบอล) → มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

(ทำหน้าที่ยิงประตูเป็นสำคัญ บางครั้งอาจลงมาช่วยเซนเซอร์ฮาล์ฟ) → บทบาท, สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(ซึ่งอยู่ในตำแหน่งกลางของแถวกลาง) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์

(พาลูกขึ้นไปในแดนฝ่ายตรงข้ามด้วย) ⟶ มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

คู่ผสม	**ตัวยืน**	**นักกีฬา**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ กีฬา	+ กีฬา	+ กีฬา
+ ผู้เล่น	+ ผู้เล่น	+ ผู้เล่น
- ทางน้ำ	- ทางน้ำ	± ทางน้ำ
- ฟุตบอล	± ฟุตบอล	± ฟุตบอล
+ ชายหญิงเข้าคู่กัน	- ชายหญิงเข้าคู่กัน	± ชายหญิงเข้าคู่กัน

มนุษย์กบ	**ลูกหนุน**	**ศูนย์หน้า**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ กีฬา	+ กีฬา	+ กีฬา
+ ผู้เล่น	- ผู้เล่น	+ ผู้เล่น
+ ทางน้ำ	- ทางน้ำ	- ทางน้ำ
- ฟุตบอล	± ฟุตบอล	+ ฟุตบอล
- ชายหญิงเข้าคู่กัน	- ชายหญิงเข้าคู่กัน	- ชายหญิงเข้าคู่กัน

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” คือ (มนุษย์) (กีฬา)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” คือ (ผู้เล่น) (ทางน้ำ) (ฟุตบอล) (ชายหญิงเข้าคู่กัน)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้เล่น) คือ คำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ศูนย์หน้า” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้เล่น) คือ คำว่า “ลูกหนุน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ทางน้ำ) คือ คำว่า “มนุษย์กบ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ทางน้ำ) คือ คำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ทางน้ำ) คือ คำว่า “นักกีฬา”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ฟุตบอล) คือ คำว่า “ศูนย์หน้า” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ฟุตบอล) คือ คำว่า “คู่ผสม” “มนุษย์กบ” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ฟุตบอล) คือ คำว่า “นักกีฬา” “ตัวยืน” “ลูกหนุน”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ชายหญิงเข้าคู่กัน) คือ คำว่า “คู่ผสม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ชายหญิงเข้าคู่กัน) คือ คำว่า “ตัวยืน” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ชายหญิงเข้าคู่กัน) คือ คำว่า “นักกีฬา”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้เกี่ยวข้องทางกีฬา					
	คู่ผสม	ตัวยืน	นักกีฬา	มนุษย์กบ	ลูกหนุน	ศูนย์หน้า

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” ได้ดังนี้

1. คำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” มีความหมายระบุถึง “ผู้เกี่ยวข้องทางกีฬา” โดยมีคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องทางกีฬา” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้เกี่ยวข้องทางกีฬา” คำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” อยู่ในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. คำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (กีฬา)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้เกี่ยวข้องทางกีฬา”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 8 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ซื้อ

ขาจร ขาประจำ ลูกค้า

ขาจร น. ลูกค้าที่ไม่ใช่ขาประจำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 179)

ขาประจำ น. ลูกค้าที่ติดต่อสม่ำเสมอ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 179)

ลูกค้า น. ผู้ซื้อ เช่น ผู้ขายปลีกเป็นลูกค้าของผู้ขายส่ง , ผู้อุดหนุนในเชิงธุรกิจ เช่น ลูกค้าของธนาคาร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1022)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ขาจร ลูกค้าที่ไม่ได้มาประจำ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 807)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขาประจำ ลูกค้าประจำ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 807)

ลูกค้า ผู้ซื้อ ; ผู้อุดหนุนเนื่องด้วยธุรกิจ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 807)

อรรถลักษณ์ของคำ

ขาจร

(ลูกค้า) → มนุษย์

(ไม่ใช่ขาประจำ) → คุณสมบัติ

(ไม่ได้มาประจำ) → คุณสมบัติ

ขาประจำ

(ลูกค้าที่ติดต่อ) → มนุษย์กับมนุษย์

(ติดต่อสม่ำเสมอ) → คุณสมบัติ

ลูกค้า

(ผู้ซื้อ) → มนุษย์

(ผู้ขายปลีกเป็นลูกค้าของผู้ขายส่ง) → มนุษย์กับมนุษย์

(ผู้อุดหนุนในเชิงธุรกิจ) → มนุษย์กับมนุษย์, สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ขาจร	**ขาประจำ**	**ลูกค้า**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้ซื้อ	+ ผู้ซื้อ	+ ผู้ซื้อ
- ติดต่อสม่ำเสมอ	+ ติดต่อสม่ำเสมอ	± ติดต่อสม่ำเสมอ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” คือ (มนุษย์) (ผู้ซื้อ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” คือ (ติดต่อสม่ำเสมอ)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ติดต่อสม่ำเสมอ) คือ คำว่า “ขาประจำ” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ติดต่อสม่ำเสมอ) คือ คำว่า “ขาจร” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ติดต่อสม่ำเสมอ) คือ คำว่า “ลูกค้า”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ซื้อ		
	ขาจร	ขาประจำ	ลูกค้า

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า“ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” มีความหมายระบุถึงคำว่า “ผู้ซื้อ” โดยมีคำว่า “ผู้ซื้อ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ซื้อ” คำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีคำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” มีความหมายแตกต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” มีความสัมพันธ์ทางความหมายสรุปได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้ซื้อ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ ผู้ซื้อ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ชุดคำลำดับที่ 9 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ขอ

ขอทาน วนิพก

ขอทาน ก. ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต, หากินทางขอสิ่งที่ผู้รับให้ น. เรียกบุคคลที่หาเลี้ยงชีพอย่างนี้ว่าขอทาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 171)

วนิพก น. คนขอทานโดยร้องเพลงหรือดีดสีตีเป่าให้ฟัง ใช้ว่า วณิพกหรือวันนิพกก็มี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1053)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

ขอทาน ผู้ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 802)

วณิพก,วนิพก ผู้ขอทานโดยร้องเพลงหรือดีดสีตีเป่าให้ฟัง (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 802)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

ขอทาน

(ขอเงินหรือสิ่งของเลี้ยงชีวิต) ⟶ หน้าที่, สรรพสิ่ง

(หากินทางขอสิ่งที่ผู้รับให้) ⟶ บทบาท

(เรียกบุคคลที่หาเลี้ยงชีพอย่างนี้ว่าขอทาน) ⟶ คำเรียกมนุษย์

วนิพก

(คนขอทานหรือผู้ขอทานโดยร้องเพลง หรือดีสีตีเป่าให้ฟัง) ⟶ มนุษย์, มนุษย์, สรรพสิ่ง

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

ขอทาน	**วนิพก**
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้ขอ	+ ผู้ขอ
- ร้องเพลง	+ ร้องเพลง
- เล่นดนตรี	+ เล่นดนตรี

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ขอทาน” “วนิพก” คือ คำว่า (มนุษย์) (ผู้ขอ)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “ขอทาน” “วนิพก” คือ คำว่า (ร้องเพลง) (เล่นดนตรี)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ร้องเพลง) คือ คำว่า “วนิพก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ร้องเพลง) คือ คำว่า “ขอทาน”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (เล่นดนตรี) คือ คำว่า “วนิพก” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (เล่นดนตรี) คือ คำว่า “ขอทาน”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

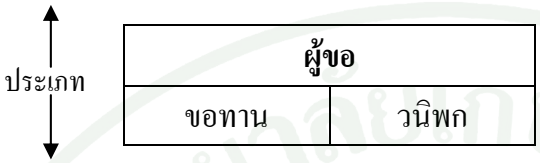

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ขอทาน” “วนิพก” ได้ดังนี้

1. คำว่า “ขอทาน” “วนิพก” มีความหมายระบุถึง “ผู้ขอ” โดยมีคำว่า “ผู้ขอ” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “ขอทาน” “วนิพก” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ขอ” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “ขอทาน” “วนิพก” อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน

3. คำว่า “ขอทาน” “วนิพก” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ มีคำว่า “ขอทาน” “วนิพก” มีความหมายต่างกันเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “ขอทาน” “วนิพก” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “ขอทาน” “วนิพก” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้ขอ)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดเดียวกัน คือ หมวด “ผู้ขอ”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 10 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษา

จิตแพทย์ ทันตแพทย์ ศัลยแพทย์ สูติแพทย์ มดหมอ รังสีแพทย์ เวช หมอ หมอตำแย หมอนวด หมอยา

จิตแพทย์ น. แพทย์ผู้รักษาโรคทางจิตใจ ซึ่งมีอาการแสดงความรู้สึก ความคิด อารมณ์ หรือพฤติกรรมที่ผิดปรกติ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 312)

ทันตแพทย์ น. แพทย์ผู้มีหน้าที่ตรวจรักษาโรคทางฟัน เหงือก ขากรรไกร และโรคภายนอกช่องปาก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 520)

มดหมอ (ปาก) หมอทั่วไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 831)

รังสีแพทย์ น. แพทย์ผู้ที่วิเคราะห์และรักษาโรคโดยใช้ความรู้ทางรังสีวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 940)

เวช น. หมอรักษาโรค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1084)

ศัลยแพทย์ น. แพทย์ทางการผ่าตัด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1096)

สูติแพทย์ น. แพทย์ทำคลอดและรักษาโรคเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1210)

หมอ น. ผู้รู้ผู้ชำนาญ เช่น หมองู หมอนวด; ผู้ตรวจโรค เช่น หมอฟัน หมอ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1254)

หมอตำแย น. หญิงที่มีอาชีพทำคลอดตามแผนโบราณ(ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1254)

หมอนวด ผู้มีความชำนาญในการนวดเพื่อให้คลายจากความเจ็บปวดหรือเมื่อยขบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1254)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมอยา (ปาก) ผู้มีความรู้ในการใช้ยารักษาโรค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 1254)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

หมอ ผู้รักษาโรค (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

หมอนวด ผู้ที่ประกอบอาชีพบีบนวดให้หายเมื่อยขบ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

ศัลยแพทย์ แพทย์ผู้รักษาโรคโดยผ่าตัด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

ทันตแพทย์ แพทย์ผู้รักษาโรคฟัน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

รังสีแพทย์ แพทย์ที่วิเคราะห์และรักษาโรคโดยใช้ความรู้ทางรังสีวิทยา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

จิตแพทย์ แพทย์ผู้รักษาโรคทางจิตใจ (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

หมอยา (ไม่ทางการ) แพทย์ปรุงยา; ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเภสัชกรรม (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

สูติแพทย์ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญการทำคลอด (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 96)

อรรถลักษณ์ของคำ

จิตแพทย์

(แพทย์ผู้รักษาโรคทางจิตใจ) ⟶ มนุษย์, อาชีพ

(โรคทางจิตใจ ซึ่งมีอาการแสดงความรู้สึก ความคิด อารมณ์ หรือพฤติกรรมที่ผิดปรกติ) ⟶ สรรพสิ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทันตแพทย์

(แพทย์ผู้มีหน้าที่ตรวจรักษาโรคทางฟัน) → มนุษย์, อาชีพ

(เหงือก ขากรรไกร และโรคภายนอกช่องปาก) → สรรพสิ่ง

ศัลยแพทย์

(แพทย์ทางการผ่าตัด) → มนุษย์, อาชีพ

มดหมอ

(ภาษาปาก) → ขอบเขตของการใช้

(หมอทั่วไป) → มนุษย์, บทบาท

รังสีแพทย์

(แพทย์ผู้ที่วิเคราะห์และรักษาโรค) → มนุษย์, บทบาท

(โดยใช้ความรู้ทางรังสีวิทยา) → สรรพสิ่ง

เวช

(หมอรักษาโรค) → มนุษย์, บทบาท

สูติแพทย์

(แพทย์ทำคลอด) → มนุษย์, บทบาท

(รักษาโรคเกี่ยวกับการตั้งครรภ์) → สรรพสิ่ง

หมอ

(ผู้รู้ผู้ชำนาญ) → มนุษย์, บทบาท

(ผู้รักษาโรค) → มนุษย์, บทบาท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมอตำแย

(หญิงที่มีอาชีพทำคลอดตามแผนโบราณ) ⟶ มนุษย์, เพศ, บทบาท

หมอนวด

(ผู้มีความชำนาญในการนวด) ⟶ มนุษย์, บทบาท

(เพื่อให้คลายจากความเจ็บปวดหรือเมื่อยขบ) ⟶ จุดประสงค์

หมอยา

(ภาษาปาก) ⟶ ขอบเขตของการใช้

(ผู้มีความรู้ในการใช้ยารักษาโรค) ⟶ มนุษย์, บทบาท

ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

จิตแพทย์	**ทันตแพทย์**	**มดหมอ**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้รักษา	+ ผู้รักษา	+ ผู้รักษา
+ โรค	+ โรค	+ โรค
- ช่องปาก	+ ช่องปาก	± ช่องปาก
+ โรคทางจิตใจ	- โรคทางจิตใจ	± โรคทางจิตใจ
- การนวด	- การนวด	± การนวด
- การคลอด	- การคลอด	± การคลอด
- การผ่าตัด	+ การผ่าตัด	± การผ่าตัด
- ภาษาปาก	- ภาษาปาก	+ ภาษาปาก
- รังสี	- รังสี	± รังสี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รังสีแพทย์

+ มนุษย์
+ ผู้รักษา
+ โรค
- ช่องปาก
- โรคทางจิตใจ
- การนวด
- การคลอด
+ การผ่าตัด
- ภาษาปาก
+ รังสี

เวช

+ มนุษย์
+ ผู้รักษา
+ โรค
± ช่องปาก
- โรคทางจิตใจ
- การนวด
- การคลอด
- การผ่าตัด
- ภาษาปาก
- รังสี

ศัลยแพทย์

+ มนุษย์
+ ผู้รักษา
+ โรค
- ช่องปาก
- โรคทางจิตใจ
- การนวด
- การคลอด
+ การผ่าตัด
- ภาษาปาก
± รังสี

สูติแพทย์

+ มนุษย์
+ ผู้รักษา
+ โรค
- ช่องปาก
- โรคทางจิตใจ
- การนวด
+ การคลอด
+ การผ่าตัด
- ภาษาปาก
± รังสี

หมอ

+ มนุษย์
+ ผู้รักษา
+ โรค
± ช่องปาก
± โรคทางจิตใจ
± การนวด
± การคลอด
± การผ่าตัด
+ ภาษาปาก
± รังสี

หมอตำแย

+ มนุษย์
+ ผู้รักษา
+ โรค
- ช่องปาก
- โรคทางจิตใจ
- การนวด
+ การคลอด
- การผ่าตัด
+ ภาษาปาก
- รังสี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมอนวด	หมอยา
+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ผู้รักษา	+ ผู้รักษา
+ โรค	+ โรค
- ช่องปาก	- ช่องปาก
- โรคทางจิตใจ	- โรคทางจิตใจ
+ การนวด	- การนวด
- การคลอด	- การคลอด
- การผ่าตัด	- การผ่าตัด
+ ภาษาปาก	+ ภาษาปาก
- รังสี	- รังสี

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” คือ (มนุษย์) (ผู้รักษา) (โรค)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” คือ (ช่องปาก) (โรคทางจิตใจ) (การนวด) (การคลอด) (การผ่าตัด) (ภาษาปาก) (รังสี)

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ช่องปาก) คือ คำว่า “ทันตแพทย์” ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ช่องปาก) คือ คำว่า “จิตแพทย์” “รังสีแพทย์” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (ช่องปาก) คือ คำว่า “มดหมอ” “เวช” “หมอ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (โรคทางจิตใจ) คือ คำว่า “จิตแพทย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย(โรคทางจิตใจ) คือ คำว่า “ทันตแพทย์” “รังสีแพทย์” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอตำแย” “หมอนวด” “เวช” “หมอยา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (โรคทางจิตใจ) คือ คำว่า “มดหมอ” “หมอ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การนวด) คือ คำว่า “หมอนวด” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การนวด) คือ คำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “หมอตำแย” “สูติแพทย์” “หมอยา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การนวด) คือ คำว่า “มดหมอ” “หมอ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การคลอด) คือ คำว่า “สูติแพทย์” “หมอตำแย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การคลอด) คือ คำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “หมอนวด” “หมอยา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การคลอด) คือ คำว่า “มดหมอ” “หมอ”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (การผ่าตัด) คือ คำว่า “รังสีแพทย์” “สูติแพทย์” “ศัลยแพทย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (การผ่าตัด) คือ คำว่า “จิตแพทย์” “เวช” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (การผ่าตัด) คือ คำว่า “มดหมอ” “หมอ” “ทันตแพทย์”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “มดหมอ” “หมอยา” “หมอ” “หมอนวด” “หมอตำแย” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ภาษาปาก) คือ คำว่า “รังสีแพทย์” “สูติแพทย์” “ศัลยแพทย์” “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “เวช”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (รังสี) คือ คำว่า “รังสีแพทย์” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (รังสี) คือ คำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “เวช” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (รังสี) คือ คำว่า “มดหมอ” “ศัลยแพทย์” “หมอ” “สูติแพทย์”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้รักษา										
	จิตแพทย์	ทันตแพทย์	มดหมอ	รังสีแพทย์	เวช	ศัลยแพทย์	สูติแพทย์	หมอ	หมอตำแย	หมอนวด	หมอยา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช“ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” ได้ดังนี้

1. คำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” มีความหมายระบุถึง “ผู้รักษา” ซึ่งคำว่า “ผู้รักษา” อยู่ในชั้นที่ 1 ส่วนคำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” อยู่ในชั้นที่ 2

2. ชั้นที่ 1 กับชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์ภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้รักษา” เป็นคำบอกประเภทใหญ่ ส่วนคำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” เป็นคำย่อย

3. คำในชั้นที่ 2 เป็นกลุ่มคำในชั้นมีความสัมพันธ์เป็นแบบวิภาคความหมาย กล่าวคือ คำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” ต่างมีความสัมพันธ์กันแบบเป็นอย่างๆ ไป

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” มี 3 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ผู้รักษา) (โรค)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้รักษา”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบวิภาคความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดคำลำดับที่ 11 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ฆ่า

เพชฌฆาต มือปืน มือสอง มือสาม มือหนึ่ง อาชญากร

เพชฌฆาต น. เจ้าหน้าที่ประหารชีวิตนักโทษที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 797)

มือปืน น. ผู้ที่พกพาอาวุธปืนคอยคุ้มกันผู้มีอิทธิพลหรือบุคคลสำคัญ เป็นต้น, ผู้ที่รับจ้างยิงคน, ผู้ที่ยิงเขาตาย (ราชบัณฑิตยสถาน,2546: 866)

มือสอง น. เพชฌฆาตที่ลงดาบประหารชีวิตนักโทษเป็นคนที่2 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866)

มือสาม น. เพชฌฆาตที่ลงดาบประหารชีวิตนักโทษเป็นคนที่3 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866)

มือหนึ่ง น. เพชฌฆาตที่ลงดาบประหารชีวิตนักโทษเป็นคนแรก; ผู้มีความสามารถยอดเยี่ยมในทางใดทางหนึ่ง เช่น เขาเป็นมือหนึ่งทางประวัติศาสตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 866-867)

อาชญากร น. ผู้ก่ออาชญากรรม , ผู้กระทำความผิดที่เป็นคดีอาญา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1361)

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือคลังคำและนำมาประกอบในการพิจารณาความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น มีรายละเอียดดังนี้

เพชฌฆาต เจ้าหน้าที่ประหารชีวิตผู้มีโทษถึงตาย (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 405)

อาชญากร ผู้ที่กระทำความผิดเป็นคดีอาญา (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 397)

มือปืน ผู้ที่รับจ้างยิงคน (นววรรณ พันธุเมธา, 2550: 258)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ของคำ

เพชฌฆาต

(เจ้าหน้าที่ประหารชีวิตนักโทษ) ⟶ มนุษย์

(นักโทษที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ประหารชีวิต) ⟶ หน้าที่, ผู้ถูกกระทำ

มือปืน

(ผู้ที่พกพาอาวุธปืน) ⟶ มนุษย์, สรรพสิ่ง

(คอยคุ้มกันผู้มีอิทธิพลหรือบุคคลสำคัญ) ⟶ หน้าที่

(ผู้ที่รับจ้างยิงคน) ⟶ มนุษย์, หน้าที่, มนุษย์

(ผู้ที่ยิงเขาตาย) ⟶ ผลของการกระทำ

มือสอง

(เพชฌฆาตที่ลงดาบประหารชีวิตนักโทษเป็นคนที่ 2) ⟶ มนุษย์, หน้าที่, มนุษย์

มือสาม

(เพชฌฆาตที่ลงดาบประหารชีวิตนักโทษเป็นคนที่ 3) ⟶ มนุษย์, หน้าที่, มนุษย์

มือหนึ่ง

(เพชฌฆาตที่ลงดาบประหารชีวิตนักโทษเป็นคนแรก) ⟶ มนุษย์, หน้าที่, มนุษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาชญากร

(ผู้ก่ออาชญากรรม) ⟶ มนุษย์, การกระทำ

(ผู้กระทำความผิดที่เป็นคดีอาญา) ⟶ มนุษย์, การกระทำ

ผลของการวิเคราะห์อรรถลักษณ์

เพชฌฆาต	**มือปืน**	**มือสอง**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ฆ่ามนุษย์	+ ฆ่ามนุษย์	+ ฆ่ามนุษย์
+ ประหารผู้ทำความผิด	- ประหารผู้ทำความผิด	+ ประหารผู้ทำความผิด
± นักโทษคนสุดท้าย	- นักโทษคนสุดท้าย	- นักโทษคนสุดท้าย
- กระทำความผิด	+ กระทำความผิด	- กระทำความผิด
- ผู้รับจ้างยิง	+ ผู้รับจ้างยิง	- ผู้รับจ้างยิง

มือหนึ่ง	**มือสาม**	**อาชญากร**
+ มนุษย์	+ มนุษย์	+ มนุษย์
+ ฆ่ามนุษย์	+ ฆ่ามนุษย์	+ ฆ่ามนุษย์
+ ประหารผู้ทำความผิด	+ ประหารผู้ทำความผิด	- ประหารผู้ทำความผิด
- นักโทษคนสุดท้าย	+ นักโทษคนสุดท้าย	- นักโทษคนสุดท้าย
- กระทำความผิด	- กระทำความผิด	+ กระทำความผิด
- ผู้รับจ้างยิง	- ผู้รับจ้างยิง	+ ผู้รับจ้างยิง

อธิบายผลการเปรียบเทียบอรรถลักษณ์

อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือสอง” “มือสาม” “มือหนึ่ง” “อาชญากร” คือ (มนุษย์) (ฆ่ามนุษย์)

อรรถลักษณ์ที่ต่างกันของคำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือสอง” “มือสาม” “มือหนึ่ง” “อาชญากร” คือ (ประหารผู้ทำความผิด) (นักโทษคนสุดท้าย) (กระทำความผิด) (ผู้รับจ้างยิง)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ประหารผู้ทำความผิด) คือ คำว่า “เพชฌฆาต” “มือสอง” “มือสาม” “มือหนึ่ง” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ประหารผู้ทำความผิด) คือ คำว่า “มือปืน” “อาชญากร”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (นักโทษคนสุดท้าย) คือ คำว่า “มือสาม” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (นักโทษคนสุดท้าย) คือ คำว่า “มือปืน” “มือสอง” “มือหนึ่ง” “อาชญากร” ส่วนอรรถลักษณ์ที่แสดงความหมายหรือไม่แสดงความหมาย (นักโทษคนสุดท้าย) คือ คำว่า “เพชฌฆาต”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (กระทำความผิด) คือ คำว่า “อาชญากร” “มือปืน” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (กระทำความผิด) คือ คำว่า “เพชฌฆาต” “มือสอง” “มือสาม” “มือหนึ่ง”

อรรถลักษณ์ที่แสดงความหมาย (ผู้รับจ้างยิง) คือ คำว่า “มือปืน” “อาชญากร” อรรถลักษณ์ที่ไม่แสดงความหมาย (ผู้รับจ้างยิง) คือ คำว่า “เพชฌฆาต” “มือสอง” “มือสาม” “มือหนึ่ง”

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย

ประเภท	ผู้ฆ่า					
	เพชฌฆาต	มือหนึ่ง	มือสอง	มือสาม	มือปืน	อาชญากร
		ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3		

อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือหนึ่ง” “มือสอง” “มือสาม” “อาชญากร” ได้ดังนี้

1. คำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือหนึ่ง” “มือสอง” “มือสาม” “อาชญากร” มีความหมายระบุถึง “ผู้ฆ่า” โดยมีคำว่า “ผู้ฆ่า” อยู่ในชั้นที่ 1 มีคำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือหนึ่ง” “มือสอง” “มือสาม” “อาชญากร” อยู่ในชั้นที่ 2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 มีความสัมพันธ์กันภายในหมวดแบบประเภท กล่าวคือ คำว่า “ผู้ฆ่า” เป็นคำบอกหมวดหมู่ มีคำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือหนึ่ง” “มือสอง” “มือสาม” “อาชญากร” อยู่ในหมวดเดียวกัน

3. คำว่า “มือปืน” “อาชญากร” เป็นกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน มีความสัมพันธ์เป็นแบบการพ้องความหมาย ส่วนคำว่า “เพชฌฆาต” “มือหนึ่ง” “มือสอง” “มือสาม” มีความสัมพันธ์ลำดับความหมาย: ลำดับที่

ผลการศึกษาปรากฏว่าคำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือหนึ่ง” “มือสอง” “มือสาม” “อาชญากร” มีความสัมพันธ์ทางความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. อรรถลักษณ์ที่เหมือนกันของคำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือหนึ่ง” “มือสอง” “มือสาม” “อาชญากร” มี 2 อรรถลักษณ์ คือ (มนุษย์) (ฆ่ามนุษย์)

2. มีความสัมพันธ์ทางความหมายอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน คือ หมวดหมู่ “ผู้ฆ่า”

3. มีความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างกลุ่มคำในชั้นเดียวกันเป็นความสัมพันธ์แบบการพ้องความหมาย และแบบลำดับความหมายตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยขอสรุปผลและอภิปรายผลดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542" มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อรรถลักษณ์และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์

ในการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 พบว่า คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์แบ่งได้ออกเป็น 5 หมวด คือ หมวดที่ 1 คือ หมวดมนุษย์ หมวดที่ 2 คือ หมวดมนุษย์กับมนุษย์ หมวดที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง หมวดที่ 4 คือ หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง หมวดที่ 5 คือ หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง

หมวดที่ 1 หมวดมนุษย์ แบ่งชุดคำที่พบได้จำนวน 10 ชุดคำ ชุดคำลำดับที่ 1 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพศได้แก่ คำว่า "กระทาชาย" "กะเทย" "ชาย" "ผู้ชาย" "ผู้หญิง" "บุรุษ" "บุรุษเพศ" "สตรี" "สตรีเพศ" "สาวแส้" "หญิง" มีจำนวนคำทั้งสิ้น 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 26.19 ชุดคำลำดับที่ 2 คือ คำที่มีความหมายแสดงถึงผู้ที่มีความเพียบพร้อมได้แก่ คำว่า "ดอกฟ้า" "เบญจกัลยาณี" "ผู้ดี" "ผู้ลากมากดี" "สาวน้อยร้อยชั่ง" มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.90 ชุดคำลำดับที่ 3 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับบุคคลได้แก่ คำว่า "คน" "มนุษย์" "มนุษย์มนา" มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.14 ชุดคำลำดับที่4 คือ คำที่มีความหมายแสดงถึงสถานภาพของมนุษย์ได้แก่ คำว่า "คนโสด" "ชายโสด" "สาวทึนทึก" "สาวพรหมจารี" "หนุ่มทั้งแท่ง" มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.90 ชุดคำลำดับที่ 5 คือ คำที่แสดงถึงบุคคลที่ด้อยโอกาสได้แก่ คำว่า "อภัพบุคคล" มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.38 ชุดคำลำดับที่ 6 คือ คำที่แสดงถึงระดับสติปัญญาของมนุษย์ได้แก่ คำว่า "อัจฉริยบุคคล" มีจำนวนคำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.38 ชุดคำลำดับที่ 7 คือ คำที่แสดงถึงลักษณะของมนุษย์ได้แก่ คำว่า “อกไก่” “เอวบาง” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.76 ชุดคำลำดับที่ 8 คือ คำที่มีความหมายแสดงการพัฒนาของมนุษย์ได้แก่ คำว่า “อนารยชน” “อารยชน” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.76 ชุดคำลำดับที่ 9 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกของคนต่างชาติได้แก่ คำว่า “ครึ่งชาติ” “หม่อง” “แหม่ม” “ฮวน” มีจำนวนทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.52 ชุดคำลำดับที่ 10 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชนเผ่าได้แก่ คำว่า “เงาะ” “ไทยใหญ่” “ผีตองเหลือง” “ผู้ไทย” “พวน” “มูเซอ” “แสก” “อีก้อ” มีจำนวนทั้งสิ้น 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 19.04

หมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์ แบ่งชุดคำที่พบได้จำนวน 68 ชุดคำ ชุดคำลำดับที่ 1 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับใช้เรียกเพื่อแสดงการยกย่องของบุคคลได้แก่ คำว่า “รัฐบุรุษ” “ลูกผู้ชาย” “ลูกผู้หญิง” “วีรชน” “วีรบุรุษ” “วีรสตรี” “สาธุชน” “สุภาพชน” “สุภาพบุรุษ” “สุภาพสตรี” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 10 คำ ชุดคิดเป็นร้อยละ 3.76 ชุดคำลำดับที่ 2 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวบุคคลที่ถูกแต่งตั้งด้วยกฎหมายได้แก่คำว่า “คนเสมือนไร้ความสามารถ” “คนสาบสูญ” “นิติบุคคล” “บุคคลไร้ความสามารถ” “ผู้แทนโดยชอบธรรม” “ผู้พิทักษ์” “ผู้ปกครอง” “ผู้อนุบาล” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.00 ชุดคำลำดับที่ 3 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในราชสำนักได้แก่ คำว่า “นักเทศ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 4 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียก ได้แก่คำว่า “แม่คุณ” “อี” “ไอ้” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 5 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับตำแหน่งบรรดาศักดิ์ข้าราชการได้แก่ คำว่า “ขุน” “เจ้าพระยา” “พระ” “พระยา” “สมเด็จเจ้าพระยา” “หลวง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.26 ชุดคำลำดับที่ 6 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับฐานะของผู้นับถือศาสนาได้แก่ คำว่า “คนดิบ” “คนสุก” “ฆราวาส” “หนาน” “อนุปสัมบัน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุดคำลำดับที่ 7 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานรวมกลุ่มเดียวกันได้แก่ คำว่า “สหกรณ์” “สหภาพ” “สหภาพแรงงาน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 8 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ครองตัวเป็นโสดได้แก่ คำว่า “สาวแก่” “สาวพรหมจารี” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 9 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มของทหารได้แก่ คำว่า “พรรคกลิน” “พรรคนาวิกโยธิน” “พรรคนาวิน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 10 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับระดับชนชั้นของฮินดูได้แก่ คำว่า “กษัตริย์” “พราหมณ์” “แพศย์” “ศูทร” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.50 ชุดคำลำดับที่ 11 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แจ้งข่าวสารได้แก่ คำว่า “ประชาสัมพันธ์” “มรรคนายก” “สื่อมวลชน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 12 คือ คำที่มีความหมาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกี่ยวกับผู้ใฝ่รู้ได้แก่ คำว่า “นักปราชญ์” “นักวิชาการ” “ผู้รู้” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 13 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ประกวดด้านความงามได้แก่ คำว่า “เทพี” “นางงาม” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 14 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ร่วมทำงานเป็นคณะได้แก่ คำว่า “กรรมการ” “อนุกรรมการ” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 15 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับตำแหน่งพระมเหสีได้แก่ คำว่า “ประไหมสุหรี” “มะโต” “ลิกู” “มะเดหวี” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.50 ชุดคำลำดับที่ 16 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกอ้างถึงได้แก่ คำว่า “เจ้าตัว” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 17 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นใหญ่ได้แก่ คำว่า “เจ้า” “อนุราช” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 18 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับประวัติของบุคคลได้แก่ คำว่า “นายทะเบียน” “สัสดี” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 19 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มาร่วมแสดงความคิดเห็นได้แก่ คำว่า “สภา” “สภานายก” “องค์ประชุม” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ1.13 ชุดคำลำดับที่ 20 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ให้ความคุ้มครองได้แก่ คำว่า “ราชองครักษ์” “องครักษ์” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 21 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้สนับสนุนได้แก่ คำว่า “แม่ยก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 22 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ติดต่อคู่รักได้แก่คำว่า “เถ้าแก่” “พ่อสื่อ” “แม่สื่อ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 23 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้เป็นสื่อกลางในการติดต่อได้แก่ คำว่า “ทูต” “ทูตานุทูต” “รัฐทูต” “ราชทูต” “ล่าม” “อัครราชทูต” “อัครสมณทูต” “เอกอัครราชทูต” “เอกอัครสมณทูต” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.38 ชุดคำลำดับที่ 24 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มาเยือนได้แก่ คำว่า “แขก” “อาคันตุกะ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 25 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ได้รับการฝึกได้แก่ คำว่า “เนตรนารี” “พลรม” “ลูกเสือ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 26 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เจ็บป่วยได้แก่ คำว่า “คนไข้” “คนไข้นอก” “คนไข้ใน” “ผู้ป่วย” “ผู้ป่วยนอก” “ผู้ป่วยใน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.26 ชุดคำลำดับที่ 27 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองได้แก่ คำว่า “กำนัน” “นายอำเภอ” “ผู้ใหญ่บ้าน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 28 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ให้ความรู้ได้แก่ คำว่า “ครู” “ทิศาปาโมกข์” “วิทยากร” “อนุศาสนาจารย์” “อาจารย์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุดคำลำดับที่ 29 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านปรนนิบัติมนุษย์ได้แก่ คำว่า “เกอิชา” “นางโลม” “ผู้หญิงหากิน” “พ่อเล้า” แม่เล้า” “แมงดา” “โสเภณี” มีจำนวนคำทั้งสิ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.63 ชุดคำลำดับที่ 30 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้สูญเสียคนรักได้แก่ คำว่า “พ่อม่าย” “แม่ม่าย” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 31 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกของบุคคลได้แก่ คำว่า “คุณนาย” “คุณชาย” “คุณหญิง” “โค่ง” “เจ้า” “บัก” “โยม” “สีกา” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.00 ชุดคำลำดับที่ 32 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แนะนำได้แก่ คำว่า “ที่ปรึกษา” “มุขมนตรี” “องคมนตรี” “อภิรัฐมนตรี” “อมาตย์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุดคำลำดับที่ 33 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับลูกต่างบิดาหรือมารดาได้แก่ คำว่า “ลูกติด” “ลูกติดท้อง” “ลูกเลี้ยง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 34 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับใช้ชาติได้แก่ คำว่า “ทหารกองเกิน” “ทหารกองประจำการ” “ทหารเกณฑ์” “ทหารผ่านศึก” “ทหารเลว” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุดคำลำดับที่ 35 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ดูแลทุกข์สุขประชาชนได้แก่ คำว่า “จ่า” “ตำรวจ” “ตำรวจนครบาล” “ตำรวจภูธร” “ตำรวจวัง” “ตำรวจหลวง” “นายเวร” “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” “สันติบาล” “สารวัตร” “หัวปาก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.14 ชุดคำลำดับที่ 36 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอาชีพการแสดงได้แก่ คำว่า “คอสอง” “คู่พระคู่นาง” “ดารา” “ตัวประกอบ” “ตัวนาง” “ตัวพระ” “ตัวเอก” “นางเอก” “นางรอง” “นายโรง” “พระเอก” “พระรอง” “ลูกคู่” “ยืนโรง” “หางเครื่อง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.64 ชุดคำลำดับที่ 37 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพื่อนในพิธีการแต่งงานได้แก่ คำว่า “เพื่อนเจ้าบ่าว” “เพื่อนเจ้าสาว” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 38 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แทรกแซงได้แก่ คำว่า “มือที่สาม” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 39 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอำนาจได้แก่ คำว่า “ขาใหญ่” “เจ้าถิ่น” “เจ้าพ่อ” “ตัวเอ้” “นักเลงโต” “ผู้กว้างขวาง” “พี่เบิ้ม” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.63 ชุดคำลำดับที่ 40 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำการแทนได้แก่ คำว่า “ตัวเชิด” “ตัวแทน” “ตัวแทนช่วง” “ตัวแทนเชิด” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.50 ชุดคำลำดับที่ 41 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ขัดแย้ง ได้แก่คำว่า “คู่กรณี” “คู่กัด” “คู่ปรปักษ์” “คู่ปรับ” “คู่พิพาท” “คู่ศัตรู” “คู่อาฆาต” “ศัตรู” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.00 ชุดคำลำดับที่ 42 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เดินทางได้แก่ คำว่า “นักท่องเที่ยว” “มัคคุเทศก์” “วเนจร” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 43 คือ คำที่มีความหมายแสดงการต่อว่าผู้หญิงได้แก่ คำว่า “กระแตแต้แว้ด” “แพศยา” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 44 คือ คำที่มีแนวคิดไปในทางเดียวกันได้แก่ คำว่า “คนใน” “แนวร่วม” “พรรค” “พรรคพวก” “สมัครพรรคพวก” “สมาชิก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.26 ชุดคำลำดับที่ 45 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสกุลยศชั้นพระบรมวงศ์ได้แก่ คำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 46 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านการศึกษาได้แก่ คำว่า “คณบดี” “ศึกษาธิการ” “อธิการบดี” “อนุศาสก” “อนุศาสนาจารย์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุดคำลำดับที่ 47 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้อยู่นอกครอบครัวได้แก่ คำว่า “พ่อเลี้ยง” “แม่เลี้ยง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 48 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับการรบได้แก่ คำว่า “กองโจร” “ข้าศึก” “เชลย” “นักรบ” “แนวที่ห้า” “พลรบ” “แม่ทัพ” “เสี้ยนหนามแผ่นดิน” “เสือป่า” “เสือป่าแมวเซา” “ไส้ศึก” “อัศวิน” “หัวหอก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 13 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.89 ชุดคำลำดับที่ 49 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ได้แก่ คำว่า “คนเมือง” “ลูกน้ำเค็ม” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 50 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกลงโทษจำคุกได้แก่ คำว่า “นักโทษ” “นักโทษเด็ดขาด” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 51 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่เป็นปากเป็นเสียงให้ได้แก่ คำว่า “กระบอกเสียง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 52 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ฝักใฝ่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้แก่ คำว่า “นักเลง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 53 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีความสำคัญได้แก่ คำว่า “ลูกเมียหลวง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 54 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างได้แก่ คำว่า “ฝ่ายขวา” “ฝ่ายค้าน” “ฝ่ายซ้าย” “ฝ่ายเป็นกลาง” “ฝ่ายเสนอ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุดคำลำดับที่ 55 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ช่วยเหลือได้แก่ คำว่า “ที่พึ่ง” “ผู้อุปการะ” “อุปถัมภก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 56 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับพลเมืองชั้นสามัญได้แก่ คำว่า “ไพร่สม” “ไพร่ส่วย” “ไพร่หลวง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.13 ชุดคำลำดับที่ 57 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกปกครองได้แก่ คำว่า “ลูกบ้าน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 58 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับจ้างในงานศพได้แก่ คำว่า “นางร้องไห้” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 59 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ไม่มีที่อยู่ได้แก่ คำว่า “คนจร” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 60 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกต่อรองได้แก่ คำว่า “ตัวประกัน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 61 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ควบคุมบุคคลได้แก่ คำว่า “ผู้คุม” “ผู้ปกครอง” “พัศดี” “สารวัตรนักเรียน” “สารวัตรทหาร” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.88 ชุดคำลำดับที่ 62 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้สอบความรู้ทางศาสนาได้แก่ คำว่า “นักธรรม” “เปรียญ” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 63 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับผู้เข้าพิธีแต่งงานได้แก่ คำว่า “เจ้าบ่าว” “เจ้าสาว” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 64 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกพระเพื่อแสดง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การนับถือได้แก่ คำว่า “เจ้ากู” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.38 ชุดคำลำดับที่ 65 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับการเกิดของผู้เป็นลูกได้แก่ คำว่า “ลูกโทน” “ลูกแฝด” “ลูกสุดท้อง” “ลูกหลง” “ลูกหัวปี” “ลูกอิจฉา” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.26 ชุดคำลำดับที่ 66 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดได้แก่ คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” “ผู้ร้าย” “มือมืด” “สลัดอากาศ” มีจำนวนทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.50 ชุดคำลำดับที่ 67 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้นับถือศาสนาได้แก่ คำว่า “อุบาสก” “อุบาสิกา” มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.75 ชุดคำลำดับที่ 68 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางศาสนาได้แก่ คำว่า “ชีต้น” “เณร” “เณรหน้าไฟ” “เณรหางนาค” “บาทหลวง” “ปริพาชก” “ภิกษุ” “ภิกษุณี” “โยคี” มีจำนวนคำทั้งสิ้นจำนวน 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.39

หมวดที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง แบ่งชุดคำที่พบได้จำนวน 6 ชุดคำ ชุดคำลำดับที่ 1 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีอายุน้อยได้แก่ คำว่า “เด็ก” “เด็กแดง” “ทารก” “ผู้น้อย” “ผู้เยาว์” “เยาวชน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 15.38 ชุดคำลำดับที่ 2 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่มีอายุมากได้แก่ คำว่า “ผู้หลักผู้ใหญ่” “ผู้ใหญ่” “หัวหงอก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.69 ชุดคำลำดับที่ 3 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอายุของผู้หญิงได้แก่ คำว่า “สาว” “สาวแก่” “สาวน้อย” “สาวรุ่น” “สาวสะเทิน” “สาวใหญ่” “สิบห้าหยกๆ สิบหกหย่อนๆ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 17.95 ชุดคำลำดับที่ 4 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอายุของผู้ชายได้แก่ คำว่า “หนุ่ม” “หนุ่มใหญ่” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.13 ชุดคำลำดับที่ 5 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับวัยของมนุษย์ได้แก่ คำว่า “รุ่น” “วัยกลางคน” “วัยกำดัด” “วัยคะนอง” “วัยงาม” “วัยจูง” “วัยฉกรรจ์” “วัยชรา” “วัยทารก” “วัยรุ่น” “วัยแล่น” “วัยสาว” “วัยหนุ่ม” “วัยหนุ่มสาว” “วัยอุ้ม” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 15 คำ คิดเป็นร้อยละ 38.46 ชุดคำลำดับที่ 6 ได้แก่ คำว่า “เด็ก” “ เด็กหญิง” “นาง” “นางสาว” “นาย” “อำแดง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 15.38

หมวดคำที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง แบ่งชุดคำที่พบได้จำนวน 27 ชุดคำ ชุดคำลำดับที่ 1 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานระบบสุริยะจักรวาลได้แก่ คำว่า “มนุษย์อวกาศ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 2 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำอาวุธได้แก่ คำว่า “ศัสตรการ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 3 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานตำแหน่งทางการเงินได้แก่ คำว่า “ธนาคาร” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 4 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใช้ยานพาหนะได้แก่ คำว่า “ผู้ขับขี่” มีจำนวนคำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 5 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านยานพาหนะได้แก่ คำว่า “กระเป๋า ” “เจ้าท่า” “นักบิน” “นายท่า” “นายท้าย” “ผู้ขนส่ง” “พลขับ” “สายส่ง” “สารถี” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.11 ชุดคำลำดับที่ 6 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ใช้สัตว์เป็นยานพาหนะได้แก่ คำว่า “ควาญ” “โคบาล” “ม้าใช้” “ม้าเร็ว” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.94 ชุดคำลำดับที่7 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เพาะปลูกได้แก่ คำว่า “กสิกร” “เกษตรกร” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.47 ชุดคำลำดับที่ 8 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินได้แก่ “เจ้าของ” “นายเงิน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.47 ชุดคำลำดับที่ 9 คำที่มีความหมายผู้ติดต่อสิ่งลี้ลับได้แก่ คำว่า “คนทรง” “ผู้วิเศษ” “หมอผี” “โหรดาจารย์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.94 ชุดคำลำดับที่ 10 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับศิลปินได้แก่ คำว่า “กวี” “จ่ากลอง” “จ่าปี่” “จินตกวี” “จิตรกร” “ตากล้อง” “ผู้ประพันธ์เพลง” “ผู้สร้างสรรค์” “หมอแคน” “หมอลำ” “อรรถกวี” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.58 ชุดคำลำดับที่ 11 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้จับสัตว์น้ำได้แก่ คำว่า “ประมง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 12 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตูได้แก่ คำว่า “ทวารบาล” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 13 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รับประทานได้แก่ คำว่า “ผู้บริโภค” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 14 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้มีฝีมือได้แก่ คำว่า “ช่าง” “ช่างเครื่อง” “ช่างฝีมือ” “ช่างฟิต” “ช่างไฟ” “วิศวกร” “สถาปนิก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.64 ชุดคำลำดับที่ 15 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องกับยาได้แก่ คำว่า “เภสัชกร” “สาธารณสุข” “หมอยา” “อายุรแพทย์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.94 ชุดคำลำดับที่ 16 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำนายได้แก่ คำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.70 ชุดคำลำดับที่ 17 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษาทรัพย์สินได้แก่ คำว่า “จุ๊นจู๊” “นายคลังสินค้า” “ศุลการักษ์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.70 ชุดคำลำดับที่ 18 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เช่ายืมได้แก่ คำว่า “ลูกนา” “ลูกหนี้” จำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.47 ชุดคำลำดับที่ 19 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ชำนาญด้านพิธีกรรมได้แก่ คำว่า “สมุน” “หมอทำขวัญ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.47 ชุดคำลำดับที่ 20 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำอาหารได้แก่ คำว่า “ลูกมือ” “หน้าเขียง” “หัวป่า” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.70 ชุดคำลำดับที่ 21 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษาสัตว์ได้แก่ คำว่า “สัตวแพทย์” “หมอพัดโตนด” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.47 ชุดคำลำดับที่ 22 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางการเงินได้แก่ คำว่า “เจ้าเบี้ย” “เจ้าจำนวน” “นายอากร” “ล้าต้า” “เหรัญญิก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.17 ชุดคำลำดับที่ 23 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ประกอบพิธีกรรมได้แก่ คำว่า “สนาดก” “ฮัจจะญ์” “ฮัจญี” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.70 ชุดคำลำดับที่ 24 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำให้บุคคลหลงใหลได้แก่ คำว่า “หมอเสน่ห์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 25 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้แก่ คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.94 ชุดคำลำดับที่ 26 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้แสดงแบบได้แก่ คำว่า “นางแบบ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.23 ชุดคำลำดับที่ 27 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้จัดการสอบได้แก่ คำว่า “แม่กองธรรมสนามหลวง” “แม่กองบาลีสนามหลวง” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.47

หมวดที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง แบ่งชุดคำที่พบได้จำนวน 11ชุดคำ ชุดคำลำดับที่ 1 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องผู้เกี่ยวข้องทางการพนัน ได้แก่ คำว่า “ขาไพ่” “คู่ขา” “เจ้ามือ” “โต๊ด” “มือผี” “มือล่าง” “หัวเบี้ย” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.21 ชุดคำลำดับที่ 2 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านหนังสือได้แก่ คำว่า “บรรณาธิการ” “ผู้โฆษณา” “ผู้พิมพ์” “สาราณียากร” “เสมียน” “อาลักษณ์” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.32 ชุดคำลำดับที่ 3 คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกถวายตัวได้แก่ คำว่า “ข้าพระ” “ทาส” “เลกวัด” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.66 ชุดคำลำดับที่ 4 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำการค้าได้แก่ คำว่า “ตัวแทนค้าต่าง” “นายทุน” “ผู้ประกอบการ” “ผู้ประกอบธุรกิจ” “ผู้เป็นหุ้นส่วน” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 5 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.43 ชุดคำลำดับที่ 5 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มผู้ถือหุ้นได้แก่คำว่า “ห้างหุ้นส่วนจำกัด” “ห้างหุ้นส่วนสามัญ” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.77 ชุดคำลำดับที่ 6 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับลำดับผู้ทำงานได้แก่ คำว่า “มือต้น” “มือปลาย” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ3.77 ชุดคำลำดับที่ 7 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้เกี่ยวข้องทางกีฬาได้แก่ คำว่า “คู่ผสม” “ตัวยืน” “นักกีฬา” “มนุษย์กบ” “ลูกหนุน” “ศูนย์หน้า” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.32 ชุดคำลำดับที่ 8 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ซื้อได้แก่ คำว่า “ขาจร” “ขาประจำ” “ลูกค้า” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.66 ชุดคำลำดับที่ 9 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ขอได้แก่ คำว่า “ขาจร” “วนิพก” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.77 ชุดคำลำดับที่ 10 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้รักษาได้แก่ คำว่า “จิตแพทย์” “ทันตแพทย์” “มดหมอ” “รังสีแพทย์” “เวช” “ศัลยแพทย์” “สูติแพทย์” “หมอ” “หมอตำแย” “หมอนวด” “หมอยา” มีจำนวนคำทั้งสิ้น 11 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.75 ชุดคำลำดับที่ 11 คือ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ฆ่าได้แก่ คำว่า “เพชฌฆาต” “มือปืน” “มือสอง” “มือสาม” “มือหนึ่ง” “อาชญากร” มีจำนวนทั้งสิ้น 6 คำ คิดเป็นร้อยละ 11.32 รวมชุดคำทั้ง 5 หมวด เป็นจำนวนทั้งสิ้น 122 ชุดคำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน มีอยู่ด้วยกัน 1- 6 อรรถลักษณ์ และพบว่ามีอรรถลักษณ์ที่ไม่มีคู่นำมาวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1.	อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 1 อรรถลักษณ์ มีทั้งหมด	6	กลุ่มคำ
2.	อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์ มีทั้งหมด	63	กลุ่มคำ
3.	อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 3 อรรถลักษณ์ มีทั้งหมด	24	กลุ่มคำ
4.	อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 4 อรรถลักษณ์ มีทั้งหมด	4	กลุ่มคำ
5.	อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 5 อรรถลักษณ์ มีทั้งหมด	1	กลุ่มคำ
6.	อรรถลักษณ์ที่เหมือนกัน 6 อรรถลักษณ์ มีทั้งหมด	1	กลุ่มคำ
	ส่วนอรรถลักษณ์ที่ไม่มีคู่คำมาวิเคราะห์มีอยู่ด้วยกัน	23	กลุ่มคำ
	รวมชุดคำอรรถลักษณ์ที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น	122	กลุ่มคำ

ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำ พบว่ามีเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างคำในหมวดเดียวกัน สรุปได้ดังนี้

1.	ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย	77	กลุ่มคำ
2.	ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบพ้องความหมาย	1	กลุ่มคำ
3.	ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบลำดับความหมาย	6	กลุ่มคำ
4.	ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบการมีความหมายตรงข้าม	8	กลุ่มคำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่มีมากกว่า 1 ความสัมพันธ์ในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคและพ้องความหมายในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน 2 กลุ่มคำ

2. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมายและแบบการมีความหมายตรงข้ามในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน 2 กลุ่มคำ

3. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบพ้องความหมายและแบบการมีความหมายตรงข้ามในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน 1 กลุ่มคำ

4. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบพ้องความหมายและแบบลำดับที่ในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน 1 กลุ่มคำ

5. ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย แบบพ้องความหมายและแบบการมีความหมายตรงข้ามกลุ่มคำในชั้นเดียวกัน 1 กลุ่มคำ

ส่วนคำที่ไม่มีคู่มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายมีอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น 23 กลุ่มคำ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 พบว่า จำนวนคำที่มีอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันมากที่สุดในแต่ละหมวด คือ จำนวนคำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน 2 อรรถลักษณ์ ในหมวดที่ 1 หมวดมนุษย์ พบจำนวนคำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน จำนวน 1-3 อรรถลักษณ์ และพบจำนวนคำที่ไม่มีอรรถลักษณ์มาเทียบคู่ ในหมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์ พบจำนวนคำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน จำนวน 1-4 อรรถลักษณ์และพบจำนวนคำที่ไม่มีอรรถลักษณ์มาเทียบคู่ ในหมวดที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง พบจำนวนคำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน จำนวน 1-3 อรรถลักษณ์ ในหมวดที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง พบจำนวนคำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน จำนวน 2-6

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อรรถลักษณ์และพบจำนวนคำที่ไม่มีอรรถลักษณ์มาเทียบคู่ ในหมวดที่5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง พบจำนวนคำที่มีอรรถลักษณ์เหมือนกัน จำนวน 2-3 อรรถลักษณ์

ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย ในหมวดที่ 1 หมวดมนุษย์ พบความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย แบบการมีความหมายตรงกันข้าม แบบการลำดับความหมาย นอกจากนี้ พบความสัมพันธ์ทางความหมายที่มีมากกว่า 1 ความสัมพันธ์ในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน คือ ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบพ้องความหมายและแบบการมีความหมายตรงข้าม และพบกลุ่มที่ไม่มีคู่มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย ในหมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์ พบความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย แบบลำดับความหมาย แบบพ้องความหมาย แบบการมีความหมายตรงข้าม นอกจากนี้ พบความสัมพันธ์ทางความหมายที่มีมากกว่า 1 ความสัมพันธ์ในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน คือ ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมายและแบบพ้องความหมาย ในหมวดที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง พบความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย แบบการมีความหมายตรงข้าม ในหมวดที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่งพบความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย นอกจากนี้ พบความสัมพันธ์ทางความหมายที่มีมากกว่า 1 ความสัมพันธ์ในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน คือ ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมายและแบบการมีความหมายตรงข้าม และพบกลุ่มที่ไม่มีคู่มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมาย ในหมวดที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่ง พบความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมาย แบบลำดับความหมาย นอกจากนี้ พบความสัมพันธ์ทางความหมายที่มีมากกว่า 1 ความสัมพันธ์ในกลุ่มคำชั้นเดียวกัน คือ ความสัมพันธ์ทางความหมายแบบวิภาคความหมายและการลำดับความหมาย สังเกตได้ว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางความหมายของคำที่เกี่ยวกับมนุษย์ซึ่งแบ่งเป็นห้าหมวด รูปแบบที่พบมากที่สุด คือ แบบวิภาคความหมาย

การจัดกลุ่มทางความหมายของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542” สังเกตได้ว่า ในหมวดที่ 1 หมวดมนุษย์มีความหมายที่แสดงถึง เพศ ฐานะ บุคคล สถานภาพ ระดับสติปัญญา ลักษณะที่แสดงรูปร่างของมนุษย์ การพัฒนาของมนุษย์ คำเรียกคนต่างชาติ ชนเผ่า ในหมวดที่ 2 หมวดมนุษย์กับมนุษย์ มีความหมายที่แสดงถึงการยกย่องของบุคคล ตำแหน่งหน้าที่การงานตามบทบาทของบุคคล เช่น คำที่มีความหมายที่แสดงถึงผู้แจ้งข่าวสารได้แก่ ประชาสัมพันธ์ มรรคนายก สื่อมวลชน ในหมวดที่ 3 หมวดเวลากับมนุษย์และสรรพสิ่ง มีความหมายที่แสดงถึงวัย อายุ ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาของมนุษย์ ในหมวดที่ 4 หมวดมนุษย์กับสรรพสิ่ง มีความหมายแสดงถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่ต้องใช้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สรรพสิ่งในการดำรงชีวิตหรือนำสรรพสิ่งมาเพื่อประกอบวิชาชีพ ในหมวดที่ 5 หมวดมนุษย์กับมนุษย์และสรรพสิ่งมีความหมายแสดงถึงการที่มนุษย์ทั้งสองฝ่ายนำสรรพสิ่งมาใช้ร่วมกัน

การศึกษาคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ ผู้วิจัยพบว่า คำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์สะท้อนถึงสังคมไทยที่มีการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เคารพผู้ที่มีอาวุโสกว่า มีตำแหน่งหรือบทบาทของงาน มีรางวัลประกาศถึงคุณงามความดีความชอบแก่ผู้ที่สร้างผลงาน เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้แก่ คำว่า “พระยาโต๊ะทอง” “พระยาพานทอง” “พระสนม” “พระสนมเอก” มีการแบ่งบุคคลในสังคมออกตามระดับชนชั้น เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสกุลยศชั้นพระบรมวงศ์ได้แก่ คำว่า “หม่อมเจ้า” “หม่อมราชวงศ์” “หม่อมหลวง” นอกจากนี้ สังคมไทยให้ความสำคัญแก่ศาสนา นิยมสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ มีความเชื่อเรื่องการทำนายทายทัก เช่น คำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ทำนายได้แก่ คำว่า “หมอดู” “โหร” “โหราจารย์”

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยของ อรรถพร ศรีพุ่ม (2548) เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 งานวิจัยของ อรรถพร ศรีพุ่ม (2548) ศึกษาถึงสำนวน พบอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันมีจำนวนตั้งแต่ 2-13 อรรถลักษณ์ มีจำนวนอรรถลักษณ์ที่ไม่พบสำนวนที่นำมาแทนกันได้อยู่ 3 กลุ่มคำ คือ คำว่า 1) กลุ่มคำ คอก กับ ขอก 2) กลุ่มคำ ยิง กับ ริง 3) กลุ่มคำ เย็บ กับ ยิบ ส่วนความสัมพันธ์ทางความหมายพบว่ามีทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคำในหมวดเดียวกันและความสัมพันธ์ระหว่างคำต่างหมวดกัน ส่วนงานวิจัยการศึกษาคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ศึกษาในระดับคำ โดยศึกษาเฉพาะคำนามที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ พบอรรถลักษณ์ที่เหมือนกันมีจำนวนตั้งแต่ 1-6 อรรถลักษณ์ มีจำนวนอรรถลักษณ์ที่ไม่พบคำที่นำมาวิเคราะห์อรรถลักษณ์ จำนวน 23 กลุ่มคำ ส่วนความสัมพันธ์ทางความหมายพบเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างคำในหมวดเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542” ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความหมายคำ ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็นศึกษาที่น่าสนใจดังนี้

1. การศึกษาความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ในภาษาจีนจากพจนานุกรมภาษาจีน

2. การศึกษาเปรียบเทียบคำที่มีความหมายเกี่ยวกับมนุษย์ในภาษาไทยและภาษาอังกฤษจากพจนานุกรม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กิตติศักดิ์ ใจอารี. 2543. **การวิเคราะห์อรรถลักษณ์ของคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ของวัตถุในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.

จรัลวิไล จรูญโรจน์. 2548. **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จินดา งามสุทธิ. 2524. **ภาษาศาสตร์ภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. อ้างถึง Gething, T. W. 1972. **Aspects of meaning in Thai nominals: a study in structural semantics**. Mouton: The Haque.

จินดา เฮงสมบูรณ์. 2542. **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

จินดารัตน์ บุญพันธ์. 2547. **ความหมายเปรียบของสัตว์ในสำนวนไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชลธิชา สุดมุข. 2537. **การศึกษาคำกริยาแสดงอาการโดยไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นในภาษาไทยโดยการจัดกลุ่มทางความหมาย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ถวิล ทองสว่างรัตน์. 2527. **ประวัติผู้ไทยและชาวผู้ไทยเมืองเรณูนคร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีอนันต์.

นววรรณ พันธุเมธา. 2550. **คลังคำ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

บุญลือ วันทายนต์. 2522. **ครอบครัวและวงศ์วาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผ่องผิว บำรุงกลาง. 2550. **การศึกษารูปแบบและอรรถลักษณ์ของคำที่มีคำว่า "ข้าว" ในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พรพิลาส เรืองโชติวิทย์. 2535. **การวิเคราะห์ความหมายของคำ**. เชียงใหม่: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์. 2548. **เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 3 หน่วยที่ 7-15**. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์. 2541. **ภาษาศาสตร์ภาษาไทย**. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

วัชราภรณ์ บัวนิล. 2536. **เปรียบเทียบการจำแนกชื่อแหล่งน้ำ 6 จังหวัดในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. 2521. **ภาษาและภาษาศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วีระพงศ์ มีสถาน. 2539. **สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: พวน**. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. 2544. **สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ไทยใหญ่**. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศศิธร สินถาวรกุล. 2547. **วิถีการกินและความเชื่อของคนไทยที่สะท้อนจากชื่ออาหารไทยที่ใช้ในเทศกาลงานพิธีแบบดั้งเดิม**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพร ปัญญาเมธีกุล. 2549. **การศึกษาความหมาย**. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สนิท สมัครการ. 2519. **มีเงินก็นับว่าน้อง มีทองก็นับว่าพี่: ระบบครอบครัวและเครือญาติของไทย**. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.

สุภร เลาหพันธ์ และ วณี บางประภา. 2517. **วิจัยชาวเขา 2512-2515**. กรุงเทพมหานคร: ชมรมศึกษาและวิจัยชาวเขา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพรรณ ณ บางช้าง. 2529. **การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุริยา รัตนกุล. 2544. **อรรถศาสตร์เบื้องต้น**. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์. 2526. “เรื่องคำตัดในภาษาไทย”. **วารสารภาษาและวัฒนธรรม**. 3 (1): 17-29.

โสพส ศิริไสย์. 2539. **สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์: ลาฮู**. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

อรรถพร ศรีพุ่ม. 2548. **การวิเคราะห์ความหมายของคำในสำนวนที่มีความหมายเหมือนกันจากพจนานุกรมฉบับมติชน: การศึกษาเชิงอรรถศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์. 2537. **ภาษาศาสตร์เหมาะสมัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์การการพิมพ์.

Nida, E. A. 1979. **Componential Analysis of Meaning**. 2nd ed. Mouton: The Hague.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เครื่องแต่งกายของชนเผ่า

เครื่องแต่งกายของชาวไทยใหญ่

การแต่งกายของชาวไทยใหญ่มีเอกลักษณ์ที่เด่นชัด คือ ถ้าเป็นชายจะนุ่งกางเกงขาก๊วย หรือเป็นกางเกงเป้าใหญ่ สวมเสื้อแขนยาว คอกลม ไม่มีปก ผ่ากลางอกตลอดแนว และมีกระดุมตามแนวสาบเสื้อ เสื้อดังกล่าวมักใช้สวมเป็นเสื้อตัวนอก ส่วนเสื้อตัวในอาจเป็นเสื้อยืดหรือเสื้อเชิ้ตคอปก ทั้งเสื้อและกางเกงทำจากผ้าฝ้ายทอมือ นอกจากนี้ ยังโพกหัวด้วยผ้าสีอ่อนๆ ปัจจุบันนิยมโพกหัวด้วยผ้าขนหนูก็มาก แต่ถ้าเป็นการแต่งตัวเพื่อไปงานที่ค่อนข้างเป็นทางการจะไม่ใช้ผ้าขนหนู

การแต่งกายของไทยใหญ่ สวมเสื้อแขนยาวหรือแขนสามส่วน นิยมตัดให้พอดีตัว ไม่คับแน่นจนตัวใหญ่หรือหลวมโพลกเกินไปนัก นุ่งผ้าถุงอย่างพม่า คือ มีความยาวเรี่ยตาตุ่ม นุ่งโดยวิธีป้ายผ้าแล้วบิดเกี้ยวม้วนลงให้กระชับ ไม่นิยมใช้เข็มขัดคาดทับผ้าถุง และมีการโพกหัวเช่นเดียวกับชาย

ชาวไทยใหญ่ในประเทศไทย มีการแต่งกายที่ต่างไปจากอดีตมากขึ้น เพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อการแต่งกาย เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ การงาน การศึกษา และโอกาส

ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีโอกาสเลือกใช้เสื้อผ้าที่แปลกใหม่ตามรสนิยม อาชีพการงานก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การแต่งกายต้องเปลี่ยนไป ชุดที่เคยสวมใส่อยู่บ้านหรือออกไปทำไร่นั้น หากต้องไปทำงานในเมืองจำต้องแต่งกายเหมือนกับคนส่วนใหญ่ ผู้ที่ได้รับการศึกษาและคุ้นเคยกับเครื่องแบบนักเรียนหรือข้าราชการในหน่วยงานต่างๆ ล้วนมีเหตุให้ต้องแต่งกายสวมเสื้อตามสมัยนิยม ส่วนโอกาสที่ชาวไทยใหญ่จะแต่งกายตามวัฒนธรรมดั้งเดิม คือ เมื่อมีงานปอยหรืองานประเพณีบุญต่าง ๆ แต่งานดังกล่าวไม่ได้มีขึ้นทุกวัน จึงคุ้นเคยกับเครื่องแต่งกายแบบใหม่ในชีวิตประจำวัน สิ่งเหล่านี้เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ชาวไทยใหญ่แต่งกายแตกต่างจากสมัยอดีต

อนึ่ง รูปแบบที่เป็นลักษณะในการแต่งกายของชาวไทยใหญ่อีกประการ คือ นิยมสวมกุ๊บใบใหญ่ เวลาออกไปทำธุระนอกบ้านในเวลากลางวัน หรือแม้ในงานพิธีซึ่งจัดเป็นขบวนแห่ไปตามท้องถนน กุ๊บเป็นสิ่งที่ใช้ครอบหัวเพื่อบังแดด และเป็นของใช้ที่คุ้นเคยสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยกลางคนและคนสูงอายุ (วีระพงศ์ มีสถาน, 2544: 10-11)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เครื่องแต่งกายของชาวผู้ไทย

การแต่งกายในเวลาปกติผู้ชายนุ่งผ้าด้ายตาเมล็ดงาสีดำ หรือนุ่งผ้าขาวม้าสีขาว สวมเสื้อด้ายสีดำ (ผ้าพื้นเมือง) ผู้หญิงนุ่งซิ่นใช้เสื้อผ้าสีดำ (ผ้าพื้นเมือง) ถ้าไม่สวมเสื้อแทนที่จะห่มผ้าเอาแขนเสื้อผูกสะพายแล่งเฉียงบ่าใช้แทนผ้าห่ม เครื่องประดับของชายเวลาปกติไม่มี ของผู้หญิงมีกำไลเงินใส่ข้อมือกับกระจอนหู (ต่างหู) ทำด้วยเงินหรือทองเหลืองใส่ประจำตัวอยู่เสมอ ในเวลานักขัตฤกษ์ผู้ชายนุ่งผ้าไหมสวมเสื้อชั้นใน ห่มผ้าขีต (ผ้าพื้นเมือง) ส่วนผู้หญิงนุ่งซิ่นหมี่ไหม สวมเสื้อผ้าดำแขนยาว รูปเสื้อกระบอกตัดลูกกระดุมถ้วยแถวหนึ่งประมาณ 30-40 เม็ด เครื่องประดับกายมีลูกปัดแก้วร้อยเป็นสายใช้คล้องคอ ผูกข้อมือเกี่ยวหูพันผมหลายเส้นใช้ทั้งหญิงและชาย (ถวิล ทองสว่างรัตน์, 2527: 85-86)

เครื่องแต่งกายของชาวพวน

การแต่งกายโดยทั่วไป คือ หญิงนิยมนุ่งซิ่น สวมเสื้อตามสมัยนิยม หญิงสูงวัยมักสวมเสื้อคอกระทะ หรือเสื้ออีเป้า (คอกระเช้า) แต่การแต่งกายในรูปแบบเดิมนั้น หญิงมักไว้ผมยาวมุ่นเกล้าไว้ด้านหลังใช้ผ้าพันรอบอกแทนการสวมเสื้อ นุ่งซิ่นตีนจกหรือสีพื้นแทรกลายขวาง บางถิ่นนิยมนุ่งซิ่นมัดหมี่ซึ่งมีลวดลายสีสันงามตาโดยอิงรูปแบบลายมาจากโบราณ ชาวพวนแต่ละภูมิภาคจะแต่งกายแตกต่างกันชายมักนุ่งกางเกงขาก๊วยดำ เสื้อดำ ปัจจุบันทั้งชายและหญิงไม่มีความต่างด้านการแต่งกาย จนนับว่าเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัด (วีระพงศ์ มีสถาน, 2539: 8)

เครื่องแต่งกายของชาวมูเซอ

การแต่งกายของชาวมูเซอจะแตกต่างกันไปตามกลุ่ม เช่น มูเซอแดงแต่งกายด้วยผ้าฤงและเสื้อแขนกระบอก ตกแต่งด้วยริ้วสีแดงและริ้วสีฟ้าเป็นหลัก ส่วนเพศชายก็แต่งกายด้วยกางเกงสีฟ้าคล้ายกางเกงขาก๊วย แต่ส่วนบนของกางเกงจะบานแล้วก็ลีบเล็กลงตามลำดับ ส่วนเสื้อก็เป็นเสื้อแขนกระบอกสีดำประดับด้วยโลหะเงิน

สำหรับมูเซอดำ ผู้หญิงจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำคล้ายเสื้อคลุมผ่าอกยาวถึงน่องคาดด้วยแถบสีขาวและกางเกงสีดำรัดรูป ส่วนเพศชายจะแต่งกายคล้ายลาฮูญี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งมูเซอและชาวไทยภูเขาเผ่าอื่นๆ จะแต่งกายด้วยกางเกงขาบนกว้างและทำให้เรียวเล็กเพื่อรัดขาส่วนล่างที่เป็นเช่นนี้ก็เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการเดินขึ้นลงภูเขา (โสพส ศิริไสย์, 2539:16-17)

เครื่องแต่งกายของชาวอีก้อ

การแต่งกายผู้ชายสวมเสื้อกางเกงแบบจีน สีดำ ไว้ผมจุกเดียว ตรงกลางศีรษะโพกผ้าสีดำ สวมเสื้อดำ แขนยาว รูปทรงกระบอก คอกลมติดโลหะเงินผ่าอกเล็กๆ ที่ต้นคอ ประดับกระดุมเงินที่ขอบเสื้อและด้านหลังนุ่งกางเกงขายาวสีดำ ส่วนการแต่งกายของผู้หญิงนุ่งกระโปรงต่ำกว่าเอวและสั้นเหนือเข่า จุดเด่นของสตรีอีก้อ คือ หมวกซึ่งประดับด้วยขนนก ลูกเดือย และเหรียญเงิน สาวบริสุทธิ์ใส่หมวกทรงสูง แต่เมื่อแต่งงานแล้ว จะนิยมใส่หมวกทรงต่ำ (สุภร เลาหพันธ์ และวณี บางประภา, 2516-2517: 9-10)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวนันทวรรณ พงศ์สุพัฒน์
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 3 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	การศึกษาบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันบ้านขยันเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์